

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Wieniawskiego 1
61-712 Poznań

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

1. Poziom/y studiów: studia jednolite magisterskie
2. Forma/y studiów: stacjonarne, niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Dyscyplina: pedagogika – 100%

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Pedagogika	313	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☒ TAK ☐ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☐ nauczyciel przedmiotu²
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia²
- ☐ nauczyciel psycholog
- ☒ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- ☐ nauczyciel pedagog specjalny
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się		
Wiedza		
Absolwent/ka zna i rozumie		
Kod efektu	Treść efektu	Kod PRK
PPW_K5_W01	współczesne kierunki rozwoju pedagogiki, jej nurty i systemy pedagogiczne, podstawy metodologiczne; rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania, szczególnie w kontekście edukacji małego dziecka	P7S_WG
PPW_K5_W02	cele, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych	P7S_WG
PPW_K5_W03	podstawy prawne, strukturę i funkcje systemu edukacji oraz innych systemów związanych z szeroko pojętą edukacją dziecka a także wybrane systemy edukacyjne innych krajów	P7S_WK
PPW_K5_W04	biologiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne podstawy edukacji; istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonie i dysharmonie, normy i patologie tych procesów w odniesieniu do edukacji małego dziecka	P7S_WG, P7S_WK
PPW_K5_W05	funkcje mediów oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w zastosowaniach edukacyjnych i pracy pedagoga propedeutyknej edukacji dziecka	P7S_WK
Umiejętności		
Absolwent/ka potrafi		
Kod efektu	Treść efektu	Kod PRK
PPW_K5_U01	samodzielnie wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, ukierunkowywać innych na te zadania w procesie edukacji małego dziecka	P7S_UU
PPW_K5_U02	wybrać i zastosować właściwy dla danej działalności pedagogicznej sposób postępowania, dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania pojawiających się zadań zawodowych i efektywnej komunikacji	P7S_UW
PPW_K5_U03	sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania podejmowanych działań praktycznych, rozwiązywania złożonych problemów pedagogicznych wynikających z edukacji małego dziecka	P7S_UW
PPW_K5_U04	zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz udzielić pierwszej pomocy, a także sprawnie posługiwać się normami prawa i etyki pracy w instytucjach edukacyjnych zachowując świadomość potrzeby ustawicznego uczenia się w j wymienionych zakresach; pracować w zespole oraz kierować pracą zespołu	P7S_UO, P7S_UU
PPW_K5_U05	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	P7S_UU

Efekty uczenia się		
PPW_K5_U06	rozdzielać orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułować problemy badawcze, dobierać adekwatne metody, techniki i konstruować narzędzia badawcze; opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny Pedagogiki	P7S_UW
Kompetencje społeczne		
Absolwent/ka jest gotów/gotowa do		
Kod efektu	Treść efektu	Kod PRK
PPW_K5_K01	utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznaczania się rozważą, dojrzałością i przedsiębiorczością w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej	P7S_KO
PPW_K5_K02	komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz wspierania rozwoju małego dziecka	P7S_KR
PPW_K5_K03	odznaczania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, odznaczania się odpowiedzialnością wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, a także wyrażania i modelowania takiej postawy w środowisku specjalistów i środowisku pracy	P7S_KR
PPW_K5_K04	ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się	P7S_KK
PPW_K5_K05	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych; wykazywania aktywności, odznaczania się wytrwałością w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki; angażowania się we współpracę	P7S_KK, P7S_KO
PPW_K5_K06	tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią	

Efekty uczenia się wynikające z obowiązującego standardu kształcenia nauczycieli	
WIEDZA	
O.W1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi je odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka lub ucznia
O.W2	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne, a także potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać
O.W3	współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (Childhood Studies) dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka
O.W4	główne środowiska wychowawcze, ich specyfiki i procesy w nich zachodzące
O.W5	strukturę i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form edukacji: podstawy, cele, organizację oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych
O.W6	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji
O.W7	zagadnienie edukacji międzykulturowej
O.W8	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania oraz propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym oraz szkolnym, jak i pozaprzedzkolnym oraz pozaszkolnym

Efekty uczenia się wynikające z obowiązującego standardu kształcenia nauczycieli	
O.W9	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna
O.W10	metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej
O.W11	znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci
O.W12	rolę innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy
O.W13	zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci lub uczniów w okresie przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, wynikające z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju, oraz uwarunkowane wpływem czynników środowiskowych i sposoby dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych
O.W14	projektowanie i prowadzenie działań diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego
O.W15	różne rodzaje i funkcje oceniania
O.W16	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów
O.W17	procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia
O.W18	funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, słuchu i wzroku oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi
O.W19	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych
O.W20	terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej
O.W21	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
UMIEJĘTNOŚCI	
O.U1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów
O.U2	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania
O.U3	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów oraz grupy
O.U4	dobierać, tworzyć, testować i modyfikować materiały, środki oraz metody adekwatnie do celów wychowania i kształcenia
O.U5	skutecznie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań dydaktycznych
O.U6	identyfikować i rozbudzać zainteresowania dzieci lub uczniów oraz odpowiednio dostosowywać sposoby i treści kształcenia
O.U7	rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów
O.U8	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci lub uczniów, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw
O.U9	identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych
O.U10	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia
O.U11	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem
O.U12	efektywnie pracować w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne

Efekty uczenia się wynikające z obowiązującego standardu kształcenia nauczycieli	
O.U13	racjonalnie i zgodnie z zasadami techniki pracy umysłowej gospodarować czasem zajęć oraz odpowiedzialnie organizować pracę pozaszkolną dziecka lub ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku
O.U14	skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem lub uczniem informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia
O.U15	poprawnie posługiwać się językiem polskim oraz wykazywać troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów
O.U16	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu
O.U17	udzielać pierwszej pomocy
O.U18	rozdzielić orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej
O.U19	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
O.K1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka
O.K2	formowania właściwych zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki
O.K3	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej
O.K4	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej
O.K5	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej oraz poza nimi
O.K6	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk
O.K7	projektowania i wdrażania działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci lub uczniów w świat wartości
O.K8	projektowania działań zmierzających do rozwoju przedszkola lub szkoły oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
A. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	
A1.W1	kulturowe, antropologiczne, aksjologiczne i socjologiczne opisy współczesności: funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek, typy i rolę ideologii w życiu społecznym, ułożenie społeczne, blokady i możliwości rozwojowe różnych grup społecznych oraz elementy socjologii edukacji;
A1.W2	procesy wychowania i kształcenia (wybrane ujęcia teoretyczne): ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania, istotę wychowania, zagadnienia wychowania jako spotkania w dialogu, wychowania do odpowiedzialnej wolności oraz społeczeństwa wielokulturowego, typy relacji międzyludzkich oraz procesy rządzące tymi relacjami, główne środowiska wychowawcze, a także podstawy dialogu międzykulturowego;
A1.W3	rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, znaczenie własnych postaw, założeń i intencji podczas działania pedagogicznego, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela, umiejętności dokonywania autoanalizy sytuacji życiowej i zawodowej, zagadnienie początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, zasady

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
	projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela.
A1.U1	wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną w sposób refleksyjny i krytyczny, poprawnie konstruować rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych;
A1.U2	interpretować działalność nauczycieli w kontekstach jej prowadzenia z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii, charakteryzować swoistość działania pedagogicznego, a także prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie poparte rozbudowaną argumentacją teoretyczną;
A1.U3	analizować swoje doświadczenia praktyczne w roli nauczyciela lub wychowawcy;
A1.U4	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
A1.U5	rozpoznawać własną nauczycielską nieskuteczność i analizować jej przyczyny;
A1.U6	projektować drogi osiągania skuteczności zawodowej i charakteryzować jej determinanty.
A1.K1	doceniać znaczenia pedagogiki dla rozwoju osoby i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych;
A1.K2	nabywania wiedzy z zakresu pedagogiki i budowania warsztatu pracy nauczyciela dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym;
A1.K3	podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie opieki i wychowania dziecka lub ucznia;
A1.K4	stosowania norm etycznych w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla godności człowieka.
A2.W1	terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jej źródła, miejsce oraz zastosowanie w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych, a także miejsce pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej w systemie nauki oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi;
A2.W2	procesy związane z wychowaniem i kształceniem dzieci i uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem fazy wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa, w perspektywie interdyscyplinarnej: psychologicznej, pedagogicznej, aksjologicznej i socjologicznej;
A2.W3	rolę nauczyciela w rozwijaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;
A2.W4	konceptje dziecka i dzieciństwa (Childhood Studies) i ich uwarunkowania kulturowe i społeczne; interdyscyplinarne zagadnienia dobrostanu dziecka oraz perspektywy metodologiczne badań nad dzieckiem i dzieciństwem, a także wymagania etyczne badań naukowych z udziałem dzieci;
A2.W5	typy, cele i zasady funkcjonowania instytucji edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym; cele i zasady współpracy przedszkola lub szkoły z podmiotami zewnętrznymi oraz modele, funkcje, szanse i zagrożenia współpracy; sposoby radzenia sobie z problemami wychowawczymi dzieci lub uczniów i rozwiązywania ich we współpracy z rodziną i otoczeniem dziecka lub ucznia, specyfikę pracy z dziećmi lub uczniami z doświadczeniem migracyjnym, a także sposoby budowania swojego autorytetu w relacjach zawodowych i we współpracy z zespołem nauczycieli oraz z innymi podmiotami procesu wychowania i kształcenia.
A2.U1	wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w tym wybrane modele i koncepcje pedagogiczne, oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych, w celu dokonania analizy i interpretacji złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i kulturowych, a także motywów i wzorów ludzkiego zachowania;
A2.U2	rozpoznawać i identyfikować style wychowania w praktyce edukacyjnej, wskazywać ich wartościowe cechy i zagrożenia dla podmiotowości dziecka lub ucznia;
A2.U3	rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu i szkole oraz tworzyć właściwy klimat w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej;
A2.U4	organizować wartościowe rozwojowo i społecznie środowisko wychowawcze oraz wspierać dzieci lub uczniów w wyrażaniu swojej indywidualności w sposób twórczy;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
A2.U5	wybrać i zastosować właściwy dla danej organizacji pracy przedszkola lub szkoły podstawowej sposób postępowania oraz dobierać środki i metody pracy w celu efektywnego wykonania zadań zawodowych na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
A2.U6	skutecznie porozumiewać się z różnymi odbiorcami, w tym z dziećmi lub uczniami, rodzicami lub opiekunami oraz specjalistami, z wykorzystaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych.
A2.K1	refleksji, w tym krytycznej oceny, odnośnie do poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz wykazywania umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego w zakresie wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej;
A2.K2	podejmowania wyzwań zawodowych oraz indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
A2.K3	profesjonalnego rozwiązywania problemów i konfliktów w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej.
A3.W1	podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, osobowości, temperamentu i stylu poznawczego;
A3.W2	rozwój człowieka w cyklu życia, w tym proces rozwoju dziecka w kolejnych okresach dzieciństwa: rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny, rozwój procesów poznawczych, społeczno-emocjonalny i moralny, a także rozwój i kształtowanie osobowości; szczególne uzdolnienia; normy rozwojowe (różnorodność ujęć), zjawisko dysharmonii (asynchronii) rozwojowej, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych oraz teorie integralnego rozwoju dziecka lub ucznia;
A3.W3	psychologiczne podstawy procesu uczenia się dzieci lub uczniów: modele uczenia się (koncepty klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych), metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewyższania, a także metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań;
A3.W4	teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, zagadnienia: empatii, zachowań asertywnych, agresywnych i uległych, postaw, stereotypów, uprzedzeń, negocjacji i rozwiązywania konfliktów, reguły współdziałania, procesy i role grupowe, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z dzieckiem, a także mechanizmy kształtowania się postaw dzieci lub uczniów;
A3.W5	znaczenie autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, zagadnienia stresu i nauczycielskiego wypalenia zawodowego, potrzebę korzystania z informacji zwrotnych dotyczących swojej pracy; podstawy psychologii twórczości i treningu myślenia kreatywnego, trening komunikacyjny, style komunikowania się nauczyciela z podmiotami edukacyjnymi oraz metody przewyższania barier komunikacyjnych.
A3.U1	obserwować procesy uczenia się dzieci lub uczniów i ich konteksty;
A3.U2	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
A3.U3	skutecznie i świadomie komunikować się z użyciem właściwej terminologii;
A3.U4	rozpoznawać bariery i trudności udziału dzieci lub uczniów w różnych formach aktywności;
A3.U5	rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia dziecka lub ucznia;
A3.U6	zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego.
A3.K1	autorefleksji nad dyspozycjami, zasobami i rozwojem zawodowym;
A3.K2	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;
A3.K3	ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej i umiejętności zawodowych.
A4.W1	predyspozycje rozwojowe we wczesnym dzieciństwie do uczenia się języka obcego;
A4.W2	sposoby uczenia się dzieci lub uczniów języka obcego w wybranych koncepcjach psychologicznych, kompetencje językowe dziecka lub ucznia, teorię wieku krytycznego, społeczne i

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
	kulturowe aspekty nauczania języków obcych, a także rolę nauczyciela w uczeniu się spontanicznym i spontaniczno-reaktywnym dzieci lub uczniów;
A4.W3	strategie zabawowe i zadaniowe w uczeniu się języka obcego przez dzieci lub uczniów, warunki do nabywania kompetencji językowych przez dzieci lub uczniów oraz sposoby motywowania dzieci lub uczniów do uczenia się języka obcego.
A4.U1	zaplanować działania na rzecz rozwoju własnych kompetencji językowych i pedagogicznych;
A4.U2	tworzyć środowisko do nabywania kompetencji językowych przez dzieci lub uczniów i rozwijać ich motywację do uczenia się.
A4.K1	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami językowymi i pedagogicznymi;
A4.K2	wspierania właściwych postaw dzieci lub uczniów wobec innej kultury.
B. Przygotowanie merytoryczne nauczycieli przedszkoli i klas I–III szkoły podstawowej, jako przygotowanie do integracji treści nauczania	
B1.W1	funkcjonalne posługiwanie się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;
B1.W2	podstawy i zakres doboru treści nauczania dzieci lub uczniów w zakresie języka polskiego, pojęcia z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku, a także klasyczną i współczesną literaturę dla dzieci oraz kulturę dla dziecięcego odbiorcy;
B1.W3	etapy nabywania umiejętności czytania i pisania w języku polskim.
B1.U1	funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu teorii literatury, kultury oraz wiedzy o języku;
B1.U2	dokonać analizy i interpretacji zróżnicowanych formalnie dzieł literackich oraz kulturowych;
B1.U3	wyróżniać wśród różnych zjawisk językowych kategorie prymarne i sekundarne odpowiednie dla dziecka w wieku przedszkolnym i młodszy wiek szkolny;
B1.U4	wypowiadać się w mowie i w piśmie w sposób klarowny, spójny i precyzyjny, konstruując rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi na określone tematy;
B1.U5	zaplanować działania na rzecz rozwoju swojej wiedzy i umiejętności w zakresie prawidłowej realizacji edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej.
B1.K1	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi do wspierania dzieci lub uczniów w zakresie rozwoju języka polskiego.
B2.W1	podstawowe struktury gramatyczne oraz formy językowe;
B2.W2	kulturę państw z danego obszaru językowego oraz wybraną literaturę, rymowanki i piosenki oraz zabawy dla dzieci w języku obcym.
B2.U1	wykorzystywać pogłębione kompetencje leksykalne, gramatyczne, fonetyczne i socjokulturowe w komunikowaniu się w języku obcym;
B2.U2	posługiwać się sprawnościami w zakresie rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisania;
B2.U3	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje zawodowe umiejętności, korzystając z różnych źródeł w języku obcym;
B2.U4	dobierać w pracy z dziećmi lub uczniami odpowiednią literaturę, rymowanki i piosenki oraz zabawy w języku obcym.
B2.K1	autorefleksji nad posiadanymi kompetencjami, podejmowania kształcenia i pracy w celu rozwoju umiejętności językowych.
B3.W1	podstawowe struktury matematyki szkolnej: liczby i ich własności, zbiory liczbowe, działania na liczbach, figury, relacje i zależności funkcyjne, reprezentacje graficzne;
B3.W2	treści nauczania w zakresie edukacji matematycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej: liczby i liczenie, aspekty liczby, systemy pozycyjne niepozycyjne, własności działań na liczbach, zagadnienia miarowe w geometrii, klasyfikowanie figur geometrycznych, symetrię, manipulacje w trzech wymiarach i tworzenie modeli brył, wczesną algebraizację, zagadnienia zegarowe kalendarzowe;
B3.W3	treści nauczania matematyki w zakresie starszych klas szkoły podstawowej: własności liczb całkowitych i wymiernych, działania na ułamkach, wyrażenia algebraiczne, rozumowanie geometryczne i jego zapis, przeliczanie jednostek miary, zliczanie za pomocą reguł mnożenia i dodawania, zasadę szufladkową, definiowanie figur, badanie ich własności (kąty, wielokąty, koło), proste konstrukcje geometryczne – prostokąt i równoległość na płaszczyźnie i w przestrzeni, figury przestrzenne, kodowanie położenia na płaszczyźnie i w przestrzeni,

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
	elementy statystyki opisowej, graficzne reprezentowanie danych, podstawowe konstrukcje geometryczne, algorytmy i konstrukcje rekurencyjne;
B3.W4	rozumowania matematyczne w zakresie matematyki szkolnej, w tym wnioskowanie dedukcyjne, argumentowanie i zapisywanie rozumowań, wykonywanie eksperymentów numerycznych i geometrycznych, dostrzeganie regularności prowadzących do uogólnień, uzasadnianie uogólnień, formułowanie i weryfikację hipotez, rozumowania dedukcyjne w geometrii płaskiej i przestrzennej;
B3.W5	zastosowania matematyki w życiu codziennym oraz w innych obszarach, w tym w technice, sztuce, ekonomii i przyrodzie.
B3.U1	sprawnie posługiwać się podstawowymi obiektami matematycznymi;
B3.U2	przewodzić proste rozumowania matematyczne i oceniać ich poprawność;
B3.U3	dostrzegać i wskazywać związki matematyki z codziennym życiem;
B3.U4	rozwiązywać zagadki i łamigłówki logiczne;
B3.U5	posługiwać się pakietami wspierającymi nauczanie matematyki;
B3.U6	przygotować ucznia do udziału w konkursach matematycznych dla szkół podstawowych.
B3.K1	pogłębiania swojego rozumienia znaczenia i piękna matematyki.
B4.W1	kluczowe pojęcia oraz zjawiska z zakresu przyrody żywej i nieożywionej, występujące w otoczeniu dziecka lub ucznia;
B4.W2	podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie;
B4.W3	podstawy przedsiębiorczości i ekonomii.
B4.U1	analizować oraz interpretować powszechnie występujące zjawiska przyrody;
B4.U2	dostrzegać wzajemne związki w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego i społecznego;
B4.U3	rozpoznawać gatunki roślin i zwierząt najczęściej występujących w otoczeniu dziecka lub ucznia;
B4.U4	ilustrować najczęściej spotykane zjawiska przyrodnicze za pomocą prostych doświadczeń z użyciem przedmiotów życia codziennego.
B4.K1	pogłębiania swojego rozumienia funkcjonowania świata przyrody;
B4.K2	krzewienia idei dbałości o otoczenie przyrodnicze.
B5.W1	podstawowe pojęcia i zasady informatyki z zakresu, w jakim ma ona zastosowanie w pracy z dziećmi lub uczniami;
B5.W2	zasady modelowania rzeczywistych sytuacji i reprezentowania danych, gromadzenia danych i ich przetwarzania;
B5.W3	zasady projektowania algorytmów oraz ich realizacji przy użyciu komputera;
B5.W4	zasady organizacji i funkcjonowania urządzeń elektronicznych, komputerów i sieci komputerowej oraz ich wykorzystania;
B5.W5	społeczne aspekty informatyki i jej zastosowań, wpływu informatyki na rozwój społeczeństwa oraz zagrożenia w świecie wirtualnym;
B5.W6	uwarunkowania zawodowego rozwoju z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej i informatyki oraz komputerowe programy edukacyjne przeznaczone dla najmłodszych uczniów.
B5.U1	zaprojektować i uruchomić na komputerze prosty algorytm;
B5.U2	zaprojektować prostą, funkcjonalną bazę danych;
B5.U3	ocenić walory użytkowe komputerowego programu edukacyjnego;
B5.U4	zorganizować bezpieczne środowisko pracy z komputerem.
B5.K1	ciągłej aktualizacji swojej wiedzy z zakresu zastosowań komputerów w edukacji;
B5.K2	zapewniania poczucia bezpieczeństwa dzieci lub uczniów znajdujących się pod jego opieką.
B6.W1	podstawy teorii estetyki i kultury, jej zastosowanie w edukacji plastycznej dziecka lub ucznia;
B6.W2	zasoby i zasady upowszechniania różnorodnych przekazów wizualnych w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
B6.W3	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie plastyki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania;
B6.W4	wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji plastycznej w Polsce i na świecie;
B6.W5	podstawy rysunku.
B6.U1	zaprojektować przekaz wizualny dostosowany do okoliczności;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
B6.U2	wykonać odręczny szkic określonego przedmiotu.
B6.K1	przekonującego działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych;
B6.K2	inspirowania dzieci lub uczniów do samodzielnej aktywności plastycznej i dzielenia się jej efektami.
B7.W1	terminologię z zakresu muzyki i jej zastosowanie w edukacji muzycznej;
B7.W2	źródła kultury muzycznej, ich kulturowe i społeczne uwarunkowania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka lub ucznia;
B7.W3	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania; odmiany, faktury utworów muzycznych ze względu na sposób wykonywania muzyki (solo, muzyka kameralna, symfoniczna, chóralna, wokarno-instrumentalna), podstawowe zagadnienia z zakresu form muzycznych, podstawowe terminy notacji muzycznej;
B7.W4	podstawowy repertuar muzyczny w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
B7.W5	wybrane współczesne koncepcje i modele edukacji muzycznej w Polsce i na świecie.
B7.U1	zaprojektować przekaz muzyczny dostosowany do okoliczności;
B7.U2	wykonywać proste melodie na wybranym instrumencie lub głosem.
B7.K1	przekonującego działania na rzecz upowszechniania sztuk pięknych;
B7.K2	inspirowania dzieci lub uczniów do samodzielnej lub wspólnej aktywności muzycznej;
B7.K3	krzewienia idei wspólnego wykonawstwa muzycznego jako działania kulturotwórczego i chroniącego dziedzictwo narodowe.
B8.W1	założenia, cele i treści kształcenia ogólnotechnicznego dzieci lub uczniów;
B8.W2	sytuację dziecka w świecie współczesnej techniki;
B8.W3	cechy charakterystyczne twórczości dziecięcej w zakresie techniki, jej osobowe i środowiskowe uwarunkowania;
B8.W4	współczesne koncepcje i modele edukacji technicznej w Polsce i na świecie.
B8.U1	popularyzować podstawy wiedzy technicznej wśród dzieci lub uczniów;
B8.U2	zapewnić warunki bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w otoczeniu techniki;
B8.U3	zademonstrować umiejętność rozwiązywania praktycznych problemów związanych z techniką.
B8.K1	promocji zasad bezpiecznego posługiwania się urządzeniami technicznymi;
B8.K2	fachowego wspierania zainteresowania dzieci lub uczniów techniką.
B9.W1	terminologię z zakresu aktywności i sprawności fizycznej;
B9.W2	związki aktywności i sprawności fizycznej ze zdrowiem;
B9.W3	formy aktywności fizycznej dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci lub uczniów, zachęcające dzieci lub uczniów do aktywności fizycznej;
B9.W4	proces uczenia się i nauczania czynności ruchowych;
B9.W5	zaburzenia postawy ciała i prawidłowe wzorce ruchu;
B9.W6	wybrane współczesne koncepcje i modele wychowania fizycznego w Polsce i na świecie.
B9.U1	zaplanować zajęcia ruchowe w określonych warunkach;
B9.U2	zachęcić dzieci lub uczniów do podejmowania aktywności fizycznej;
B9.U3	wspierać działania przeciwdziałające nabywaniu wad postawy ciała przez dzieci lub uczniów i nadwadze.
B9.K1	krzewienia postawy dbałości o aktywność fizyczną.
B10.W1	modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia, w tym zdrowia psychicznego;
B10.W2	istotę umiejętności życiowych (life skills) i zachowań prozdrowotnych;
B10.W3	podstawowe zagadnienia rozwoju biologicznego człowieka;
B10.W4	sposoby wspomagania dziecka lub ucznia w działaniach na rzecz zdrowia i niwelowania stanów zagrażających zdrowiu, możliwości zmian w otoczeniu dziecka lub ucznia oraz procesy uczenia się mózgu;
B10.W5	zasady udzielania pierwszej pomocy.
B10.U1	rozpoznać sytuację zagrożenia dla zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, i odpowiednio zareagować;
B10.U2	skutecznie promować zachowania prozdrowotne.
B10.K1	krzewienia postawy dbałości o zdrowie i ochronę środowiska.
C. Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym	

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
C.W1	zróżnicowanie modeli ujmowania procesu wspierania rozwoju dziecka lub ucznia, w tym behawioralnego, konstruktywistycznego, emancypacyjnego; zadania edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w zakresie wspierania rozwoju dziecka lub ucznia; proces adaptacji dziecka w przedszkolu i ucznia w szkole; strategie stymulowania aktywności poznawczej dziecka lub ucznia, zasady wykorzystywania zabawy do stymulowania rozwoju dziecka oraz rolę inicjacji: czytelniczej, teatralnej, muzycznej, plastycznej i technicznej;
C.W2	zasady organizacji optymalnego środowiska edukacyjnego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej: możliwości wykorzystania w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodnych sposobów organizowania środowiska uczenia się i nauczania, organizację środowiska wychowawczego przy uwzględnieniu specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci, uczniów lub grup, a także potrzebę wykorzystywania w pracy z dzieckiem lub uczniem informacji uzyskanych na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, oraz rodziców lub opiekunów;
C.W3	zasady: projektowania spersonalizowanych strategii edukacyjnych w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, konstruowania wiedzy w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, integrowania wiedzy i umiejętności dzieci w przedszkolu i uczniów w klasach I–III szkoły podstawowej, projektowania i prowadzenia działań pedagogicznych, rozpoznawania potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, a także planowania, realizacji i oceny spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania;
C.W4	kryteria i sposoby krytycznej oceny oraz doboru programów i podręczników szkolnych: teoretyczno-metodyczne założenia konstruowania programu pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, ukryty program przedszkola lub szkoły, programy i podręczniki w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
C.W5	podstawy teoretyczne oceniania i ewaluacji procesu edukacyjnego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, w tym cele, funkcje, rodzaje oceniania, proces i konsekwencje oceniania, uczestnictwo ucznia w kontroli i ocenie jego wiedzy i umiejętności, prawa i błędy w procesie oceniania; system zapewnienia jakości pracy przedszkola i szkoły, proces ewaluacji w przedszkolu i szkole oraz metody i techniki ewaluacyjne.
C.U1	kształtować bezpieczne i przyjazne edukacyjne środowisko rozwoju dzieci lub uczniów, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, możliwości i uzdolnień dziecka lub ucznia, z nastawieniem na osobowy i podmiotowy rozwój;
C.U2	w sposób krytyczny oceniać i dobierać programy i podręczniki, konstruować programy pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, dobierać i modyfikować treści nauczania, środki oraz strategie działania edukacyjnego;
C.U3	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się – w sali lub klasie, poza placówką systemu oświaty i w środowisku lokalnym, dostarczać dzieciom lub uczniom różnych źródeł, w tym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnej, gromadzenia doświadczeń i okazji do zaangażowanego uczenia się;
C.U4	planować, realizować i oceniać efekty spersonalizowanych strategii i programów kształcenia i wychowania z nastawieniem na integralny rozwój dziecka lub ucznia;
C.U5	organizować zabawy i zajęcia stymulujące aktywność poznawczą dzieci lub uczniów, wspólnotowe i kooperacyjne uczenie się, angażujące emocjonalnie, motywacyjnie i poznawczo wszystkie dzieci lub uczniów, wspierać ich adaptację do uczenia się we wspólnocie oraz identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji;
C.U6	identyfikować i rozbudzać zainteresowania i zdolności dzieci lub uczniów, dostosowywać sposoby i treści nauczania do ich zasobów, rozwijać u dzieci lub uczniów ciekawość, aktywność i samodzielność poznawczą oraz kreatywne podejście do zadań;
C.U7	organizować działania edukacyjne nastawione na konstruowanie wiedzy w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, integrowanie różnych sposobów uczenia się, w tym różnych treści, oraz wiedzy osobistej dziecka i wiedzy nowej oraz ich rekonstrukcji;
C.U8	wykorzystywać proces oceniania pracy uczniów do stymulowania ich samooceny, umiejętności samoregulacji i pracy nad własnym rozwojem.
C.K1	kierowania się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, krytycyzmem oraz przyjęcia odpowiedzialności za integralny rozwój dzieci lub uczniów i podejmowane działania pedagogiczne;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
C.K2	formowania wartościowych indywidualnie i społecznie zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki, oraz inspirowania dzieci lub uczniów do wyrażania swojej indywidualności w sposób twórczy;
C.K3	budowania relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacji;
C.K4	efektywnej współpracy z nauczycielami, specjalistami, w tym psychologiem, logopedą, pedagogiem, lekarzem, i rodzicami dzieci lub uczniów oraz innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej na rzecz dzieci lub uczniów i zapewnienia jakości pracy przedszkola lub szkoły.
D. Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej	
D.W1	wartości, modele i zasady krytycznej praktyki; autonomię i odpowiedzialność dydaktyczną nauczyciela; zasady tworzenia autorskich programów nauczania oraz zarządzania wiedzą w społeczeństwie informacyjnym;
D.W2	proces nauczania-uczenia się: zasady projektowania działań edukacyjnych, style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem łączące różne obszary wiedzy, rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej nauczyciela; modele współczesnej szkoły i alternatywne systemy edukacyjne.
D.U1	wykorzystać wiedzę filozoficzną, psychologiczną, społeczną i pedagogiczną do projektowania działań edukacyjnych w przedszkolu i szkole oraz paradygmaty obiektywistyczne i interpretatywno-konstruktywistyczne do planowania uczenia się dzieci;
D.U2	stosować style i techniki pracy z dzieckiem lub uczniem łączące różne obszary wiedzy, stymulować partycypacyjne, proaktywne, refleksyjne, wspólne, kooperatywne uczenie się dzieci lub uczniów oraz rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów;
D.U3	krytycznie ocenić tworzoną praktykę edukacyjną z wykorzystaniem posiadanej wiedzy, a także dokonywać twórczej interpretacji i projektować nowe rozwiązania edukacyjne.
D.K1	autonomicznego i odpowiedzialnego organizowania dziecięcego uczenia się, a także krytycznej refleksji nad tworzoną praktyką edukacyjną oraz do jej badania i doskonalenia;
D.K2	tworzenia autorskich programów i wykorzystania innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej.
E. Metodyka poszczególnych typów edukacji z uwzględnieniem sposobów integrowania wiedzy i umiejętności dzieci lub uczniów	
E1.W1	sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej dotyczącej nauki o języku i edukacji kulturowo-literackiej oraz metodycznej do projektowania zajęć w zakresie edukacji polonistycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;
E1.W2	spersonalizowane strategie edukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności pisanie i czytania;
E1.W3	sposoby rozwijania zainteresowań czytelniczych (inicjacja czytelnicza) i wykorzystywania różnych typów tekstów w pracy z dziećmi lub uczniami.
E1.U1	skutecznie poprowadzić naukę czytania;
E1.U2	dostosować sposób uczenia pisanie i czytania do specyficznych potrzeb ucznia;
E1.U3	rozbudzić w uczniach pasję czytelniczą.
E1.K1	krzewienia zainteresowania i szacunku dla słowa pisanego.
E2.W1	metody nauczania języka obcego w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, w tym Total Physical Response (TPR) J. Ashera, The Silent Way C. Gattegno;
E2.W2	podstawę programową dla I etapu edukacyjnego w zakresie języka obcego;
E2.W3	metody projektowania zajęć z języka obcego, doboru i opracowywania środków dydaktycznych; strategie tworzenia warunków do nauczania-uczenia się sytuacyjnego w codziennej aktywności dzieci lub uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji; uczenie się we wspólnym działaniu, w różnych rodzajach zabaw, w tym tematycznych, konstrukcyjnych, ruchowych, muzycznych, dydaktycznych, twórczych, w naturalnych sytuacjach i w kontekstach społecznych;
E2.W4	znaczenie gier i zabaw, teatru i dramy, storytelling, piosenki i ruchu w nauczaniu języka obcego dzieci lub uczniów; techniki multimedialne w nauczaniu języka obcego;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
E2.W5	zasady oceniania umiejętności językowych dzieci lub uczniów.
E2.U1	zaprojektować zajęcia z wykorzystaniem nauczania sytuacyjnego;
E2.U2	wykorzystać gry, zabawy, piosenkę i ruch w nauczaniu języka obcego;
E2.U3	efektywnie wykorzystać multimedia w nauczaniu języka obcego.
E2.K1	pozytywnego motywowania dzieci lub uczniów do aktywnego zaangażowania się w naukę języka obcego.
E3.W1	stadia rozwoju umysłowego w kontekście zakresu i metod edukacji matematycznej, a także poziom rozumowań przedoperacyjnych, operacyjnych i formalnych;
E3.W2	zagadnienia edukacji matematycznej w przedszkolu: podstawę programową i program edukacji matematycznej, rozwijanie intuicji dotyczących liczb i liczenia – kardynalnego, porządkowego i miarowego aspektu liczby, porównywanie liczebności zbiorów, stymulowanie rozwoju operacyjnego rozumowania – odwracalności operacji, rozwijania rozumowania przyczynowo-skutkowego i orientacji przestrzennej, w tym na kartce papieru, dodawania i odejmowania na palcach i innych zbiorach zastępczych, rozdawania i rozdzielania po kilka, rozwijania intuicji geometrycznych; gry i zabawy z wątkiem matematycznym oraz proste gry strategiczne;
E3.W3	zagadnienia edukacji matematycznej w klasach I–III szkoły podstawowej: podstawę programową, projektowanie aktywności matematycznej przy kształtowaniu pojęć liczbowych i sprawności rachunkowych, wprowadzanie symboliki i zapisu matematycznego, rozwijanie orientacji przestrzennej i wyobraźni geometrycznej oraz kształtowanie umiejętności matematycznych potrzebnych w sytuacjach życiowych;
E3.W4	rolę pracy domowej ucznia i zasady konstruowania sprawdzianów i oceniania;
E3.W5	formy aktywności dzieci lub uczniów: manipulacje, eksperymenty, budowanie modeli płaskich i przestrzennych z zastosowaniem różnych materiałów, w tym gotowych elementów, samodzielne odkrywanie praw matematycznych, prowadzenie prostych rozumowań, w tym z wykorzystaniem łamigłówek;
E3.W6	znaczenie obliczeń pamięciowych, trudności w opanowaniu rachunków pamięciowych, techniki kształcenia biegłości rachunkowej i strategię sprytnych rachunków;
E3.W7	metody pracy z zadaniami tekstowymi, stosowania reprezentacji graficznych w ćwiczeniach rachunkowych i rozwiązywaniu zadań tekstowych;
E3.W8	znaczenie kształtowania umiejętności logicznego i krytycznego myślenia, stawiania i weryfikowania hipotez, dostrzegania i wykorzystywania regularności i analogii, używania argumentacji i kontrprzykładów, w tym w rozwiązywaniu łamigłówek, abstrahowania, uogólniania, klasyfikowania, definiowania i algorytmizowania;
E3.W9	rodzaje i źródła typowych błędów uczniowskich, a także ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
E3.W10	środki dydaktyczne w edukacji matematycznej dzieci: pakiety edukacyjne, karty pracy, elementy do manipulacji i klasyfikacji, liczydła, liczmany, klocki logiczne Dienes, klocki Cuisenaire’a, kostki do gry, domina, karty, mozaiki, konstrukcyjne klocki geometryczne różnych typów, łamigłówki logiczne i proste gry strategiczne;
E3.W11	znaczenie wykorzystania gier i zabaw matematycznych do realizacji celów dydaktycznych, w tym zastosowanie w pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się oraz z uczniem zdolnym; zasady konstruowania gier przez uczniów, zespołowe formy uczenia się i utrwalania wiadomości;
E3.W12	rolę konkursów matematycznych dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej: rodzaje, zasady rozgrywania, charakter zadań, walory kształcące oraz sposoby przygotowania uczniów do udziału w konkursach.
E3.U1	kształtować u uczniów pojęcie liczby;
E3.U2	rozwijać wyobraźnię i orientację przestrzenną;
E3.U3	wdrażać uczniów w zasady logicznego myślenia;
E3.U4	budować sytuacje edukacyjne skłaniające uczniów do budowania hipotez i ich weryfikacji;
E3.U5	stosować gry i inne pomoce naukowe w nauczaniu matematyki;
E3.U6	analizować błędy popełniane przez uczniów i wyciągać z nich wnioski;
E3.U7	pracować z uczniami o szczególnych uzdolnieniach matematycznych.

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
E3.K1	rozbudzania zainteresowania uczniów myśleniem matematycznym;
E3.K2	wskazywania uczniom korzyści z uczenia się matematyki.
E4.W1	sposoby wykorzystywania wiedzy teoretycznej o środowisku przyrodniczym i środowisku społecznym oraz wiedzy metodycznej do projektowania zajęć dydaktycznych w zakresie edukacji środowiskowej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;
E4.W2	znaczenie stwarzania warunków do zajęć badawczych i eksperymentów oraz organizowania sytuacji edukacyjnych umożliwiających dzieciom lub uczniom samodzielną eksplorację;
E4.W3	sposoby kształtowania przedsiębiorczości u dzieci lub uczniów.
E4.U1	zaprojektować eksperyment uczniowski z zakresu wiedzy przyrodniczej;
E4.U2	dostrzec i skomentować podstawowe prawa fizyki zachodzące w otoczeniu ucznia;
E4.U3	wykonać proste doświadczenie za pomocą przedmiotów codziennego użytku i przeanalizować z uczniami jego przebieg.
E4.K1	rozbudzania szacunku dla myślenia naukowego;
E4.K2	budzenia i podtrzymywania w uczniach ciekawości odkrywcy.
E5.W1	znaczenie celowego i właściwego posługiwania się przez uczniów typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji;
E5.W2	znaczenie stwarzania sytuacji problemowych w otoczeniu uczniów, które uczniowie modelują i rozwiązują, tworząc algorytm, odtwarzając go poza komputerem oraz realizując w wersji komputerowej;
E5.W3	rolę rozwijania u uczniów umiejętności programowania w środowisku blokowowizualnego języka programowania;
E5.W4	rolę integrowania zajęć edukacji informatycznej z aktywnościami wizualnymi, słuchowymi i kinestetycznymi;
E5.W5	znaczenie promowania i kształtowania u uczniów postawy obywatelskiej i prospołecznej oraz odpowiedzialności w świecie mediów cyfrowych.
E5.U1	zapoznać uczniów z typowymi aplikacjami komputerowymi do komponowania ilustracji graficznych, pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, korzystania z usług w sieciach komputerowych oraz pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji;
E5.U2	stworzyć sytuację problemową, w której uczniowie modelują i rozwiązują zadanie, tworząc algorytm, odtwarzając go poza komputerem oraz realizując w wersji komputerowej;
E5.U3	integrować zajęcia informatyczne z innymi zajęciami.
E5.K1	promowania postawy odpowiedzialnego zachowania w świecie mediów cyfrowych;
E5.K2	inspirowania uczniów do kreatywności i rozwoju myślenia komputacyjnego.
E6.W1	etapy, metody i formy projektowania działań plastycznych dziecka lub ucznia;
E6.W2	sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka lub ucznia;
E6.W3	zasady projektowania zajęć plastycznych w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;
E6.W4	metody i techniki diagnozowania dziecka lub ucznia w zakresie jego zdolności plastycznych i monitorowania jego rozwoju w tym obszarze.
E6.U1	zachęcić dziecko lub ucznia do twórczej aktywności w obszarze działań plastycznych;
E6.U2	zaprojektować zajęcia inspirujące dzieci lub uczniów do działań twórczych;
E6.U3	zachęcić dziecko lub ucznia do zainteresowania się dziełem plastycznym;
E6.U4	diagnozować poziom zdolności plastycznych dziecka lub ucznia.
E6.K1	działania na rzecz upowszechnienia sztuk pięknych;
E6.K2	inspirowania dzieci lub uczniów do samodzielnej aktywności plastycznej i dzielenia się jej efektami;
E6.K3	aktywizowania dzieci lub uczniów do estetyzacji własnego otoczenia.
E7.W1	zasady projektowania zabaw rytmiczno-umykalniających dla dzieci w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;
E7.W2	znaczenie wykonywania utworów muzycznych przez dzieci w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej;
E7.W3	zasady projektowania zajęć umykalniających zorientowanych na czerpanie przyjemności z działań podejmowanych przez dzieci lub uczniów, a nie na efekt;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
E7.W4	sposoby rozwijania twórczej aktywności dziecka lub ucznia;
E7.W5	metody i techniki diagnozowania dziecka lub ucznia w zakresie jego zdolności muzycznych i monitorowania jego rozwoju muzycznego.
E7.U1	zachęcić dziecko lub ucznia do udziału w zabawach rytmiczno-umykalniających;
E7.U2	doprowadzić do wykonania utworu muzycznego przez dziecko lub ucznia;
E7.U3	zachęcić dziecko lub ucznia do zainteresowania się dziełem muzycznym;
E7.U4	diagnozować poziom zdolności muzycznych dziecka lub ucznia.
E7.K1	działania na rzecz upowszechnienia sztuk pięknych;
E7.K2	aktywizowania dzieci lub uczniów do wspólnego uprawiania muzyki.
E8.W1	etapy, metody i formy projektowania działań technicznych dziecka lub ucznia;
E8.W2	ideę inicjacji technicznej dziecka lub ucznia;
E8.W3	zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne, zadania wytwórcze oraz metody projektowania zajęć technicznych;
E8.W4	potrzebę kształtowania umiejętności technicznych dzieci lub uczniów w nawiązaniu do techniki, kultury i sztuki ludowej.
E8.U1	zaprojektować sekwencję działań technicznych dzieci lub uczniów;
E8.U2	uwzględnić różnice indywidualne w projektowaniu działań uczniowskich;
E8.U3	dobierać zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne do możliwości dzieci lub uczniów;
E8.U4	zachęcić dzieci lub uczniów do analizowania prostych rozwiązań technicznych.
E8.K1	działania na rzecz rozwoju zainteresowań technicznych dzieci lub uczniów;
E8.K2	walki ze stereotypami dotyczącymi płci i umiejętności technicznych.
E9.W1	znaczenie i zasady demonstrowania ćwiczeń ruchowych;
E9.W2	zasady planowania, organizowania i realizowania aktywności fizycznej dzieci lub uczniów, w tym spontanicznej aktywności fizycznej oraz ćwiczeń fizycznych, zabaw i gier ruchowych w sali sportowej, na boisku szkolnym i w terenie, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa;
E9.W3	metody diagnozowania ogólnej sprawności fizycznej, w szczególności zdolności motorycznych powiązanych ze zdrowiem oraz zasady oceny wysiłku i osiągnięć dzieci lub uczniów;
E9.W4	strategie realizacji zajęć uwzględniających potrzeby i możliwości dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.
E9.U1	poprawnie zademonstrować ćwiczenie ruchowe;
E9.U2	zaplanować atrakcyjną aktywność fizyczną dzieci lub uczniów;
E9.U3	czuwać nad bezpieczeństwem dzieci lub uczniów podczas ćwiczeń ruchowych;
E9.U4	diagnozować zdolności motoryczne dzieci lub uczniów;
E9.U5	dostosować zadania ruchowe do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci lub uczniów.
E9.K1	krzewienia postawy dbałości o aktywność fizyczną.
E10.W1	metody projektowania różnych form aktywności w celu rozwijania kultury zdrowotnej u dzieci lub uczniów, w tym planowanie, realizowanie i ocena procesu;
E10.W2	sposoby rozwijania postawy prozdrowotnej wśród dzieci lub uczniów;
E10.W3	modele, uwarunkowania i zagrożenia zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.
E10.U1	zaplanować działania mające na celu rozwój kultury zdrowotnej;
E10.U2	skutecznie rozwijać postawy prozdrowotne wśród dzieci lub uczniów.
E10.K1	krzewienia postawy dbałości o zdrowie i ochronę środowiska.
F. Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej	
F.W1	teorie, koncepcje i modele specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych – medyczne, społeczne, biopsychospołeczne, w tym ADHD, ryzyka dysleksji, trudności związanych z nabywaniem umiejętności arytmetycznych, autystycznego spektrum zaburzeń, niepełnosprawności intelektualnej, mózgowego porażenia dziecięcego i innych zaburzeń ruchowych, zaburzeń o podłożu genetycznym, chorób przewlekłych i odmienności somatycznych;
F.W2	uwarunkowania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym wynikających z niepełnosprawności lub innych przyczyn biopsychospołecznych, przejawiających się w obszarze rozwoju fizyczno-ruchowego, poznawczego i emocjonalno-społecznego;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
F.W3	założenia, zasady i klasyfikacje, w tym ICF, ICD, DSM, oraz narzędzia oceny funkcjonalnej dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszym wieku szkolnym;
F.W4	teorie, klasyfikacje, przyczyny i przejawy trudności w rozwoju, uczeniu się i zachowaniu u dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym;
F.W5	teoretyczne podstawy, cele, formy i podstawy prawno-organizacyjne edukacji włączającej;
F.W6	cele, zasady i formy współpracy przedszkola i szkoły z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym w procesie wychowania i kształcenia.
F.U1	dokonać oceny funkcjonalnej składników zdrowia i niektórych powiązanych z nim warunków dobrostanu i środowiska dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym, w tym dziecka z niepełnosprawnością, wykorzystując klasyfikacje i narzędzia diagnostyczne, w tym ICF, ICD i DSM;
F.U2	rozpoznać specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym oraz określić optymalne sposoby organizowania środowiska edukacyjnego oraz wspomagania dziecka lub ucznia i jego rodziców lub opiekunów w procesie wychowania i kształcenia;
F.U3	ocenić skuteczność procesu wykrywania, identyfikowania i zaspakajania specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszym wieku szkolnym;
F.U4	współpracować z rodziną i otoczeniem społecznym przedszkola lub szkoły w procesie planowania wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;
F.U5	współpracować z rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz z dziećmi w wieku przedszkolnym i uczniami w młodszym wieku szkolnym w procesie wychowania i kształcenia.
F.K1	przestrzegania zasad etycznego postępowania w procesie wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi lub edukacyjnymi;
F.K2	przyjęcia współodpowiedzialności za sposób planowania i realizacji oraz rezultaty procesu wychowania i kształcenia dzieci lub uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi lub edukacyjnymi.
G. Organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego i praw dziecka oraz kultura przedszkola i szkoły, w tym w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami	
G.W1	funkcjonowanie przedszkola i szkoły jako organizacji;
G.W2	podstawy prawa oświatowego;
G.W3	nauczycielską pragmatykę zawodową, w tym prawa i obowiązki nauczycieli;
G.W4	zasady prawa wewnątrzprzedszkolnego i wewnątrzszkolnego;
G.W5	prawa dziecka i prawa osoby z niepełnosprawnością;
G.W6	zasady bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w przedszkolu lub szkole i poza nimi, zasady udzielania pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej.
G.U1	rozpoznawać sytuacje zagrożeń w przedszkolu i szkole;
G.U2	udzielić pierwszej pomocy;
G.U3	rozwijać u dzieci lub uczniów postawy wzajemnej troski, tolerancji, umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i otwartości poznawczej;
G.U4	zaprojektować działania zmierzające do rozwoju przedszkola i szkoły oraz stymulowania poprawy jakości działania tych instytucji.
G.K1	okazywania empatii dzieciom lub uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy;
G.K2	rozwijania w dzieciach lub uczniach tolerancji, szacunku do praw człowieka i podstawowych swobód;
G.K3	współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu rozwoju swojej profesjonalnej wiedzy.
H. Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli	

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
H.W1	teorie, koncepcje i modele rozpoznawania cech rozwoju i funkcjonowania dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszy wieku szkolnym odpowiednio u progu wychowania przedszkolnego i pierwszego etapu edukacji ogólnokształcącej (klasa I szkoły podstawowej) jako podstawy wspomagania rozwoju dziecka lub ucznia na etapie wczesnej edukacji;
H.W2	podstawy prawne, cele, funkcje i rodzaje oceniania jako wspierania rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i ucznia w młodszy wieku szkolnym oraz zasady konstruowania narzędzi oceny pedagogicznej;
H.W3	dominujące rodzaje zainteresowań dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów w młodszy wieku szkolnym oraz sposoby i metody rozwijania zainteresowań dzieci lub uczniów;
H.W4	zagadnienia związane z oceną jakości pracy nauczyciela i jakości pracy przedszkola i szkoły, w tym podstawy prawne, teorie, cele, metody i formy;
H.W5	zagadnienia ewaluacji edukacyjnej i edukacyjnej wartości dodanej, w tym ich zasady i formy.
H.U1	rozpoznawać indywidualne cechy rozwoju i uczenia się dzieci mających rozpocząć edukację przedszkolną i naukę w klasie I szkoły podstawowej;
H.U2	konstruować poprawne narzędzia diagnozy pedagogicznej;
H.U3	rozpoznać potrzeby edukacyjne i zainteresowania dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów w młodszy wieku szkolnym oraz na tej podstawie zaprojektować działania pedagogiczne;
H.U4	rozpoznać i scharakteryzować wymierne i niewymierne rezultaty pracy nauczyciela;
H.U5	projektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego i dokonywać jego autoewaluacji.
H.K1	etycznego postępowania w procesie oceniania rezultatów procesu wychowania i kształcenia z punktu widzenia osiągnięć dziecka lub ucznia;
H.K2	ciągłego podnoszenia poziomu własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w procesie diagnozowania pedagogicznego, w tym w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami.
I. Kultura języka	
I.W1	pojęcie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej;
I.W2	zagadnienia praktyki wystąpień publicznych;
I.W3	zasady etyki słowa i etykiety korespondencji tradycyjnej i elektronicznej;
I.W4	zagadnienia poprawności i sprawności językowej;
I.W5	zasady emisji głosu.
I.U1	sprawnie komunikować się;
I.U2	poprawnie używać języka polskiego;
I.U3	skutecznie stosować zasady emisji głosu.
I.K1	dbałości o kulturę wypowiedzi.
J. Praktyki zawodowe	
J1.1.W1	sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek systemu oświaty, organizację ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych oraz sposób prowadzenia dokumentacji;
J1.1.W2	realizowane zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne i terapeutyczne, charakterystyczne dla przedszkola, szkoły i placówki systemu oświaty, w tym poradni psychologiczno-pedagogicznej, oraz środowisko, w jakim one działają;
J1.1.W3	zasady organizacji przedszkoli, szkół i placówek systemu oświaty, w tym podstawowe zadania, obszary działalności, procedury organizacyjne, podział kompetencji, planowanie pracy i system kontroli;
J1.1.W4	specyficzne dla przedszkola, szkoły i placówki systemu oświaty codzienne działania zawodowe nauczyciela oraz jego warsztat pracy.
J1.1.U1	wyciągać wnioski z obserwacji pracy grupy przedszkolnej i klasy szkolnej, zachowań i aktywności dzieci lub uczniów w czasie zajęć, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
J1.1.U2	analizować zdarzenia wychowawczo-opiekuńcze i edukacyjne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk zawodowych.
J1.1.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy;
J1.1.K2	praktycznego stosowania zasad bezpieczeństwa dzieci lub uczniów w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty.

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
J1.2.W1	codzienną rolę nauczyciela w organizowaniu środowiska wychowania i uczenia się dzieci lub uczniów oraz jego warsztat pracy;
J1.2.W2	kontekstowość, otwartość i zmienność codziennych działań wychowawczych i dydaktycznych nauczyciela.
J1.2.U1	wykorzystać wiedzę pedagogiczną i przedmiotową do samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej (w skali rocznej, tygodniowej i dziennej), a także projektowania i prowadzenia działań wychowawczo-dydaktycznych w przedszkolu i szkole podstawowej;
J1.2.U2	poddać refleksji i ocenić skuteczność swoich działań edukacyjnych pod kątem realizacji celów wychowania i kształcenia oraz stosowanych metod i środków dydaktycznych.
J1.2.K1	rozwijania swojego przygotowania merytorycznego we współpracy z nauczycielami i specjalistami.
J2.W1	praktyczne zasady samodzielnego planowania i realizowania pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej.
J2.U1	stosować posiadaną wiedzę teoretyczną i przedmiotową do realizacji podjętych zadań opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych w czasie praktyki oraz planować i realizować działania wychowawczo-dydaktyczne w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej, pod kierunkiem nauczyciela z odpowiednim doświadczeniem zawodowym;
J2.U2	poddawać refleksji i identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w czasie prowadzonych zajęć.
J2.K1	rozwijania swojego przygotowania merytorycznego nauczycielami i specjalistami.
K. Metodologia badań naukowych	
K.W1	filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych, koncepcje wiedzy, pojęcie nauki i status wiedzy naukowej, społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych, nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategie badań naukowych, a także znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych;
K.W2	strukturę procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań naukowych (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane); pojęcie projektu badawczego, etapy badań naukowych, kryteria wyboru strategii badawczej, cele badań naukowych, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi, konceptualizację, operacjonalizację zmiennych, zasady tworzenia ram pojęciowych badania naukowego, strategie i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego, specyfikę badań w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej, rodzaje i typy badań (opisowe, diagnostyczne, wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne i quasi-eksperymentalne, sondażowe – metody indeksacji, pomiaru i rodzaje skal pomiarowych, oraz badania: ewaluacyjne, panelowe, socjometryczne, porównawcze, terenowe, etnograficzne, performatywne, biograficzne, netnografia; metody gromadzenia i analizy danych); narzędzia badawcze – konstruowanie kwestionariuszy, skal pomiarowych i testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji, narzędzi socjometrycznych; zasady tworzenia scenariuszy badawczych i dyspozycji do badań jakościowych;
K.W3	zasady przetwarzania i krytycznej analizy danych w kontekście przyjętej strategii badań naukowych i rodzaju danych; weryfikację, selekcję, kodowanie, klasyfikację, kwantyfikację i kategoryzację danych; podstawy analizy statystycznej (statystykę opisową, rozkłady częstości, miary tendencji centralnej i rozproszenia, analizę jedno- i dwuczynnikową, korelacje między zmiennymi, wnioskowanie statystyczne i testowanie hipotez oraz analizy porównawcze); selekcję i kodowanie danych jakościowych, wyłanianie kategorii analizy i analizę relacji między nimi, tworzenie winiet, sieci, matryc i map pojęciowych; programy komputerowe wspierające analizę danych ilościowych i jakościowych;
K.W4	zasady opracowywania wyników i raportu z badań naukowych; sposoby prezentacji wyników badań, zasady przygotowania i opracowania różnych rodzajów tekstów naukowych; warsztat pisarski, style i gatunki, język i sposób narracji;
K.W5	rolę jakości i rzetelności badań naukowych, różne kryteria jakości badań naukowych, w tym reprezentatywność, trafność, rzetelność, wiarygodność, transparentność, autentyczność, triangulację perspektyw teoretycznych, metod badawczych i źródła danych oraz możliwości uogólnienia i transferu rezultatów badawczych;

Szczegółowe efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli	
K.W6	sposoby wykorzystania wyników badań naukowych w praktyce społecznej i pedagogicznej, cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania, sposoby praktycznego wykorzystania badań naukowych (analizę i diagnozę sytuacji, analizę problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań interwencyjnych, ewaluację osiągnięć), a także krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych;
K.W7	etyczne aspekty prowadzenia i wykorzystywania badań naukowych w dziedzinie nauk społecznych, podstawowe zasady przeprowadzania tych badań, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, zaangażowanie uczestników badań, społeczno-polityczny kontekst badań, sposoby prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej; pojęcie plagiatu w pracy badawczej;
K.W8	cechy, styl i redagowanie tekstów naukowych, cel i strukturę pracy dyplomowej, wybór pola badawczego w kontekście wiedzy osobistej i naukowej, technikę pracy naukowej, dobór i selekcję literatury, formy analizy materiałów źródłowych, formy prezentacji wyników badań i doniesień naukowych z literatury, ocenę i krytykę dostępnych źródeł teoretycznych, znaczenie umiejętności wywodu i siły argumentacji, a także problemy etyczne w pisaniu pracy dyplomowej;
K.W9	metodologię prowadzenia badań naukowych oraz zasady zastosowania wiedzy i umiejętności metodologicznych we własnym projekcie badawczym, w tym wyboru strategii badawczej, sformułowania celu i przedmiotu badań, opracowania metod i techniki badań, sformułowania problematyki badań, przygotowania narzędzi badawczych, doboru próby badawczej, terenu i przebiegu badań, prowadzenia badań empirycznych, a także sposoby analizy wyników badań oraz prezentacji wyników badań oraz proces wnioskowania.
K.U1	zaprojektować proces badań oraz umiejętnie dobrać narzędzia badawcze;
K.U2	zebrać dane adekwatne do postawionego problemu badawczego;
K.U3	poprawnie przeprowadzić analizę danych;
K.U4	opracować raport z wyników badań;
K.U5	krytycznie przeanalizować raport z wyników badań;
K.U6	dobrać literaturę i materiały źródłowe adekwatne do problemu pracy dyplomowej;
K.U7	dobrać formę prezentacji zebranych danych oraz argumentację adekwatną do zaprezentowania problemu pracy dyplomowej.
K.K1	rzetelnego sprawozdania wyników swoich badań;
K.K2	przestrzegania zasad rzetelności intelektualnej i reguł własności intelektualnej;
K.K3	rzetelnego sprawozdania wyników badań zawartych w pracy dyplomowej.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Waldemar Segiet	prof. UAM dr hab. / Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych
Agnieszka Barczykowska	prof. UAM dr hab. / Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych ds. studenckich, organizacji i jakości kształcenia
Sylwia Jaskulska	prof. UAM dr hab. / Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych ds. projektów, ewaluacji, sprawozdawczości naukowej i współpracy międzynarodowej
Małgorzata Rosalska	prof. UAM dr hab. / Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych ds. wydawniczych, studiów podyplomowych i relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym
Natalia Walter	prof. UAM dr hab. / Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych ds. organizacji studiów niestacjonarnych, promocji wydziału, cyfryzacji i infrastruktury
Małgorzata Cywińska	prof. UAM dr hab. / Kierownik Zakładu Pedagogiki Dziecka/koordynator kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Ewa Włodarczyk	prof. UAM dr hab. / Zakład Pedagogiki Społecznej
Karolina Domagalska-Nowak	dr / Kierownik Biura Obsługi Wydziału Studiów Edukacyjnych
Michalina Kasprzak	dr/ Pracownia Badań nad Procesem Ucznienia się
Anna Klichowska	mgr inż. /Zakład Pedagogiki Dziecka
Mateusz Marciniak	dr/ Pracownia Pedagogiki Szkolnej
Oliwia Piotrowiak	mgr/ Kierownik Biura Obsługi Studentów
Anna Ratajczak	dr / Zakład Edukacyjnych Badań nad Językiem i Komunikacją Dziecka
Łukasz Ratajczak	dr / Pełnomocnik Dziekana WSE ds. praktyk studenckich

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów _____ 3

Prezentacja uczelni _____ 23

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim _____ 24

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się _____ 24

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____ 38

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____ 60

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____ 77

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____ 81

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____ 87

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____ 91

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____ 97

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____ 118

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____ 121

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów _____ 129

Część III. Załączniki _____ 131

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów _____ 131

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku _____ 131

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających _____ 146

Prezentacja uczelni

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM) to jeden z najważniejszych ośrodków akademickich w Polsce, łączący bogatą tradycję z dynamicznym rozwojem w zakresie nauki i edukacji. Uczelnia, której początki sięgają 1919 roku, posiada obecnie status uczelni badawczej i należy do grona dziesięciu najlepszych polskich uniwersytetów tego typu. UAM odgrywa kluczową rolę na arenie krajowej i międzynarodowej, prowadząc badania naukowe oraz rozwijając współpracę z licznymi instytucjami w Europie i na świecie. W ramach konsorcjum EPICUR, które zrzesza uczelnie z różnych państw europejskich, UAM wspiera międzynarodową mobilność akademicką, promuje europejskie wartości oraz współpracuje w tworzeniu innowacyjnych programów kształcenia.

Obecnie na UAM studiuje prawie 30 tysięcy studentów na 150 kierunkach i ponad 200 specjalnościach, zarówno na poziomie licencjackim, magisterskim, jak i doktoranckim. Uczelnia konsekwentnie aktualizuje programy studiów, dostosowując je do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, a także wprowadza strategię otwartości, które umożliwiają pełny dostęp do edukacji, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Jako uczelnia badawcza, UAM prowadzi zaawansowane badania naukowe, rozwijane także w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB), które wzmacniają internacjonalizację i zwiększają konkurencyjność uczelni na tle europejskim. UAM jest piątą szkołą wyższą oraz pierwszym klasycznym uniwersytetem w Polsce, który poddał się tej ewaluacji i pomyślnie zakończył procedurę międzynarodowej ewaluacji instytucjonalnej (Institutional Evaluation Programme, EUA-IEP), która przeprowadzona została przez ekspertów Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (European University Association, EUA), największej organizacji zrzeszającej uniwersytety w Europie.

Integralną część UAM stanowi Wydział Studiów Edukacyjnych (WSE), który działa w strukturze Szkoły Nauk Społecznych. WSE, obchodzący w 2023 roku Jubileusz 30-lecia, jest jednym z największych wydziałów na uczelni. Wydział oferuje programy studiów dostosowane do potrzeb rynku pracy, łączące wiedzę teoretyczną z praktyką, co pozwala absolwentom efektywnie funkcjonować w różnych sektorach zawodowych i świadomie planować swoją ścieżkę kariery. Obecnie na WSE kształci się około 2600 studentów, a jego zaplecze dydaktyczne, mieszczące się na Kampusie Ogrody, obejmuje nowoczesne sale wykładowe wyposażone w sprzęt multimedialny oraz specjalistyczne laboratoria i pracownie komputerowe.

Wydział Studiów Edukacyjnych nie tylko oferuje interdyscyplinarne programy nauczania, ale również aktywnie angażuje się w badania naukowe finansowane ze środków krajowych i zagranicznych, a wysoka jakość tych badań została potwierdzona oceną parametryczną na poziomie B+. Programy nauczania są stale doskonalone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wpisują się w System Doskonalenia Jakości Kształcenia realizowany na UAM. Wszystkie te działania mają na celu zapewnienie najwyższych standardów edukacyjnych i dostarczenie studentom wiedzy i umiejętności, które pozwolą im sprostać wyzwaniom współczesnego świata zawodowego i akademickiego.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji

U podłoża koncepcji kształcenia pedagogicznego na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM leży model krytyczno-kreatywnej edukacji pobudzającej do innowacji, zarówno w procesach diagnozowania, jak i formowania otaczającej rzeczywistości. W kształceniu nauczycieli model ten charakteryzuje się promowaniem samodzielnego myślenia, refleksji oraz twórczego podejścia do procesu nauczania-uczenia się. Celem jest rozwinięcie u przyszłych nauczycieli umiejętności krytycznej analizy własnych działań dydaktycznych, a także zdolności do kreatywnego rozwiązywania problemów, które mogą pojawić się w pracy z uczniami z różnorodnymi potrzebami i w zmieniających się realiach edukacyjnych. Model ten kształtuje postawę elastyczności, otwartości na zmiany wraz z umiejętnościami dostosowywania metod nauczania. Kształcenie w oparciu o krytyczno-kreatywne podejście pozwala przyszłym pedagogom na budowanie refleksyjnej postawy wobec własnej pracy, rozwija zdolności twórcze i zachęca do wprowadzania innowacji w procesie dydaktycznym. Dzięki temu nauczyciele stają się bardziej kompetentni w prowadzeniu zajęć, które angażują uczniów i sprzyjają ich wszechstronnemu rozwojowi. W realizacji tych celów znakomicie wpisują się przedkładane efekty kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna.

Kształcenie w zakresie wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego na WSE UAM ma bardzo długą tradycję, bo liczy ponad 45 lat. Początki myśli pedagogicznej ukierunkowanej na ten obszar zapoczątkował w 1978 roku w Instytucie Pedagogiki na ówczesnym Wydziale Nauk Społecznych prof. zw. dr hab. Jerzy Kujawiński, który był założycielem i kierownikiem Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej. W tym czasie zostały utworzone na kierunku 'pedagogika' dwie specjalności: wychowanie przedszkolne oraz nauczanie początkowe, które na przestrzeni lat ewaluowały ze względu na kolejno wprowadzane zmiany w zakresie standardów kształcenia nauczycieli i potrzeby rynku pracy. Najpierw były to studia jednoprzedmiotowe, a następnie przekształciły się w studia dwuprzedmiotowe. Dla tych specjalności, a także dla rozwoju edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej przełomowe były lata akademickie 1991/1992 oraz 2004/2005. Od 1991 roku wprowadzono nauczycielskie studia dwuprzedmiotowe. Były to: nauczanie początkowe z wychowaniem przedszkolnym, edukacja elementarna z językiem angielskim oraz edukacja elementarna z językiem niemieckim, a także edukacja elementarna z terapią pedagogiczną. Funkcjonowaniem wspomnianych specjalności kierowały dwa zakłady: Zakład Edukacji Dziecka oraz Zakład Teoretycznych Podstaw Edukacji. W roku akademickim 2004/2005 dokonano kolejnych znaczących modernizacji planów studiów zgodnie z nowymi standardami dla studiów dwuprzedmiotowych, wprowadzonymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Wówczas też zaistniała konieczność dokonania modyfikacji nazw tych specjalności na: nauczanie początkowe i wychowanie przedszkolne, edukacja elementarna i język angielski, edukacja elementarna i język niemiecki, edukacja elementarna i terapia pedagogiczna. Po 2005 roku powstawały kolejne specjalności w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej studiów I i II stopnia. Powstały wówczas m. in. edukacja elementarna i wychowanie fizyczne, edukacja elementarna i nauczanie dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.

Programy studiów w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej na przestrzeni lat były tak konstruowane, aby absolwenci - w ramach przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych - byli wszechstronnie przygotowani do pracy z dziećmi, by wykazywali się znajomością polskich i europejskich tendencji w tym zakresie, posiadali warsztat pracy w zakresie działań plastycznych, muzycznych, teatralno-literackich, a także służących rozwijaniu aktywności ruchowej dzieci omawianego przedmiotu wiekowego. Ważne miejsce zajmowało również kształtowanie kompetencji przyszłych nauczycieli w aspekcie kompetencji językowych, matematycznych, społeczno-przyrodniczych dzieci. W ramach specjalności edukacja elementarna i język angielski oraz edukacja elementarna i język niemiecki nasi absolwenci byli wyposażani ponadto w określone kompetencje w zakresie języka obcego dające kwalifikacje do nauczania języka angielskiego i niemieckiego w przedszkolach i szkołach podstawowych w klasach I – III (poziom egzaminu końcowego z języka obcego - wymowa, gramatyka, sprawności zintegrowane – odpowiadał co najmniej poziomowi B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego).

W 2021 roku ostatecznie wygaszono wszystkie studia I i II stopnia - specjalności w zakresie edukacji elementarnej. Od 2019/2020 roku funkcjonują na WSE jednolite 5-letnie studia magisterskie 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna', opracowane zgodnie z wytycznymi nowej podstawy programowej i nowych standardów kształcenia nauczycieli (Uchwała Rady Wydziału Studiów Edukacyjnych 22/2018/2019 oraz Uchwała Rady Wydziału Studiów Edukacyjnych 23/2018/2019 (Załącznik nr 1), Zarządzenie Rektora UAM 299/2018/2019 (Załącznik nr 2), Uchwała Senatu UAM 220/2018/2019³). W ramach kierunku nie oferujemy specjalności.

Realizowany na Wydziale Studiów Edukacyjnych od roku akademickiego 2019/2020 kierunek 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' w postaci jednolitych studiów magisterskich kształci nauczycieli przygotowanych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Program studiów realizuje wszystkie efekty uczenia się zawarte w obowiązującym standardzie kształcenia nauczycieli (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Konstruując program zwrócono szczególną uwagę na transferowalność wiedzy teoretycznej do praktyki szkolnej.

W ostatnich latach program studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' został zmodyfikowany w celu zapewnienia najwyższej jakości kształcenia oraz pełnej realizacji standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Uchwała Senatu UAM nr 419/2019/2020⁴, Uchwała RPGK nr 2/2023/2024 ws. zmiany w programie kształcenia na kierunku PPW (Załącznik nr 3), Uchwała nr 491/2023/2024 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna⁵).

³ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0032/79367/Uchwała_220_pedagogika-przed-szkolna.pdf

⁴ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0016/112525/uchwała-419.pdf

⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0019/512146/US-491-2023-2024.pdf

Wprowadzone zmiany obejmują:

1. Utworzenie przedmiotów:
 - a. „Podstawy wychowania fizycznego” (2 semestr, 10 godzin wykładów)
 - b. „Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej” (9 semestr, 10 godzin konwersatoriów)
2. Poszerzenie puli zajęć wybieranych przez studentów
3. Dostosowanie (zwiększenie lub zmniejszenie) liczby godzin lub punktów ECTS do przedmiotów, np.:
 - a. Metody badań pedagogicznych
 - b. Metodologia badań społecznych
 - c. Edukacja społeczna z edukacją zdrowotną
 - d. Technika
 - e. Edukacja przyrodnicza z ekologią
 - f. Strategie kształcenia zindywidualizowanego z tutoringiem
 - g. Aktywizowanie środowisk społecznych w pracy nauczyciela dzieci o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych
 - h. Być dobrym pedagogiem - refleksje nad współczesną pedagogiką
 - i. Kultura i edukacja dziecka w społeczeństwie współczesnym
 - j. Metodyka edukacji wczesnoszkolnej
 - k. Profilaktyka psychopedagogiczna.

Zmiany te mają na celu lepsze dostosowanie programu studiów do aktualnych wymagań edukacyjnych oraz zapewnienie kompleksowego przygotowania przyszłych nauczycieli do pracy z dziećmi w klasach I-III.

Prezentowany kierunek studiów jest zgodny z wizją i misją Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza wyrażonymi w Strategii Rozwoju UAM 2020-2030⁶.

W szczególności wpisuje się w realizację drugiego i czwartego celu strategicznego:

1. Cel strategiczny 2. „Najwyższa jakość kształcenia” w zakresie celu operacyjnego 2.3 „Powiązanie kształcenia z uniwersalnymi wartościami i prawami człowieka oraz celami zapisanymi w misji i wizji Uniwersytetu” w szczególności w zakresie realizacji celu szczegółowego 2.3.3 „Kształtowanie kompetencji zawodowych jako wartości indywidualnych i społecznych” oraz celu operacyjnego 2.5 „Zapewnienie najwyższej jakości kształcenia poprzez doskonalenie działań systemowych i podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry”, poprzez realizację następujących celów szczegółowych 2.5.1. „Rozwijanie umiejętności dydaktycznych kadry nauczającej” oraz 2.5.2. „Doskonalenie programów studiów, w tym metod kształcenia i sposobów oceny osiągnięcia założonych efektów uczenia się”.
2. Cel strategiczny 4. „Uniwersytet kształtujący otoczenie społeczne, kulturowe i gospodarcze” w zakresie celu operacyjnego 4.5. „UAM zaangażowany we współpracę z powszechnym systemem edukacji w zakresie kształcenia formalnego i pozaformalnego, a także realizację projektów edukacyjnych”, poprzez realizację celów szczegółowych: 4.5.1. Rozwijanie współpracy ze szkołami i innymi instytucjami oświatowymi 4.5.2. Zacieśnianie współpracy ze szkołami ponadpodstawowymi służącej rekrutowaniu jak najlepszych kandydatów na studia 4.5.3. Rozwój

⁶ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0025/250828/Strategia_UAM_2020-2030.pdf

oferty w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli 4.5.4. Poszerzenie i rozwój oferty kształcenia nieformalnego i pozaformalnego. Przykładem działań w tym obszarze może być udział wykładowców kierunku w projekcie „UAM dla Najlepszych”. Jego celem jest dotarcie do ambitnych i pełnych pasji uczennic i uczniów oraz zachęcenie ich do studiowania na UAM, a także nawiązanie trwałych i partnerskich relacji ze szkołami i ich kadrą nauczycielską. Ideą projektu jest przede wszystkim wspieranie środowisk szkolnych. Inicjatywy dotyczą diagnozy potrzeb uczniowskich i nauczycielskich w zakresie współpracy z Uniwersytetem i odpowiadania na te potrzeby. Prof. Kinga Kuszak, prowadząca zajęcia na kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’, obecnie pełni funkcję przewodniczącej zespołu projektowego „UAM dla Najlepszych”, dbając o zaangażowanie studentek i studentów oraz pracowników Wydziału w działania projektowe.

Wybrane działania cykliczne:

- Konkurs dla uczniów i uczennic „[Wybieram UAM](#)”
- Konferencja naukowo-metodyczna „[Uniwersytecka Synergia Edukacyjna](#)”
- „[Eko-sztafeta z UAM](#)” – bieg, w którym biorą udział uczniowie i uczennice połączony z akcją informacyjną na temat UAM.

Należy dodać, że aktualna koncepcja kształcenia jest naturalną konsekwencją koncepcji wypracowanej w dokumencie: „Polityka zapewnienia jakości na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” opracowanym w 2012/2013 roku. Proces kształcenia poddawany jest systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji. W procesie monitorowania i ewaluacji uczestniczą przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i studenci Wydziału.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową oraz sposoby wykorzystywania wyników działalności naukowej do opracowywania i doskonalenia programu studiów oraz jak jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

Cele i koncepcja kształcenia na kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ są ściśle powiązane z kierunkami badań prowadzonymi w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, szczególnie na Wydziale Studiów Edukacyjnych. Główne kierunki badań pracowników i pracowniczek naukowo-badawczych Wydziału to: historia idei pedagogicznych; metodologiczne problemy współczesnych nauk o edukacji; historia szkolnictwa i oświaty oraz doktryn pedagogicznych; aksjologiczne podstawy wychowania i kształcenia; egalitaryzacja społeczna a współczesne wyzwania edukacyjne; porównawcze analizy systemów edukacyjnych w skali całego świata; edukacja globalna; edukacja europejska; edukacja wielokulturowa i obywatelska; transformacja edukacji polskiej na tle tendencji międzynarodowych (ze szczególnym uwzględnieniem problemów wdrażania reformy edukacji); edukacyjne aspekty globalizacji, transformacji oraz integracji europejskiej; system profilaktyki, resocjalizacji i re-adaptacji nieletnich i dorosłych; patologie społeczne; główne problemy edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej; edukacyjne konteksty funkcjonowania środowisk lokalnych; media w procesie kształcenia i wychowania; tożsamość młodzieży współczesnej i jej sytuacja społeczna; problemy poradnictwa i doradztwa zawodowego; selekcyjna i socjalizacyjna funkcja edukacji; tendencje rozwojowe kształcenia dorosłych i kształcenia ustawicznego; funkcjonowanie społeczeństwa wychowującego i społeczeństwa wiedzy; kształtowanie aktywnego obywatelstwa; życie codzienne w szkole współczesnej; proces kształcenia i jego optymalizacja; edukacja ekologiczna; uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ich funkcjonowanie w rodzinie, szkole i

społeczeństwie, praca z uczniem zdolnym; rewalidacja dzieci z niepełnosprawnościami; promocja zdrowia; seksualność człowieka i wychowanie seksualne; indywidualizacja procesu kształcenia; kształtowanie kapitału społecznego. Zainteresowania badawcze znajdują swoje odzwierciedlenia w podejmowanych pracach projektowych, w licznych publikacjach i nagrodach, które za działalność naukową otrzymują pracowniczki i pracownicy.

TABELA 1. Lista najważniejszych publikacji (wybór) pracowników WSE UAM

Liczba punktów	Przykłady publikacji
300 punktów	Szafran, J. M., & Cwojdzńska, A. (2024). <i>The Meaning of Kindness</i>. Vandenhoeck & Ruprecht Verlag. Gromkowska-Melosik, A., Nowosad, I., Boroń, A., Farnicka, M., Gierczyk, M., & Tyda, A. (2023). <i>Politics, Education and Social Change</i>. Vandenhoeck & Ruprecht Verlag. Pyżalski, J., Walter, N. M., Cybal-Michalska, A., Karmolińska-Jagodzick, E., Marciniak, M., & Jaskulska, S. (2022). <i>Polish Students and Alcohol. Conditions and Consequences</i>. Vandenhoeck & Ruprecht unipress.
140 punktów	Hejwosz-Gromkowska, D., & Hildebrandt-Wypych, D. (2024). Religion, church, national identity, and the solidarity movement in school history textbooks in Poland. <i>British Journal of Religious Education</i>, 46, 212–224. https://doi.org/10.1080/01416200.2023.2278441 Żołądź-Strzelczyk, D., & Kowalczyk, M. E. (2023). Uwagi na temat edukacji Stanisława, syna Józefa Jana i Marianny z Ossolińskich Mniszchów. <i>Saeculum Christianum: pismo historyczne</i>, 30, 299–310. https://doi.org/10.21697/sc.2023.30.1.21 Forecka-Waśko, K. (2023). Muzyczne języki bajek Walta Disneya w procesie edukacji międzykulturowej. <i>Edukacja Międzykulturowa</i>, 1 (20), 196–207. https://doi.org/10.15804/em.2023.01.14 Błachnio, A., & Kuryś-Szyncel, K. B. (2022). I Am a Mother Because I Wanted to—I Am a Grandmother Because Others See Me That Way—Motherhood as a Critical Life Event for Ageing Women. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i>, 19, 1–12. https://doi.org/10.3390/ijerph192416381 Cichy, I., Kruszwicka, A., Palus, P., Przybyła, T., Schliermann, R., Wawrzyniak, S., Klichowski, M., & Rokita, A. (2022). Physical Education with Eduball Stimulates Non-Native Language Learning in Primary School Students. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i>, 19, 1–14. https://doi.org/10.3390/ijerph19138192 Wawrzyniak, S., Korbecki, M., Cichy, I., Kruszwicka, A., Przybyła, T., Klichowski, M., & Rokita, A. (2022). Everyone Can Implement Eduball in Physical Education to Develop Cognitive and Motor Skills in Primary School Students. <i>International Journal of Environmental Research and Public Health</i>, 19, 1–16. https://doi.org/10.3390/ijerph19031275 Vandebosch, H., Botezat, A., Amodeo, A. L., Pabian, S., Plichta, P., Puharić, Z., & Pyżalski, J. (2022). A scoping review of technological interventions to address ethnicity-related peer aggression. <i>Aggression and Violent Behavior</i>, 67, 101794. https://doi.org/10.1016/j.avb.2022.101794
120 punktów	Jankowiak, B. A., Brzezińska, A. O., & Soroko, E. (2024). <i>Funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych oraz branding oferowanych usług</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323243601 Matyjas, B., Opozda, D., & Segiet, K. (2024). <i>Podmiotowość dziecka i wartość dzieciństwa. Współczesna recepcja myśli Janusza Korczaka</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323242987 Szempruch, J., Cybal-Michalska, A., Szymański, M. J., & Śliwerski, B. (2024). <i>Wyzwania i dylematy uspołecznienia edukacji</i>. Oficyna Wydawnicza Impuls. Jaskulska, S., Dopierała, A., Mruczyk, M., Racinowska, R., & Staszczuk, A. (2023). <i>Ocenianie zachowania. Jak robić to lepiej? Trzy modele oceniania zachowania z komentarzem</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323241690

Liczba punktów	Przykłady publikacji
	Jachimczak, B., & Podgórska-Jachnik, D. (2023). <i>Edukacja włączająca w perspektywie i zadaniach samorządu terytorialnego</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. https://doi.org/10.18778/8331-246-0 Sikorska, J. (2023). <i>Gry wideo jako medium komunikacji. Wymiary interpersonalnej i intrapersonalnej komunikacji graczy</i> (Nr 362). Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323241898 Bronikowski, M., Cichy, I., Kruszwicka, A., Klichowski, M., Wawrzyniak, S., & Rokita, A. (2022). <i>Metoda mini-EduBall. Wychowanie i rozwój dziecka w świetle odkryć neuronauki</i>. Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Narkun-Jakubińska, Z., Smogorzewska, J., Trębacz-Ritter, A. Z., Wołowicz, A., & Grzegorz, S. (2022). <i>Współnauczanie w praktyce – poradnik metodyczny dla nauczycieli i nauczycieli współpracujących kształcenie w oddziałach ogólnodostępnych integracyjnych</i>. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. https://doi.org/10.31338/uw.9788323559719 Sadowska, K. B., & Kędzia, M. (2022). <i>Młodość w służbie ołtarza. Wybrane socjopedagogiczne aspekty wspólnoty ministrantów w Kościele katolickim</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323241188 Buchnat, M. A., & Parobkiewicz-Jasielska, A. (2022). <i>Wiedza dzieci i młodzieży z niepełno-sprawnością intelektualną o emocjach</i>. Difin. Kasprzak, M. (2021). <i>Wspieranie twórczej aktywności plastycznej dzieci ze środowisk defaworyzowanych społecznie. Studium porównawcze na przykładzie Poznania i Tarragony</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323240075 Kozielska, J. (2021). <i>Uczniowie szkół podstawowych i kształcących w zawodzie wobec swojej przyszłości edukacyjno-zawodowej</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323239192 Wawrzyniak, S. (2021). <i>Funkcjonowanie dzieci i młodzieży z ADHD w przestrzeni edukacyjnej i społecznej</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323239536 Kuszek, K. (2021). <i>Poeta - Nauczyciel(ka) - Dziecko. Twórczość dla dzieci Juliana Tuwima i Jana Brzechwy w zmieniającej się rzeczywistości przedszkolnej</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323238720 Porzucek-Miśkiewicz, M. (2021). <i>Jednostka zdolna w przestrzeniach edukacyjnych</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323239260 Jaskulska, S., Jankowiak, B. A., Sikorska, J., Klichowski, M., & Krauze-Sikorska, H. M. (2021). <i>Proces uczenia się przed, w trakcie i po pandemii Covid-19. Badanie VULCAN</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323239871 Rybińska, A., & Kuszek, K. (2021). <i>Współpraca dzieci w wieku przedszkolnym. Zmieniające się konteksty i perspektywy</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323240037 Sadowska, K. B. (2020). <i>Wczesnodziecięca edukacja – pomiędzy instrumentalizacją a towarzyszeniem w rozwoju. Wybrane aspekty polskiej rzeczywistości edukacyjnej</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. Iwanicka, A. (2020). <i>Cyfrowy świat dzieci we wczesnym</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. https://doi.org/10.14746/amup.9788323243076 Ratajczak, A. (2019). <i>Wspomaganie rozwoju małych dzieci w percepcji i doświadczeniach ich opiekunów</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. Pyżalski, J., Zdrodowska, A., Tomczyk, Ł., & Abramczuk, K. (2019). <i>Polskie badanie EU Kids Online 2018. Najważniejsze wyniki i wnioski</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM Olempska-Wysocka, M. (2019). <i>Rozpoznawanie szans edukacyjnych dzieci niesłyszących na progu szkoły podstawowej (badania z regionu łódzkiego)</i>. Wydawnictwo Naukowe UAM. Chrzanowska, I. B. (2019). <i>Nauczyciele o szansach i barierach edukacji włączającej</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN.
100 punktów	Stanisławska-Kubiak, M., Wiecheć, K., Majewska, K., Teusz, G., Mojs, E., & Kędzia, A. (2023). <i>Neuropsychological Aspects of Children's Somatic Disorders in Chronic Diseases: Diabetes and Short Stature in the Developmental Period</i>. <i>Biomedicines</i>, 11, 1–10. https://doi.org/10.3390/biomedicines11113089

Liczba punktów	Przykłady publikacji
	Walter, N. M. (2023). Using audiobooks in elementary education: a study of teacher perspectives. <i>Studia Z Teorii Wychowania</i>, XIV, 199–215. https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.1204 Kuszek, K., & Sadowska, K. B. (2023). Język polski jako język społeczny dziecka z rodziny migracyjnej. Raport z badań pilotażowych z udziałem opiekunek żłobków z terenu Poznania. <i>Wychowanie w Rodzinie</i>, 30, 79–95. https://doi.org/10.61905/wwr/175093 Kiszka, M. A. (2023). Czym jest dzieciństwo? Pedagogiczne podejście do badań nad dzieciństwem. <i>Kultura i Edukacja</i>, 3 (141), 28–42. https://doi.org/10.15804/kie.2023.03.02 Sikorska, J. (2023). Model SAMR w kreowaniu cyfrowego środowiska uczenia się języka obcego przez dzieci w wieku wczesnoszkolnym. <i>Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce</i>, 18, 43–54. https://doi.org/10.35765/eetp.2023.1869.04 Nowak-Kluczyński, K. (2023). Klocki LEGO – zabawka rodzinie zaangażowana. <i>Wychowanie w Rodzinie</i>, 30, 205–222. https://doi.org/10.61905/wwr/175865 Barecka, K. A., Wojczyńska, A., & Wawrzyniak-Beszterda, R. M. (2023). Media elektroniczne a rozwój mowy i komunikacji dziecka. <i>Wychowanie w Rodzinie</i>, 30, 97–106. https://doi.org/10.61905/wwr/175094 Kuszek, K. (2023). Słowa tworzące obraz współczesnego świata dzieci na podstawie badań techniką „abecadła” Stefana Baleya. <i>Lubelski Rocznik Pedagogiczny</i>, 42, 65–77. https://doi.org/10.17951/lrp.2023.42.1.65-77 Kubiak, H. M. (2022). Zaburzenia zachowania u dzieci – od diagnozy do terapii. <i>Resocjalizacja Polska</i>, 24, 11–23. Wam, H. K., Goździk, A., Aspholm, P. E., & Juńczyk, T. (2022). Democratizing education: Open schooling engaged the less privileged in environmental sciences. <i>PLoS ONE</i>, 17, 1–19. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0266655 Michalak, R., & Teresa, P. (2022). Outdoor education: perspective of Polish primary school teachers. <i>Studia Z Teorii Wychowania</i>, XIII, 83–101. https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.9261 Sadowska, K. B. (2022). U źródeł polskiej wczesnodziecięcej edukacji – proces kształtowania się „żłobka” do 1989 roku (próba syntezy). <i>Res Historica</i>, 541–572. https://doi.org/10.17951/rh.2022.53.541-572 Chyleńska, Z., Rybska, E. J., Jaskulska, S., Błaszak, M., & Jankowiak, B. A. (2022). How about the Attitudes towards Nature? Analysis of the Nature and Biology Primary School Education Curricula in Poland. <i>Sustainability</i>, 14, 1–14. https://doi.org/10.3390/su141811173 Żołędź-Strzelczyk, D. (2022). Zabawki dziecięce polskich producentów na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu w 1929 r. (w świetle doniesień prasowych i materiałów informacyjnych). <i>Historia Slavorum Occidentis</i>, 4 (35), 164–195. https://doi.org/10.15804/hso220407 Michalak, R. (2022). Teachers’ Experiences in Working With Cognitively Gifted Students. <i>Multidisciplinary Journal of School Education</i>, 11, 163–187. https://doi.org/10.35765/mjse.2022.1122.08

Źródło: Omega – baza wiedzy UAM, <https://researchportal.amu.edu.pl>.

Wymiar liczbowy przedstawia poniższa tabela. W ostatnich latach widoczny jest wzrost publikacji w wysoko punktowanych czasopismach.

TABELA 2. Liczba prestiżowych publikacji pracowników w latach 2019–2024 wg punktacji Ministerstwa Edukacji i Nauki w dyscyplinie pedagogika

Rok	100 punktów	120 punktów	140 punktów	300 punktów
2019	12	21	0	0
2020	48	9	2	0
2021	49	18	2	0
2022	39	9	13	1
2023	16	4	8	1
2024	12	7	1	1

Źródło: Omega – baza wiedzy UAM, <https://researchportal.amu.edu.pl>.

Rozwój naukowy pracowników znajduje odzwierciedlenie w awansach zawodowych. W latach 2019-2024 tytuł profesora uzyskało 3 pracowników, stopień doktora habilitowanego oraz doktora uzyskało odpowiednio 16 i 22 osoby. Tytułem doktora honoris causa uhonorowano 2 osoby.

TABELA 3. Awanse naukowe w dyscyplinie pedagogika w latach 2019-2024

Rok	Tytuł profesora	Habilitacja	Doktorat
2019	0	5	7
2020	0	8	1
2021	0	1	2
2022	3	0	0
2023	0	1	3
2024	0	1	9

Działalność naukowa pracowników Wydziału ma istotne znaczenie zarówno dla kształtowania i modyfikacji programu studiów, jak również procesów dydaktycznych przebiegających w ramach poszczególnych modułów. Zainteresowania badawcze pracowników WSE wpływają na modyfikację treści poszczególnych przedmiotów, w tym warsztatów, pozwalając uzupełniać je o nowoczesną, opartą na dowodach naukowych wiedzę.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. Rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Kierunek studiów ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ jest odpowiedzią na stałe zapotrzebowanie na nauczycieli na wczesnych etapach edukacyjnych. Dane dotyczące zapotrzebowania na tę grupę nauczycieli monitorowane są na podstawie dwóch podstawowych źródeł danych.

Pierwszym z nich jest Barometr Zawodów⁷. Jest to dokument, w którym co roku prezentowane są analizy zapotrzebowania na poszczególne zawody z uszczegółowieniem tego zapotrzebowania do poziomu powiatu. Według danych z roku 2024 nadwyżka osób poszukujących pracy w zawodzie nauczyciel przedszkola była tylko w jednym powiecie w skali całego kraju (powiat garwoliński). W Wielkopolsce w 16 powiatach odnotowano deficyt poszukujących pracy, a w trzech powiatach (Miasto Poznań, poznański i międzychodzki) był to deficyt duży.

W Barometrze Zawodów przedstawiono także analizy dotyczące zawodu nauczyciel nauczania wczesnoszkolnego. W roku 2024 w żadnym powiecie w skali kraju nie odnotowano nadwyżki osób poszukujących pracy. W odniesieniu do danych dotyczących Wielkopolski warto zauważyć, że na terenie 19 powiatów odnotowano deficyt poszukujących zatrudnienia w zawodzie.

Drugim źródłem poświadczającym zapotrzebowanie na nauczycieli przedszkola i nauczania początkowego jest Informacja o wolnych stanowiskach pracy w jednostkach systemu oświaty zamieszczona na stronach kuratoriów⁸. Są tam zamieszczane stale aktualizowane dane dotyczące wakatów i zastępstw.

⁷ <https://barometrzwodow.pl>

⁸ <https://ofertypracy.edu.pl>

Informacje te mogą być analizowane w perspektywie województw, powiatów, statusu publiczno-prawnego placówek i rodzaju oferty (wakat lub zastępstwo).

Powyżej wskazane dokumenty dostarczają danych ilościowych dotyczących zapotrzebowania na absolwentów kierunku i potwierdzają to zapotrzebowanie. Dane jakościowe dotyczące oczekiwanego profilu kompetencyjnego absolwenta pozyskiwane są na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM poprzez:

- konsultacje z Radą Pracodawców działającą na Wydziale⁹,
- cykliczne i systematyczne spotkania z pracownikami instytucji, w których studenci kierunku realizują praktyki,
- informacje od nauczycieli – opiekunów praktyk,
- spotkania z absolwentami kierunku,
- współpracę z Biurem Karier UAM,
- analizę ofert w zakresie kwalifikacji wolnorynkowych w obszarze edukacji w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji,
- analizę Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 i implikację jej założeń do koncepcji kształcenia na kierunku (głównie w zakresie I obszaru oddziaływania)¹⁰,
- analizę informacji od interesariuszy wewnętrznych – studentów oraz pracowników Wydziału realizujących zajęcia na kierunku.

Analizy dokonywane w zakresie uwzględniania potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w koncepcji i celach kształcenia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' zostały bezpośrednio wykorzystane do opracowania programu zajęć „Planowanie karier edukacyjno-zawodowych”¹¹. Przedmiot ten jest realizowany na I roku studiów w wymiarze 10 godzin wykładu. Jednym z jego celów jest kształtowanie proaktywnych postaw wobec kariery zawodowej, wskazanie na czynniki warunkujące sukces na rynku pracy oraz budowanie kompetencji związanych z profesjonalną realizacją zadań zawodowych. Jest to przedmiot, który pozwala na implementację wniosków płynących z analizy przemian rynku pracy dla nauczycieli przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnych do indywidualnych projektów karierowych studentów.

Ponadto studenci kierunku mają stałą możliwość korzystania z ofert Biura Karier UAM w zakresie rozwijania kompetencji związanych z alokacją na rynku pracy oraz krytyczną analizą ofert zatrudnienia w zawodzie i własnych kompetencji w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez pracodawców.

Program studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' odpowiada na zgłaszane przez nauczycieli i inne osoby związane z edukacją umiejętności oczekiwane od nauczycieli przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej:

- stosowanie różnorodnych metod i form nauczania,
- praca z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z uczniem zdolnym,
- kompetencje w zakresie diagnostyki pedagogicznej
- kompetencje w zakresie wykorzystania TIK w procesie dydaktycznym
- kompetencje interpersonalne konieczne w pracy wychowawcy,

⁹ Dane dotyczące składu i zakresu pracy Rady Pracodawców są dostępne na: <https://wse.amu.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-otoczeniem>

¹⁰ <https://zsu2030.mein.gov.pl>

¹¹ <https://syllabus.amu.edu.pl/pl/20/3/7/14/138#nav-tab-61>

- kompetencje w zakresie animowania współpracy z rodzicami oraz społecznością lokalną
- kompetencje w zakresie współpracy z innymi nauczycielami, innymi pracownikami szkoły i instytucji wspomagających realizację wychowawczej, opiekuńczej i dydaktycznej funkcji szkoły,
- kompetencje w zakresie dbania o własny profesjonalizm i rozwój zawodowy.

Na kierunku proponuje się różne formy rozwijania tych kompetencji. Poza wykładami, ćwiczeniami i warsztatami, studentom proponowane są zajęcia fakultatywne, projekty edukacyjne i wolontariat realizowany na rzecz i we współpracy z instytucjami ze społecznego otoczenia uczelni. Formą rozwijania kompetencji oczekiwanych przez otoczenie społeczne są także praktyki. Wnioski z praktyk formułowane przez studentów i ich opiekunów są istotną przesłanką do ewaluacji sposobów realizowania celów kształcenia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna'. Są one analizowane wspólnie z propozycjami formułowanymi przez interesariuszy wewnętrznych – studentów kierunku, pracowników realizujących na nim zajęcia oraz przez Radę Programową Kierunków Studiów.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwentka/absolwent 5-letnich jednolitych studiów magisterskich kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' to osoba wszechstronnie przygotowana do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym i do kreowania procesu kształcenia zintegrowanego na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, wyposażona w wiedzę na temat najnowszych polskich i światowych tendencji w tym zakresie. To także osoba posiadająca wiedzę na temat konwencjonalnych i alternatywnych metod i form pracy z dziećmi, służących rozwijaniu ich podstawowych kompetencji, w tym kompetencji polonistycznych, matematycznych, przyrodniczych, ekologicznych, informatycznych, a także w obszarze języka obcego, posiadająca wypracowany warsztat pracy w zakresie działań plastycznych, muzycznych, technicznych oraz kreujących aktywność ruchową dzieci w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Absolwentka/absolwent kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' jest przygotowana/y/ do indywidualizacji procesu edukacji w okresie dzieciństwa, podejmowania działań służących integracji i inkluzji w edukacji na poziomie elementarnym, prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych wychodzących naprzeciw dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wykazuje się też umiejętnością twórczego wykorzystywania zdobytej w toku studiów wiedzy i umiejętności - ważne miejsce w procesie rozwijania kompetencji absolwentki/absolwenta odgrywają bowiem praktyki zawodowe odbywane w przedszkolach i klasach I-III szkoły podstawowej. Absolwentka/absolwent występuje ponadto w roli badacza, eksplorującego środowisko życia dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, potrafiącego rozróżniać i zastosować określone orientacje w metodologii badań pedagogicznych, projektować i realizować projekty badawcze oraz interpretować ich rezultaty. Cechuje się również otwartością intelektualną, dla której potrzeba permanentnego doksztalcania się i doskonalenia swojego warsztatu zawodowego wynika z traktowania dziecka jako dobra najwyższego.

Kierunek 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' zapewnia zatem kształtowanie kompetencji merytorycznych, dydaktyczno-metodycznych i wychowawczych absolwentek/absolwentów, przystających do wymogów współczesnej edukacji, odzwierciedlających się m. in. w:

- samodzielnym poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu informacji z różnych źródeł o edukacji przedszkolnej i szkolnej oraz informacji z wybranego nauczanego obszaru;
- stosowaniu w praktyce przedszkolnej i szkolnej zdobytej wiedzy oraz gromadzeniu doświadczeń;

- rozwijaniu myślenia pedagogicznego i innowacyjnego oraz zainteresowań osobistych i zawodowych;
- rozwiązywaniu konfliktów edukacyjnych, problemów edukacyjnych w przedszkolu i szkole;
- rozwiązywaniu dydaktycznych i wychowawczych problemów w sposób twórczy;
- efektywnym współdziałaniu w zespole uczniów i nauczycieli;
- skutecznym porozumiewaniu się z uczniami i nauczycielami.

Rozpatrując szczegółowo efekty uczenia się w zakresie wiedzy absolwentka/absolwent 5-letnich jednolitych studiów magisterskich ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’:

- zna i rozumie dziecko i jego potrzeby, posiada wiedzę na temat właściwości rozwojowych dziecka w okresie wczesnego, średniego i późnego dzieciństwa (na temat jego prawidłowości i dysharmonii rozwojowych);
- posiada wiedzę odnośnie planowania i organizacji procesu kształcenia zintegrowanego na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
- dysponuje wiedzą na temat metod i form (konwencjonalnych i alternatywnych) pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym stymulujących jego rozwój;
- zna najnowsze tendencje w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
- posiada wiedzę odnośnie współczesnych polskich i światowych koncepcji wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego;
- ma wiedzę na temat specyfiki funkcjonowania w przedszkolu i szkole dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- dysponuje wiedzą na temat podmiotów procesu edukacyjnego w przedszkolu i edukacji zintegrowanej;
- posiada wiedzę odnośnie założeń metodycznych pracy pedagogicznej w przedszkolu i edukacji zintegrowanej;
- zna funkcję mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnych w pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Rozpatrując szczegółowo efekty uczenia się w zakresie umiejętności absolwentka/absolwent 5-letnich jednolitych studiów magisterskich kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’:

- potrafi zaplanować i zorganizować proces kształcenia zintegrowanego na etapie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
- posiada umiejętność uważnego obserwowania swoich wychowanków i dostosowywania metod i form pracy do możliwości każdego dziecka - umie diagnozować, monitorować rozwój dziecka i przebieg procesu jego kształcenia i wychowania;
- potrafi tworzyć interesujące projekty, plany i scenariusze pracy pozwalające realizować założenia programowe wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego;
- ma umiejętność wykorzystywania w pracy edukacyjnej z dziećmi metod i form wyzwalających ich aktywność, stymulujących rozwój dzieci, a także rozwiązywania złożonych problemów pedagogicznych dotyczących edukacji małego dziecka;
- posiada umiejętność konstruowania autorskich programów nauczania i wychowania;
- potrafi zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w przedszkolu i szkole, udzielić pierwszej pomocy oraz posługiwać się normami etyki pracy we wskazanych instytucjach;

- potrafi posługiwać się technologiami informacyjnymi i wykorzystywać je w edukacji dzieci i we własnej pracy;
- potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią w tym zakresie;
- potrafi zaprojektować poszczególne etapy postępowania badawczego, zrealizować je, zaprezentować i interpretować wyniki przeprowadzonych badań w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

Rozpatrując szczegółowo efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych absolwentka/absolwent 5-letnich jednolitych studiów magisterskich kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' jest gotowa/gotów do:

- realizowania działań pedagogicznych z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej i uwzględnieniem przedsiębiorczości;
- komunikowania się i podejmowania różnorodnych form współpracy z otoczeniem: rodzicami i instytucjami wspomagającymi edukację dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;
- ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się;
- aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach zajmujących się edukacją dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;
- przewodzenia grupie, ponoszenia odpowiedzialności za nią;
- odznaczania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, projektowanie i wykonywanie działań pedagogicznych w przedszkolu i klasach I – III.

Absolwentka/absolwent 5-letnich jednolitych studiów magisterskich kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' posiada:

- uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
- kompetencje merytoryczne do prowadzenia edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w formie kształcenia zintegrowanego (również zintegrowanego z językiem obcym) uzyskane na podstawie programu zgodnego ze standardami kształcenia dla kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna;
- uprawnienia do wykonania zawodu nauczyciela języka obcego w przedszkolach i klasach I -III;
- kwalifikacje do pracy w charakterze opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym oraz opiekuna dziennego;
- kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela pedagoga w przedszkolach;
- przygotowanie pedagogiczne do pracy na stanowisku nauczyciela-wychowawcy w świetlicach szkolnych oraz innego pracownika pedagogicznego w placówkach systemu oświaty.

Ich potencjalne miejsca pracy to:

- przedszkola publiczne, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne;
- przedszkola niepubliczne – alternatywne, sprofilowane;
- żłobki, kluby dziecięce;
- szkoły podstawowe publiczne (klasy I-III);
- szkoły podstawowe niepubliczne – alternatywne, sprofilowane (klasy I-III).

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna'

Wśród cech wyróżniających koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna należy wskazać następujące: 1) realizacja koncepcji uczenia się przez całe życie (*Lifelong Learning*), 2) wieloaspektowa indywidualizacja procesu uczenia się, 3) współpraca z otoczeniem zewnętrznym, 4) wzmacnianie kompetencji praktycznych poprzez cykl praktyk i warsztatów.

Ad.1) Celem kształcenia na Wydziale Studiów Edukacyjnych jest wyposażenie studentów w najwyższe kompetencje oraz kwalifikacje pozwalające im stawać się wysokiej klasy specjalistami i jednocześnie ukształtować cechy osobowościowe, które pozwolą im na konstruktywne i autonomiczne kreowanie własnych biografii i kariery, prowadzenie samodzielnych badań, przy dążeniu do wspierania w uczestnikach procesu kształcenia postaw kreatywnych i innowacyjnych, a także afirmacji otwartości na zmiany oraz zdolności komunikowania się, w sensie dosłownym i w przenośni, ze światem i w świecie. Wszystko to jest możliwe do osiągnięcia poprzez przekazywanie studentom WSE rzetelnej, obiektywnej i wszechstronnej wiedzy z dyscyplin i subdyscyplin obszaru nauk społecznych i humanistycznych, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu nauk o edukacji. W programie studiów realizowane są założenia koncepcji uczenia się przez całe życie (*Lifelong Learning*). Realizacja tych założeń dotyczy dwóch aspektów. Pierwszym z nich jest rozwijanie kompetencji w zakresie uczenia się całościowego i projektowania karier edukacyjno-zawodowych. Kompetencje te traktowane są jako bazowe i transferowalne i rozwijane są w ramach realizacji poszczególnych przedmiotów oraz w ramach przedmiotu bezpośrednio ukierunkowanego na wzmacnianie kompetencji w zakresie uczenia się przez całe życie tj. "Projektowanie karier edukacyjno-zawodowych". Cele związane z rozwijaniem kompetencji w zakresie LLL postrzegane są także jako profilaktyka niepowodzeń karierowych oraz element wzmacniania zatrudnialności absolwentów kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna'. Drugim aspektem realizowania założeń LLL w programie studiów jest wskazywanie studentom rozwiązań w ramach edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej. Studenci są zapoznawani z teoretycznymi założeniami i praktycznymi założeniami wynikającymi z Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030, Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz procedury Potwierdzania Efektów Uczenia się – PEUs. Ten aspekt realizowany jest w ramach przedmiotów "Projektowanie karier edukacyjno-zawodowych", "Kompetencje akademickie". Kompetencje w zakresie wykorzystywania form edukacji formalnej, nieformalnej i pozaformalnej rozwijane są także w ramach doradztwa akademickiego. W ramach promowania idei uczenia się przez całe życie studenci są także zapoznawani z zasobami EPALE – Europejskiej Platformy na rzecz Uczenia się Dorosłych w Europie.

Ad.2) Wieloaspektowa indywidualizacja procesu uczenia pozwala odpowiedzieć na potrzeby studentów w zakresie kształtowania indywidualnych ścieżek rozwoju, jak również wspierać osoby doświadczające różnego rodzaju trudności, w tym materialne. Mechanizmy indywidualizacji i wsparcia zostały szczegółowo opisane w części 2.4. oraz 8.1, 8.2, 8.3.

Ad.3) Współpraca z otoczeniem zewnętrznym jest kluczowa dla konstruowania programów studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna'. Jednym z pierwszych argumentów jest możliwość lepszego przygotowania absolwentów do realnych potrzeb rynku pracy. Instytucje zewnętrzne dostarczają cennych informacji o kompetencjach, jakich oczekuje się od absolwentów, co pozwala lepiej dopasować treści kształcenia. Dzięki współpracy z przedszkolami, szkołami oraz instytucjami edukacyjnymi w zakresie organizacji praktyk i warsztatów Wydział może zapewnić student(k)om możliwość zdobywania praktycznych doświadczeń i aktualnej wiedzy o nowoczesnych metodach pracy z

dziećmi. Taka współpraca umożliwia również wprowadzenie do programów studiów innowacyjnych treści, narzędzi i technik, które odpowiadają na dynamiczne zmiany w edukacji. Organizowanie wspólnych projektów czy szkoleń zwiększa również zaangażowanie studentów i pozwala im nawiązywać kontakty zawodowe. Zewnętrzne partnerstwa pomagają podnieść jakość kształcenia i lepiej przygotować przyszłych pedagogów do wyzwań pracy zawodowej. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym została szczegółowo opisana w Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.

Ad.4) Proces kształcenia przyszłych nauczycieli nie może być realizowany w oderwaniu od codziennej działalności praktycznej szkoły i przedszkola. Stąd koncepcja praktyk, które w swojej organizacji mają wprowadzić studentów w świat praktyki nauczycielskiej, a następnie zdobywać, rozwijać i doskonalić umiejętności i kompetencje. Praktyki na I i II roku mają za cel zapoznać studentki/ów z instytucjami systemu oświaty (w szczególności chodzi o przedszkola i szkoły) w aspekcie organizacyjnym i prawnym oraz rozwinąć wiedzę w zakresie psychopedagogicznych uwarunkowań wspierania rozwoju dziecka wraz z niezbędnymi umiejętnościami i kompetencjami. W ramach dwóch pierwszych lat studiów w czasie praktyk studenci/ki mają możliwość zapoznać się i doskonalić w tradycyjnych i alternatywnych formach pracy z dzieckiem. Praktyki na III, IV i V roku służą wdrożeniu w procesy ewaluacji w pracy nauczyciela oraz przygotowaniu do prowadzenia zindywidualizowanych działań wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Szczegółowo koncepcja praktyk została opisana w punkcie 2.7.

1.6. Realizacja kierunkowych efektów uczenia się oraz ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się wynikających ze standardu kształcenia nauczycieli

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany. Opisują one w trafny sposób wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów. Na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' studenci osiągają zarówno kierunkowe efekty uczenia się, jak i również te wynikające ze standardów kształcenia nauczycieli, zarówno w odniesieniu do efektów szczegółowych, jak i ogólnych.

Matryce realizacji efektów znajdują się w załącznikach:

- Załącznik nr 4. Matryca realizacji kierunkowych efektów uczenia się (studia stacjonarne i niestacjonarne)
- Załącznik nr 5. Matryca realizacji ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli dla studiów stacjonarnych
- Załącznik nr 6. Matryca realizacji ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli dla studiów niestacjonarnych

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Program studiów na kierunku 'pedagogika' pozwala student(k)om na zdobycie aktualnej wiedzy, umiejętności i kompetencji osobistych, psychospołecznych, metodycznych, dydaktycznych, zawodowych i interpersonalnych niezbędnych do podjęcia pracy jako nauczyciel edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Podstawą prawną-merytoryczną do opracowania programu studiów jednolitych magisterskich na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' jest Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela¹². Konstruuując program, uwzględniono aktualną wiedzę z obszaru nauk społecznych i humanistycznych, ze szczególnym naciskiem na nowoczesną myśl pedagogiczną w zakresie kształcenia dzieci i młodzieży.

Konstrukcja programu pozwala na kompleksowe przygotowanie studentów do podjęcia pracy jako nauczyciele. Absolwenci wyróżniają się szeroką wiedzą z zakresu innowacyjnych metod i form pracy wychowawczo-dydaktycznej, są również przygotowani do jej nieustannej ewaluacji i modyfikacji. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli¹³ posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i w klasach I-III szkół podstawowych, opiekuna w żłobku i klubie dziecięcym oraz opiekuna dziennego, a także nauczania języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Treści programowe zostały uporządkowane od ogólnopedagogicznych (głównie I-II rok studiów) do szczegółowych (metodycznych), ściśle związanych z przygotowaniem do zawodu nauczyciela wychowania przedszkolnego oraz edukacji wczesnoszkolnej (głównie III-V rok studiów). W części ogólnopedagogicznej treści kształcenia realizowane są m.in. w ramach takich przedmiotów jak: psychologia ogólna, pedagogika ogólna, socjologia, historia wychowania, etyka w pracy pedagoga, prawne aspekty zawodu nauczyciela, warsztat komunikacji interpersonalnej, podstawy interwencji kryzysowej dla nauczycieli, pedagogika społeczna, psychologia społeczna czy planowanie karier edukacyjno-zawodowych. Treści związane z przygotowaniem zawodowym realizowane są w ramach takich przedmiotów, jak: metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej z ekologią, metodyka edukacji przedszkolnej, metodyka edukacji wczesnoszkolnej, metodyka edukacji plastycznej, metodyka edukacji muzycznej, metodyka edukacji technicznej, metodyka edukacji matematycznej z elementami logiki, strategie kształcenia zindywidualizowanego z tutoringiem, metodyka pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się TIK, podstawy logopedii z kulturą żywego słowa, ewaluacja edukacyjna przedszkola i szkoły, metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Taki układ treści z jednej strony pozwala na stworzenie szerokiej, interdyscyplinarnej podbudowy teoretycznej dla rozumienia, a następnie projektowania, realizacji i ewaluacji procesów wychowawczych, a z drugiej na stopniowe dochodzenie do wiedzy specjalistycznej, wraz z niezbędnymi kompetencjami i umiejętnościami. Zaproponowany układ treści kształcenia pozwala również na weryfikację wiedzy w

¹² <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190001450>

¹³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230002102>

praktyce, czemu służą praktyki zawodowe. W programie studiów znajdują się również przedmioty, w ramach których realizowane są treści przygotowujące studentów do prowadzenia działalności naukowej, w tym przygotowania pracy magisterskiej i przeprowadzenia przewidzianych w jej ramach badań. W czasie studiów studenci realizują zajęcia z wybranego przez siebie języka obcego (język niemiecki lub język angielski) w zakresie poziomu A2-B2 włącznie z modułem nauki języka specjalistycznego; proces uczenia kończy się złożeniem egzaminu certyfikacyjnego (w przypadku studiów dziennych) lub wewnętrznego egzaminu potwierdzającego znajomość języka obcego na poziomie B2 (studia niestacjonarne).

Treści programowe korespondują z kierunkowymi efektami uczenia. Tabela zawiera przykładowe powiązania między treściami a kierunkowymi efektami uczenia się.

TABELA 4. Powiązanie między treściami a kierunkowymi efektami uczenia się (wybrane przedmioty)

Nazwa przedmiotu	Treść kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
Podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Koncepcja wychowania przedszkolnego i edukacji zintegrowanej. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego i klas I – III. Cele, funkcje, zadania wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego. Orientacja na dziecko/orientacja na program, podmiotowość dziecka w pracy nauczyciela. Kompetencje współczesnego nauczyciela. Współpraca przedszkola, szkoły ze środowiskiem w zakresie podnoszenia efektywności edukacyjnej, organizacyjnej. Podstawowe metody i formy pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Wybrane alternatywne metody pracy z dziećmi. Właściwości rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społeczno- moralnego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w kontekście metod i form pracy stosowanych przez nauczycieli w okresie średniego i późnego dzieciństwa. Wspieranie rozwoju dzieci, wybrane metody niwelowania ich dysharmonii rozwojowych.	PPW_K5_W01, PPW_K5_W02, PPW_K5_W03, PPW_K5_W04 PPW_K5_U01, PPW_K5_U02, PPW_K5_U03, PPW_K5_U04, PPW_K5_U06 PPW_K5_K01, PPW_K5_K02, PPW_K5_K03, PPW_K5_K04, PPW_K5_K06
Psychologia społeczna	Psychologia społeczna jako dziedzina nauki stosowanej. Człowiek istota społeczna, główne motywy społeczne. Grupa społeczna a niespołeczna. Tożsamość jednostkowa a społeczna. Zjawisko poznania społecznego, spostrzeganie społeczne, poznanie siebie. Schemat poznawczy a stereotyp. Heurystyki wydawania sądów. Ukryte teorie osobowości. Efekt uporczywości w procesie analizy społecznej. Zjawisko atrybucji społecznej. Atrybucja dyspozycyjna a sytuacyjna. Podstawowy błąd atrybucji. Zjawisko asymetrii atrybucyjnej. Egocentryzm atrybucyjny. Zjawisko dysonansu poznawczego. Sposoby jego redukcji. Zjawisko dysonansu poddecyzyjnego. Uzasadnianie własnego wysiłku. Uzasadnienie zewnętrzne a wewnętrzne. Zjawisko wpływu społecznego. Typy konformizmu społecznego oraz czynniki nasilające i wywołujące zjawisko konformizmu. Postawa społeczna i zmiana postawy. Komponenty postawy. Dostępność komponentów, uodparnianie na zmianę postawy. Strategie zmiany postaw. Zgodność zachowania z postawą. Zjawisko atrakcyjności interpersonalnej. Czynniki decydujące o atrakcyjności. Stereotypy, uprzedzenia oraz dyskryminacja – omówienie zagadnienia oraz zaliczenie przedmiotu.	PPW_K5_W01, PPW_K5_W04 PPW_K5_U01, PPW_K5_U02 PPW_K5_K01, PPW_K5_K02, PPW_K5_K03, PPW_K5_K04, PPW_K5_K05, PPW_K5_K06
Metodyka edukacji przedszkolnej	Najnowsze tendencje w edukacji przedszkolnej w Polsce i w wybranych krajach europejskich. Placówki wychowania	PPW_K5_W01

Nazwa przedmiotu	Treść kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
	przedszkolnego w Polsce, programy wychowania w przedszkolu. Organizacja dnia pobytu i zajęć dzieci w przedszkolu, zabawa jako podstawowa forma aktywności dzieci - przykładowe, praktyczne rozwiązania metodyczne w tym zakresie. Uwarunkowania procesu adaptacji dziecka do przedszkola, formy wspomagające adaptację dziecka do środowiska przedszkolnego. Stymulowanie rozwoju emocjonalnego, poznawczego, społeczno-moralnego, ruchowego dzieci poprzez konwencjonalne oraz wybrane, alternatywne metody pracy (innowacje metodyczne i organizacyjne) nauczyciela z dziećmi. Aktywizowanie dzieci poprzez wybrane formy organizacyjne pracy wychowawczo-dydaktycznej. Honorowanie indywidualnej linii rozwojowej dzieci, podmiotowość w relacji nauczyciel – dziecko; Wspieranie dzieci z zaburzeniami rozwoju. Kompetencje merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne, wychowawcze nauczyciela w procesie realizacji treści programowych wychowania przedszkolnego i osiągania przez dzieci gotowości szkolnej (w sferze poznawczej, społeczno-moralnej, emocjonalnej, ruchowej). Funkcjonowanie nauczycieli w sytuacjach standardowych i niestandardowych (w sytuacjach trudnych - w sytuacjach konfliktu, odrzucenia rówieśniczego, osamotnienia, dysfunkcyjności rodziny) w pracy z dzieckiem. Inscenizowanie sytuacji doświadczanych przez dzieci, odnoszących się do ich określonych problemów interpersonalnych, rozwijających umiejętność współdziałania w grupie oraz refleksyjność i profesjonalizm w działaniach pedagogicznych. Projektowanie - indywidualnie i w zespołach - przykładowych ofert edukacyjnych dla dzieci, scenariuszy zajęć i planów działalności wychowawczo-dydaktycznej.	PPW_K5_W02 PPW_K5_W03 PPW_K5_W04 PPW_K5_W05 PPW_K5_U01 PPW_K5_U02 PPW_K5_U03 PPW_K5_U04 PPW_K5_U05 PPW_K5_U06 PPW_K5_K01 PPW_K5_K03 PPW_K5_K04 PPW_K5_K06

W ciągu pięcioletniego cyklu kształcenia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' realizowane są wszystkie treści kształcenia i efekty uczenia przewidziane programem studiów oraz wymagania standardu kształcenia nauczycieli.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Podczas pięcioletnich studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' wykładowcy stosują różnorodne i innowacyjne metody kształcenia oraz metody zaliczenia, dzięki czemu osiągane są założone efekty uczenia się.

Do stosowanych metod kształcenia podczas wykładu zaliczają się: wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny, wykład problemowy. Te formy wykładów umożliwiają studentom aktywne

uczestnictwo i lepsze zrozumienie omawianych zagadnień, co przekłada się na zdobycie wiedzy teoretycznej (PPW_K5_W01, PPW_K5_W02, PPW_K5_W03, PPW_K5_W04, PPW_K5_W05).

Podczas pracy na konwersatoriach stosowane są m.in.: metoda projektu, pokaz i obserwacja, metoda ćwiczeniowa, praca z tekstem, praca w grupach, metoda analizy przypadków, dyskusja, metoda aktywizująca – „burza mózgów”, metoda aktywizująca – technika analizy SWOT. Te metody pozwalają studentom na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy oraz rozwijanie umiejętności współpracy i krytycznego myślenia (PPW_K5_U01, PPW_K5_U02, PPW_K5_U03, PPW_K5_K02, PPW_K5_K03, PPW_K5_K05, PPW_K5_K06). Przykładowo: metoda projektu angażuje studentów w długoterminowe zadania, które wymagają samodzielnego poszukiwania informacji i rozwiązywania problemów, co rozwija umiejętności analityczne i organizacyjne (PPW_K5_U01, PPW_K5_K03, PPW_K5_K05).

Na niektórych zajęciach stosowana jest także metoda uczenia problemowego (*problem-based learning*), która stymuluje studentów do samodzielnego poszukiwania rozwiązań i rozwijania umiejętności analitycznych. Prowadzący zajęcia kładą bardzo duży nacisk na uczenie studentów pracy w grupie, co przyczyniać się do rozwoju umiejętności miękkich niezbędnych w pracy nauczyciela (PPW_K5_K02, PPW_K5_K05).

Metody kształcenia stosowane przez nauczycieli akademickich stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Osiągane jest to poprzez wykorzystanie w ramach zajęć m. in. metody projektowej, eksperymentowania z metodami i technikami edukacyjnymi, samodzielną pracę z materiałami do samokształcenia, rozwiązywanie zadań dydaktycznych oraz przygotowanie pracy magisterskiej. Dzięki wykorzystywaniu na wielu zajęciach materiałów do samodzielnej nauki i zadań do samodzielnego rozwiązania studenci sami decydują o czasie i miejscu pracy z tymi materiałami. Podczas zajęć o charakterze praktycznym bardzo często wykorzystywana jest metoda projektu. Jej wartością jest definiowanie celów dydaktycznych przez prowadzącego oraz poszukiwanie rozwiązania przez studentów w procesie konsultacji i wsparcia merytorycznego uzyskiwanego od nauczyciela akademickiego (PPW_K5_K01, PPW_K5_K03, PPW_K5_K05, PPW_K5_K06).

W programie studiów uwzględniono również innowacyjne metody i techniki, takie jak: metoda dramy, metoda projektów badawczych, metoda portfolio oraz wykorzystanie technologii cyfrowych w edukacji. Metoda dramy pozwala na rozwijanie empatii i umiejętności interpersonalnych poprzez odgrywanie ról i scenek (PPW_K5_K01, PPW_K5_K02, PPW_K5_K03). Metoda projektów badawczych angażuje studentów w długoterminowe projekty, które wymagają samodzielnego poszukiwania informacji i rozwiązywania problemów (PPW_K5_U06, PPW_K5_K03). Metoda portfolio umożliwia studentom dokumentowanie i refleksję nad własnym rozwojem i osiągnięciami (PPW_K5_K04). Wykorzystanie technologii cyfrowych w edukacji obejmuje m.in. tworzenie multimedialnych prezentacji, korzystanie z platform e-learningowych oraz aplikacji edukacyjnych (PPW_K5_W05, PPW_K5_U02, PPW_K5_K04).

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie na odległość prowadzone jest na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zgodnie z zapisami w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (art. 67.4)¹⁴. Na UAM kształcenie zdalne jest prowadzone przez różne jednostki organizacyjne, głównie wydziały, które odpowiadają za treści merytoryczne zajęć. Ogólne zasady prowadzenia kształcenia na odległość

¹⁴ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/O/D20181668.pdf>

zostały sformułowane w trakcie pandemii Covid-19 w Zarządzeniu nr 48/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2021 r. w sprawie Regulaminu kształcenia na odległość¹⁵ i obowiązują do dziś. Na UAM powołany został także Pełnomocnik Rektora ds. kształcenia na odległość. Funkcję tę pełni prof. UAM dr hab. Jacek Marciniak. Każdy wydział ma swojego koordynatora (na Wydziale Studiów Edukacyjnych funkcję tę pełni prof. UAM dr hab. Natalia Walter), a wszystkie prace pod względem organizacyjnym koordynuje Ośrodek Wsparcia Kształcenia na Odległość (OWKO)¹⁶. OWKO zajmuje się promowaniem, ale przede wszystkim koordynowaniem działań uczelni w zakresie kształcenia na odległość. Zadania realizowane przez Ośrodek służą wspieraniu wykładowców, którzy muszą przygotować swoje zajęcia w formie zdalnej. Pracownicy OWKO zajmują się organizowaniem i rozwijaniem systemu obsługi na odległość. Trzymają również pieczę nad archiwum materiałów dydaktycznych, które zostało przez nich stworzone. Ośrodek bierze także udział w przygotowaniu kadry dydaktycznej do kształcenia na odległość, przygotowując szkolenia w zakresie wykorzystania narzędzi informatycznych. To w tym miejscu kadra dydaktyczna znajdzie wsparcie techniczne przy tworzeniu materiałów do e-learningu. Ponadto OWKO przygotowuje i prowadzi własne kursy on-line, zajmuje się koordynowaniem działań e-learningowych w jednostkach organizacyjnych Uczelni oraz wspiera zarządzania zawartością ogólnouczelnianych platform e-learningowych.

Wydział systematycznie doskonali proces kształcenia na odległość, między innymi poprzez uczestnictwo w projektach: Uniwersytet Jutra oraz Uniwersytet Jutra II, czyli Zintegrowane Programy Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (nr POWR.03.05.00-00-Z303/17). Cel tych projektów stanowi doskonalenie oferty edukacyjnej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i dostosowanie jej do wymogów rynku pracy oraz nowoczesne zarządzanie dydaktyką z wykorzystaniem e-learningu i Intranetu. W ramach projektu m.in.: dokonano modyfikacji programów kształcenia z uwzględnieniem elementów e-learningu oraz przeprowadzono szkolenia zgodnie z obszarami kształcenia oferowanymi w Projekcie w następujących blokach tematycznych: Moodle I Moodle II – szkolenie z użytkowania platformy dla zaawansowanych i początkujących, Media cyfrowe – realizacja materiałów wideo w celach edukacyjnych, Pakiet Microsoft Office – realizacja szkoleń z obsługi pakietu, Zarządzanie informacją i bazami danych. Dynamiczny rozwój kształcenia na odległość nastąpił w trakcie pandemii Covid-19. Wypracowane na tej bazie rozwiązania pozostały na UAM do dziś. W latach 2021-2024 opracowano i wdrożono na platformie Moodle ponad 500 kursów e-learningowych w ramach wszystkich kierunków i specjalności prowadzonych na Wydziale. Kursy e-learningowe asynchroniczne Moodle stanowią uzupełnienie/rozszerzenie zajęć z wielu przedmiotów, np.: psychopedagogiczne aspekty mediów w edukacji, metodyka edukacji informatycznej i posługiwanie się TIK, edukacja przyrodnicza z ekologią, ewaluacja edukacyjna przedszkola i szkoły.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce¹⁷, jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia. Przy założeniu, że liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia nauczycieli przedszkola i edukacji

¹⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0022/180544/ZR-48-2020-2021.pdf

¹⁶ <https://owko.amu.edu.pl/>

¹⁷ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180001668/O/D20181668.pdf>

wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 25% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów. Na studiach niestacjonarnych od roku akademickiego 2024/2025 wprowadzono część wykładów w formie synchronicznej (25% liczby godzin wykładów). Zgodnie z Regulaminem kształcenia na odległość¹⁸ wśród metod i technik kształcenia na odległość wykorzystywane są metody interaktywne: wykład online w trybie synchronicznym (platforma Teams), wykład problemowy online w trybie synchronicznym (platforma Teams), wykład interaktywny online w trybie synchronicznym (platforma Teams), dyskusja online w trybie synchronicznym, „burza mózgów” online, design thinking online, odwrócona klasa online, metoda jigsaw online, metoda problemowa online, interaktywne quizy aktywizujące grupy ćwiczeniowe (Kahoot, Mentimeter), wirtualna tablica online (Teams), wirtualna mata do nauki programowania/kodowania i inne.

Pracownicy WSE przeszli cykl szkoleń z zakresu wykorzystywania narzędzi kształcenia na odległość, potwierdzania efektów uczenia się, prowadzenia zaliczeń i egzaminów.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu od lat szczyli się mianem uniwersytetu otwartego dla wszystkich. Strategie wsparcia realizowane są różnych poziomach organizacyjnych, dzięki czemu pomocą mogą być objęci zarówno kandydaci na etapie rekrutacji, jak i studenci.

Jeśli chodzi o wsparcie w procesie rekrutacji to kandydaci mogą korzystać z pomocy asystentów, wspomagających w zakresie dotarcia do budynków oraz tłumaczy języka migowego.

Odnosząc się do wsparcia w zakresie indywidualizacji procesu uczenia się, należy wspomnieć o realizacji na wspomnianym kierunku ustawowego wymogu zapewnienia w programie studiów 30% punktów ECTS realizowanych w ramach zajęć do wyboru (§5 ust.1 Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów). Kolejną możliwością jest indywidualny tok studiów (ITS, §16 Regulaminu Studiów UAM). Rada ds. kształcenia szkoły dziedzinowej może zezwolić na indywidualny tok studiów studentowi, który zaliczył I rok studiów licencjackich lub magisterskich z bardzo dobrymi wynikami w nauce albo studentowi I roku studiów drugiego stopnia, który ukończył studia pierwszego stopnia z bardzo dobrymi wynikami w nauce. W decyzji o ITS rada ds. kształcenia szkoły dziedzinowej wyznacza opiekuna naukowego (może nim być profesor lub doktor habilitowany) oraz treść indywidualnego programu studiów, który nie może prowadzić do obniżenia liczby punktów ECTS ani efektów uczenia się wymaganych dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Szczególne możliwości indywidualizacji kształcenia stwarzają Międzydziedzinowe Indywidualne Studia Humanistyczne i Społeczne¹⁹. W uzasadnionych przypadkach (np. długotrwała choroba, udział w projektach badawczych, realizacja kilku programów studiów, działalność w organach uczelni lub organach samorządu studenckiego, ciężka choroba, rodzicielstwo) studenci mogą ubiegać się o przyznanie indywidualnej

¹⁸ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0022/180544/ZR-48-2020-2021.pdf

¹⁹ <http://mishis.amu.edu.pl/>

organizacji studiów (IOS, §13 i §14 Regulaminu Studiów UAM²⁰). Decyzję o IOS wydaje dziekan, określając w niej uprawnienia studenta do uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminach uzgodnionych indywidualnie z prowadzącymi zajęcia, a także do nieuczestniczenia w określonych zajęciach, co nie zwalnia studenta z obowiązku ich zaliczenia.

Niezwykle ważną rolę w obszarze wsparcia procesu uczenia się i dostosowania go do potrzeb studentów pełni Poradnia Rozwoju i Wsparcia Psychicznego UAM²¹. Oferuje ona szeroko pojętą pomoc w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami w życiu na różnych jego płaszczyznach poprzez adaptację do nowego środowiska uczelnianego, relacje z innymi, problemy osobiste i rodzinne. Wizyty mają różny charakter: od konsultacji, spotkań ukierunkowanych na wsparcie, interwencji kryzysowej, po psychoterapię. W zakresie wsparcia procesu uczenia się studenci mają możliwość współpracy z konsultantem ds. wsparcia w procesie studiowania. Mogą pracować nad poprawieniem efektywności uczenia się i studiowania, nadrobieniem ewentualnych zaległości w studiowaniu, pokonywaniem barier związanych z doświadczaniem trudności poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych, radzeniem sobie ze stresem i obawami przed sytuacjami ekspozycji społecznej, zarządzaniem czasem, efektywnym przygotowywaniem pracy dyplomowej, budowaniem kompetencji społecznych, oraz podejmowaniem i realizowaniem celów życiowych. Opisywana oferta jest w szczególności skierowana do osób: z trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego, ze spectrum autyzmu, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, przewlekłe chorych, z ADHD, z niepełnosprawnościami, ale również doświadczających trudności w uczeniu się także natury motywacyjno-wolitionalnej. W uzasadnionych przypadkach konsultant ds. wsparcia w studiowaniu²² w ramach konsultacji ze studentami przygotowuje wnioski o przyznanie racjonalnych dostosowań w procesie kształcenia dla studentów z niepełnosprawnością lub z trudnościami w uczeniu się (Zarządzenie Nr 53/2012/2013 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2013 roku w sprawie stwarzania studentom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia²³). Są to dokumenty adresowane do władz wydziałów oraz prowadzących zajęcia na danym kierunku, zawierające rekomendacje dotyczące adekwatnych form wsparcia studenta w ramach zajęć na studiach. Racjonalne dostosowania w zakresie adaptacji zajęć polegają m.in. na zmianie sposobu uczestnictwa w zajęciach, korzystaniu w trakcie zajęć i/lub egzaminu z pomocy osób wspomagających, np. tłumacza języka migowego, stenotypisty, lektora lub asystenta dydaktycznego, stosowania alternatywnej formy zapisu na użytek własny i/lub korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających, m.in.: dyktafonów, komputerów, komputerów specjalistycznych, tabletów, oprogramowania udźwiękowiającego, urządzeń brajlowskich, klawiatur alternatywnych oraz urządzeń tłumaczących w czasie rzeczywistym (konieczne jest poinformowanie prowadzącego przed rozpoczęciem zajęć), w trakcie kształcenia zdalnego możliwość nagrania zajęć z użyciem systemu Microsoft Teams, możliwości udziału w lektoratach języka angielskiego w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych, możliwości udziału w lektoratach dla studentów z dodatkowymi potrzebami edukacyjnymi. Jeśli chodzi o racjonalne dostosowania w obszarze organizacji zaliczeń i egzaminów, to mogą one obejmować takie działania jak: zmiana terminu, zmiana formy zaliczenia/egzaminu, wydłużenia czasu trwania

²⁰ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0031/476941/Regulamin-studiow_2023.pdf

²¹ <https://amu.edu.pl/studenci/pomoc-psychologiczna/Poradnia-Rozwoju-i-Wsparcia-Psychicznego>

²² <https://bwon.amu.edu.pl/wsparcie-procesu-studiowania/?tab=2>

²³ https://bwon.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2023/11/Nr-53_2012_2013_Zasady-wspomagania-studentow-niepelnosprawnych.doc

egzaminu/zaliczenia (o 50% czasu podstawowego), zmiana organizacji sesji egzaminacyjnej, przygotowanie konspektu podczas zaliczeń/egzaminów ustnych, korzystanie z przerw w czasie egzaminu lub zdawania materiału partiami, możliwość korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających, m.in.: komputerów, komputerów specjalistycznych, tabletów, oprogramowania udźwiękowiającego, urządzeń brajlowskich, klawiatur alternatywnych, możliwość wypełniania arkusza odpowiedzi sporządzonego w alfabecie Braille'a lub o powiększonym druku.

Konsultant ds. Wsparcia w Studiowaniu może również przygotować w ramach konsultacji dokument adresowany do władz Studium Językowego UAM zawierający prośbę o przyznanie lektoratu dostosowanego dla osób z trudnościami psychicznymi i poznawczymi oraz z niepełnosprawnościami sensorycznymi, który charakteryzuje się zwiększoną liczbą godzin zajęć oraz odbywaniem ich w trybie indywidualnym lub w małych grupach²⁴.

Ważnym elementem systemu wsparcia, skierowanego szczególnie do osób neuroróżnorodnych są asystenci akademicki, którzy w ramach swojej działalności pomagają w dotarciu na zajęcia objęte planem studiów i/lub w przemieszczaniu się podczas i między zajęciami; służą pomocą w sporządzaniu notatek, kserowaniu, stanowią wsparcie w korzystaniu z zasobów bibliotecznych, podczas załatwiania spraw w BOS. Mogą również towarzyszyć podczas konsultacji z prowadzącym zajęcia.

Studenci kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' mają możliwość korzystania ze wszystkich opisanych powyżej form dostosowania procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb w pełnym zakresie.

2.5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Studia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna wpisują się w profil ogólnoakademicki, co oznacza, że przygotowują studentów do uczestniczenia i/lub prowadzenia badań naukowych, poprzez dostarczenie niezbędnej do tego typu aktywności wiedzy, umiejętności i kompetencji. Działalność naukowa, podejmowane w ramach Wydziału Studiów badania naukowe, były i są kluczowym punktem przygotowania programu studiów.

Program studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna obejmuje 2978 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 1679 godzin na studiach niestacjonarnych. Studenci uzyskują 313 punktów ECTS. Program studiów dla trybu stacjonarnego i niestacjonarnego zawiera załącznik nr 7.

Praktyki realizowane są wymiarze 240 godzin i 10 punktów ECTS.

W programie studiów znajduje się 69 przedmiotów powiązanych z prowadzoną na Wydziale działalnością naukową (lista znajduje się w tabeli nr 5 w załącznikach w części III Raportu samooceny). Biorąc pod uwagę, że są one realizowane w łącznym wymiarze 1700 godzin dla studiów stacjonarnych i 933 godzin dla studiów niestacjonarnych oraz pozwalają na uzyskanie 195 punktów ECTS, co stanowi odpowiednio 57% ogółu punktów dla studiów stacjonarnych i 55% ogółu punktów dla studiów

²⁴ <https://bwon.amu.edu.pl/wsparcie-procesu-studiowania/?tab=4>

niestacjonarnych, to należy wskazać, że w pełni spełnione zostało kryterium dotyczące powiązania kształcenia z działalnością naukową.

TABELA nr 5. Liczba godzin oraz punktów ECTS zajęć powiązanych z działalnością naukową prowadzoną na WSE w odniesieniu do poszczególnych semestrów (studia stacjonarne)

Semestr	łączna liczba godzin i punktów ECTS (ogółem)	Wykłady	Konwersatoria (i ewentualne inne)	Seminaria	Praktyka	Zajęcia w związku z prowadzoną działalnością naukową (godziny i ECTS)
I	277; 31,5	135	142	0	0	210; 24
II	265; 30	100	115	0	50	140; 19
III	340; 31,5	150	190	0	0	180; 14
IV	341; 32	91	200	0	50	110; 13
V	300; 32,5	130	170	0	0	185; 19
VI	305; 34	115	140	0	50	195; 24
VII	280; 30,5	120	130	30	0	120; 14
VIII	320; 31	100	145	30	45	185; 23
IX	290; 30	125	90	30	45	175; 21
X	260; 30	165	65	30	0	200; 24
Razem	2978; 313	1231	1387	120	240	1700; 195

TABELA 6. Liczba godzin oraz punktów ECTS zajęć powiązanych z działalnością naukową prowadzoną na WSE w odniesieniu do poszczególnych semestrów (studia niestacjonarne)

Semestr	łączna liczba godzin i punktów ECTS (ogółem)	Wykłady	Konwersatoria (i ewentualne inne)	Seminaria	Praktyka	Zajęcia w związku z prowadzoną działalnością naukową (godziny i ECTS)
I	148; 31,5	69	79	0	0	107; 24
II	164; 30	52	62	0	50	73; 19
III	160; 31,5	78	82	0	0	94; 14
IV	183; 32	47	86	0	50	57; 13
V	153; 30,5	67	86	0	0	95; 19
VI	193; 36	73	70	0	50	98; 24
VII	159; 32,5	62	67	30	0	78; 14
VIII	184; 29	51	58	30	45	109; 23
IX	187; 30	65	47	30	45	105; 21
X	148; 30	84	34	30	0	117; 24
Razem	1679; 313	648	671	120	240	933; 195

W planie studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna znajdują się przedmioty do wyboru, dzięki którym studenci mogą profilować własne ścieżki kształcenia. Na studiach stacjonarnych studenci uzyskują 96 punktów ECTS, zaś na studiach niestacjonarnych 94. W odniesieniu do ogólnej liczby punktów ECTS, stanowią one w obu przypadkach ponad 30%.

TABELA nr 7. Liczba godzin oraz punktów ECTS zajęcia do wyboru w odniesieniu do poszczególnych semestrów (studia stacjonarne)

Semestr	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Razem
Liczba godzin	-	135	90	130	30	-	150	130	115	50	830
Punkty ECTS	-	22	4	9	4	-	19	12	16	10	96

TABELA nr 8. Liczba godzin oraz punktów ECTS zajęcia do wyboru w odniesieniu do poszczególnych semestrów (studia niestacjonarne)

Semestr	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Razem
Liczba godzin	-	86	31	52	15	-	92	66	74	40	456
Punkty ECTS	-	22	4	9	2	-	19	12	16	10	94

Na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna ważnym elementem procesu kształcenia są lektoraty. Zgodnie ze standardem Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy studenci po ukończeniu jednolitych studiów magisterskich osiągają kompetencje językowe na poziomie B2. Na WSE studenci realizują lektorat z języka angielskiego lub niemieckiego. Lektoraty realizowane są od II do V semestru oraz w semestrze VII, łącznie w wymiarze 120 godzin zajęć z języka ogólnego oraz 30 godzin zajęć z języka specjalistycznego. Studenci uzyskują 8 punktów ECTS. Po zakończeniu z lektoratu ogólnego studenci składają egzamin certyfikacyjny z języka obcego i uzyskują kolejne 2 punkty ECTS. Kompetencje językowe studentów są wykorzystywane w realizacji zajęć, do prowadzenia badań naukowych oraz pisanie prac magisterskich. Pozwalają one na udział studentów w konferencjach międzynarodowych oraz wykładach, prowadzonych na WSE przez zagranicznych gości.

TABELA 9. Układ lektoratów w programie studiów wraz z poziomie osiągniętych kompetencji językowych

Semestr	II	III	IV	V	VII
Poziom kompetencji językowych	A2	B1	B2.1.	B2.2./Egzamin certyfikacyjny	Język specjalistyczny

Rozpoczęcie lektoratu poprzedza wykonanie testu poziomującego, którego wynik pozwala odpowiednio dobrać studentowi grupę pod względem znajomości języka. Studenci, którzy uzyskali wynik niższy niż A2 mają możliwość skorzystania z materiałów samokształceniowych przygotowanych przez Studium Językowe UAM zamieszczonych na platformie Moodle. Mogą również korzystać z indywidualnych konsultacji z pracownikami Studium e godzinach ich dyżurów.

Rejestracją na lektoraty zajmuje się Wydział Studiów Edukacyjnych oraz Studium Językowe UAM w następującym układzie:

- lektorat z języka angielskiego ogólnego dla studentów studiów dziennych licencjackich i V-letnich studiów magisterskich - Studium Językowe UAM
- lektorat z języka niemieckiego ogólnego dla studentów studiów dziennych licencjackich i V-letnich oraz na język specjalistyczny z języka angielskiego i niemieckiego studiów dziennych II stopnia i V-letnich magisterskich - Wydział Studiów Edukacyjnych UAM
- lektorat z języka angielskiego i niemieckiego ogólnego i specjalistycznego dla studentów niestacjonarnych studiów licencjackich, V-letnich magisterskich oraz studiów II stopnia - Wydział Studiów Edukacyjnych UAM.

W programie studiów na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna na studiach stacjonarnych zaplanowane zostały również zajęcia z wychowania fizycznego, zlokalizowane na III i IV semestrze, w każdym 30 godzin. Studenci wybierają je wedle własnych preferencji z oferty Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UAM. Zajęcia z wychowania fizycznego nie mają przypisanych punktów ECTS. Rejestracja na zajęcia z wychowania fizycznego organizowana jest przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UAM.

W programie studiów znajdują się również zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych/społecznych, z których student uzyskuje 13 punktów ECTS, zarówno w trybie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Blok ten tworzą następujące zajęcia: 1) Filozofia w pracy psychopedagogicznej (W; K) – 2 ECTS, 2) Język polski (W) – 6 ECTS, 3) Język polski (K) – 3 ECTS oraz 4) Antropologia kulturowa (W; K) – 2 ECTS.

2.6. Formy zajęć, proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych).

Zajęcia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' prowadzone są w formie wykładów, konwersatoriów (obowiązkowych oraz do wyboru), laboratoriów, lektoratów, seminariów, szkoleń, zajęć z wychowania fizycznego, a także praktyk. Ich rozkład godzinowy przedstawia tabela nr 10.

TABELA 10. Wymiar godzinowy poszczególnych form zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych

Forma zajęć	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Wykłady	1231	633
Konwersatoria	1135	584
Laboratoria	3	3
Lektoraty	180	90
Seminaria	120	120
Szkolenia	9	9
Wychowanie fizyczne	60	0
Praktyki	240	240
łącznie	2978	1679

Program kształcenia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna spełnia kryterium minimalnej liczby godzin zajęć oraz punktów ECTS wskazanych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej). Szczegółowe dane zawiera tabela 11.

TABELA 11. Program studiów w odniesieniu do modułów standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej

GRUPY ZAJĘĆ MODUŁU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIEL-SKIEGO		PRZEDMIOTY
A. PRZYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE	A.1. Podstawy działań pedagogicznych	Pedagogika ogólna Socjologia Planowanie karier edukacyjno-zawodowych Historia wychowania / Historia myśli pedagogicznej Dydaktyka ogólna / Teoretyczne podstawy kształcenia Pedagogika społeczna Pedagogika dzieci i młodzieży szkolnej / Pedagogika uczniów Antropologia kulturowa Socjologia kultury Kierunki pedagogiki współczesnej / Być dobrym pedagogiem - refleksje nad współczesną pedagogiką Socjopedagogiczne problemy dzieci i młodzieży szkolnej Pedagogika porównawcza / Globalne i międzynarodowe uwarunkowania edukacji Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2
	A.2. Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	Podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej Socjologia edukacji w pracy z dzieckiem Teoria i praktyka wychowania dziecka / Teoretyczne podstawy wychowania dziecka Teorie środowisk wychowawczych dziecka / Lokalne środowiska wychowawcze dziecka Problemy współczesnej kultury i edukacji dziecka / Kultura i edukacja dziecka w społeczeństwie współczesnym Pedagogiczne konteksty kultury dzieciństwa
B. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE NAUCZYCIELI PRZEDSZKOLI I KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ, JAKO PRZYGOTOWANIE DO	A.3. Podstawy psychologii dla nauczycieli	Filozofia w pracy psychopedagogicznej Psychologia ogólna Warsztat komunikacji interpersonalnej w pracy nauczyciela Psychologia społeczna Psychologia rozwoju człowieka Metody badań pedagogicznych Podstawy poradnictwa społecznego Psychopedagogiczne aspekty mediów w edukacji

GRUPY ZAJĘĆ MODUŁU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIEL-SKIEGO		PRZEDMIOTY
INTEGRACJI TRE-ŚCI NAUCZANIA	A.4. Psychologiczne i pedago- giczne podstawy nauczania dzieci języka obcego	Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania dziecka języka obcego
	Razem grupa zajęć A: 720	Razem grupa zajęć A: 740 s/402 ns
	B.1. Język polski	Język polski Język polski
	B.2. Język obcy	Język obcy A2 (angielski / niemiecki) Język obcy B1 (angielski / niemiecki) Język obcy B2.1 (angielski / niemiecki) Język obcy B2.2 (angielski / niemiecki) Egzamin certyfikacyjny z języka obcego Język obcy specjalistyczny (angielski / niemiecki) Język obcy specjalistyczny (angielski / niemiecki)
	B.3. Matematyka	Matematyka Logika z elementami matematyki Przedsiębiorczość w edukacji
	B.4. Edukacja społeczno-przy- rodnicza	Edukacja przyrodnicza z ekologią Edukacja obywatelska
	B.5. Informatyka	Informatyka
	B.6. Plastyka	Plastyka
	B.7. Muzyka	Muzyka
	B.8. Technika	Technika
	B.9. Wychowanie fizyczne	Podstawy wychowania fizycznego Wychowanie fizyczne Wychowanie fizyczne
	B.10. Edukacja zdrowotna	Edukacja społeczna z edukacją zdrowotną
	Razem grupa zajęć B: 480	Razem grupa zajęć B: 550 s/247 ns
C.	C. Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym i młod- szym wieku szkolnym	Planowanie karier edukacyjno-zawodowych Aktywizowanie środowisk społecznych w pracy nau- czyciela dzieci o zróżnicowanych potrzebach eduka- cyjnych Strategie kształcenia zindywidualizowanego z tuto- ringiem Podstawy poradnictwa społecznego Podstawy logopedii w pracy nauczyciela / Tworzenie warsztatu logopedycznego nauczyciela Wybrane zaburzenia okresu dzieciństwa / Wybrane zaburzenia rozwoju dzieci Integracja i inkluzja w edukacji Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych Wspieranie rozwoju kompetencji emocjonalno-spo- łecznych dziecka / Wspieranie rozwoju kompetencji dzieci w wieku 0-3 lat i w wieku przedszkolnym Teoretyczne i praktyczne aspekty oceniania i ewalu- acji osiągnięć dziecka Kierunki pedagogiki współczesnej / Być dobrym pe- dagogiem - refleksje nad współczesną pedagogiką Indywidualizacja procesu edukacji dziecka Ewaluacja edukacyjna przedszkola i szkoły Metodyka zajęć rozwijających kompetencje emocjo- nalno-społeczne z elementami zabawy

GRUPY ZAJĘĆ MODUŁU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIEL-SKIEGO		PRZEDMIOTY
		Tworzenie przestrzeni społecznej i fizycznej dziecka z elementami zabawy swobodnej Wspieranie aktywności twórczej dziecka Socjopedagogiczne problemy dzieci i młodzieży szkolnej Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (ogólnopedagogicznej) - psychopedagogiczne uwarunkowania wspierania rozwoju Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (wychowawczo-dydaktycznej) - alternatywne i tradycyjne koncepcje pracy z dzieckiem Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - ewaluacja w pracy nauczyciela Praktyka zawodowa ciągła Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - indywidualizacja w pracy z dzieckiem
	Razem grupa zajęć C: 400	Razem grupa zajęć C: 460 s/237 ns
D.	D. Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej	Metodyka edukacji przedszkolnej Metodyka edukacji wczesnoszkolnej
	Razem grupa zajęć D: 60	Razem grupa zajęć D: 60 s/32 ns
E. METODYKA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW EDUKACJI Z UWZGLĘDNIENIEM SPOSOBÓW INTEGROWANIA WIEDZY I UMIEJETNOŚCI DZIECI I UCZNIÓW	E.1. Metodyka edukacji polonistycznej	Metodyka edukacji polonistycznej
	E.2. Metodyka nauczania języka obcego	Przygotowanie do nauczania języka obcego z metodyką
	E.3. Metodyka edukacji matematycznej	Metodyka edukacji matematycznej z elementami logiki
	E.4. Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej	Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej z ekologią
	E.5. Metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną	Metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się TIK
	E.6. Metodyka edukacji plastycznej	Metodyka edukacji plastycznej
	E.7. Metodyka edukacji muzycznej	Metodyka edukacji muzycznej
	E.8. Metodyka edukacji technicznej	Metodyka edukacji technicznej
	E.9. Metodyka wychowania fizycznego	Metodyka wychowania fizycznego
	E.10. Metodyka edukacji zdrowotnej	Metodyka edukacji zdrowotnej
	Razem grupa zajęć E: 480	Razem grupa zajęć E: 480 s/243 ns
F.	F. Dziecko lub uczeń ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi w przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej	Profilaktyka psychopedagogiczna / Profilaktyka w przedszkolu i szkole Metodyka pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Strategie pracy z dzieckiem o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych Konstruowanie indywidualnych programów profilaktycznych i terapeutycznych / Programy profilaktyczne i terapeutyczne w przedszkolu i szkole

GRUPY ZAJĘĆ MODUŁU KSZTAŁCENIA NAUCZYCIEL-SKIEGO		PRZEDMIOTY
	Razem grupa zajęć F: 120	Razem grupa zajęć F: 120 s/61 ns
G.	G. Organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego i praw dziecka oraz kultura przedszkola i szkoły, w tym zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i niepełnosprawnościami	Prawa i obowiązki nauczyciela z etyką Wprowadzenie do pedagogiki emancypacyjnej z elementami inkluzji Pierwsza pomoc Prawne aspekty zawodu nauczyciela Bezpieczeństwo uczniów w szkole Polityka oświatowa Podstawy prawa i organizacji oświaty
	Razem grupa zajęć G: 60	Razem grupa zajęć G: 69 s/39 ns
H.	H. Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli	Podstawy interwencji kryzysowej dla nauczycieli Podstawy diagnostyki dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym / Diagnoza w przedszkolu i szkole Pedeutologia
	Razem grupa zajęć H: 60	Razem grupa zajęć H: 60 s/31 ns
I.	I. Kultura języka	Kultura języka i emisja głosu / Kultura języka z etyką wypowiedzi Profilaktyka i terapia logopedyczna z kulturą żywego słowa
	Razem grupa zajęć I: 60	Razem grupa zajęć I: 60 s/31 ns
J.	J.1. Praktyka śródroczna	J.1. Praktyka ogólnopedagogiczna
		J.1.2. Praktyka wychowawczo-dydaktyczna
	J.2. Praktyka ciągła	Praktyka zawodowa ciągła Praktyka zawodowa ciągła Praktyka zawodowa ciągła Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej
	Razem grupa zajęć J: 240	Razem grupa zajęć J: 250 s/245 ns
K.	K. Metodologia badań naukowych	Metody badań pedagogicznych Metodologia badań społecznych Statystyka w badaniach pedagogicznych / Wprowadzenie do analizy danych społecznych Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2 Seminarium magisterskie 1 / Seminarium magisterskie 2
	Razem grupa zajęć K: 120	Razem grupa zajęć K: 120 s/97 ns
	RAZEM: 2 800	RAZEM: 2 978 s/1 679 ns

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów stacjonarnych realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynosi dla studiów stacjonarnych 10 godzin, zaś dla studiów niestacjonarnych 344 godziny.

2.6.1. Liczebność grup akademickich

Kwestie liczebności grup akademickich w UAM określa Regulamin pracy UAM²⁵. Zgodnie z nimi na studiach pierwszego stopnia i pierwszych trzech latach jednolitych studiów magisterskich grupy studenckie liczą: 1) na zajęciach laboratoryjnych lub warsztatach - nie mniej niż 8, nie więcej niż 15 osób; 2) na lektoratach języka polskiego dla cudzoziemców - nie mniej niż 8, nie więcej niż 15 osób; 3) na seminariach (innych niż licencjackie lub magisterskie), proseminariach, konwersatoriach, ćwiczeniach, zajęciach zdalnych w formie e-learningu oraz zajęciach z zakresu edukacji informacyjnej i źródłowej - nie mniej niż 15, nie więcej niż 25 osób; 4) na lektoratach języków obcych - nie mniej niż 14, nie więcej niż 18 osób; 5) na ćwiczeniach terenowych - nie mniej niż 15, nie więcej niż 21 osób, chyba że z przepisów odrębnych lub wewnętrznych regulacji obowiązujących w instytucjach, na terenie których odbywają się ćwiczenia, wynika niższa liczba uczestników; 6) na zajęciach wychowania fizycznego - nie mniej niż 22 osoby, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej; 7) na seminariach licencjackich i inżynierskich - nie mniej niż 8, nie więcej niż 13 osób; 8) na specjalistycznych zajęciach z informacji naukowej - nie mniej niż 15 osób. Na studiach drugiego stopnia i dwóch ostatnich latach jednolitych studiów magisterskich grupy studenckie liczą: 1) na zajęciach laboratoryjnych lub warsztatach - nie mniej niż 7, nie więcej niż 13 osób; 2) na lektoratach języka polskiego dla cudzoziemców - nie mniej niż 8, nie więcej niż 15 osób; 3) na seminariach (innych niż magisterskie), proseminariach, konwersatoriach, ćwiczeniach, zajęciach zdalnych w formie e-learningu oraz zajęciach z zakresu edukacji informacyjnej i źródłowej - nie mniej niż 15, nie więcej niż 21 osób; 4) na lektoratach języków obcych - nie mniej niż 12, nie więcej niż 18 osób; 5) na ćwiczeniach terenowych - nie mniej niż 12, nie więcej niż 18 osób, chyba że z przepisów odrębnych lub wewnętrznych regulacji obowiązujących w instytucjach, na terenie których odbywają się ćwiczenia, wynika niższa liczba uczestników; na zajęciach wychowania fizycznego - nie mniej niż 20 osób, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej; 6) na seminariach magisterskich - nie mniej niż 7, nie więcej niż 12 osób; 7) na specjalistycznych zajęciach z informacji naukowej - nie mniej niż 15 osób. Poza powyższymi regulacjami Wydział bierze pod uwagę również warunki lokalowe oraz formę realizowanych zajęć. WSE dysponuje dwiema dużymi salami wykładowymi, które obsługują trzy kierunki studiów. Grupy wykładowe są dostosowane do wielkości sali, w której odbywają się zajęcia, natomiast sale konwersatoryjne i laboratoryjne są maksymalnie wykorzystywane. Zajęcia odbywają się w salach dopasowanych do liczebności grup studenckich. Kolejnym czynnikiem jest popularność zajęć wśród studentów, co wpływa na liczebność grupy – bardziej popularne przedmioty przyciągają większą liczbę studentów. Ważną rolę odgrywa również dynamika odsiewu, czyli fluktuacja liczby studentów na danym etapie nauki. Liczebność na przedmiotach wspólnych zależy także od preferencji studentów, dotyczących np. terminów zajęć oraz popularności wykładowcy. Dodatkowo powtarzanie przez studentów danego przedmiotu bądź konieczność realizacji różnic programowych przyczyniają się do zwiększenia liczebności grupy.

TABELA 12. Liczebności grup studenckich na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych są zróżnicowane (dane na 23.10.2024 r.).

1 rok		2 rok		3 rok		4 rok		5 rok	
Liczba studentów	Liczba grup	Liczba studentów	Liczba grup	Liczba studentów	Liczba grup	Liczba studentów	Liczba grup	Liczba studentów	Liczba grup
Studia stacjonarne									
113	5/8	90	4	74	3	69	3	97	4
Studia niestacjonarne									
159	4/7	90	3	78	3	90	3	98	3

²⁵ <https://bip.amu.edu.pl/dokumenty/regulamin-pracy-uam>

2.6.2. Organizacja roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych

Decyzję na temat organizacji roku akademickiego podejmuje Rektor UAM w zarządzeniu w sprawie organizacji roku akademickiego. Zarządzenie określa: harmonogram, termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć, podział roku akademickiego na semestry z wyszczególnieniem okresu zajęć dydaktycznych i sesji egzaminacyjnej, wakacji i dni wolnych od zajęć dydaktycznych. Dziekan WSE określa wydziałowy harmonogram roku akademickiego zajęć, zatwierdzany przez Radę Programową Grupy Kierunków (Załącznik nr 8. Uchwała nr 1/2023/2024 ws. przyjęcia harmonogramu roku akademickiego 2023/2024 na Wydziale Studiów Edukacyjnych). Wszystkie zajęcia realizowane na kierunku ujęte są w rozkładach zajęć dla poszczególnych lat, specjalności i grup. Zostają one opublikowane na stronie domowej wydziału oraz przekazane studentom za pośrednictwem opiekunów grup przed rozpoczęciem każdego semestru. Harmonogram zajęć na kierunku uwzględnia: 1) wymiar godzinowy przedmiotów (przedmioty realizowane na kierunku mają wymiar: na studiach stacjonarnych - 15, 30, 45, 60 godzin, z pewnymi wyjątkami; na studiach niestacjonarnych - 8, 10, 15, 20 godzin); 2) optymalne i proporcjonalne rozłożenie zajęć w semestrze oraz 3) wykorzystanie sal dydaktycznych (przy czym każdy semestr podzielony jest na dwie części, tj. pierwszą i drugą połowę semestru). Przedmioty 15-godzinne realizowane są przez połowę semestru, w kolejnej części zaplanowany jest inny przedmiot. Czas trwania zajęć wynosi 90 minut. Przerwy między zajęciami trwają 15 minut. Zajęcia warsztatowe, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mogą zostać zblokowane. Zajęcia realizowane są w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów. Wyjątek stanowią praktyki oraz zajęcia zdalne (tylko na studiach niestacjonarnych). Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 20.00. Harmonogram zajęć uwzględnia stałe dni i godziny realizacji seminariów licencjackich i magisterskich, lektoratów oraz zajęć z wychowania fizycznego. Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych obejmuje terminy zjazdów (dostępne na stronie domowej Wydziału). Zawiera stałe terminy seminariów licencjackich i magisterskich, terminy zblokowanych zajęć z lektoratów języków obcych oraz terminy zajęć fakultatywnych. Część wykładów odbywa się w formule kształcenia na odległość, co jest również wyraźnie wskazane w planach. Rozkład zajęć dla studiów stacjonarnych zawiera załącznik nr 9, natomiast rozkłady studiów niestacjonarnych dostępne są na stronie internetowej wydziału²⁶.

2.6.3. Rejestracje na zajęcia

Na wszystkie zajęcia student rejestruje się w systemie USOSweb. Na Wydziale prowadzone są dwa rodzaje rejestracji: 1) rejestracja bezpośrednia do grup w systemie USOSweb – obejmuje zapisy na przedmioty wspólne i specjalnościowe oraz 2) rejestracja żetonowa - dotyczy zapisów na seminaria licencjackie, magisterskie, przedmioty fakultatywne i odbywa się w systemie UL (ul.amu.edu.pl). Udział w rejestracjach jest obowiązkowy. Lista wszystkich rejestracji jest dostępna w "Kalendarzu rejestracji" w dziale aktualności oraz publikowana na stronie WSE w zakładce USOS/rejestracje. Wybór i zasady rejestracji na "przedmioty do wyboru" określa odrębna procedura.

²⁶ <http://150.254.89.129/rozklady/>

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe

Nad organizacją i realizacją praktyk zawodowych na Wydziale Studiów Edukacyjnych czuwa Pełnomocnik dziekana ds. praktyk studenckich. Za organizację i realizację praktyk odpowiadają opiekunowie praktyki ze strony WSE oraz opiekunowie z ramienia instytucji. Lista opiekunów praktyk zawodowych (jednocześnie prowadzących zajęcia w ramach „Przygotowanie do praktyki”) dla danego roku studiów jest publikowana na stronie internetowej WSE UAM przed rozpoczęciem roku akademickiego. Na początku danego roku akademickiego odbywa się spotkanie organizacyjne dla opiekunów praktyk z ramienia uczelni, na którym otrzymują zaktualizowane informacje i wskazówki dotyczące zakresu obowiązków. Studenci zostają szczegółowo zapoznani ze sposobem organizacji praktyk, programem (sylabusem), regulaminem, wzorami dokumentów oraz warunkami zaliczenia praktyk w ramach „Przygotowania do praktyki zawodowej” dla danego roku studiów.

Organizacja oraz nadzór nad realizacją praktyk odbywają się w oparciu o Zarządzenie nr 467/2023/2024 Rektora UAM w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych z dnia 15 lipca 2024 r. zmieniające Zarządzenie nr 144/2021/2022 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 12 października 2021 roku w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych (załącznik nr 10) oraz przyjęty i opublikowany na stronie Wydziału regulamin ogólny praktyk na Wydziale Studiów Edukacyjnych, a także regulaminy poszczególnych praktyk.

Ogólny regulamin zawiera ramowe zasady realizacji praktyk, które są uszczegółowione i dopasowane do specyfiki kierunków i specjalności, a także etapu kształcenia. Szczegółowe ustalenia, regulaminy i opis procedur postępowania są przekazywane studentom przez opiekunów-koordynatorów praktyk z ramienia uczelni w ramach przedmiotu „Przygotowanie do praktyk zawodowych”, poprzedzających realizację praktyk na kolejnych latach studiów. „Przygotowanie do praktyki zawodowej” realizowane jest w formie konwersatoriów. Sylabusy poszczególnych praktyk oraz przedmiotu „Przygotowanie do praktyki zawodowej” znajdują się w systemie USOS oraz w module e-sylabus. Regulaminy są dostępne dla studentów na stronie WSE w zakładce PRAKTYKI²⁷. Regulamin praktyk określa ich cel, minimalny zakres tematyczny, konieczny do realizacji efektów uczenia się wraz z metodami ich weryfikacji. Znajdują się w nim również informacje dotyczące sposobu organizacji praktyk, obowiązki studenta oraz szczegółową listę zadań do zrealizowania w trakcie praktyk.

Praktyki zawodowe realizowane są na podstawie *Porozumienia w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych*, zawieranego pomiędzy UAM a pracodawcą, czyli przedsiębiorstwem lub szkołą. Przed rozpoczęciem praktyki student otrzymuje od opiekuna praktyki z ramienia uczelni dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na praktykę, a więc skierowanie, porozumienie oraz regulamin. Dokumenty te student przedstawia dyrekcji placówki; po przyjęciu studenta na praktykę, dyrekcja podpisuje i opatruje pieczęcią porozumienie, które następnie student przedstawia opiekunowi z ramienia uczelni. W razie wątpliwości co do wyboru placówki lub opiekuna praktyk z jej strony są one wyjaśniane ze studentem. Przed rozpoczęciem praktyki student przedkłada dyrekcji placówki wymagane dokumenty (skierowanie na praktykę, regulamin praktyki i porozumienie). Opiekunem studenta w placówce

²⁷ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/praktyki,-staze,-praca/praktyki-studenckie>

systemu oświaty jest wskazany przez dyrekcję wychowawca/ nauczyciel, z którym praktykant konsultuje na bieżąco przebieg praktyk. Opiekunem praktyk powinna być osoba zatrudniona na stanowisku nauczyciela przedszkola lub edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III). Zaleca się, aby opiekunem praktyk nie był początkujący nauczyciel.

W trakcie odbywania praktyki student realizuje zadania wyznaczone regulaminem praktyki (ogólne i szczegółowe) oraz podporządkowuje się organizacji pracy w placówce. Aktywność w czasie trwania praktyki dokumentowana jest przez studenta w formie dziennika praktyk (sporządzonego zgodnie ze wzorem zamieszczonym na stronie WSE UAM, do pobrania). W dzienniku praktyk znajdują się informacje, dotyczące: czynności realizowanych w czasie trwania praktyki; ich realizacji w poszczególnych dniach, zadań ogólnych i szczegółowych wskazanych w regulaminie praktyki zawodowej (do dziennika praktyk student może dołączyć dokumenty odnoszące się do funkcjonowania placówki, ich wzory, narzędzia diagnostyczne, rysunki wykonane przez podopiecznych oraz inne załączniki potwierdzające realizację zadań); czasu spędzonego w placówce w danym dniu; zdobytych umiejętności oraz własnych spostrzeżeń dotyczących pobytu w placówce. W toku praktyki student, oprócz prowadzenia dziennika praktyk, gromadzi także inne dokumenty potwierdzające wykonywanie przez niego zadań - wskazane jest gromadzenie ich w teczce praktyk. Integralną częścią dziennika praktyk jest harmonogram praktyk, zawierający także pisemną opinię o przebiegu praktyk wraz z oceną wyrażoną stopniem (sporządzaną na zakończenie praktyk przez ich opiekuna z ramienia placówki).

Program, organizację i przebieg realizacji praktyk zawodowych na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jednolitych magisterskich regulują: Regulamin Praktyk na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM w Poznaniu²⁸ oraz regulaminy przygotowane do praktyk na konkretnych latach studiów (Załącznik nr 11). Uwzględnione zostały wymagania z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1450) dotyczące realizacji praktyk zawodowych. Praktyki zawodowe stanowią jeden z kluczowych elementów w kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej). Są integralną częścią studiów – odpowiadają profilowi kształcenia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu równorzędnemu z innymi zajęciami objętymi planem studiów dla kierunku.

Praktyka zawodowa w programie studiów jest realizowana w łącznym wymiarze 240 godzin (10 punktów ECTS). Obejmuje to następujące zajęcia: praktyka zawodowa śródroczna ogólnopedagogiczną (50 godzin) praktyka zawodowa śródroczna wychowawczo-dydaktyczna (50 godzin) i praktyka zawodowa ciągła (140 godzin). Ponadto w programie realizowane są przedmioty powiązane z praktyką, a obejmujące przygotowanie do niej oraz jej ewaluację (50 godzin). Aktualnie praktyka zawodowa na kierunku jest realizowana zgodnie z harmonogramem przedstawionym w poniższej tabeli.

²⁸ https://wse.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0029/553259/OGOLNY-REGULAMIN-STUDENC-KICH-PRAKTYK-ZAWODOWYCH_2024.pdf

TABELA 13. Układ przygotowania do praktyki zawodowej praktyk i praktyki w odniesieniu do poszczególnych semestrów i lat

Rok i semestr		Przedmiot powiązany z praktykami (liczba godzin)	Rodzaj praktyki zawodowej	Wymiar praktyk
I	1	Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (ogólnopedagogicznej) - psychopedagogiczne uwarunkowania wspierania rozwoju (10 godz.)		
	2		Praktyka zawodowa śródroczna (ogólnopedagogiczna)	50 godz.
II	3	Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (wychowawczo-dydaktycznej) - alternatywne i tradycyjne koncepcje pracy z dzieckiem (10 godz.)		
	4		Praktyka zawodowa śródroczna (wychowawczo-dydaktyczna)	50 godz.
III	5	Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - ewaluacja w pracy nauczyciela (10 godz.)		
	6		Praktyka zawodowa ciągła	50 godz.
IV	7	Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - indywidualizacja w pracy z dzieckiem (10 godz.)		
	8		Praktyka zawodowa ciągła	45 godz
V	9	Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej (10 godz.)	Praktyka zawodowa ciągła	45 godz
	10			

Sposób organizacji i realizacji praktyk zawodowych na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' jest podporządkowany nadrzędnemu celowi, którym jest zapoznanie z organizacją pracy przedszkola, szkoły, placówki systemu oświaty, w tym placówki oświatowo-wychowawczej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami nauczania i wychowania oraz umożliwienie studentowi kształtowania i rozwoju umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami, a także weryfikacji własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia realizacja praktyk zawodowych jest oparta na następujących ogólnych założeniach:

- realizacja praktyki zawodowej jest ściśle powiązana z przedmiotami pozwalającymi na przygotowanie się do praktyki oraz na jej ewaluację; realizacja praktyk zawodowych na kolejnych latach studiów jest poprzedzona realizacją przedmiotu „Przygotowanie do praktyki zawodowej”, odbywającego się w semestrze zimowym danego roku akademickiego; zaliczenie przedmiotu „Przygotowanie do praktyki zawodowej” jest warunkiem koniecznym przystąpienia do realizacji praktyk zawodowych;
- przewidziane w programie studiów rodzaje praktyki zawodowej realizowane są w kolejności wymagającej coraz większego stopnia zaangażowania studentów (praktykantów) w realizowane zadania (zgodnie z logiką: obserwacja pracy nauczyciela, asystowanie nauczycielowi, samodzielne przygotowywanie i prowadzenie działalności pod nadzorem nauczyciela); poszczególne rodzaje praktyki realizowane są w kolejnych latach studiów: praktyka śródroczna ogólnopedagogiczna (I rok), praktyka

śródoczna wychowawczo-dydaktyczna (II rok) oraz praktyka ciągła (III-V rok); Zgodnie z tym rozwiązaniem studenci odbywają tylko jeden rodzaj praktyki zawodowej na danym roku studiów;

- liczba godzin praktyk zawodowych jest rozłożona równomiernie w kolejnych latach studiów, tak, by zapewnić możliwość ich realizacji (zwłaszcza praktyk śródrocznych) w ścisłej korelacji z zajęciami teoretycznymi oraz metodycznymi realizowanymi na kolejnych latach studiów; pozwala to studentom na zintegrowanie wiedzy teoretycznej nabytej w trakcie studiów i jej skonfrontowanie z rzeczywistością edukacyjną.

Studenci rozpoczynają realizację praktyk już od I roku studiów, co tworzy warunki niezbędne do rozwijania gotowości do podjęcia roli nauczyciela. W ramach pierwszego roku studiów realizują oni „Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (ogólnopedagogicznej) - psychopedagogiczne uwarunkowania wspierania rozwoju” (10 godz.). Przedmiot ten stanowi przygotowanie i wprowadzenie do „Praktyki zawodowej śródrocznej (ogólnopedagogicznej)”, realizowanej w wymiarze 50 godzin. Praktyka ta ma głównie charakter obserwacyjny, a jej podstawowym celem jest uzyskanie ogólnej orientacji w organizacji pracy placówek systemu oświaty oraz zasad ich współpracy z placówkami specjalistycznymi (jak np. poradnie psychologiczno-pedagogiczne). Oprócz zapoznania się z organizacją pracy instytucjonalnej, celem praktyki na pierwszym roku studiów jest także poznanie specyfiki zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej, w tym zapoznanie się z warsztatem pracy nauczyciela poprzez obserwację oraz asystowanie w podstawowej działalności (w tym dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, prowadzonych bezpośrednio z uczniami, jak i innych czynnościach wynikających z zadań statutowych placówek).

Studenci II roku studiów realizują praktykę śródoczną wychowawczo-dydaktyczną poprzedzoną „Przygotowaniem do praktyki zawodowej śródrocznej (wychowawczo-dydaktycznej) - alternatywne i tradycyjne koncepcje pracy z dzieckiem” (10 godz.). Praktyki realizowane na drugim roku studiów wymagają większego zaangażowania studentów w zadania nauczyciela. Jest to możliwe, gdyż są lepiej przygotowani merytorycznie i metodycznie do realizacji praktyk. Zgodnie z naturalną kolejnością praktyka tylko w początkowej fazie oparta jest na obserwacji, natomiast później umożliwia studentowi kształtowanie i rozwój umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniami. W toku tej praktyki studenci realizują zadania polegające głównie na ścisłej współpracy z nauczycielem – asystują mu, a następnie pod jego nadzorem prowadzą fragmenty przygotowanych uprzednio zajęć. W ramach tej praktyki studenci aktywnie poznają różne formy pracy z dzieckiem/ucniem, rozwijając swój warsztat pracy.

Studenci III roku studiów przystępują do odbywania praktyk ciągłych, które są kontynuowane w kolejnych latach studiów (IV oraz V). Realizację praktyk poprzedzają zajęcia wprowadzające „Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej – ewaluacja w pracy nauczyciela”. W realizacji tej praktyki zminimalizowana została rola obserwacji przez praktykantów. Studenci początkowo asystują nauczycielom w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej prowadzonej bezpośrednio z uczniami oraz w innych czynnościach wynikających z zadań statutowych placówek. Następnie przygotowują i realizują te działania pod nadzorem nauczyciela (w formie microteachingu, a także samodzielnego prowadzenia części zajęć). Praktykanci poszerzają zakres swoich aktywności w innych czynnościach, wynikających z zadań statutowych placówek (rady pedagogiczne, zespoły, spotkania z rodzicami itp.). W ten sposób rozwijają umiejętność świadomego budowania relacji z dziećmi i uczniami, ich rodzicami lub opiekunami oraz ze współpracownikami; pogłębiają wiedzę i umiejętności dotyczące ewaluacji pracy uczniów, nauczyciela, placówki edukacyjnej. Praktyka ta ukierunkowana jest przede wszystkim na

przygotowanie do efektywnego organizowania własnego warsztatu nauczycielskiego, a także weryfikacji własnych predyspozycji do wykonywania zawodu nauczyciela.

Studenci IV i V roku kontynuują praktykę zawodową ciągłą. Ze względów organizacyjnych (m.in. przygotowanie do obron prac magisterskich) "Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - indywidualizacja w pracy z dzieckiem" (10 godz.), realizowane w semestrze 7 studiów, stanowi wprowadzenie do praktyk zawodowych ciągłych odbywanych zarówno w semestrze 8, jak i w 9. Rozwiązanie to pozwoliło na rozpoczęcie realizacji praktyk na V roku studiów wraz z początkiem semestru zimowego. Jednocześnie na V roku studiów zrezygnowano z przedmiotu "Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej" zastępując go przedmiotem "Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej". Stwarza to możliwość podsumowania zrealizowanych praktyk i wymianę doświadczeń między studentami, którzy je odbyli. W ramach realizacji "Praktyki zawodowej ciągłej" studenci w głównej mierze przygotowują i prowadzą działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą bezpośrednio z wychowankami/uczniami (w formie microteachingu, a także samodzielnego prowadzenia całych jednostek zajęć przy nadzorze nauczyciela) oraz asystują nauczycielowi w innych czynnościach wynikających z zadań statutowych placówek. Praktyka ta skoncentrowana jest na świadomym budowaniu relacji z dziećmi i uczniami, ich rodzicami lub opiekunami oraz ze współpracownikami. Podstawowym jej celem jest jednak wdrażanie innowacji w pracy nauczyciela, w zakresie dotyczącym indywidualizacji procesu nauczania, uwzględniającej zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, wspieranie ich wszechstronnego rozwoju, ich aktywności i uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym. Przeprowadzana w toku praktyki autoewaluacja po prowadzonych zajęciach oraz informacja zwrotna ze strony nauczyciela przyczyniają się do głębszej refleksji oraz trafniejszych ocen sytuacji dydaktycznych i wychowawczych. Realizacja praktyk w tej formie może także sprzyjać poszukiwaniu i realizowaniu tematów badawczych w ramach przygotowywanych prac magisterskich.

Podczas praktyk studenci mają możliwość zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w kontrolowanych warunkach, porównywalnych do naturalnych warunków pracy zawodowej, co pozwala na odpowiedzialne przygotowanie się do podjęcia roli zawodowej nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej). Tym samym efekty uczenia się dla praktyk są spójne i zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć kierunkowych.

Praktyka zawodowa realizowana jest w placówkach wskazanych w regulaminie praktyk dla danego roku studiów:

- I rok – przedszkole (25 godzin); szkoła podstawowa, klasy I-III (25 godzin);
- II rok – przedszkole (25 godzin); szkoła podstawowa, klasy I-III (25 godzin);
- III rok – przedszkole (25 godzin); szkoła podstawowa, klasy I-III (25 godzin);
- IV rok – przedszkole (25 godzin); szkoła podstawowa, klasy I-III (20 godzin);
- V rok – przedszkole (20 godzin); szkoła podstawowa, klasy I-III (25 godzin).

Praktyka zawodowa w przedszkolu może być realizowana w takich placówkach, jak: przedszkola publiczne lub niepubliczne, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (tzw. zerówki), inne formy wychowania przedszkolnego, które określają przepisy prawa oświatowego. Praktyka zawodowa w szkole podstawowej w klasach I-III może być realizowana w takich placówkach, jak: szkoły podstawowe publiczne lub niepubliczne, zespoły szkolno-przedszkolnych (klasy I-III) oraz inne zespoły szkolne, w których odbywa się nauczania początkowe w oparciu o przepisy prawa oświatowego (j.w.). Student dokonuje samodzielnie wyboru placówki, przy czym wybór ten musi zostać zaakceptowany przez

opiekuna praktyki zawodowej, poprzez przyjęcie porozumienia. Opiekunowie praktyk dysponują listą placówek współpracujących i informują studentów o możliwości praktyki również w tych miejscach.

Praktyka zawodowa może zostać zaliczona na podstawie dokumentów potwierdzających uczestnictwo studenta w nieobowiązkowych formach działalności np. wolontariatu i innych (w tym na podstawie zatrudnienia), jeśli spełniają one wymagania określone w regulaminie praktyki dla danego kierunku/specjalności. Oceny zgodności merytorycznej dokonuje opiekun praktyk z ramienia Uczelni.

Zaliczenie praktyki zawodowej odbywa się na podstawie odbycia praktyki w terminie wyznaczonym programem studiów oraz wykonania zadań przewidzianych w regulaminie praktyk dla danego roku studiów oraz udokumentowania tego w dzienniku praktyk wraz z zawartą w nim pozytywną opinią i oceną opiekuna praktyk z ramienia placówki. Student zobowiązany jest dostarczyć wymagane dokumenty opiekunowi praktyk z ramienia uczelni w ciągu 14 dni od zakończenia praktyk w ostatniej z placówek ich realizacji.

Zaliczenia oraz wpisu oceny z praktyk do systemu USOS dokonuje opiekun-koordynator praktyk z ramienia uczelni. Weryfikacji (na podstawie regulaminu praktyk, który zostaje przedstawiony przez studenta) osiągnięcia wymaganych efektów przewidzianych dla praktyk dokonuje opiekun praktyk z ramienia placówki oświatowej, a potwierdza je opiekun-koordynator praktyk z ramienia uczelni. Warto podkreślić, że dokumentacja oraz regulamin praktyk zawierający szczegółowe informacje o sposobie ich praktyk, zakresie zadań dla każdego roku studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' są spójne i ujednolicone. Obowiązujące regulacje dotyczące przeprowadzenia praktyk zawodowych są poddawane systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji, a w razie potrzeby modyfikowane.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Rekrutacja na kierunek 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' odbywa się w ramach postępowania ogólnouniwersyteckiego. Przebieg procesu rekrutacji na studia reguluje Statut Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza wraz z corocznie przygotowywanymi uchwałami rekrutacyjnymi Senatu UAM oraz zarządzeniami. W przypadku rekrutacji na bieżący rok akademicki podstawę stanowiła Uchwała Senatu UAM z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2024/2025 oraz Zarządzenie nr 4242/2023/2024 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 14 marca 2024 roku w sprawie zasad przeprowadzenia rejestracji kandydatów na studia oraz dokonywania wpisu na listę studentów, wykazu dokumentów, terminu rejestracji i składania dokumentów w roku akademickim 2024/2025.

Wszystkie dokumenty dotyczące postępowania rekrutacyjnego są dostępne online, zarówno na uniwersyteckiej²⁹, jak i wydziałowej stronie internetowej, najczęściej w panelu KANDYDAT³⁰. Strona

²⁹ <https://rekrutacja.amu.edu.pl>

³⁰ <https://wse.amu.edu.pl/dla-kandydata/rekrutacja>

wydziałowa zawiera corocznie aktualizowane informacje zarówno o przebiegu procesu rekrutacyjnego, jak również oferowanych kierunkach studiów wraz z charakterystykami absolwentów. Kandydaci mogą znaleźć informacje również w mediach społecznościowych.

W Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu postępowanie w sprawie przyjęcia na studia prowadzi Komisja Rekrutacyjna powołana przez rektora wraz z podkomisjami powoływanymi na poszczególnych wydziałach w związku z prowadzeniem postępowania na konkretne kierunki. Członkowie podkomisji rekrutacyjnej weryfikują dokumenty kandydatów oraz odpowiadają na pojawiające się zapytania, są odpowiedzialni za prawidłowy przebieg procesu. Należy zwrócić uwagę, że wydziały mają wpływ na ustalanie kryteriów przyjęcia kandydatów, które są ustalane w ramach rad programowych kierunku lub grupy kierunków (np. Uchwała nr 7/2023 Rady Programowej Grupy Kierunków Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu z dnia 27.04.2023 r. w sprawie limitów przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia, II stopnia, studia V-letnie na rok akademicki 2023/2024: Załącznik nr 12). Narzędziem organizującym proces rekrutacji jest System Internetowej Rekrutacji (dalej SIR), za pośrednictwem którego kandydaci zapisują się na wybrany kierunek/specjalność, wprowadzają wyniki egzaminu maturalnego, składają konieczne dokumenty oraz uzyskują informacje na temat przebiegu rekrutacji. Każdy z kandydatów posiada swoje indywidualne konto. SiR jest również miejscem, w którym ogłaszane są wyniki rekrutacji. Po otrzymaniu decyzji kandydat ma możliwość odwołania się od decyzji do ogólnouczelnianej komisji odwoławczej. w ustawowym terminie 14 dni. Przyjęta formuła rekrutacji zapewnia jej bezstronność i obiektywność. Poszczególne podkomisje nie mają możliwości wpływu na wynik postępowania rekrutacyjnego. Zasady przyjmowania na studia cudzoziemców reguluje obowiązująca na dany rok akademicki Uchwała Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych (np. Uchwała nr 353/2022/2023 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w roku akademickim 2024/2025³¹). W procesie rekrutacji osoby z niepełnosprawnościami mogą liczyć na pomoc Biura Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami w zakresie tłumaczeń z języka migowego czy asystentury. Z pominięciem procesu rekrutacyjnego (automatycznie wpisany wynik maksymalny w rekrutacji) przyjmowani są na studia laureaci i finaliści konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich (Uchwała nr 151/2020/2021 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad³²).

Rekrutacja na studia jednolite magisterskie na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' odbywa się na drodze konkursu świadectw z egzaminu maturalnego. Kryteria punktowe zostały opracowane zarówno dla kandydatów, którzy zdawali tzw. nową maturę (egzamin maturalny), maturę IB lub maturę zagraniczną, jak również dla kandydatów, którzy zdawali tzw. starą maturę (egzamin dojrzałości). Przedmiotem premiowanym w postępowaniu rekrutacyjnym jest język polski, z uwagi jego

³¹ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0030/453882/US-nr-353_2022_2023-rekrutacja-2024_2025.pdf

³² https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/240795/US-151-2020-2021.pdf

znaczenie w procesie kształcenia. Lista punktów rankingowych stanowi podstawę do stworzenia i ogłoszenia list rankingowych oraz list osób zakwalifikowanych do przejęcia na studia.

Kierunek 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' od początku swego powstania cieszy się niestabnym zainteresowaniem, zarówno jeśli chodzi o studia stacjonarne, jak niestacjonarne. Dane za lata 2019-2024 przedstawia tabela 8. Popularność kierunku jest odpowiedzią na zapotrzebowanie regionalnego rynku pracy, wpisuje się również w krajowe trendy w zakresie zapotrzebowania na nauczycieli.

TABELA 14. Wyniki rekrutacji oraz bieżące liczebności studentów wraz z liczbą absolwentów

Rekrutacja - Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna 2019-2024 na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM					
Rok akademicki	Limit miejsc	Liczba kandydatów	Przyjęcia na studia	Liczba osób aktualnie studiujących (23.10.2024)	Liczba osób, które ukończyły studia
STUDIA V-LETNIE STACJONARNE					
2019/2020	360	434	233	-	143
2020/2021	105	342	202	97	-
2021/2022	105	378	106	69	-
2022/2023	120	356	100	74	-
2023/2024	150	315	119	90	-
2024/2025	100	471	122	113	-
STUDIA V-LETNIE NIESTACJONARNE					
2019/2020	150	116	108	-	66
2020/2021	105	133	113	98	-
2021/2022	105	149	134	90	-
2022/2023	120	121	106	78	-
2023/2024	150	138	121	90	-
2024/2025	125	292	167	159	-

3.2. Zasady, warunki i tryby uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia, kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej oraz poza systemem studiów

Regulacje dotyczące uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia znajdują się w § 27 i 28 Regulaminu Studiów UAM. Odpowiednio pierwszy z paragrafów mówi o tym, że na wniosek studenta, za zgodą dziekana możliwe jest zaliczenie zajęć i punktów ECTS uzyskanych na innym kierunku lub innej uczelni. Drugi z paragrafów wskazuje na możliwość zaliczenia przez dziekana zajęć na podstawie pracy badawczej, artystycznej lub wdrożeniowej. W ramach lektoratów z języka obcego na poziomie B2, zgodnie z Zarządzeniem Nr 135/2020/2021 Rektora UAM z dnia 15 lipca 2021 r.³³, podstawą do potwierdzenia EU mogą być zewnętrzne certyfikaty znajomości języka.

Uznawanie kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, potwierdza się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie³⁴ oraz Zarządzenia Nr

³³ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0019/248212/ZR-135-2020-2021.pdf

³⁴ Dz.U. 2018 poz. 1881, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001881>

410/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 19 grudnia 2019 r.³⁵ w sprawie ustalenia warunków i trybu zwalniania z opłaty za przeprowadzenie postępowania nostryfikacyjnego, postępowania w sprawie potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie oraz zasad postępowania z wnioskami o przeprowadzenie postępowania nostryfikacyjnego i postępowania w sprawie potwierdzenia ukończenia studiów na określonym poziomie. Adresatem wniosku jest rektor, który wyznacza dziekana odpowiedzialnego za przeprowadzenie postępowania. Dziekan podejmuje decyzję, w oparciu o analizę przedstawionej dokumentacji i porównanie jej z programem studiów, osiągniętymi w jego ramach efektami uczenia, programem praktyk oraz uprawnieniami zawodowymi. Do roku 2024 na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM przeprowadzono 33 postępowania nostryfikacyjne.

Jedną z form uznawania efektów uczenia są mikropoświadczenia³⁶. Zgodnie z definicją Rady Unii Europejskiej „mikropoświadczenia oznaczają opis efektów uczenia się, które osoba ucząca się uzyskała przy niewielkim nakładzie uczenia się. Efekty te zostały ocenione na podstawie przejrzystych i jasno określonych kryteriów. Aktywności edukacyjne prowadzące do uzyskania mikropoświadczeń są opracowywane tak, aby osoba ucząca się zdobyła konkretną wiedzę, umiejętności i kompetencje, które odpowiadają na potrzeby społeczne, osobiste i kulturowe lub na potrzeby rynku pracy. Mikropoświadczenia są własnością osoby uczącej się i mogą być udostępniane i przenoszone. Mogą być samodzielne lub łączone w większe poświadczenia. Mikropoświadczenia podlegają zapewnianiu jakości według uzgodnionych standardów w stosownym sektorze lub obszarze działalności”. Kwestie ich wydawania regulują „Zalecenia Rady Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2022 roku w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności” oraz „Ogólne wytyczne w zakresie stosowania mikropoświadczeń w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jest otwarty na zróżnicowane formy i drogi uczenia się, czego wyrazem jest program *PoMost*, w ramach którego możliwe jest wymienne kształcenie studentów pomiędzy partnerskimi uczelniami Miasta Poznania. Jest to pierwszy tego typu projekt w skali kraju, który umożliwia osobom studiującym realizację wybranego przedmiotu na partnerskiej uczelni. Poza UAM w program są zaangażowane: Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Na Uniwersytecie od lat prowadzony jest też program MOST - program mobilności studentów i doktorantów. Od 1999 r. cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem, umożliwiając studiowanie przez semestr lub cały rok akademicki na jednym z dwudziestu polskich Uniwersytetów. Udział w Programie jest bezpłatny i niezależny od trybu studiów. MOST daje możliwość m.in. realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta oraz wyboru dodatkowych zajęć dydaktycznych, związanych z zainteresowaniem studentki/studenta.

³⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0020/100973/Zarzadzenie-Nr-410_2019_2020.pdf

³⁶ <https://radon.nauka.gov.pl/opendata/reports/download/pdf/Mikropo%C5%9Bwiadczenia%20nowym%20kierunkiem%20rozwoju%20szkolnictwa%20wy%C5%BCszego.pdf>

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych studiował 1 student w ramach programu POMOST i 1 student z programu MOST.

3.3. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

3.3.1. Regulacje ogólnouniwersyteckie

Kwestia dyplomowania na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM została uregulowana w kilku, wzajemnie dopełniających się dokumentach. Pierwszym z nich jest Zarządzenie nr 262/2021/2022 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 20 września 2022 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych w oparciu, o które została wydziałowa procedura dyplomowania³⁷. Drugim jest Zarządzenie nr 426/2023/2024 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 20 marca 2024 roku w sprawie zasad korzystania z systemów sztucznej inteligencji w procesie kształcenia studentów³⁸. Stosowne regulacje, w szczególności dotyczące przygotowania i złożenia pracy dyplomowej oraz przebiegu egzaminu dyplomowego, znajdują się również w Regulaminie Studiów UAM.

Egzaminy dyplomowe odbywają się w siedzibie Uczelni. W wyjątkowych uzasadnionych przypadkach na wniosek prodziekana ds. studenckich i za zgodą prorektor ds. studenckich i kształcenia istnieje możliwość przeprowadzenia egzaminu dyplomowego w formie zdalnej. Może się on odbyć tylko pod warunkiem, że zarówno przystępujący do nich studenci, jak i członkowie komisji mają techniczną możliwość uczestniczenia w tych egzaminach.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 3/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 7 września 2020 r. w sprawie składania i przechowywania prac dyplomowych z wykorzystaniem Archiwum Prac Dyplomowych oraz dokumentowania egzaminu dyplomowego³⁹, obieg dokumentów w procesie dyplomowania odbywa się za pomocą systemu Archiwum Prac Dyplomowych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (dalej APD), będącego częścią systemu USOS. W APD m.in. składane są prace dyplomowe, umieszczane raporty z badań antyplagiatowych oraz recenzje, a także dokumentowany jest przebieg egzaminu dyplomowego w postaci protokołu zawierającego informacje o składzie komisji, miejscu i godzinie egzaminu, pytaniach zadanych podczas egzaminu oraz uzyskanych ocenach częściowych i całłościowej. Badania antyplagiatowe odbywają się za pośrednictwem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA), którego wykorzystanie reguluje Zarządzenie Nr 4/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 7 września 2020 r. w sprawie zasad wykorzystywania w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) oraz procedur obowiązujących przy sprawdzaniu pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA)⁴⁰.

Warunkiem uruchomienia procedury dyplomowania jest uzyskanie przez studentkę/studenta pozytywnych wyników z egzaminów i zaliczeń z przedmiotów znajdujących się w programie studiów. W terminie od 30 kwietnia do 31 maja studenci przesyłają podanie w systemie USOSweb (Podanie –

³⁷ https://usos.amu.edu.pl/sites/default/files/ZR-262-2021-2022_Egzamin_dyplomowy.pdf

³⁸ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/536372/ZR-426-2023-2024.pdf

³⁹ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0027/136359/ZR-3-2020-2021.pdf

⁴⁰ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0026/136358/ZR-4-2020-2021.pdf

temat pracy dyplomowej), w którym umieszczają tytuł pracy dyplomowej zaakceptowany przez promotora, tytuł, imię i nazwisko promotora oraz recenzenta pracy. W przypadku zmiany wcześniej podanego w podaniu tematu pracy, student(ka) składa w Biurze Obsługi Studentów wniosek o zmianę tematu pracy. Studenci, którzy nie podadzą we wskazanym terminie tytułu pracy dyplomowej, zobowiązani są do jego uzupełnienia – również w Module podań - co najmniej 21 dni przed planowanym terminem obrony pracy. Również co najmniej 21 dni przed egzaminem dyplomowym student wypełnia w Module Podań formularz praktyk.

Egzamin odbywa się na wniosek studentki/studenta, skierowany z jego uczelnianej poczty elektronicznej (@st.amu.edu.pl) do promotora, złożony co najmniej 14 dni przed planowaną obroną (wzór dostępny jest na stronie⁴¹). Student/ka we wniosku podaje tytuł pracy dyplomowej i osobę prowadzącą sprawę w BOS. Wniosek musi zostać zaakceptowany przez promotora. Po otrzymaniu wniosku studentki/a promotor weryfikuje temat pracy i uzupełnia wniosek o: pełen skład komisji egzaminacyjnej (przewodniczący, promotor, recenzent) oraz proponowaną dokładną datę i godzinę egzaminu, uzgodnioną ze studentką/em, a następnie mailowo przekazuje wniosek do BOS, dołączając do wiadomości właściwego Prodziekana ds. Studenckich. Powyższy wniosek przesłany przez promotora jest równoznaczny z przyjęciem pracy przez promotora. Przesłany wniosek BOS wprowadza do systemu USOS.

Po zarejestrowaniu pracy przez BOS student /ka co najmniej 16 dni przed obroną wprowadza do APD: a) tytuł pracy dyplomowej w języku polskim, jeżeli praca dyplomowa była przygotowana w innym języku niż polski, b) tytuł pracy dyplomowej w języku angielskim, jeżeli praca dyplomowa była przygotowana w innym języku niż angielski, c) streszczenie pracy w języku polskim i języku angielskim oraz w języku oryginału, jeżeli język oryginału jest inny niż język polski lub język angielski, d) słowa kluczowe w języku polskim i języku angielskim oraz w języku oryginału, jeżeli język oryginału jest inny niż język polski lub język angielski, e) wersję elektroniczną pracy dyplomowej przygotowanej w postaci jednego pliku w formacie pdf (jeżeli praca zawiera załączniki, to należy je także wprowadzić do systemu APD jako spakowane do jednego pliku archiwum (ZIP, RAR, 7Z)). Ponadto student/ka akceptuje w APD oświadczenie o samodzielny napisaniu pracy.

Po wprowadzeniu danych przez studenta do APD promotor co najmniej 10 dni przed obroną pracy dyplomowej sprawdza ich kompletność i poprawność, a następnie zatwierdza je w APD (weryfikacji podlega m.in. zgodność tematu pracy wgranej do APD z tematem podanym w systemie), zleca badanie pracy w JSA, a następnie zatwierdza oświadczenie o zapoznaniu się z wynikiem raportu, pod warunkiem, że praca dyplomowa nie nosi znamion plagiatu. Po jego zaakceptowaniu promotor nie drukuje papierowej wersji raportu, chyba, że z raportu wynika, że praca zawiera nieuprawnione zapożyczenia z innych tekstów i ma zostać przekazana do zbadania przez komisję właściwą do spraw dyscyplinarnych. Po zaakceptowaniu raportu i weryfikacji kompletności i poprawności danych, promotor niezwłocznie powiadamia mailowo BOS, zatwierdzając jednocześnie wcześniej podany termin obrony. BOS weryfikuje poprawność i kompletność powyższych danych. Następnie promotor i recenzent, za pośrednictwem APD, wypełniają formularz oceny (recenzję pracy) najpóźniej dzień przed terminem egzaminu dyplomowego (nie drukują recenzji i nie przekazują ich do BOS).

Egzamin dyplomowy rozpoczyna przewodnicząca/y komisji, uruchamiając w APD protokół egzaminu i uzupełniając pytania zadane podczas egzaminu. Po zakończeniu egzaminu komisja egzaminacyjna

⁴¹ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/praca-dyplomowaseminaria/praca-dyplomowa>

ustala oceny, przewodniczący uzupełnia je w APD, a wszyscy członkowie komisji potwierdzają wynik egzaminu w systemie. Po zakończonym egzaminie przewodniczący/y ogłasza ocenę studentce/owi, nie drukuje protokołu z APD i nie składa go w Biurze Obsługi Studentów. Jeśli student nie może przystąpić do egzaminu w terminie zatwierdzonym przez Prodziekana, przesyła informację o tym fakcie wraz z usprawiedliwieniem do BOS (do pracownika, który prowadzi sprawę) przed terminem egzaminu albo niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny nieprzystąpienia do niego. Po otrzymaniu takiej informacji od studenta, BOS przesyła wiadomość mailową do członków komisji i do właściwego Prodziekana. Student z adresu studenckiego e-mail (@st.amu.edu.pl) wysyła prośbę o wyznaczenie kolejnego terminu egzaminu dyplomowego. Procedura przebiega analogicznie od początku (na podstawie nowego wniosku studenta).

W przypadku egzaminu prowadzonego w trybie zdalnym przewodniczący po otrzymaniu informacji o terminie obrony tworzy w Microsoft Teams spotkanie pt. „Egzamin dyplomowy (imię, nazwisko i numer albumu studenta)” i za pomocą usługi Teams zaprasza na spotkanie studentkę/a i pozostałych członków komisji. Uczestnicy niezwłocznie potwierdzają otrzymanie zaproszenia. W wyznaczonym terminie egzaminu przewodniczący komisji inicjuje w usłudze Microsoft Teams połączenie członków komisji i studentki/a w drodze wideokonferencji, odbywającej się w ramach utworzonego wcześniej spotkania. Po odebraniu połączenia przez studentkę/a i członków komisji przewodniczący weryfikuje za pośrednictwem usługi Microsoft Teams tożsamość studentki/a. Przed przystąpieniem do części merytorycznej egzaminu przewodniczący wyjaśnia studentce/owi kwestie techniczne związane z przebiegiem egzaminu, a także konsekwencje przerwania wideokonferencji (utrata połączenia) przed jej zakończeniem. Przewodniczący komisji zapewnia techniczne warunki sprawdzenia samodzielnej odpowiedzi studentki/a na pytania egzaminacyjne. W przypadku przerwania połączenia pomiędzy członkami komisji albo pomiędzy komisją a studentem, przewodniczący komisji w porozumieniu z członkami komisji ustala czy przebieg egzaminu do momentu przerwania połączenia pozwala komisji ocenić egzamin i ustala: 1) zakończenie egzaminu i wystawienie oceny, 2) konieczność powtórzenia egzaminu, 3) utratę połączenia, przerwanie egzaminu oraz decyzję o jego powtórzeniu odnotowuje się w protokole egzaminu. Przed zakończeniem egzaminu przewodniczący informuje studenta o terminie ogłoszenia wyniku egzaminu oraz sposobie w jaki to nastąpi. Ogłoszenie wyniku powinno nastąpić nie później niż 24 godziny po zakończeniu egzaminu dyplomowego.

W przypadku otrzymania przez studenta oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego, student składa wniosek o zgodę na powtórzenie egzaminu dyplomowego do właściwego Prodziekana ds. Studenckich. Po uzyskaniu zgody egzamin odbywa się zgodnie z decyzją Prodziekana.

Przy odbiorze dyplomu wymagany jest dokument tożsamości. Biuro Obsługi Studentów weryfikuje elektroniczną kartę obiegową studenta. Absolwenci, którzy rozpoczęli studia przed rokiem akademickim 2019/20, przedkładają również potwierdzenie wniesienia opłaty za dyplom. Student składa w BOS oryginały zaświadczeń o ewentualnych dodatkowych osiągnięciach (zaświadczenia muszą być zgodne z wypełnionym w Module Podań wykazem osiągnięć).

Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu procedury dyplomowania dostępne są na stronie wydziałowej, gdzie umieszczony został dokument „Procedura Dyplomowania” właściwy do WSE UAM⁴². Wy-mogi merytoryczne opisano w podrozdziale 3.4.

⁴² <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/praca-dyplomowaseminaria/praca-dyplomowa>

3.3.2. Kryteria oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego na WSE UAM

Prace dyplomowe powstające w ramach seminariów dyplomowych wpisują się w standardy pisania prac charakterystyczne dla nauk społecznych i humanistycznych. Na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna mają prace dyplomowe mają postać prac empirycznych, opartych na przeglądzie literatury oraz przygotowanym przez seminarzystę projekcie badawczym. Prace dyplomowe powstające na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna lokują się w dyscyplinie pedagogika i korespondują z działalnością naukową prowadzoną na WSE UAM.

Nad kwestią doboru osób prowadzących seminaria na kierunkach studiów prowadzonych na WSE UAM czuwa prodziekan ds. studenckich, organizacji i jakości kształcenia wraz z Radą Programową Grupy Kierunków, która to również opiniuje proponowane tematy prac dyplomowych.

Prace dyplomowe podlegają niezależnej ocenie promotora oraz recenzenta zgodnie z kryteriami zamieszczonymi w formularzu recenzji znajdującym się w systemie Archiwum Prac Dyplomowych. Przy ocenie pracy bierze się pod uwagę takie kwestie jak: 1) adekwatność tytułu do tematu pracy, 2) układ treści, struktura pracy oraz kompletność rozdziałów i tez, 3) merytorykę pracy, 4) poziom nowatorskości, 5) wybrane i wykorzystane źródła, 6) stronę formalną pracy oraz 7) potencjalny sposób jej wykorzystania. Prace dyplomowe ocenia się w skali 2-5, przy czym w sytuacji uzyskania przez studenta jednej oceny niedostatecznej z pracy, dziekan może zezwolić na dopuszczenie studenta do egzaminu dyplomowego.

Proces dyplomowania kończy się egzaminem dyplomowym, złożonym przed komisją zgodnie § 66 Regulaminu Studiów UAM. Egzamin dyplomowy jest potwierdzeniem zdobycia przez studenta wiedzy i umiejętności (efektów uczenia) odpowiednich dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, pogłębionych w zakresie określonym problematyką seminarium, a w szczególności tematem pracy dyplomowej, a także (będących efektem uczenia) umiejętności ogólnych, w szczególności: umiejętności prezentacji treści związanych z problematyką pracy oraz dyskusji na tematy związane z zagadnieniami będącymi przedmiotem pracy dyplomowej. Ocena egzaminu dyplomowego jest świadectwem stopnia (poziomu) uzyskanych efektów kształcenia. Podstawą dla końcowej oceny egzaminu dyplomowego są oceny z odpowiedzi na pytania egzaminacyjne i oceny zademonstrowanych podczas egzaminu umiejętności ogólnych. Ocena końcowa (ogólna) jest średnią ocen częściowych.

Pytania egzaminacyjne na egzaminie dyplomowym dotyczą:

1. zagadnień określonych problematyką seminarium, a w szczególności związanych z tematem pracy,
2. metodologii badań naukowych i/lub metod badań pedagogicznych (stosowanych w praktyce i w badaniach empirycznych).

Pytania egzaminacyjne, odnoszące się do zagadnień będących przedmiotem pracy dyplomowej są formułowane w taki sposób, aby nie były one prostym odwzorowaniem zagadnień przedstawianych w poszczególnych częściach, rozdziałach czy podrozdziałach pracy. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie dziekan wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny. Powtórny egzamin dyplomowy może odbyć się nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Szczegółowe informacje dotyczące egzaminu dyplomowego znajdują się na stronie internetowej Wydziału⁴³.

Ostateczny wynik studiów określa suma uzyskana poprzez dodanie: 1) 3/5 średniej arytmetycznej wszystkich uzyskanych ocen, 2) 1/5 oceny pracy dyplomowej stanowiącej średnią arytmetyczną ocen wystawionych przez promotora i recenzenta oraz 3) 1/5 oceny końcowej egzaminu dyplomowego. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ich ostateczny wynik określony zgodnie z zasadą: 1) do 3,40 – dostateczny, 2) powyżej 3,40 do 3,80 – dostateczny plus, 3) powyżej 3,80 do 4,20 – dobry, 4) powyżej 4,20 do 4,60 – dobry plus, 5) powyżej 4,60 – bardzo dobry.

3.4. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Głównym narzędziem monitorowania i oceny postępów studentów są systemy: System Internetowej Rekrutacji (SIR), Uczelniany System Obsługi Studentów (USOS), Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz wciąż szczegółowo wykorzystywany system Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA). Dane z wymienionych systemów pozwalają na monitorowanie drogi studenta od momentu rekrutacji do opuszczenia uczelni i poza jej murami. Dane pochodzące z systemu SIR dotyczą rekrutacji, pozwalają wskazać liczbę osób kandydujących i zakwalifikowanych do podjęcia studiów wraz z tendencjami w ujęciu długoterminowym. System USOS pozwala na oszacowanie liczby osób realnie podejmujących studia, monitoring bieżącej liczby studentów w ujęciu semestralnym (bowiem tak dane aktualizowane są dane) oraz oszacowanie odsiewu studentów. Z kolei APD pozwala na poznanie liczby osób realnie kończących studia wraz z odsetkiem osób rezygnujących ze studiów (z różnych powodów) na kolejnych etapach. Analizy dotychczasowych danych wskazują, że 5-10% osób zakwalifikowanych w postępowaniu rekrutacyjnym nie podejmuje studiów, a głównym powodem jest podjęcie studiów na innych kierunkach. Kolejne 10-20% nie kończy studiów w terminie, najczęściej w związku ze zmianą sytuacji życiowej (podjęcie pracy zawodowej, narodziny dziecka, sytuacje kryzysowe), niepowodzeń edukacyjnych (m.in. brak zaliczenia egzaminu certyfikacyjnego z języka obcego) lub pogorszenia stanu zdrowia. Próbuąc zmniejszyć zjawisko odsiewu wśród studentów, proponuje się im indywidualną organizację studiów, możliwość powtarzania niezaliczonych przedmiotów (par. 34, 35 Regulaminu Studiów UAM) lub opcję przeniesienia zaliczenia przedmiotu w innym semestrze (par. 27). Powtarzające się problemy z uzyskaniem pozytywnej oceny z egzaminu certyfikacyjnego z języka obcego spowodowały, że Studium Języków Obcych UAM przygotowało dla studentów materiały dydaktyczne pozwalające podnieść poziom znajomości języka obcego w ramach samokształcenia. System ELA stosowany jest obecnie w niewielkim wymiarze. Dana dotyczące losów absolwentów zbierane są w metodami jakościowymi w oparciu o zasoby zawodowe i osobiste pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych. Uniwersytet, również w odniesieniu od poszczególnych wydziałów, analizuje również zjawisko drop-out, czego wyrazem jest raport pt. „*Badanie przyczyn rezygnacji ze studiowania w pierwszym roku studiów na uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*”.

⁴³ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/praca-dyplomowaseminaria/praca-dyplomowa/egzamin-dyplomowy>

3.5. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się, doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunku jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

System weryfikacji efektów uczenia się określonych dla kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' obejmuje zarówno ocenę osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w procesie kształcenia dokonywaną w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów/modułów (i ich form), jak również ocenę osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w odniesieniu do praktyk studenckich. Ogólne ramy systemu wyznacza m.in. Regulamin Studiów UAM oraz procedura weryfikacji i dokumentowania osiągnięcia efektów uczenia się na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM. Procedura przeprowadzana jest na wszystkich kierunkach i trybach studiów. Potwierdzeniem osiągnięcia efektów uczenia powiązanych z danym przedmiotem/modułem, a także praktyki studenckiej jest uzyskanie pozytywnej oceny. Poziom uzyskania efektów uczenia się różnicuje się poprzez korzystanie ze skali ocen. Weryfikacji podlegają wszystkie kategorie efektów uczenia się: wiedza, umiejętności, kompetencje. Weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy przeprowadza się z wykorzystaniem różnorodnych form pisemnych, takich jak: wypowiedzi pisemne o zróżnicowanej formie (rozprawki, eseje, odpowiedzi na pytania), testy sprawdzające, raporty, projekty, opisy przypadku. Możliwa jest również weryfikacja w formie komunikacji werbalnej: rozmowa, prezentacja problemu. Umiejętności i kompetencje społeczne weryfikowane są głównie w ramach zadań praktycznych, analiz problemu/przypadku lub w czasie obserwacji zachowań studentek/ów w trakcie pracy na zajęciach, co stwarza dodatkową możliwość weryfikacji efektów w zakresie kompetencji społecznych. W przypadku praktyk zawodowych realizację efektów uczenia się ocenia się poprzez analizę opisów wykonywanych zadań z dzienniczka praktyk, ocenę zadań wykonanych w ramach praktyki (portfolio) oraz analizę opinii o studencie wraz z analizą karty samooceny studenta po odbyciu praktyki. Metody weryfikacji efektów uczenia się dla przedmiotów określa koordynator/prowadzący zajęcia. Są one zapisane w sylabusach przedmiotów. Na pierwszych zajęciach prowadzący informują o kryteriach, metodach i czasie weryfikacji efektów uczenia się. Zgodnie z Regulaminem Studiów UAM oceny zaliczenia i egzaminu pisemnego są wprowadzane do systemu USOS niezwłocznie po dokonaniu oceny, ale nie później niż w ciągu 14 dni. Jeśli chodzi o zaliczenia i egzaminy ustne, prowadzący powiadamia studentki/ów o wyniku natychmiast po zakończeniu egzaminu lub zaliczenia, natomiast ocena powinna być wprowadzona do systemu USOS nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od daty egzaminu lub zaliczenia. Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku praktyk studenckich zawarte zostały w regulaminie praktyk i sylabusie. Za weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się odpowiedzialne są osoby prowadzące zajęcia. W przypadku praktyk weryfikacja efektów uczenia się dokonywana jest przez opiekuna praktyki w instytucji oraz wydziałowego opiekuna praktyki. Opiekun praktyki na Wydziale wpisuje ocenę do USOS zgodnie z Regulaminem Studiów UAM, czyli nie później niż w ciągu 14 dni.

Weryfikacji podlega również osiągnięcie efektów uczenia dla kierunku. Podstawowymi metodami weryfikacji efektów na tym poziomie są: ogólna średnia ze studiów, ocena z pracy w ramach seminarium, ocena pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy.

Kryteria oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego zostały omówione w części 3.3. Weryfikacja efektów uczenia się w ramach seminariów jest zróżnicowana w zależności od etapu powstawania pracy. Na etapie koncepcyjnym, który zwykle obejmuje wybór tematu pracy, dokonanie przeglądu badań i sformułowanie na jego podstawie wniosków, weryfikacja efektów uczenia się następuje w toku dyskusji, poprzez pracę z tekstem, czy analizę przypadków. Ważnych informacji na temat osiągniętych efektów uczenia się dostarcza korekta indywidualna przygotowanego przez dyplomanta fragmentu tekstu. Na etapie przygotowania projektu badań własnych oraz realizacji badań, weryfikacja efektów uczenia się koncentruje się na ocenie umiejętności metodologicznych oraz zdolności do samodzielnego planowania i prowadzenia badań. Przede wszystkim sprawdzane jest, czy student potrafi prawidłowo sformułować pytania badawcze i hipotezy, dobrać odpowiednie metody badawcze oraz narzędzia, a także zaplanować procedurę badawczą w sposób zgodny z zasadami etyki badawczej. Ważnym elementem weryfikacji jest także ocena poprawności przeprowadzania badań, czyli m.in. gromadzenia danych, ich analizowania oraz interpretowania wyników w kontekście istniejącej literatury. Na tym etapie istotne są również indywidualne konsultacje, podczas których promotor i student omawiają postępy prac, rozwiązują napotkane problemy i wyjaśniają ewentualne wątpliwości związane z procedurą badawczą. Korekta poszczególnych części pracy, takich jak rozdział metodologiczny czy wyniki badań, daje promotorowi możliwość oceny, czy student osiągnął efekty uczenia się związane z kompetencjami badawczymi. W końcowej fazie przygotowania pracy, która obejmuje analizę i interpretację wyników badań oraz sformułowanie wniosków, weryfikacja efektów uczenia się polega na ocenie umiejętności analitycznego myślenia, interpretowania danych oraz stosowania wniosków w kontekście założeń teoretycznych. Student musi wykazać się zdolnością do krytycznego spojrzenia na własne wyniki, odniesienia ich do literatury oraz zaproponowania potencjalnych kierunków dalszych badań. Na tym etapie promotor ocenia także, czy praca spełnia wymagania formalne i merytoryczne stawiane pracom dyplomowym. Ostateczna ocena efektów uczenia się odbywa się podczas obrony pracy, kiedy to weryfikowane są kompetencje prezentacyjne oraz umiejętność argumentacji, co jest końcowym sprawdzianem nabytych efektów uczenia się w ramach całego procesu przygotowania pracy dyplomowej.

Dokumentami poświadczającymi osiągnięcie efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów są: prace pisemne, pytania egzaminu ustnego, projekty, prezentacje, dzienniki praktyk i portfolio, a także protokoły zaliczeń i egzaminów dostępne w systemie USOS. Wymienione dokumenty przechowywane są przez nauczycieli akademickich. W przypadku dokumentów egzaminacyjnych oraz zaliczeniowych są one przechowywane przez okres dwóch lat. Prace śródsesemestralne i inne dokumenty (np. karty pracy) są przechowywane przez okres 1 roku. Przechowywanie powinno się odbywać zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych (art. 5.1 e RODO). W przypadku praktyk dokumentacją osiągnięcia efektów uczenia się są protokoły w systemie USOS, harmonogram praktyki oraz opinia o przebiegu praktyki, które opiekun praktyki przekazuje do BOS doteczki studenta.

Jeśli chodzi o weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie języków obcych, to odbywa się ona zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ). Zgodnie z nim osoby kończące studia licencjackie oraz magisterskie powinny opanować język obcy nowożytny co najmniej na poziomie B2. Potwierdzeniem tego faktu zarówno na stacjonarnych studiach licencjackich, jak i magisterskich jest uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu certyfikacyjnego. Na Wydziale Studiów Edukacyjnych egzaminy certyfikacyjne odbywają dwukrotnie w ciągu roku, w czasie zimowej i letniej sesji egzaminacyjnej. Egzamin przeprowadzany jest dla studentów studiów stacjonarnych I stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, którzy uzyskali zaliczenie z lektoratu z języka nowożytnego

na poziomie B2.2. Studenci studiów niestacjonarnych zdają wewnętrzny egzamin z wybranego przez siebie języka nowożytnego, po uzyskaniu pozytywnej oceny z lektoratu. Informacje na temat terminów i przebiegu egzaminów certyfikacyjnych znajdują się na stronie internetowej Studium Językowego UAM⁴⁴.

Procedury weryfikacji efektów uczenia się na Wydziale Studiów Edukacyjnych są zgodnie z regułami i wymaganiami w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy⁴⁵.

3.6. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Seminaria dyplomowe na Wydziale Studiów Edukacyjnych, zgodnie zapisami Regulaminu studiów UAM, prowadzą samodzielni pracownicy naukowcy, posiadający kompetencje do prowadzenia zajęć na danym kierunku. Wizytówki prowadzących, zawierające m.in.: charakterystykę zainteresowań, opis osiągnięć naukowych oraz tematykę prac powstałych na wcześniejszych seminariach prowadzącego, znajdują się na stronie wydziałowej i są corocznie aktualizowane. Studenci, po zapoznaniu się z ofertą seminariów, dokonują wyboru promotora poprzez rejestrację za pomocą systemu USOS. Liczebność grup seminaryjnych określa Regulamin Pracy UAM (art. 12)⁴⁶. Osoby prowadzące seminarium są zobowiązane do realizacji wszystkich treści zawartych w wydziałowym sylabusie seminarium magisterskiego, dostępnym w systemie e-sylabus. Student/ka, która/y dokonał wyboru promotora, może zmienić grupę seminaryjną tylko w uzasadnionych przypadkach, po akceptacji promotora, którego grupę opuszcza i wyrażeniu zgody na przyjęcie od promotora, do którego grupy przechodzi. Wypełniony wniosek, po podpisaniu przez obu promotorów, student/ka kieruje do odpowiedniego prodziekana ds. studenckich, który podejmuje ostateczną decyzję. Zmiany w grupie w systemie USOS dokonują pracownicy BOS.

Tematyka prac dyplomowych przygotowywanych na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' wpisuje się w koncepcje kształcenia, jest zgodna z efektami uczenia się właściwymi dla kierunku i standardu kształcenia nauczycieli. Tematyka prac magisterskich powstających na seminariach w ramach kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' jest przedmiotem analizy i oceny Rady Programowej Grup Kierunków. Rada bierze pod uwagę zakres i zbieżność tematyki ze specyfiką studiowanego przez uczestników seminariów kierunku. W latach 2021-2022 przeprowadzono ewaluację procesu dyplomowania. Jej następstwem było sformułowanie zaleceń dla promotorów w zakresie problematyki oraz oceny prac dyplomowych (załącznik nr 13).

Tematyka prac podejmowanych w ramach seminariów magisterskich obejmuje m.in. takie grupy:

⁴⁴ <https://sj.amu.edu.pl/dla-studenta/studia-i-stopnia/egzamin-certyfikacyjny>

⁴⁵ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20051641365/U/D20051365Lj.pdf>

⁴⁶ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0018/540225/Regulamin-pracy_tekst-ujednoczony_8.07.2024.pdf

1. monografie instytucji oświatowych (np.: Przedszkole w Starych Oborzyskach - monografia przedszkola; Monografia Punktu Przedszkolnego „Zaczarowany Domek” w Trzciance; Działalność edukacyjna prywatnego przedszkola Akademia Przedszkolaka w Skórzewie),
2. zagadnienia współpracy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w procesie wychowania i kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (np.: Działalność gromad zuchowych w opinii rodziców dzieci należących do jednostek Hufca ZHP Konin; Współpraca między rodzicami a nauczycielami w przedszkolach niepublicznych; Współpraca szkoły podstawowej wiejskiej ze środowiskiem lokalnym na przykładzie Szkoły Podstawowej w Porażynie; Nauczyciel i jego relacje z wychowankami i ich rodzicami),
3. metodyka nauczania i wychowania dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (np.: Metody nauczania języka angielskiego stosowane w edukacji wczesnoszkolnej w opinii nauczycieli; Rodzice wobec wybranych metod wychowawczych i wychowania bezwarunkowego stosowanych w przedszkolach; Sposoby realizacji kształcenia językowego dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych z użyciem środowiska cyfrowego)
4. wspieranie rozwoju dziecka (np. Aktywność manualna z LEGO® a rozwój motoryczny dzieci w wieku przedszkolnym; Rola zabawy swobodnej w rozwoju i życiu dziecka w klasach 1-3; Stymulowanie twórczej aktywności artystycznej dzieci w wieku przedszkolnym; Czas wolny dzieci w wieku przedszkolnym w opiniach rodziców i nauczycieli; Rola klimatu szkoły w pozytywnym rozwoju dziecka; Wykorzystywanie gier planszowych w edukacji szkolnej: analiza opinii nauczycieli; Rola zabawy w rozwijaniu kompetencji poznawczych i emocjonalno-społecznych dziecka w wieku przedszkolnym; Aktywność pozalekcyjna i pozaszkolna dzieci w młodszym wieku szkolnym)
5. alternatywne formy i metody edukacji dzieci młodszych (np. Edukacja domowa w opinii nauczycieli; Edukacja alternatywna w systemie szkół demokratycznych jako kontrast tradycyjnego nauczania; Zastosowanie pedagogiki Marii Montessori w wychowaniu przedszkolnym w opinii dyplomowanych nauczycieli metody Montessori; Wykorzystanie elementów teatralnych w edukacji wczesnoszkolnej; Specyfika edukacji domowej jako rozwiązania oświatowego; Edukacja domowa - szansa czy zagrożenie dla dziecka w wieku wczesnoszkolnym w realizacji obowiązku szkolnego),
6. procesy adaptacji i gotowości szkolnej, ich uwarunkowania, zaburzenia i wsparcie (np.: Proces adaptacyjny dziecka trzyletniego do środowiska przedszkolnego; Gotowość dzieci sześciolletnich do podjęcia obowiązku szkolnego w opiniach rodziców i nauczycieli; Adaptacja dziecka w przedszkolu w środowisku wiejskim. Przejawy i uwarunkowania; Dziecko trzyletnie w procesie adaptacji do grupy przedszkolnej),
7. edukacja dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) (np.: Wykorzystanie literatury dziecięcej w pracy z dzieckiem z problemami funkcjonowania w grupie rówieśniczej; Nauczyciele wobec specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci na etapie nauczania początkowego; Funkcjonowanie dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej w kształceniu tradycyjnym i zdalnym; Rola przedszkola w kształtowaniu kompetencji społecznych dzieci z autystycznym spektrum zaburzeń w opinii nauczycieli na terenie powiatu poznańskiego oraz miasta Poznań; Przeżywanie trudnych emocji jako przyczyna niepożądanych społecznie zachowań dzieci w wieku przedszkolnym; Poczucie osamotnienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym; Doświadczenie trudnych emocji przez dzieci w wieku przedszkolnym; Bieda w doświadczeniu uczniów szkół kościarskich i jej socjalizacyjne konsekwencje; Rozwód w rodzinie i jego znaczenie dla funkcjonowania emocjonalno-społecznego dziecka w wieku przedszkolnym; Dzieci z zespołem Aspergera w edukacji wczesnoszkolnej; Outdoor education jako koncepcja wspierająca dzieci z

zaburzeniami integracji sensorycznej na przykładzie Leśnych Przedszkoli; Wychowanie dzieci w dwujęzyczności nienatywnej),

8. rola zawodowej nauczyciela, jej rozwój i ryzyka z nią związane (np.: Nauczyciel jako osoba znacząca w opiniach uczniów w małym mieście; Wypalenie zawodowe nauczycieli edukacji przedszkolnej w Prywatnym Przedszkolu Anglojęzycznym „Kinder’ki” w Poznaniu; Zawód nauczyciela w Polsce w okresie międzywojennym; Edukacja w mieście i na wsi a rola nauczyciela; Współpraca rodziców i nauczycieli - uwarunkowania i oczekiwania; Autorytet nauczyciela w szkole podstawowej kiedyś a dziś; Zjawisko wypalenia zawodowego wśród nauczycieli),
9. edukacja zdalna, możliwości i ryzyka (np.: Stosowanie technologii informacyjnych i multimediów przez nauczycieli w edukacji zdalnej; Zalety i wady edukacji zdalnej wśród dzieci we wczesnym wieku szkolnym w opiniach nauczycieli),
10. społeczno-kulturowych procesów procesu socjalizacji i edukacji dzieci młodszych (np.: Postać i model matki w podręcznikach szkolnych dla klas I-III szkoły podstawowej; Znaczenie edukacji empatycznej. Postrzeganie zwierząt w wybranych podręcznikach szkolnych przeznaczonych dla I klasy szkoły podstawowej - krytyczna analiza dyskursu),
11. rodzina jako środowisko socjalizacyjne (np.: Metoda nagradzania i karania w środowisku rodzinnym. Perspektywa rodziców dzieci na etapie nauczania początkowego; Kapitał społeczny rodziny a edukacja dziecka; Metody wychowania w rodzinie - opinie i doświadczenia rodziców dzieci na etapie przedszkolnym; Relacje dziadkowie-wnuki i ich znaczenie w procesie wspierania rozwoju dziecka; Rodzice w świecie dziecięcych emocji; Udział rodziców w edukacji dziecka; Świadomość nauczycieli w zakresie potrzeb dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i formy udzielanego im wsparcia),
12. znaczenie dóbr kultury, w szczególności książki dla rozwoju dziecka (np.: Walory wychowawcze i edukacyjne książki dla dzieci „Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)” autorstwa Justyny Bednarek w świetle blogów internetowych; Zastosowanie bajkoterapii w rozwoju społeczno-emocjonalnym dzieci w wieku przedszkolnym; Świat dziecięcy w twórczości Agnieszki Frączek; Znaczenie bajek i baśni w procesie stymulowania rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym; Rozwijanie kompetencji czytelniczych dzieci w wieku wczesnoszkolnym - współczesne dylematy, innowacyjne rozwiązania),
13. znaczenia massmediów w procesie socjalizacji i edukacji dziecka (np.: Wykorzystanie narzędzi medialnych i multimediów w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej; Rola nowych mediów w funkcjonowaniu dzieci na etapie przedszkolnym. Perspektywa dzieci i rodziców; Dziecko w wieku wczesnoszkolnym w kulturze cyfrowej w opinii nauczycieli; Miejsce i rola współczesnych mass mediów w życiu dzieci w młodszy wieku szkolnym; Programowanie w edukacji wczesnoszkolnej w opiniach nauczycieli; Uzależnienie od Internetu u dzieci wczesnoszkolnych),
14. edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna w innych krajach (np.: Edukacja religijna w krajach skandynawskich. Studium przypadku; Specyfika szkół fińskich, wybrane problemy i recepcja w Polsce).

Uczestnicy seminariów samodzielnie definiują obszar swoich zainteresowań, by w procesie konsultacji ustalić tematykę i tytuł pracy z prowadzącą/ym seminarium. Tytuł pracy powinien być jednoznaczny, zwięźle sformułowany, zawierać słowa kluczowe dla omawianego problemu, zagadnienia. Tytuły prac w języku polskim są zgłaszane poprzez złożenie podania dotyczącego egzaminu dyplomowego znajdującego się w module podań USOS. Po zgłoszeniu tytuł pracy zostaje wpisany do systemu APD. Każda propozycja zmiany tytułu zatwierdzonego w systemie APD zgłoszona przez studenta musi zostać zaakceptowana przez promotora, który wyraża ją w formie pisemnej na wniosku o zmianę tematu pracy dyplomowej. Wzór wniosku znajduje się na stronie internetowej WSE.

Na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' seminarium trwa cztery semestry, od początku czwartego roku studiów. Każdy z nich rozliczany jest poprzez wpisanie oceny do systemu USOS na podstawie zapisów z sylabusu przedmiotu. W czasie seminariów magisterskich studenci przygotowują prace empiryczne. Prace magisterskie muszą respektować wymagania metodologii nauk społecznych, a w szczególności badań pedagogicznych. Szczegółowe wymagania dotyczące struktury i redakcji pracy dyplomowej znajdują się na stronie internetowej Wydziału Studiów Edukacyjnych.

Tematyka i metodyka prac etapowych, egzaminacyjnych oraz projektów realizowanych przez studentów na studiach magisterskich na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' skupia się na różnych aspektach rozwoju i edukacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Obejmują one m.in. takie zagadnienia jak: historia rozwoju systemu oświaty w Polsce i na świecie, prawne i organizacyjne aspekty funkcjonowania systemu oświaty, etapów, uwarunkowania i zaburzenia w rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, diagnostyka psychopedagogiczna, szczególnie w zakresie dojrzałości szkolnej i specjalnych potrzeb edukacyjnych, nowoczesne i alternatywne metody i techniki nauczania w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, metodyki nauczania, rozwój i rola nauczyciela w procesie kształcenia, nurty pedagogiki alternatywnej, integracja treści edukacyjnych, zarządzanie zespołem klasowym, praca z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych i jego rodzicami, współpraca szkoły z rodzicami i środowiskiem lokalnym, edukacja włączająca i jej implementacja w systemie przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

3.7. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych)

Pracownicy Wydziału Studiów Edukacyjnych są zobowiązani do archiwizacji dokumentacji, będącej efektem sprawdzania i potwierdzania efektów uczenia się osiąganych przez studentki/ów. Zgodnie z obowiązującą na UAM instrukcją kancelaryjną (Zarządzenie nr 248/2017/2018 Rektora UAM z dnia 7 września 2018 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁴⁷) dokumentacja taka jak: pisemne prace egzaminacyjne, testy, raporty, zadania, projekty czy portfolio wykonane przez studentów muszą być przechowywane przez osoby prowadzące zajęcia przez okres co najmniej dwóch lat od daty powstania. Prace śródsesemestralne, inne dokumenty (np. karty pracy) są przechowywane przez okres 1 roku. Przechowywanie powinno się odbywać zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych (art. 5.1 e RODO). Wszystkie protokoły archiwizowane są w systemie USOS.

Jeśli chodzi o efekty uczenia się związane z praktykami zawodowymi, to są one dokumentowane w postaci dziennika praktyk oraz towarzyszących mu załączników. Opiekun praktyk dokonuje analiz treści dziennika pod kątem realizacji założonych efektów uczenia się. Integralną częścią dziennika jest opinia oraz harmonogram praktyki, które archiwizowane są w teczce osobowej studenta, jako potwierdzenie osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Pozostałe części dziennika praktyk są zwracane studentom.

⁴⁷ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/75528/330_2018_2019_Zarzadzenie_2018_2019_EZD.pdf

Prace dyplomowe wraz z protokołami egzaminów dyplomowych oraz raportami z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) gromadzone są w Archiwum Prac Dyplomowych UAM (APD). Zasady składania i przechowywania prac dyplomowych z wykorzystaniem APD oraz dokumentowania egzaminu dyplomowego reguluje Zarządzenie Nr 3/2020/2021 Rektora UAM 43 z dnia 7 września 2020 r.⁴⁸ Obieg dokumentów odbywa się wyłącznie elektronicznie.

3.8. Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów, podtrzymywanie więzi/związków stanowi między innymi jeden z celów operacyjnych Strategii Rozwoju UAM 2020-2030. Uczelni zależy, aby pozostać z Absolwentkami i Absolwentami w kontakcie, podtrzymywać więzi, a także tworzyć możliwości udziału np. w prowadzonych badaniach naukowych oraz wydarzeniach naukowych i kulturalnych.

Kluczową rolę odgrywa tu Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, które jest dobrowolnym, samorządnym zrzeszeniem absolwentów i sympatyków Uniwersytetu Poznańskiego oraz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Cele działalności Stowarzyszenia Absolwentów UAM i aktualne inicjatywy opisano na stronie internetowej⁴⁹. Na uwagę zasługuje cykl filmowy *#jestemzUAM*, w którym absolwenci dzielą się swoimi wspomnieniami z czasów studiów, a także opowiadają o możliwościach, które otworzyło przed nimi ukończenie UAM.

Na monitorowanie losów absolwentów pozwala również m.in. organizowane przez Koło Naukowe Studentów Resocjalizacji oraz Zakład Resocjalizacji WSE UAM coroczne spotkanie "Absolwenci RESO studentom RESO". Przybiera ono formę panelu dyskusyjnego z prezentacjami możliwości zatrudnienia połączonej z warsztatami, na których absolwenci specjalności resocjalizacja dzielą się swoją wiedzą i umiejętnościami ze studentami.

Okazją do śledzenia losów absolwentów są również hospitacje i praktyki, podczas których absolwenci WSE UAM prowadzą zajęcia dla studentów lub są opiekunami praktyk, już w ramach swoich obowiązków zawodowych. Absolwenci pojawiają się również często jako osoby zatrudnione w ramach umów cywilno-prawnych do prowadzenia zajęć praktycznych. Włączenie absolwentów w proces kształcenia pozwala na doskonalenie programu studiów, szczególnie w zakresie przystosowania ich do potrzeb rynku pracy.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza monitoruje losy zawodowe swoich absolwentów poprzez Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA)⁵⁰ oraz własne inicjatywy. Od roku akademickiego 2022/2023 absolwenci mogą zostawić swoje dane kontaktowe, co pozwala na tworzenie bazy adresowej do późniejszych badań ankietowych. Celem UAM jest utrzymywanie kontaktu z absolwentami, wzmacnianie więzi oraz zapewnianie im możliwości uczestnictwa w badaniach naukowych. UAM realizuje projekt *#jestemzUAM*⁵¹, który wiąże się z zaproszeniem do

⁴⁸ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0027/136359/ZR-3-2020-2021.pdf

⁴⁹ <https://stowarzyszenieabsolwentow.amu.edu.pl/>

⁵⁰ <https://ela.nauka.gov.pl/pl>

⁵¹ <https://amu.edu.pl/absolwenci/jestemzuam>

podzielenia się swoimi sukcesami zawodowymi. Działa również Stowarzyszenie Absolwentów UAM⁵², oferujące różnorodne inicjatywy wspierające integrację. Aby brać udział w działaniach UAM dla absolwentów, potrzebne są aktualne dane kontaktowe i zgoda na przetwarzanie danych osobowych. Studenci kończący ostatni rok studiów znajdą odpowiednie deklaracje w systemie USOSweb. Są tam dwie zgody: na udział w badaniach naukowych i na utrzymywanie kontaktu z UAM. Każda zgoda jest przypisana do konkretnego programu studiów i będzie od nowa wymagana przy wznowieniu studiów na ostatnim roku, jeśli wcześniej została anulowana.

⁵² <https://stowarzyszenieabsolwentow.amu.edu.pl>

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacje oraz dorobek naukowy/artystyczny nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych

W ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017-2021 Wydział Studiów Edukacyjnych, reprezentujący dyscyplinę pedagogika, otrzymał kategorię B+.

Kadrę naukowo-dydaktyczną Wydziału (dane za rok akademicki 2023/2024) stanowi: 13 profesorów tytularnych, 45 profesorów uczelni, 83 doktorów zatrudnionych na etacie adiunkta i 9 magistrów. Zdecydowana większość wykładowców pracuje na stanowiskach badawczo-dydaktycznych (103 osoby). Dla 124 osób Uniwersytet im. Adama Mickiewicza jest pierwszym miejscem zatrudnienia. Wzmocnieniem kadry etatowej są zatrudniani w ramach umów cywilno-prawnych praktycy (51 osób), których doświadczenia pozwalają studentów na bezpośredni kontakt z praktyką. Pracownicy Wydziału realizowali i realizują awanse głównie w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, w dyscyplinie pedagogika, a także w dziedzinie sztuk plastycznych (1 osoba) oraz nauk prawnych (1 osoba).

TABELA 15. Struktura zatrudnienia na WSE UAM w roku akademickim 2023/2024

Dane		2023/2024 (stan na 1.10.2023)
Liczba pracowników z podziałem na tytuły i stopnie	prof. dr hab.	13
	dr hab. (w tym prof. UAM)	45
	dr	83
	mgr	9
Liczba pracowników	naukowo-badawczych	1
	dydaktycznych	46
	badawczo-dydaktycznych	103
Liczba osób zatrudnionych w ramach umów cywilno-prawnych		51
Liczba osób, dla których UAM jest podstawowym miejscem pracy		124

Kwalifikacje kadry potwierdzone są ich dorobkiem naukowym i artystycznym zebranych w systemie Baza Wiedzy UAM Omega⁵³ i świadczą o nich następujące fakty: indywidualne projekty badawcze, prace w grupach badawczych, autorskie monografie naukowe, monografie współautorskie, prace pod redakcją naukową pracowników, artykuły w czasopismach wysoko punktowanych, rozdziały w podręcznikach akademickich o zasięgu ogólnopolskim, opracowanie podręczników akademickich, raporty z badań wykorzystywane w dydaktyce, raporty z projektów naukowo-badawczych. Zestawienia liczbowe dotyczące projektów i publikacji prezentują tabele 16 i 17.

Pracownicy mogą publikować w jednym z 10 czasopism naukowych wydawanych na WSE. Systematycznie ukazują się: „Biuletyn Historii Wychowania”, „Kultura-Społeczeństwo-Edukacja”,

⁵³ <https://researchportal.amu.edu.pl/index.seam?lang=pl>

„Interdyscyplinarne Konteksty Pedagogiki Specjalnej” (wydawane w polskiej i angielskiej wersji językowej), „Neodidagmata”, „Rocznik Pedagogiczny”, „Studia Edukacyjne”, „Journal of Gender and Power” (wydawane w języku angielskim), „Socjalizacja-Edukacja- Transgraniczność”, „Pedagogika Społeczna Nova” oraz czasopismo studenckie „Naukowe Zeszyty Studenckie”. Pracownicy Wydziału podejmują także prace w radach naukowych czasopism krajowych i zagranicznych.

TABELA 16. Projekty realizowane przez pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w latach 2019-2024 (na dzień 21.10.2024)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba realizowanych projektów	1	2	3	1	3	1

TABELA 17. Publikacje pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM w latach 2019-2024 z podziałem na typ na podstawie Bazy Wiedzy UAM Omega (na dzień 21.10.2024)

Typ publikacji	Rok					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Książki redagowane	6	15	14	12	10	9
Książki autorskie	21	10	22	14	5	9
Rozdziały w monografiach	159	191	97	98	76	65
Artykuły z czasopism (w tym sprawozdania i recenzje)	131	179	232	180	158	42
Inne materiały np. raporty naukowo-badawcze	1	1	3	1	2	1

O powiązaniu prowadzonych badań, doświadczenia zdobytego w praktyce ze specyfiką kierunku i specjalności świadczą opisy sylwetek pracowników (Załącznik nr 14). Zajęcia z bloku przedmiotów ogólnopedagogicznych i dyscyplin pokrewnych prowadzą pracownicy z udokumentowanym dorobkiem badawczym. Zajęcia z metodologii badań pedagogicznych i statystyki prowadzą profesorowie i adiunkci z udokumentowanym dorobkiem naukowym z tego zakresu. Z kolei w bloku zajęć specjalnościowych zajęcia prowadzą osoby legitymujące się dorobkiem naukowym, a często także praktycznym, związanym z daną specjalnością. Zajęcia powierzane są także współpracującym z Wydziałem praktykom, legitymującym się wyróżniającym się dorobkiem dydaktycznym i organizacyjnym.

Specyfikę naukowo-badawczą WSE określa jego struktura organizacyjna, którą tworzą 32 jednostki w tym: 18 zakładów, 5 pracowni i 9 laboratoriów.

4.2. Zasady obsady zajęć

Zróżnicowane kompetencje pracowników zapewniają prawidłową realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Dobór kadry prowadzony jest zgodnie z zapisami Statutu UAM⁵⁴ (par. 84-89 oraz zał. nr 3) na podstawie otwartych konkursów, których kryteria obejmują: doświadczenie badawcze, publikacyjne, organizacyjne oraz dydaktyczne, co umożliwia ocenę kwalifikacji

⁵⁴ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0021/446133/Statut-UAM_tekst-ujednolicony_2023_zmiana-uchwala-470-2023-2024.pdf

i kompetencji oraz dopasowanie do potrzeb Wydziału w zakresie prowadzonych zajęć w ramach kształcenia ogólnopedagogicznego lub specjalnościowego. Przydział zajęć dydaktycznych dokonywany jest przez prodziekanów ds. kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na podstawie: doświadczeń naukowych w formie prowadzonych badań indywidualnych, badań realizowanych w zespołach badawczych, wydanych publikacji, raportów z badań, doświadczeń dydaktycznych - na podstawie wcześniej prowadzonych zajęć, doświadczeń praktycznych zdobytych w instytucjach edukacyjnych poza uczelnią, samokształcenia (np. odbytych kursów, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych), itp. W procesie powierzania zajęć uwzględniane są opinie kierowników zakładów/pracowni/laboratoriów, a w przypadku zajęć specjalnościowych także osób odpowiedzialnych za prowadzenie specjalności. Uwzględniane są także opinie studentek/ów wyrażone w ankietach ewaluacyjnych oraz w formie bezpośrednich informacji ze strony studentów lub za pośrednictwem starostów lub Rady Samorządu Studentów. W zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych Wydział współpracuje z przedstawicielami pracodawców, którzy reprezentują instytucje powiązane ze specjalnościami (np. instytucje doradcze, opiekuńcze, szkoły, placówki specjalistyczne itp.). Lektoraty prowadzone są przez pracowników jednostki ogólnouniwersyteckiej - Studium Językowego UAM, a także przez specjalistów zatrudnionych na Wydziale (wcześniej związanymi ze Studium Językowym UAM), którzy mają przygotowanie do nauczania języków obcych. Pracownicy Wydziału prowadzą też zajęcia w językach obcych w ramach AMU-Pie. Zajęcia z wychowania fizycznego powierzane są pracownikom Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UAM i przydzielane zgodnie z ich kwalifikacjami. Wydział ściśle współpracuje z kierownictwem i pracownikami jednostek ogólnouniwersyteckich w zakresie monitorowania, ewaluacji i doskonalenia procesu kształcenia.

4.3. Założenia, cele i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Do zasadniczych celów polityki kadrowej Wydziału Studiów Edukacyjnych należy: 1. stworzenie silnego zespołu naukowców prowadzących badania na światowym poziomie, o szerokim zasięgu, z jednoczesnym uwzględnieniem badań niszowych, wypełniających luki w przestrzeni badawczej współczesnej pedagogiki; 2. umożliwienie rozwoju naukowego poprzez wsparcie instytucjonalne, merytoryczne i finansowe; 3. stworzenie zespołu zapewniającego prowadzenie kształcenia akademickiego (z uwzględnieniem specyfiki subdyscyplin pedagogicznych i prowadzonych w ich ramach specjalności) na najwyższym poziomie. 4. umożliwienie pracownikom optymalnego łączenia aktywności naukowej z prowadzeniem działalności dydaktycznej. Wydział wspiera aktywność badawczą poprzez: tworzenie przestrzeni (fizycznej oraz społecznej) oraz merytoryczne i formalne wsparcie w pozyskiwaniu grantów badawczych, badawczo-dydaktycznych, udział w zespołach badawczych o zasięgu lokalnym i międzynarodowym, aktywność publikacyjną umożliwiając publikację monografii autorskich, współautorskich, prac pod redakcją, dostęp do prestiżowych publikacji (mierzonych prestiżem czasopisma, prestiżem wydawnictwa, prestiżem afiliacji współautorów, itp.). Zgodnie z kolejnymi zarządzeniami Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w sprawie wprowadzenia regulaminu wynagradzania pracowników Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pracownicy mogą ubiegać się o „premię projektową” na realizację projektu badawczego, zaś osoby osiągające najwyższe wyniki w zakresie działalności naukowej zyskują nagrody Rektora. Rektor przyznaje też nagrody dydaktyczne i organizacyjne I, II i III stopnia, indywidualne oraz zespołowe, a także nagrody za całokształt osiągnięć dla nauczycieli przechodzących na emeryturę. Z kolei za wyróżniające wykonywanie obowiązków nauczyciela

akademickiego pracownikowi może zostać przyznane roczne wynagrodzenie motywacyjne. Swoistym wyróżnieniem jest Nagroda Praeceptor Laureatus, która została ustanowiona w roku akademickim 2016/2017 na mocy zarządzenia Rektora UAM⁵⁵. Kandydaci do nagrody wyłaniani są co roku spośród nauczycieli akademickich, którzy uzyskali najwyższe noty w ankietach studenckich oceniających zajęcia dydaktyczne. Wyboru laureatów dokonują studenci w tajnym głosowaniu. Nagroda przyznawana jest indywidualnie zwycięzcom plebiscytu z każdego wydziału i filii Uniwersytetu, chociaż w wyjątkowych sytuacjach wyróżnienie mogą otrzymać ex aequo dwie osoby z tej samej jednostki organizacyjnej. Dodatkowo, zgodnie z nowym zarządzeniem Rektora z 2020 r. oraz regulaminem nagrody, trzykrotny laureat otrzymuje nagrodę dydaktyczną Praeceptor Optimus.

W sposób szczególny wspierany jest rozwój młodej kadry naukowo-dydaktycznej, o czym świadczy liczba wypromowanych doktorów. Młodzi pracownicy biorą udział w konferencjach naukowych, warsztatach dydaktycznych służących rozwijaniu ich kompetencji związanych z procesem prowadzenia badań i realizacją kształcenia. Jedną z form wsparcia młodych pracowników i doktorantów jest organizacja "International Summer School – Letnia Szkoła Doktorantów", podczas której odbywają się warsztaty metodologiczne, wykłady, indywidualne konsultacje prowadzone przez profesorów spoza Polski.

Od roku akademickiego 2017/2018 realizowany był program Warsztaty Dydaktyczne UAM, którego celem było wzajemne samokształcenie w zakresie kompetencji dydaktycznych na poziomie akademickim, a także nawiązanie kontaktów i integracja środowiska dydaktyków. W sumie zrealizowano siedem edycji programu, z których ostatnia, organizowana była pod hasłem "Zwiększanie kompetencji cyfrowych – doskonalenie multimedialnego warsztatu dydaktycznego" i obejmowała m.in. takie zagadnienia jak: realizacja materiałów wideo w dydaktyce, nagranie i obróbka mowy, doskonalenie prezentacji multimedialnych, czy kwestie ochrony własności intelektualnej.

Projekt „Dokształcanie Dydaktyczna Uczelni” (DDU) ma na celu podniesienie jakości kształcenia poprzez rozwój kompetencji kadry akademickiej i wdrażanie nowoczesnych metod dydaktycznych. W ramach projektu kadra doskonali umiejętności w zakresie projektowania efektów uczenia się oraz stosowania metod aktywizujących, takich jak „odwrócona klasa” i nauczanie problemowe. Inicjatywa wspiera także rozwój narzędzi dydaktycznych, systemu oceny jakości oraz działalność Biura Jakości Kształcenia. Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa⁵⁶.

Ważną formą wsparcia rozwoju kadry naukowej, a zarazem wyrazem troski o doskonalenie jakości kształcenia na UAM są konkursy projakościowe prorektora UAM ds. studenckich i kształcenia. W chwili obecnej trwa realizacja 71 przyznanych grantów dydaktycznych, które dotyczą wdrażania metody problem-based learning (PBL) lub metody odwróconej klasy (ang. flipped classroom) do zajęć. Laureatkami tego konkursu są pracowniczki WSE UAM: dr hab. Magdalena Olempska-Wysocka, dr Katarzyna Forecka-Waśko, dr Joanna Jarmużek, dr Aneta Wojciechowska.

⁵⁵ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0024/108618/427_2019_2020_Zarzadzenie-Rektora-w-sprawie-Nagrody-Praeceptor-Laureatus.pdf

⁵⁶ <https://jakosc.amu.edu.pl/dzialania-projakosciowe/doskonalosc-dydaktyczna-uczelni/>

Wsparcia w zakresie rozwoju dydaktycznego poprzez program grantowy w zakresie projektów e-learningowych udziela również Ośrodek Wsparcia Kształcenia na Odległość⁵⁷. Ponadto OWKO przygotowuje i prowadzi własne kursy on-line, zajmuje się koordynowaniem działań e-learningowych w jednostkach organizacyjnych Uczelni oraz wspiera zarządzania zawartością ogólnouczelnianych platform e-learningowych.

Aktywność pracowników i ich osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne podlegają procesowi monitorowania i oceniania. Służą temu: hospitacje prowadzone przez kierowników zakładów/ pracowników/laboratoriów, hospitacje koleżeńskie, ewaluacje zajęć prowadzone przez pracowników, ankiety wypełniane przez studentów. Pracownicy Wydziału podlegają ocenie okresowej prowadzonej przez wydziałowy zespół oceniający. Podstawą oceny okresowej są: udokumentowany dorobek naukowy, dydaktyczny, organizacyjny oraz osiągnięcia w zakresie promocji i współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także opinia bezpośredniego przełożonego lub opiekuna naukowego. Oceny działalności dydaktycznej dokonuje prodziekan ds. studenckich i kształcenia, który jest zobowiązany do wzięcia pod uwagę opinii studentów. Opinie studentów są zbierane w formie ankietowej po zakończeniu zajęć w każdym semestrze, mają charakter dobrowolny i anonimowy. Na mocy Zarządzenia nr 160/2021/2022 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2021 roku w sprawie kryteriów oceny okresowej, trybu i podmiotu dokonującego ocen okresowych nauczycieli akademickich⁵⁸ przeprowadzana jest systematyczna ocena okresowa pracowników. Pracownicy są informowani o jej wynikach; stosowna informacja jest również umieszczana w systemie AMURAP wraz z datą kolejnej oceny.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Informacje ogólne

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna obejmuje sale, specjalistyczne pracownie oraz laboratoria, które są odpowiednio wyposażone i dostosowane do potrzeb procesu kształcenia. Zapewniają one warunki zgodne z przyszłą pracą badawczą lub zawodową studentów, umożliwiając im osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do działalności naukowej lub udział w niej, a także prawidłowe prowadzenie zajęć. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne, środki dydaktyczne, aparatura badawcza oraz specjalistyczne oprogramowanie są nowoczesne i sprawne, spełniając wymagania współczesnej działalności naukowej. Wszystkie te elementy umożliwiają efektywne prowadzenie zajęć, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. Liczba i wielkość pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, a także liczba stanowisk badawczych, komputerowych i licencje na oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz wielkości grup, zapewniając warunki do prowadzenia zajęć.

Ponadto, infrastruktura spełnia reguły i wymagania dotyczące infrastruktury dydaktycznej i naukowej zawarte w standardach kształcenia nauczycieli, określonych w rozporządzeniach wydanych na

⁵⁷ <https://amu.edu.pl/wiadomosci/aktualnosci/studenci/osrodek-wsparcia-ksztalcenia-na-odleglosc>

⁵⁸ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0027/282762/ZR-160-2021-2022.pdf

podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 tej ustawy.

5.1.1. Infrastruktura Kampusu Ogrody

Infrastruktura dydaktyczno-badawcza Wydziału Studiów Edukacyjnych mieści się na Kampusie Ogrody przy ul. Szamarzewskiego 89 w Poznaniu oraz w budynku przy ul. Międzychodzkiej 5 (w odległości około 15 minut marszu od głównego budynku). W Kampusie Ogrody mieści się pięć wydziałów: Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa, Wydział Filozoficzny, Wydział Psychologii i Kognitywistyki, Wydział Socjologii oraz Wydział Studiów Edukacyjnych. Kampus Ogrody usytuowany jest w zielonej dzielnicy miasta, w pobliżu Ogrodu Botanicznego UAM oraz jeziora Rusałka. Na kampusie mieści się pięć budynków dydaktycznych, z których cztery pochodzą z połowy XX wieku. Są one dostosowane do potrzeb pracowników i studentów. W ostatnich latach przeprowadzono ich termomodernizację i zamontowano windy. Dużą część kampusu stanowią tereny zielone: trawniki, kwietniki, ławki, sprzęt sportowo-rekreacyjny. Tereny zielone to nie tylko przestrzeń do wypoczynku, to również przestrzeń służąca integracji społeczności Kampusu. Na terenach zielonych odbywają się wydarzenia kulturalno-edukacyjne, np. Festiwal Kultury Studentów *Kulminacje*, a także wydarzenia integrujące społeczność Uniwersytetu i społeczność dzielnicy Ogrody, np. *Dzień Rodziny Szamarzewo* organizowany przez studentów WSE. Znakiem rozpoznawczym Kampusu są rzeźby prof. dra hab. Piotra Tetlaka, które są częścią stałej ekspozycji Galerii Akademickiej znajdującej się w Collegium Floriana Znanińskiego. W budynkach przy ul. Szamarzewskiego mieści się infrastruktura gastronomiczna umożliwiającą studentom korzystanie ze świeżych posiłków.

Na terenie Kampusu mieści się Biblioteka Kampusu Ogrody⁵⁹. W jej zbiorach mieści się ponad 180 tysięcy książek i 317 tytułów czasopism polskich i zagranicznych. Biblioteka dysponuje czytelnią (76 miejsc, w tym stanowiska komputerowe) i wypożyczalnią. Oba pomieszczenia dostosowane są do potrzeb pracowników i studentów Kampusu (w tym osób z niepełnosprawnościami). Oprócz w/w stanowisk, dostępne są urządzenia wspomagające dla osób niedowidzących/słabowidzących – skaner, powiększalnik, które stwarzają możliwość pracy indywidualnej. Poza tym dla potrzeb pracowników i studentów UAM dostępny jest zwykły skaner. W czytelnii znajduje się również stanowisko komputerowe z dostępem do cyfrowej wypożyczalni Biblioteki Narodowej – „Academica”.

Zbiory biblioteki obejmują literaturę z zakresu nauk społecznych i humanistycznych, w tym etyki, filozofii, kulturoznawstwa, logiki, pedagogiki, psychologii, religii, socjologii, doradztwa zawodowego oraz wydawnictwa słownikowe, leksykony, encyklopedie. Biblioteka jest dostępna sześć dni w tygodniu.

W 2019 roku został przebudowany i zmodernizowany centralny parking. Stworzono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych i wyznaczone miejsca zbiórki ewakuacyjnej. Zbudowano podjazdy dla osób poruszających się na wózkach. Ponadto do dyspozycji pracowników i studentów jest zadana przechowalnia rowerów. Korzystając z dróg rowerowych studenci mogą bezpiecznie dojechać do centrum miasta. Budynki Kampusu usytuowane są w pobliżu węzła komunikacyjnego Ogrody. Znajduje się tam pętla tramwajowa oraz przystanki autobusowe umożliwiające połączenie ze wszystkimi

⁵⁹ <http://bko.amu.edu.pl>

częściami miasta. Poziom bezpieczeństwa na Kampusie podnosi system monitoringu CCTV złożony z kilkudziesięciu kamer.

Studenci WSE korzystają z infrastruktury ogólnouniwersyteckiej uczestnicząc w zajęciach wychowania fizycznego, korzystając z bogatej infrastruktury sportowej (<http://swis.amu.edu.pl>), lektoratach języka obcego (<http://sj.amu.edu.pl>) oraz korzystając z Biblioteki Uniwersyteckiej (<http://lib.amu.edu.pl>).

5.1.2. Sale dydaktyczne i specjalistyczne. Środki dydaktyczne

Pracownicy i studenci Wydziału Studiów Edukacyjnych mają do dyspozycji aulę mieszczącą 240 osób, salę dla 160 osób oraz 18 sal konwersatoryjnych i warsztatowych na Kampusie *Ogrody* oraz 15 sal w budynku przy ul. Międzychodzkiej, w tym Pracownię Edukacyjnych Zastosowań Informatyki (ul. Szamarzewskiego 89, bud. D). Wydział posiada również pracownie: plastyczne przystosowane do prowadzenia zajęć z zakresu sztuk plastycznych, pracownię muzyczną wyposażoną w pianino, instrumenty perkusyjne (poza salą muzyczną Wydział dysponuje dodatkowo 4 instrumentami – pianinami i fortepianem). Na Wydziale znajduje się także sala warsztatowa wyposażona w lustra (sala 010), sala doświadczania świata (sala 301), laboratoria (ul. Międzychodzka 5), sale seminaryjne (ul. Szamarzewskiego 89). W budynku D w kampusie głównym znajduje się 26 większych pokoi, będących gabinetami kierowników Zakładów, w których odbywają się seminaria i zajęcia w mniejszych grupach (15 osób). Niektóre zajęcia odbywają się również w sali konferencyjnej (nr 210), liczącej 40 miejsc. W budynku AB w dyspozycji WSE znajduje się 14 większych pokoi seminaryjnych. W budynku przy ul. Międzychodzkiej 5 również znajdują się sale seminaryjne. Wszystkie sale wykładowe przy ulicy Szamarzewskiego, z których korzysta Wydział, zostały wyremontowane w 2016 roku oraz wyposażone w apteczki. Systematycznie wymieniane są meble dla studentów i wykładowców.

W budynku Wydziału znajdują się sale gimnastyczne przystosowane do prowadzenia zajęć z różnymi grupami studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Obiekt dzieli się na salę dolną, salkę rehabilitacyjną oraz salę górną. Na sali dolnej można realizować zajęcia z gier zespołowych i szermierki (wmontowane i zlicowane z podłogą są plansze szermiercze). Salka rehabilitacyjna wyposażona jest w wysokiej jakości sprzęt dla osób z niepełnosprawnościami. Podłoga sali górnej wyłożona jest matami do sportów walki (judo, karate, zapasy, BJJ). Obiekt dostosowany jest do studentów z niepełnosprawnościami i wyposażony w przebieralnię z prysznicami.

Do dyspozycji pracowników i studentów są plansze edukacyjne, klocki LEGO, chusty animacyjne, liczydła i przedmioty służące nauczaniu matematyki i edukacji przyrodniczej, laptopy i komputery w pracowniach komputerowych wykorzystywane do prowadzenia zajęć z technologii informacyjnych, pedagogiki medialnej itd. oraz fantom do ćwiczeń z udzielania pierwszej pomocy.

W 2024 roku w budynku D udostępniono dwa nowe pomieszczenia dla studentek i studentów: 1) pokój dla opiekuna z dzieckiem, który umożliwi nakarmienie, przewinięcie dziecka lub stanowi przestrzeń, w której dzieci wraz z opiekunem mogą bezpiecznie oczekiwać na powrót rodzica, 2) pomieszczenie przestrzeni wspólnej dla studentek i studentów, zapewniające komfort dźwiękowy, umożliwiający wyciszenie lub spokojne spotkania.

Budynki, w których mieści się Wydział Studiów Edukacyjnych, wyposażone są w drzwi przeciwpożarowe, wykonane z niepalnych materiałów. Ich głównym zadaniem jest zatrzymanie ekspansji ognia i tym samym zmniejszenie negatywnych skutków i strat wynikających z pożaru.

5.1.3. Technologie informacyjno-komunikacyjne w Wydziale Studiów Edukacyjnych

Wydział dysponuje pracownią informatyczną wyposażoną w 15 stałych stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Sprzęt został wymieniony w 2016 roku. Ponadto w budynku przy ul. Międzychodzkiej znajduje się mobilna pracownia komputerowa (dla 30 osób). Wykładowcy i studenci mają do dyspozycji: komputery z dostępem do Internetu, rzutniki multimedialne pozwalające na prezentacje, interaktywne tablice multimedialne w kilku salach.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w tym Wydział Studiów Edukacyjnych, korzysta z systemu e-Sylabus (<https://sylabus.amu.edu.pl/pl>), który umożliwia tworzenie i zarządzanie planami studiów oraz sylabusami przedmiotów zgodnie z wymogami znowelizowanej Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 roku⁶⁰ oraz Rozporządzeniem MNiSW z 2011 roku dotyczącym Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego⁶¹. System ten wspiera uczelnie w autonomicznym tworzeniu programów kształcenia, zapewniając realizację jasno określonych celów edukacyjnych oraz uzyskiwanie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Studenci i pracownicy Wydziału Studiów Edukacyjnych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mają dostęp do zaawansowanych narzędzi cyfrowych, które wspierają proces dydaktyczny i ułatwiają zarządzanie studiami:

- Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS⁶²) – główne narzędzie zarządzania dydaktyką na UAM, umożliwiające dostęp do harmonogramów zajęć, zapisów na przedmioty, wyników egzaminów oraz innych istotnych informacji związanych z procesem kształcenia.
- Poczta studencka – konto w domenie @st.amu.edu.pl to oficjalny kanał komunikacji między studentami a uczelnią. W 2014 roku system pocztowy został zmodernizowany i zastąpiony platformą Microsoft Office 365, która zastąpiła stare oprogramowanie Sun Communications Suite. Uczelnia zaleca korzystanie z aplikacji Outlook dostępnej na tej platformie.
- Poczta pracownicza – konto w domenie @amu.edu.pl
- Panel Dydaktyczny – aplikacja wspierająca kształcenie w formie zdalnej, dostępna po zalogowaniu do Intranetu, umożliwia dostęp do materiałów dydaktycznych i prowadzenie zajęć online.
- Pakiet MS Office 365 online wraz z MS Teams – platformą do wideokonferencji, pracy grupowej oraz egzaminowania online. Umożliwia uczestnictwo w zajęciach i współpracę z wykładowcami i studentami w czasie rzeczywistym.
- Moodle⁶³ – e-learningowa platforma UAM, umożliwiająca dystrybucję materiałów, realizację zadań oraz egzaminowanie w formie elektronicznej.
- Intranet UAM – platforma informacyjno-edukacyjna dostępna po zalogowaniu na o365, gdzie studenci i pracownicy mogą uzyskać najnowsze informacje dotyczące uczelni, administracji oraz bieżących wydarzeń.

⁶⁰ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20051641365/T/D20051365L.pdf>

⁶¹ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp%3Fid%3Dwdu20112531520>

⁶² <https://usosweb.amu.edu.pl/>

⁶³ <https://lms.amu.edu.pl/index.php>

- Eduroam – międzynarodowa sieć bezprzewodowa dostępna na kampusie, umożliwiająca bezpłatny dostęp do Internetu na terenie instytucji naukowych biorących udział w projekcie.

Dostęp do tych usług mają zarówno studenci, jak i pracownicy UAM, co ułatwia współpracę oraz zapewnia nowoczesne narzędzia do prowadzenia i organizacji procesu dydaktycznego.

5.2. Udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnościami

Na terenie Kampusu Ogrody wprowadzono szereg udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami: windy, podjazdy i rampy dla osób z niepełnosprawnościami we wszystkich budynkach dydaktycznych i administracyjnych, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami, oznaczenia dla osób niewidomych i niedowidzących na drzwiach wszystkich sal dydaktycznych i administracyjnych, stanowiska komputerowe wyposażone w skaner oraz oprogramowanie powiększające znaki graficzne umożliwiające pracę osobom niedowidzącym, pętle induktofoniczne w aulach wykładowych w budynku E. Kampus Ogrody wyposażony jest również w nowoczesny system ToTuPoint, zainstalowany w ramach projektu „Uczelnia otwarta dla wszystkich, uczelnią na miarę XXI wieku”.

Na terenie Kampusu Ogrody działa także aplikacja UAM GO, która ułatwia nawigację po Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dzięki spersonalizowanym trasom użytkownicy, w tym studenci, pracownicy i goście, mogą łatwo poruszać się po kampusie, uwzględniając indywidualne potrzeby, takie jak dostępność wind czy unikanie schodów. Aplikacja informuje o przeszkodach, takich jak progi czy wąskie drzwi, oraz wysyła alerty o ewakuacji i innych zagrożeniach. UAM GO to efekt współpracy studentów, pracowników i specjalistów, z dużym wsparciem firmy zewnętrznej.

W trosce o bezpieczeństwo pracowników i studentów przebywających w budynkach AB, D i E przy ul. A. Szamarzewskiego 89 oraz w budynku przy ul. Międzychodzkiej na wyposażeniu znajduje się 5 krzeseł ewakuacyjnych (zakupionych w ramach projektu „Uczelnia otwarta dla wszystkich uczelni na miarę XXI wieku”). Pozwalają one na bezpieczne przenoszenie i/lub ewakuację osób z niepełnosprawnością lub o ograniczonej możliwości poruszania. W ramach tego samego projektu zakupiono tablet z usługą wideotłumacza na język migowy oraz z języka migowego.

W budynku D znajduje się AED (automated external defibrylator).

Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewniony transport; w trakcie roku akademickiego mogą zamieszkać w jednym z przystosowanych do ich potrzeb pokoiów lub studiów mieszkalnych w domach studenckich.

5.3. System biblioteczno-informacyjny

System biblioteczno-informacyjny UAM, oparty na oprogramowaniu Horizon, umożliwia czytelnikom zdalne, całodobowe: wyszukiwanie i zamawianie materiałów bibliotecznych zgromadzonych w zasobach UAM, korzystanie z zasobów publikacji elektronicznych, rejestrację i aktualizację konta bibliotecznego, monitorowanie konta czytelnika.

Struktura systemu jest następująca: 1. Biblioteka Uniwersytecka oraz 19 bibliotek jednostek organizacyjnych, tj. biblioteki wydziałów i instytutów. 2. Biblioteka Kampusu Ogrody powołana dla 5 wydziałów (obsługiwana przez 13 osób: 12 i ½ etatu): Wydział Studiów Edukacyjnych, Wydziału Antropologii i Kulturoznawstwa, Wydziału Filozoficznego, Wydziału Psychologii i Kognitywistyki i Wydziału Socjologii. Ze

zbiorów biblioteki może skorzystać każdy zainteresowany w ramach przysługujących danemu czytelnikowi uprawnień.

Księgozbiór liczy 178 623 książek i 320 tytułów czasopism (14 650 numerów). Liczba miejsc dla czytelników to 78, w tym 13 z komputerami połączonymi z Internetem stacjonarnym lub uczelnianą siecią wi-fi. Podręczny księgozbiór czytelnicy obejmuje 6500 woluminów i jest podzielony na działy tematyczne odpowiadające kierunkom studiów realizowanych na wydziałach. Księgozbiór, przy aktywnej współpracy z wykładowcami, jest stale monitorowany, meliorowany i uzupełniany zgodnie z aktualnymi sylabusami i potrzebami dydaktycznymi. W bibliotece są pełne udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, w tym urządzenia specjalistyczne dla osób z uszkodzeniem wzroku i/lub słuchu.

5.4. Monitorowanie i modernizacja infrastruktury dydaktycznej

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych systematycznie prowadzony jest proces monitorowania i modernizacji infrastruktury. W ostatnich latach w pracowni komputerowej został wymieniony sprzęt. Dodatkowo do sal dydaktycznych zostały zakupione nowoczesne tablice dotykowe oraz monitory/telewizory dotykowe z oprogramowaniem, natomiast w auli wymieniona została roleta ekranowa tak, by spełniała bieżące standardy dotyczące wielkości i proporcji wyświetlanego obrazu. Nowocześnie urządzona została sala doświadczania świata, wyposażona w specjalistyczny sprzęt umożliwiający realizację zajęć przygotowujących studentów do profesjonalnego wsparcia różnych grup dzieci ze specjalnymi potrzebami. W skład jej wyposażenia wchodzi: łóżko wodne z grzałką elektryczną pozwalającą utrzymać odpowiednią temperaturę wody, wyspa światłowodowa, lustra umieszczone pod kątem w stosunku do siebie, mieniające się światłowody, pufa relaksacyjna, kolumna wodna w wymiarach 10x150 cm i wibro-podest (w jego obudowie zamontowane jest radio z CD, subwoofer, głośniki). Zakupiono też urządzenie EEG Biofeedback oraz aparaturę naukową służącą do badania aktywności mózgu (EEG), którą wykorzystuje się w terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ostatnich latach uzupełniono wyposażenie dydaktyczne o mobilną pracownię komputerową (komputery przenośne: 31 sztuk). Ponadto, na podstawie przeglądu i potrzeb zgłoszonych przez pracowników oraz studentów, dokonuje się systematycznego zakupu środków dydaktycznych niezbędnych do realizacji procesu kształcenia, np. dokonano zakupu instrumentarium Orffa, klocków programowalnych (Lego WeDo), prostego robota dziecięcego (BeeBot), które służą do realizacji zadań edukacyjnych podczas zajęć warsztatowych. Regularnie są dokonywane przeglądy sprzętów oraz wymiany części eksploatacyjnych.

W czasie epidemii COVID-19 w związku z całkowitym kształceniem zdalnym pracownikom i studentom zapewniono bezpieczne warunki do pracy zdalnej. Pracownikom udostępniono komputery wyposażone w kamery i mikrofony. Studenci po wcześniejszym zgłoszeniu mają możliwość korzystania z komputerów w wyznaczonych, bezpiecznych miejscach.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Wydział Studiów Edukacyjnych, mając na uwadze cel doskonalenia jakości kształcenia, w sposób systematyczny i refleksyjny poszerza obszary i formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Działania Wydziału w tym obszarze wpisują się zarówno w Strategię Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na lata 2020-2030, jak i Strategię Szkoły Nauk Społecznych na lata 2024-2030.

6.1. Rada Pracodawców

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych funkcjonuje Rada Pracodawców. Do jej celów należy:

- aktywne współdziałanie z otoczeniem społecznym Wydziału w ramach realizacji rozszerzonej trzeciej misji Uniwersytetu, tj. współpracy z placówkami oświatowymi, opiekuńczymi, pomocowymi, poradniczymi, resocjalizacyjnymi, organizacjami rządowymi, samorządowymi czy pozarządowymi; podejmowane działania mają charakter „misyjny”, obejmują nieodpłatną współpracę przy organizacji różnego typu wydarzeń przygotowywanych przez (lub we współpracy) pracowników i studentów WSE, a wydarzenia te są adresowane do dzieci, młodzieży, ich rodziców, nauczycieli w szkołach, przedszkolach, placówkach opiekuńczych;
- upowszechnianie informacji o możliwości komercjalizacji wyników badań i formalizowania współpracy z podmiotami otoczenia społecznego;
- wymiana doświadczeń, wiedzy i umiejętności pomiędzy potencjalnymi pracodawcami a przedstawicielami społeczności WSE odnośnie realiów funkcjonowania poszczególnych instytucji edukacyjnych, opiekuńczych, pomocowych, resocjalizacyjnych i zapotrzebowania na określony profil kompetencji pracowniczych;
- konsultacje w sprawie zapotrzebowania społecznego na określone treści i formy kształcenia i doskonalenia oraz włączania podmiotów otoczenia społecznego do działań dydaktycznych (praktyki studenckie, uczestnictwo przedstawicieli poszczególnych instytucji w wybranych zajęciach);
- upowszechnianie wiedzy i wyników badań edukacyjnych służących praktyce społecznej, transfer informacji do poszczególnych instytucji, placówek, fundacji; podejmowanie badań i diagnoz społecznych w bezpośrednim powiązaniu z instytucjami otoczenia społecznego i służących poszczególnym podmiotom;
- organizowanie konferencji, seminariów, warsztatów z przedstawicielami podmiotów z otoczenia społecznego Wydziału (zarówno na terenie WSE, jak i instytucji zewnętrznych) w celu budowania kapitału społecznego Wydziału (inspiracje do badań pochodzące z praktyki społecznej, inspiracje dotyczące treści kształcenia, podejmowanych działań) oraz informowania instytucji otoczenia społecznego o możliwościach pozyskiwania wsparcia kadrowego w postaci absolwentów określonych specjalności czy studentów – wolontariuszy, współpracujących z poszczególnymi instytucjami, stowarzyszeniami, placówkami; wskazywanie efektywnych rozwiązań problemów z zakresu kultury, edukacji, opieki i wsparcia społecznego.

W kadencji Rady Pracodawców w latach 2020-2024 odbyły się na Wydziale Studiów Edukacyjnych następujące konferencje poświęcone wyżej wymienionej tematyce:

1. III Konferencja Rady Pracodawców WSE UAM i Zespołu WSE ds. kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod tytułem: „Obciążenia i zasoby we współpracy instytucji edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych oraz działających w obszarze poradnictwa, pomocy i wsparcia ze środowiskiem społecznym” - 22.04.2021 r.
2. IV Konferencja Rady Pracodawców WSE UAM i Zespołu WSE ds. kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod tytułem: „(Po)pandemiczna rzeczywistość - wyzwania i rozwiązania w

systemie edukacji i instytucjach opiekuńczo-wychowawczych oraz działających w obszarze poradnictwa, pomocy i wsparcia” - 22.04.2022 r.

3. V Konferencja Rady Pracodawców WSE UAM i Zespołu WSE ds. kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym pod tytułem: „Dobrostan w teorii, praktyce i doświadczeniach pracowników instytucji edukacyjnych, pomocowych, opiekuńczych, resocjalizacyjnych” - 02.06.2023 r.
4. VI Konferencja Rady Pracodawców WSE UAM z cyklu: „Współpraca instytucji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych z rodziną” pod tytułem: „Jak skutecznie budować porozumienie na rzecz dobra dzieci i młodzieży? Rola instytucji wspierających” - 06.06.2024 r.

6.2. Współpraca z przedszkolami, szkołami oraz innymi instytucjami edukacyjnymi

Przedstawiciele kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ regularnie spotykają się z dyrektorami i pracownikami szkół oraz przedszkoli, a także z przedstawicielami ośrodków szkolno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni specjalistycznych, świetlic socjoterapeutycznych, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń rodziców i opiekunów oraz placówek kulturalnych. Współpraca ta obejmuje:

1. proces dydaktyczny: modyfikację i aktualizację programu studiów, zmianę metod kształcenia, udział przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w procesie dydaktycznym (prelekcje na wykładach, ćwiczeniach czy warsztatach);
2. organizację praktyk studenckich: modyfikację i aktualizację programów praktyk, organizację praktyk (w tym zdalnych w czasie pandemii COVID-19);
3. organizację konferencji, seminariów naukowych, naukowo-szkoleniowych i warsztatów, a także studenckiego wolontariatu (m.in. pomoc w trakcie imprez przedszkolnych czy szkolnych, przygotowywanie pomocy dydaktycznych);
4. realizację projektów badawczych;
5. prace eksperckie i konsultacje;
6. organizację i prowadzenie szkoleń;
7. opiekę merytoryczną nad studentami odbywającymi praktyki.

Wydział Studiów Edukacyjnych współpracuje z przedszkolami oraz szkołami na mocy porozumienia. Regulacje tej współpracy opisane są w Zarządzeniu nr 55/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2021 roku w sprawie zasad współpracy ze szkołami. Wybrane przykłady współpracy z instytucjami zewnętrznymi:

- „Przedszkolaki na Uniwersytecie” - projekt współpracy wybranych przedszkoli poznańskich z Wydziałem Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- „Wiele kultur – wspólny świat!” – „Many cultures – common world!” - projekt współpracy Przedszkola nr 71 „Pod Topolą” w Poznaniu z Wydziałem Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- “UAM-ek” - przestrzeń dziecięcych doświadczeń” - projekt realizowany przez Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z Fundacją Projektowania Przestrzeni Edukacyjnej. Projekt finansowany był przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Nr projektu: POWR.03.01.00-00-U102/17;
- corocznie na wydziale odbywają się wydarzenia poświęcone popularyzacji nauki wśród uczniów, są to m.in. Noc Naukowców, Poznański Festiwal Nauki i Sztuki;
- pracownicy i studenci prowadzą przy różnych okazjach warsztaty i animacje dla dzieci, zdobywając tym samym dodatkowe doświadczenie w obszarze zawodowym.

6.3. Seminaria i konferencje naukowo-metodyczne dla nauczycieli

Organizowane przez pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych konferencje, seminaria i warsztaty adresowane dla nauczycieli, studentów i dydaktyków są okazją do wymiany doświadczeń, wiedzy i budowania sieci współpracy (networking). Poniżej przedstawione zostały wybrane inicjatywy:

- I Konferencja Naukowo – Metodyczna pt. „Dziecko w zaczarowanym kręgu książki. Czytajmy Dzieciom!” (29.05.2023);
- II Konferencja Naukowo - Metodyczna pt. „Dziecko w zaczarowanym kręgu książki. Czytajmy Dzieciom!” (25.10.2024);
- Matematyczne Laboratorium Kultury;
- Seminarium naukowo-metodyczne im. Jędrzeja Stępa pt. „Konteksty matematyczno-pedagogiczne” (15.03.2024);
- V Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu: Sytuacje trudne w okresie dzieciństwa pt. „Konflikty społeczne w świecie dziecka” (8.03.2023);
- X Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Plan Daltoński w kulturze wzajemnego uczenia się” (26-27.11.2021).

6.4. Uniwersytet Otwarty

Uniwersytet Otwarty Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁶⁴ jest miejscem edukacji dostępnym dla każdej zainteresowanej osoby niezależnie od jej dotychczasowego wykształcenia i wieku (wystarczy ukończony 16. rok życia). To miejsce dla tych, którzy chcą podjąć naukę na uniwersyteckim poziomie w wygodnej formie cyklicznych spotkań. Zajęcia w Uniwersytecie Otwartym trwają trzy trymestry. Na zakończenie kursu słuchacz otrzymuje certyfikat potwierdzający uczestnictwo, a po zdaniu egzaminu (dobrowolnego) uzyskuje dodatkowo świadectwo. Spotkania odbywają się w różnych terminach, najczęściej raz w tygodniu, w dni powszednie (popołudniami i wieczorami) oraz w weekendy. W ramach tej oferty proponowane są także kursy związane z tematyką edukacyjną.

6.5. Kolorowy Uniwersytet

Kolorowy uniwersytet⁶⁵ działa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jako inicjatywa edukacyjna skierowana do uczniów klas II-V szkół podstawowych. Projekt ten ma na celu popularyzację nauki i rozwijanie pasji badawczych wśród dzieci. Działa od 2010 roku i z każdą edycją przyciąga coraz więcej młodych uczestników. W ramach Kolorowego Uniwersytetu organizowane są różnorodne zajęcia i warsztaty, które mają na celu zainteresowanie dzieci nauką w przystępny i atrakcyjny sposób. Uczestnicy mogą brać udział w eksperymentach, wykładach i interaktywnych zajęciach prowadzonych przez pracowników naukowych UAM, wśród których znajduje się wielu pracowników WSE.

6.6. Otoczenie społeczno-gospodarcze – inne przykłady

Uniwersytecka Synergia Edukacyjna

Organizatorem jest zespół “UAM dla najlepszych” pod kierownictwem prorektor prof. Joanny Wójcik, w którego skład wchodzi m.in. pracownicy WSE. Dotychczas odbyły się dwa spotkania (w 2022 i 2023

⁶⁴ <https://uo.amu.edu.pl/kursy>

⁶⁵ <https://kolorowyuniwersytet.amu.edu.pl/>

roku): „Uczniowskie zaciekawienie” oraz „Nauczycielskie zaciekawienie”. W spotkaniach tych udział biorą przedstawiciele wszystkich organów oświaty i edukacji, Wydział Oświaty Urzędu Miasta Poznania, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, Wielkopolskie Kuratorium Oświaty, dyrektorzy i nauczyciele szkół, nauczyciele akademicy – dydaktycy przedmiotowi, studenci – przyszli nauczyciele, młodzież szkolna reprezentowana przez Młodzieżową Radę Miasta Poznania.

Mini-Eduball – współpraca z Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Celem współpracy jest projektowanie innowacji edukacyjnych i ich komercjalizacja, a także włączanie do programu studiów wiedzy o najnowszych narzędziach dydaktycznych. Efektem współpracy jest europejski patent⁶⁶ i jego komercjalizacja⁶⁷, a także cykl warsztatów dla słuchaczy kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ dotyczących tej innowacji. W ramach tej współpracy studentki/ci uzyskują mikro-poświadczenia z zakresu metody mini-Eduball (finansowane z grantu Erasmus+ otrzymanego w ramach tej współpracy, gdzie WSE jest partnerem w tym projekcie⁶⁸).

Współpraca z firmą VULCAN – największym w Polsce edutechem, który jest operatorem jednego z najpopularniejszych dzienników elektronicznych – UONET+

Współpraca miała na celu zdiagnozowanie, jak polscy uczniowie uczyli się przed pandemią, w jej trakcie (gdy nauczanie było zdalne), a także określenie tego, jak chcieliby się uczyć, gdy pandemia się zakończy. Współpraca umożliwiła wypracowanie rekomendacji w zakresie tego, jak powinien być organizowany proces formalnego uczenia się, gdy pandemia się już zakończy i przedstawienie ich w formie książki wydanej przez Wydawnictwo Naukowe UAM i udostępnionej studentom oraz studentkom kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’:

Jaskulska, S., Jankowiak, B., Sikorska, J., Klichowski, M., & Krauze-Sikorska, H. (2021). *Proces uczenia się przed, w trakcie i po pandemii COVID-19. Badanie VULCAN* [E-book]. Wydawnictwo Naukowe UAM. <https://doi.org/10.14746/amup.9788323239871>.

Współpraca ze Spółką Celową Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu

Celem tej współpracy była komercjalizacja wytworzonego przez pracowników Zakładu Pedagogiki Dziecka i Pracowni Badań nad Procesem Uczenia się projektu dywanu edukacyjnego dla przedszkoli. Dokonano pełnej komercjalizacji, a także przeprowadzono badania z użyciem prototypu w placówkach przedszkolnych. Obecnie dywan – nazwany *Pajoki* – jest w fazie produkcji. Wydział otrzyma egzemplarze do wykorzystania podczas zajęć ze studentami i studentkami kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’.

Współpraca ze Smartbee Club Sp. z o.o.

W ramach współpracy firma przeprowadziła zajęcia dla studentów i studentek kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ z zakresu wykorzystania zestawów Smartbee w pracy nauczyciela w szkole oraz przekazała materiały startowe, pomocne w przyszłej pracy.

⁶⁶ <https://www.tmdn.org/tmdsview-web/#/dsview/detail/EM700000015004237-0001>

⁶⁷ <https://gangu.pl/wszystkie-atrakcje/2292-pilki-edukacyjne-edu-ball-komplet-100szt.html>

⁶⁸ <https://projekty.awf.wroc.pl/projects/learning-by-moving-innovative-and-interdisciplinary-teaching-methods-in-preschool-and-primary-education/>

Projekt Polsko-Ukraiński RAZEM

Celem projektu (BNI-UE-2023-23: Współpraca UAM z uczelniami ukraińskimi w ramach sojuszu Uniwersytetu Europejskiego (NAWA) była integracja polskiego i ukraińskiego środowiska uniwersyteckiego wokół wspólnych wyzwań w obszarze szeroko rozumianej edukacji. W ramach tego przedsięwzięcia realizowane były także projekty mające na celu integrację studentów i studentek kierunków 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' z Polski i Ukrainy (<https://razem.web.amu.edu.pl>). Integracja ta zaowocowała m.in. dwujęzycznymi materiałami dydaktycznymi, pomagającymi w pracy nauczycielskiej w warunkach dwukulturowości.

Współpraca z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu

Wydział Studiów Edukacyjnych może pochwalić się wieloletnią dobrą współpracą z tym ośrodkiem. Wspólnie podejmowane działania to: udział pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych w konferencjach, targach edukacyjnych oraz seminariach jako prelegenci oraz udział przedstawicieli ODN w konferencjach organizowanych przez Wydział Studiów Edukacyjnych.

Współpraca z Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Wspólnie podejmowane działania to wizyty studyjne studentów i studentek oraz udział przedstawicieli Kuratorium w konferencjach naukowych organizowanych przez Wydział Studiów Edukacyjnych. Aktualnie podejmowane są także konsultacje dotyczące zapotrzebowania na studia podyplomowe z zakresu edukacji i polityki oświatowej.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku. Czynniki wsparcia procesu umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia stanowi bardzo istotny aspekt działalności dydaktycznej Wydziału Studiów Edukacyjnych. Wydział planuje swoją strategię umiędzynarodowienia jako kombinację działań, mającą na celu aktywizowanie pracowników oraz studentów do ożywionych kontaktów międzynarodowych. Wymiana doświadczeń odbywa się zarówno na poziomie dydaktycznym, jak i naukowym. Działania podejmowane w ramach umiędzynarodowienia są zgodne ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (cel operacyjny 2.2. Umiędzynarodowienie kształcenia) oraz Strategią Szkoły Nauk Społecznych Uniwersytetu Im. Adama Mickiewicza W Poznaniu na lata 2024-2030 (Cel operacyjny 2.1: Konstruowanie programów studiów zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i z uwzględnieniem problemów współczesnego świata. Działanie 2.1.5: Wspieranie umiędzynarodowienia kształcenia realizowanego przez SNS, w tym rozwój oferty zajęć w językach obcych).

Studentki/ci wszystkich kierunków, zarówno studenci stacjonarni, jak i niestacjonarni, podobnie jak słuchacze studiów podyplomowych, mają możliwość uczestniczenia w wykładach i konwersatoriach anglojęzycznych prowadzonych zarówno przez pracowników Wydziału, jak i gości z zagranicy.

Ponadto studentki/ci mają możliwość wyjazdu na jedno- lub dwusemestralne studia na uczelniach partnerskich lub kilkumiesięczne praktyki w ramach programu stypendialnego Unii Europejskiej Erasmus+, jak również w ramach programu mobilności i praktyk dla studentów i doktorantów z programu stypendialnego Compostela Group of Universities, Stella Junior Programme.

Na Wydziale organizowane są seminaria i warsztaty międzynarodowe z różnych dziedzin naukowych oraz zapraszani są eksperci z całego świata w ramach współpracy międzynarodowej Erasmus+.

Przykładowo w 2023 roku byli to: Ati Merç z Uniwersytetu w Pamukkale (Turcja); Antonio Pantoja Val-lejo oraz Beatriz Berrios Aguayo z Uniwersytetu w Jaén (Hiszpania); Compostela Group of Universities, Stella for Staff; Julia Pérez Naranjo z Uniwersytetu w Guadalajarze (Meksyk).

Studenci uczą się języków obcych podczas lektoratów na WSE, mają także możliwość wybrania przedmiotów specjalistycznych z oferty AMU-PIE w języku angielskim i następnie wykorzystują swoje umiejętności podczas licznych konferencji międzynarodowych czy wyjazdów edukacyjnych.

Ważnym elementem w procesie umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest obecność wśród kadry dydaktycznej Wydziału pracowników i doktorantów z zagranicy. W chwili obecnej Wydział wspiera dydaktycznie i naukowo:

- mgr Stefaniya Abbasova, Zakład Metodologii Nauk o Edukacji,
- mgr Farhad Hama, Zakład Edukacji Wielokulturowej i Badań nad Nierównościami Społecznymi,
- prof. Valentyna Kushnir, Zakład Edukacyjnych Badań nad Językiem i Komunikacją Dziecka,
- mgr Rusana Lionchuk, Zakład Dydaktyki Ogólnej,
- mgr Sarah Taylor-Jaskólska, Zakład Historii Kultury i Edukacji.

Na WSE zatrudnieni są nauczyciele akademicki, którzy są powołani do międzynarodowych sieci współpracy COST: prof. UAM dr hab. Michał Klichowski: CA16118 – European Network on Brain Malformations (Neuro-MIG) – koordynator naukowy; członek komitetu zarządzającego: dr Tomasz Przybyła oraz członkowie komitetów zarządzających w akcjach COST: prof. UAM dr hab. Sylwia Jaskulska, dr Mateusz Marciniak: CA17114 – Transdisciplinary solutions to cross sectoral disadvantage in youth (YOUNG-IN); prof. UAM dr hab. Katarzyna Waszyńska: CA18121 - Cultures Of Victimology: understanding processes of victimization across Europe; dr Michalina Kasprzak: CA21114 - CLIL Network for Languages in Education: Towards bi- and multilingual disciplinary literacies (CLILNetLE); dr Agnieszka Rościszewska: CA18204 - European Cooperation in Science and Technology action: Dynamics of Placemaking and Digitization in Europe's Cities; dr Anna Rybińska: CA18123 – The European Family Support Network. A bottom-up, evidence-based and multidisciplinary approach (EuroFam-Net); dr Joanna Sikorska: CA23153 - Digital Mental Health for Young People (YouthDMH).

Jednocześnie wykładowcy prowadzą również specjalistyczne kursy dla studentów. W ramach współpracy COST Wydział Studiów Edukacyjnych odwiedzają często eksperci z zagranicy, którzy wygłaszają wykłady i prowadzą warsztaty na seminariach, konferencjach z różnych obszarów pedagogiki. W seminariach tych uczestniczą również studenci.

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych regularnie organizowane są międzynarodowe konferencje, które służą wymianie wiedzy i doświadczeń (Załącznik nr 15). Udział w konferencjach biorą również studenci i doktoranci.

7.2. Wspieranie aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku, w tym warunki do mobilności nauczycieli akademickich i studentów

Wydział Studiów Edukacyjnych dysponuje licznymi ścieżkami wspierania międzynarodowej aktywności i mobilności, zarówno kadry akademickiej, jak również studentów. Obejmują one programy stypendialne, realizację umów bilateralnych, naukę języków obcych, udział w międzynarodowych projektach badawczych, wyjazdy na staże, wizyty studyjne, konferencje czy wizyty gości zagranicznych.

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM realizowane są dwa programy stypendialne: Erasmus+ i Compostela Group of Universities. Erasmus+ to program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji, szkoleń,

młodzieży i sportu. Od samego początku istnienia programu w Polsce, czyli od ponad 20 lat, UAM bierze aktywny udział w jego realizacji. WSE dysponuje aktualnie 31 umowami w ramach programu Erasmus+, które pozwalają wyjeżdżać na studia lub realizować praktyki do takich krajów jak: Chorwacja, Czechy, Francja, Grecja, Gujana Francuska, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Macedonia Północna, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Słowenia, Turcja i Włochy. W ramach tych umów corocznie na krótkie mobilności wyjeżdżają również pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz administracyjni. Studenci rekrutują się do wyjazdu w ramach corocznie odbywającej się rekrutacji poprzez system USOSweb. Wydziałowa komisja rekrutacyjna dokonuje zatwierdzenia listy studentów na podstawie regulaminu rekrutacji⁶⁹. Wyjazd studenta odbywa się na podstawie podpisanego przez Wydział oraz jednostkę partnerską porozumienia Learning Agreement. W ramach tego porozumienia studenci określają, w których zajęciach na uczelni partnerskiej będą uczestniczyć oraz w jaki sposób uzyskana z nich ocena zostanie uznana na Wydziale. Rozliczenie wyjazdu odbywa się zgodnie z procedurą unijną i wymaga uzyskania certyfikatu pobytu oraz transkryptu ocen. Na ich podstawie wydziałowy koordynator Erasmus+ dokonuje przeliczenia ocen na wystudiowane ekwiwalenty⁷⁰. W ramach zainicjowanej współpracy z Meksykiem (Uniwersytet w Guadalajarze) WSE wystąpił z wnioskiem do Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+ o przyznanie grantu na rozwijanie współpracy między uniwersytetami w zakresie krótkich mobilności oraz badań naukowych prowadzonych przez studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i kadrę administracyjną. Wyniki konkursu będą znane w grudniu 2024.

TABELA 18. Mobilność studentów w ramach programu Erasmus+

Rok akademicki	Studenci przyjeżdżający w ramach programu Erasmus+	Studenci WSE wyjeżdżający w ramach programu Erasmus+
2023/2024	105	6
2022/2023	127	6
2021/2022	116	8
2020/2021	69	8
2019/2020	65	31
2018/2019	Brak danych	19

W ramach programu Erasmus+ pracownicy WSE mogą wyjeżdżać na krótkie mobilności w ramach programu wyjazdów STT/STA. Rekrutacja na te wyjazdy odbywa się corocznie, a pula przydzielonych miejsc jest regulowana przez Biuro Erasmus UAM. Do wyjazdów rekrutują się pracownicy administracyjni, badawczo-dydaktyczni oraz dydaktyczni. Zestawienie wyjazdów w latach 2018-2023 zawiera tabela 19.

TABELA 19. Mobilność pracowników w ramach programu Erasmus+

Rok akademicki	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Liczba pracowników	5	8	6	10	6	6

⁶⁹ <https://wse.amu.edu.pl/wiadomosci/na-glowna/rekrutacja-do-programu-erasmus-dla-pracownikow-naukowych,-dydaktycznych-i-administracyjnych>

⁷⁰ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/erasmus>

Pracownicy odbywają również krótkie mobilności oraz wyjazdy studyjne w ramach dofinansowania ze środków IDUB.

W ramach stypendiów z Compostela Group of Universities na WSE funkcjonują dwa programy: Stella Junior – skierowana do studentów i doktorantów oraz Stella for Staff – skierowana do pracowników administracyjnych. Głównym założeniem obu programów jest wsparcie studentów i kadry w zakresie międzynarodowej i międzykontynentalnej mobilności, wspieranie doświadczeń wielokulturowych, podniesienie umiejętności językowych i tworzenie sieci zawodowych. W ramach corocznej aplikacji możliwa jest rekrutacja na krótkie mobilności dla studentów i doktorantów (min. 10 dni) i pracowników (7-15 dni) do uniwersytetów z krajów europejskich (lista uczelni co roku ulega zmianie). W roku 2024 były to oferty m.in. takich krajów europejskich jak: Czechy, Hiszpania, Niemcy, Słowenia i pozaeuropejskich m.in. Brazylii, Dominikany, Meksyku, Peru czy Serbii.

W ramach Compostela Group of Universities w programie Stella for Staff, skierowanego do pracowników administracyjnych, w 2023 roku wizytację na Uniwersytecie w Republice Dominikany (Technological Institute of Santo Domingo – INTEC) odbyła dr Karolina Domagalska-Nowak (12.2023) – kierowniczka Biura Obsługi WSE. W roku 2024 tę samą uczelnię odwiedzi mgr Magdalena Ryżewska z Biura Obsługi Wydziału WSE. Celem wizyt jest wsparcie mobilności międzynarodowej i międzykontynentalnej kadry, tworzenie nowych sieci kontaktów oraz poznanie zasad organizacji i funkcjonowania uczelni i wydziałów m.in. w zakresie obsługi studentów lokalnych i zagranicznych.

W ramach umów bilateralnych pomiędzy UAM i uczelniami partnerskimi z całego świata na WSE przyjeżdżać mogą studenci z wielu uniwersytetów.

Wydział Studiów Edukacyjnych partycypuje w programie AMU-PIE, w ramach którego corocznie pracownicy zgłaszają semestralne kursy w języku obcym (zazwyczaj języku angielskim). Pracownicy WSE oferują kilkanaście wykładów lub konwersatoriów z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, które mogą być wybierane jako uzupełnienie oferty dydaktycznej, także przez studentów wszystkich kierunków na WSE. Oferta zajęć jest corocznie aktualizowana i ogłaszana w lutym danego roku na portalu AMU-PIE⁷¹. Zatwierdzenia merytorycznego zgłoszeń dokonuje Pełnomocniczka Dziekana Wydziału Studiów Edukacyjnych ds. AMU-PIE. Zajęcia AMU-PIE są również oferowane studentom Wydziału jako fakultatywne lub dodatkowe zajęcia anglojęzyczne. Kluczowe regulacje dotyczące oferty AMU-PIE znajdują się w Zarządzeniu nr 39/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2020 roku w sprawie Ośrodka Edukacji Międzynarodowej (AMU-PIE)⁷².

Od 2020 r. na UAM działa Welcome Center – miejsce, którego zadaniem jest wsparcie wszystkich zagranicznych gości UAM – studentów, doktorantów i pracowników oraz osób przyjeżdżających w ramach akademickich wizyt i wymian. Jego pracownicy pomagają i udzielają informacji, a także organizują wydarzenia integrujące zagraniczną i polską społeczność. Osoby odwiedzające Centrum uzyskują wiedzę o UAM (zasadach funkcjonowania Uczelni, informacje o toku studiów czy sprawach socjalno-bytowych), a także o kwestiach formalno-prawnych (w tym dotyczących bezpieczeństwa i opieki medycznej) oraz związanych z legalizacją pobytu. Uzyskują także informacje o mieście, regionie i kraju.

⁷¹ <https://amupie.amu.edu.pl/?t=amupie&year=2024%2F2025>

⁷² https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0034/178675/ZR-39-2020-2021.pdf

Dla procesu umiędzynarodowienia procesu kształcenia kluczowe znaczenie ma znajomość języków obcych. Studenci kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' uczestniczą w obowiązkowych zajęciach z wybranego języka: angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego, włoskiego i rosyjskiego, prowadzonych przez lektorów Studium Językowego UAM. Studenci I roku zobowiązani są do rozwiązania testu diagnozującego, którego rolą jest udzielenie studentowi informacji zwrotnej o poziomie zaawansowania jego znajomości danego języka, jak również udzielenie wskazówek odnośnie pracy własnej, które powinny ułatwić mu osiągnięcie odpowiedniego poziomu zaawansowania przed rozpoczęciem właściwych zajęć z lektoratu (student rozpoczyna lektorat właściwy na poziomie minimum A2). Osoby ze znajomością języka obcego poniżej poziomu A2 mogą doszkolić swoje umiejętności w bezpłatnym kursie na platformie Moodle. W związku z nauką języka obcego studenci mają do wykorzystania sześć żetonów (po jednym na każdy semestr). Jeśli ktoś nie wykorzysta wszystkich żetonów, ponieważ od razu jest szeregowany do wyższej grupy, zdaje egzamin certyfikacyjny i może wykorzystać pozostałe żetony na zarejestrowanie się na fakultatywny lektorat z tej samej oferty języków obcych. Osoby, które posiadają odpowiedni certyfikat językowy, mogą nie uczestniczyć w kursie języka nowożytnego.

Pod koniec pierwszego semestru studenci są zobowiązani do wykonania testu poziomującego. Ma on na celu określenie poziomu znajomości języka (najczęściej angielskiego) i przyporządkowanie studenta do odpowiedniej grupy (A2, B1, B2.1, B2.2). Każdy student na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' realizuje 6 semestrów wybranego języka na poziomie, do którego został przyporządkowany na podstawie testu. Szósty semestr ma na celu przygotowanie studenta do egzaminu z języka nowożytnego na poziomie B2.2. Studenci posiadający biegłą znajomość innego języka nowożytnego niż angielski mają możliwość uczestniczenia w semestralnym kursie przygotowującym do egzaminu certyfikującego z tego języka. Po osiągnięciu efektów uczenia się z języka nowożytnego na poziomie B2 (zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) są przygotowani do biegłego komunikowania się w tym języku. Efekty uczenia się weryfikowane są na podstawie egzaminu certyfikującego. W Studium Językowym UAM prowadzony jest także lektorat dla studentów o dodatkowych potrzebach edukacyjnych, w tym dla studentów z niepełnosprawnością słuchu i wzroku. Szkoła Językowa UAM oferuje studentom również inne formy wsparcia w procesie uczenia się języków obcych, jak choćby konsultacje czy korzystanie z materiałów dostępnych na platformie Moodle. Ponadto Studium Językowe UAM prowadzi zajęcia dla pracowników i doktorantów, którzy chcieliby poszerzyć swoją znajomość języków obcych oraz przygotować się do certyfikatów międzynarodowych: DELF, Zertifikat Deutsch, TOIC, FCE, CAE, CPE oraz IELTS.

Studenci kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' mają możliwość wzięcia udziału w odbywających się za granicą konferencjach naukowych. Dzięki niemu mogą zapoznać z się aktualnym stanem badań czy metodologią prowadzenia badań. Szczególnie oczekiwanym modelem uczestniczenia w konferencji jest wspólny wyjazd studenta/studentów z opiekunem naukowym. Przykładowo: w dniach 28.08. - 01.09.2023 w Marburgu w Niemczech odbyła się Letnia Szkoła pod hasłem „Teaching for Sustainable Development”, w ramach projektu LiMa (International teacher education at the University of Marburg), w którym WSE UAM działa od 2021 roku. Brały w niej udział studentki pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej: Martyna Grońska oraz Natalia Rudnicka oraz pracownice Wydziału Studiów Edukacyjnych: prof. UAM dr hab. Daria Hejwosz-Gromkowska, dr Celina Czech-Włodarczyk, dr Dobrochna Hildebrandt-Wypych i dr Lucyna Myszk-Strychalska.

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych realizowane są liczne projekty międzynarodowe w ramach różnorodnych grantów: np. Horizon 2020 Research & Innovation programme lub Erasmus+ Partnerstwa współpracy. Pracownicy i pracowniczki naukowo-dydaktyczne Wydziału są w nie zaangażowani jako uczestnicy, kierownicy, koordynatorzy. Najważniejsze projekty realizowane w latach 2019-2024 zawiera Załącznik nr 16.

Pracownicy Wydziału Studiów Edukacyjnych posiadają liczne kontakty zagraniczne i wyjeżdżają na wizyty studyjne i wykłady na seminariach międzynarodowych. W ramach współpracy WSE odwiedzają również goście zagraniczni. Łącznie w latach 2019-2024 WSE odwiedziło 141 gości zagranicznych (Załącznik nr 17). W ramach współpracy międzynarodowej i międzykontynentalnej na WSE cyklicznie odbywają się wydarzenia naukowe i warsztatowe, w których goście zagraniczni dzielą się swoją pedagogiczną wiedzą i doświadczeniem, a studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej uczestniczą aktywnie i biernie w tych przedsięwzięciach. Dla studentów kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' niezwykle interesujące było spotkanie z p. Julią Pérez Naranjo z Uniwersytetu w Guadalajarze (Meksyk), która w grudniu 2023 roku gościła na Wydziale Studiów Edukacyjnych i w ramach seminarium wygłosiła wykład pt.: The similarities and differences in the specifics of teaching and the organization of the educational academic structure in Mexico and Poland.

7.3. Ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia (ocena skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów) i wykorzystanie jej wyników do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia

Studenci WSE wyjeżdżający na wymianę Erasmus+ są pod stałą opieką Wydziałowego Koordynatora Erasmus. W porozumieniu z kierownikami kierunków, koordynator zapewnia, że program studiów studentów na wymianie jest odpowiednio dostosowany i spełnia wymagania edukacyjne.

W przypadku studentów zagranicznych studiujących na WSE, proces rekrutacji odbywa się za pośrednictwem systemu USOS. System ten umożliwia weryfikację wyboru zajęć przez studentów jeszcze przed rozpoczęciem semestru. Dodatkowo każdy student zagraniczny jest indywidualnie weryfikowany przez wydziałowego koordynatora ds. Erasmus, co zapewnia zgodność wybranych przez nich kursów z programem studiów.

Korzystając z oferty Compostela Group of Universities w programie Stella for Junior, studenci wyjeżdżający i przyjeżdżający są pod stałą opieką Wydziałowego Koordynatora ds. Stella Programme. Proces rekrutacji prowadzony jest każdego roku kalendarzowego na nowo, a mobilności studentów w celach badawczych i naukowych obejmują minimum 10 dni. Program stażu/praktyk uzgadniany jest z Koordynatorem.

Na UAM, w tym na WSE, podejmowane są działania służące umiędzynarodowieniu, aby studenci nabyli podobne kompetencje na UAM, jakie zdobyliby podczas studiowania za granicą, m.in. komunikacji międzykulturowej, dobrej znajomości języków obcych, pracy w międzynarodowych zespołach itp. Przykładem takiej aktywności studenckiej może być tzw. Buddy program, w trakcie którego studenci pełnią rolę opiekunów dla studentów przyjeżdżających na UAM na studia z zagranicy oraz udział w Erasmus Student Network (ESN), ogółouropejskiej organizacji studenckiej, której celem jest wspieranie i rozwój międzynarodowych edukacyjnych i kulturalnych wymian studenckich, głównie programu Erasmus+. Studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej aktywnie działają w ESN oraz innych organizacjach wspierających studentów międzynarodowych.

7.4. Zakres ocen i strategia umiędzynarodowienia kształcenia

Wydział monitoruje swoją ofertę wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+ przez cały rok. Wybierane są uczelnie i podpisywane umowy, aby studenci mogli wybierać zajęcia zgodne z kierunkiem studiów. Dodatkowo zwraca się uwagę na to, czy studenci mają możliwość studiowania w języku angielskim lub czy oferowane są intensywne kursy językowe. W ramach rekrutacji do programu Erasmus+ na wydziale sprawdza się czy studenci posiadają stosowne kompetencje językowe zgodne z wymaganiami uczelni partnerskich. Istotne są też oceny kompetencji językowych uzyskiwane od Studium Językowego UAM.

Podobnie odbywa się to w ramach współpracy w programie Stella for Junior (Compostela Group of Universities). Studenci aplikują w konkursie z pomocą wydziałowego koordynatora. Następnie międzynarodowe konsorcjum przyznaje 10-16 miejsc stypendialnych (względem wszystkich zgłoszonych aplikacji, ze wszystkich stowarzyszonych uniwersytetów). Następnie student współpracuje z koordynatorem wydziałowym, żeby ułożyć program stażu, zgodny z tematyką studiów i przygotować wszystkie dokumenty. W czasie współpracy ze studentem sprawdzana jest komunikatywność w języku angielskim lub hiszpańskim (w zależności od destynacji) oraz predyspozycje badawczo-naukowe, które będą potrzebne do realizacji stażu.

UAM posiada długofalową strategię uniwersytetu na lata 2020-2030 oraz Strategię Szkoły Dziedziny, do których odnoszą się działania Wydziału w obszarze umiędzynarodowienia oraz ich ocena.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Wydział Studiów Edukacyjnych kładzie duży nacisk na wsparcie studentów z niepełnosprawnościami, zapewniając im dostęp do różnorodnych form pomocy i dostosowań, które ułatwiają proces studiowania, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich standardów akademickich. Każdy student z niepełnosprawnością może skorzystać z racjonalnych dostosowań (RD), które obejmują adaptację w zakresie uczestnictwa w zajęciach, organizacji egzaminów oraz zaliczeń. Ważnym elementem tego wsparcia jest asystent dydaktyczny, którego student sam wybiera, a który może być członkiem grupy zajęciowej, innym studentem lub osobą spoza uczelni.

Dostępność wsparcia dla studentów z różnymi rodzajami niepełnosprawności jest szeroka. Studenci niewidomi i słabowidzący mają możliwość korzystania z Pracowni Biblioteki Książki Mówionej, która adaptuje materiały dydaktyczne do ich potrzeb, a także zapewnia dostęp do specjalistycznego sprzętu, takiego jak monitory brajlowskie i screenreadery. Studenci słabosłyszący mogą natomiast liczyć na wsparcie tłumacza języka migowego oraz specjalistyczne lektoraty i konsultacje logopedyczne.

Wydział współpracuje z Biurem Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami UAM, które oferuje pomoc w zakresie organizacji transportu dla studentów z niepełnosprawnością ruchową, przystosowanych miejsc w akademikach, a także wsparcia psychologicznego. Biuro organizuje także obozy szkoleniowe, takie jak Letnia Szkoła Języka Angielskiego i Zimowe Seminarium Szkoleniowe, które odbywają się w ośrodkach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto na WSE funkcjonuje koordynator ds. wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, który pełni rolę łącznika między studentami a administracją, pomagając w rozwiązywaniu indywidualnych problemów oraz udzielaniu porad w kwestiach związanych z procesem kształcenia.

Studenci mogą także ubiegać się o stypendium dla osób niepełnosprawnych, składając wniosek w systemie USOSweb.

Ważnym aspektem działań wspierających studentów jest sekcja sportowa dla osób z niepełnosprawnościami, która umożliwia przygotowanie do udziału w Integracyjnych Mistrzostwach Polski AZS w różnych dyscyplinach, takich jak pływanie, boccia czy goalball. Studenci mają także możliwość udziału w specjalnie przystosowanych zajęciach z wychowania fizycznego, które są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości.

Wszystkie działania mają na celu stworzenie inkluzywnego środowiska akademickiego, które pozwala na pełne uczestnictwo studentów z niepełnosprawnościami w życiu uczelni. Wydział zapewnia, że oferowane wsparcie nie obniża poziomu wymagań akademickich, ale umożliwia studentom realizację programu studiów na równi z innymi, dzięki dostosowaniu warunków do ich potrzeb.

W szczególności UAM zapewnia:

- Racjonalne dostosowania procesu kształcenia (w skrócie RD): przysługują każdemu studentowi UAM z niepełnosprawnością, który otrzyma stosowną zgodę władz dziekańskich swojego wydziału. Studenci w ramach racjonalnych dostosowań mogą wnioskować o adaptacje w zakresie uczestnictwa w zajęciach oraz w zakresie organizacji egzaminów i zaliczeń. Wsparcie otrzymywane w ramach RD, nie powoduje obniżenia poziomu wymagań akademickich.
- Asystent dydaktyczny: studenci UAM z niepełnosprawnością mają możliwość skorzystania ze wsparcia asystenta dydaktycznego osoby z niepełnosprawnością. Zainteresowany taką pomocą student samodzielnie wskazuje osobę, która będzie pełnić tę rolę. Asystent zawiera umowę zlecenie z uczelnią poprzez Biuro Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami. Pomagający asystent jest wynagradzany co miesiąc na podstawie przedłożonej karty pracy asystenta.
- Wsparcie dla studentów słabosłyszących: studenci i doktoranci słabosłyszący mogą skorzystać m. in. ze wsparcia tłumacza języka migowego, przystosowanych lektoratów języka angielskiego realizowanych w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych, zajęć praktycznej nauki języka polskiego, konsultacji logopedycznych oraz wypożyczyć systemy FM lub przenośną pętlę induktofoniczną.
- Wsparcie dla studentów niewidomych i słabowidzących: studenci z niepełnosprawnością wzroku mogą skorzystać ze wsparcia Pracowni Biblioteki Książki Mówionej (Collegium Novum), która zajmuje się adaptacją materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących i niewidomych (m. in. wydruki brajlowskie i adaptacje do różnych formatów plików tekstowych). Pracownia umożliwia wypożyczenie specjalistycznego sprzętu: urządzenia do słuchania książek w standardzie DAISY i plików tekstowych, wyposażone w dyktafon, monitory brajlowskie, notatniki brajlowskie z monitorem brajlowskim. Stanowiska komputerowe wyposażone w wysokiej jakości skanery wraz z oprogramowaniem OCR, screenreadery i powiększalniki, które umożliwiają samodzielną pracę osobom niewidomym i słabowidzącym, znajdują się w bibliotekach na wszystkich kampusach UAM w Poznaniu. Zapewniamy dostęp do zbiorów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej (w ABC) – książek i podręczników akademickich przetworzonych i zaadaptowanych do postaci cyfrowej, możliwe do odczytu mową syntetyczną.

- Przystosowane miejsca w domach studenckich: UAM dysponuje 30 przystosowanymi pokojami w 8 domach studenckich. Wszystkie pomieszczenia spełniają wymogi dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, począwszy od odpowiedniej powierzchni manewrowej, poprzez przystosowaną łazienkę z toaletą, stosowne do potrzeb umeblowanie oraz domofon z sygnalizacją dla osób nie(do)słyszających (DS „Jowita” oraz DS „Zbyszko”). Przed każdym akademikiem z pokojami przystosowanymi znajdują się miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością.
- Transport dla studentów z niepełnosprawnością: studenci z niepełnosprawnością narządu ruchu, którzy ze względu na stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie korzystać ze środków transportu publicznego, mogą wnioskować o możliwość korzystania z usług transportowych realizowanych przez UAM. W ramach tego wsparcia studenci dowożeni są z miejsca zamieszkania (dotyczy studentów zamieszkujących na terenie Miasta Poznania, a w uzasadnionych przypadkach do 10 km poza granice administracyjne miasta) do miejsca, gdzie odbywają się zajęcia ujęte w planie studiów. Transport może zostać przyznany studentowi na cały rok akademicki lub tylko na okres zimowy tj. 1 grudnia - 1 marca.
- Zrzeszenie „Ad Astra”: organizacja studencka, która działa na rzecz studentów z niepełnosprawnościami swojej uczelni poprzez liczne akcje, wydarzenia i różnorodne formy pomocy skierowane właśnie do nich. Na początku każdego roku akademickiego Zrzeszenie organizuje spotkania adaptacyjne dla studentów pierwszego roku, by wdrożyć ich w uczelniane życie i przekazać kompleksowe informacje dotyczące wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami, jakie oferuje UAM.
- Przystosowane zajęcia z wychowania fizycznego: studenci z niepełnosprawnościami w ramach zajęć z wychowania fizycznego (obowiązkowych na I roku studiów) mogą skorzystać z alternatywnych zajęć wychowania fizycznego prowadzonych przez wykwalifikowanych magistrów fizjoterapii SWFiS. Do zajęć tych należą: nauka pływania, sekcja pływacka, gimnastka lecznicza i zajęcia ogólnousprawniające. Zaletą tych zajęć jest indywidualne podejście do potrzeb i możliwości każdego studenta.
- Obozy sportowo-rekreacyjne organizowane przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (SWFiS): obozy w nadmorskich lub górskich kurortach wypoczynkowych oraz Integracyjny Splyw Kajakowy.
- Sekcja sportowa studentów z niepełnosprawnościami: w jej ramach studenci z niepełnosprawnościami przygotowują się do zawodów sportowych z cyklu Integracyjnych Mistrzostw Polski AZS – w różnych dyscyplinach, np. bowlingu, pływaniu, bocci, czy goalballu.
- Psychologiczny konsultant ds. trudności w procesie studiowania: w trakcie konsultacji studenci mogą lepiej rozpoznać swoje preferencje i predyspozycje w zakresie efektywnego uczenia się, wypracować odpowiednie do ich potrzeb metody opanowywania materiału studiów. Mogą też zapoznać się z wybranymi technikami uczenia się i wypróbować je w praktyce. Konsultacje służą również budowaniu motywacji do studiowania, zarządzaniu czasem, rozwijaniu umiejętności radzenia sobie ze stresem w sytuacjach egzaminacyjnych, w wypadku zaległości w studiach, a także w innych sytuacjach życiowych na uczelni i poza nią.
- Poradnia Rozwoju i Wsparcia Psychicznego dla studentów UAM: oferuje szeroko pojętą pomoc w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami w życiu na różnych jego płaszczyznach, poprzez adaptację do nowego środowiska uczelnianego, relacje z innymi, problemy osobiste i

rodzinne. Wizyty mają różny charakter od konsultacji, interwencji kryzysowej, po psychoterapię. Spotkania dla studentów UAM są bezpłatne.

Pełna oferta wsparcia oraz wszelkie niezbędne informacje są dostępne na stronach internetowych UAM, a także w materiałach informacyjnych, w tym w publikacjach w formacie PDF zgodnym z WCAG 2.0.

Oferta wsparcia skierowana jest również do studentów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji socjalnej (Regulamin świadczeń dla studentów i doktorantów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (tekst ujednolicony na podstawie Zarządzeń Rektora UAM nr 485/2019/2020, 172/2021/2022 i 214/2021/2022⁷³). Do tej grupy skierowana jest oferta świadczeń pomocy socjalnej w postaci: 1) stypendium socjalnego, 2) stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, 3) zapomogi, czy 4) zakwaterowania w domach studenckich. Studenci mogą ubiegać się również o stypendium rektora, stypendium ministra.⁷⁴ Uniwersytet przygotował również ofertę wsparcia skierowaną do studentów z Ukrainy⁷⁵ i Białorusi⁷⁶. Na Wydziale Studiów Edukacyjnych kwestiami wsparcia zajmuje się biuro ds. pomocy materialnej, której pracowniczki udzielają informacji dotyczących różnych form wsparcia materialnego.

Wydział Studiów Edukacyjnych wspiera rodziców, zarówno przez narodzeniem, jak i po przyjeździe na świat dzieci. Zgodnie z § 14 Regulaminu studiów UAM studentce w ciąży oraz studentowi będącemu rodzicem dziekan udziela zgody na odbywanie studiów stacjonarnych według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Dla rodziców i opiekunów dzieci przygotowano specjalny pokój, w którym mogą dokonać niezbędnych czynności higienicznych, nakarmić czy spędzić czas. Pokój wyposażony jest w łóżeczko z przewijakiem, wygodny fotel, stolik, regały z zabawkami.

Wspomniana przed chwilą indywidualna organizacja studiów (IOS) jest również narzędziem wspierania osób, które: 1) dotknęła długotrwała lub przewlekła choroba, 2) biorą udział w projektach badawczych, 3) realizują więcej niż jeden program studiów oraz 4) działają w organach uczelni, w tym w organach samorządu studenckiego (§ 13 Regulaminu studiów UAM). IOS jest przyznawana na wniosek studenta, najczęściej na semestr. Uprawnia studenta do uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć w warunkach i terminach uzgodnionych indywidualnie z prowadzącymi zajęcia, w granicach roku akademickiego. Po otrzymaniu zgody na IOS studenci mają 14 dni na zgłoszenie się do osoby prowadzącej i ustalenie zasad zaliczania zajęć. IOS pozwala studentom efektywniej zarządzać czasem, ale przede wszystkim w pełni korzystać z dobrostanu studiowania.

Studentów szczególnie uzdolnionych oraz lub wyróżniających się w zakresie wybranych dyscyplin naukowych wspiera się poprzez możliwość indywidualnego toku studiów (ITS) (§ 16 Regulaminu studiów UAM). Zgodę na taką organizację studiów wydaje rada ds. kształcenia szkoły dziedzicznej na wniosek studenta. Pod opieką opiekuna naukowego, którym może być profesor lub doktor habilitowany

⁷³ https://amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0032/390794/regulamin-swiadczen-dla-studentow-i-doktorantow.pdf

⁷⁴ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie/swiadczenia-pomocy-socjalnej

⁷⁵ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie/pomoc-dla-studentow-z-ukrainy

⁷⁶ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie/pomoc-dla-studentow-z-bialorusi

student konstruuje i realizuje indywidualny program studiów, dostosowany do jego uzdolnień i zainteresowań. Student realizuje ITS na innych wydziałach lub uczelniach, za zgodą tych jednostek. Do tej grupy studentów adresowane są również indywidualne studia międzydziedzinowe oraz indywidualne studia międzyobszarowe.

8.2. Wsparcie osób z trudnościami psychicznymi i w uczeniu się

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oferuje dwie podstawowe formy wsparcia psychologicznego skierowane do studentów, doktorantów oraz pracowników UAM. Obie te formy są dostosowane do różnorodnych potrzeb związanych z wyzwaniami akademickimi oraz życiem codziennym.

1) Psychologiczny Konsultant ds. Trudności w Procesie Studiowania: wspiera studentów w radzeniu sobie z wyzwaniami wynikającymi z procesu studiowania, oferując pomoc w następujących obszarach: efektywne uczenie się i studiowanie, nadrabianie zaległości w studiach, pokonywanie barier w nauce wynikających z trudności poznawczych, emocjonalnych lub motywacyjnych, radzenie sobie ze stresem, w szczególności w sytuacjach egzaminacyjnych, skuteczne zarządzanie czasem, przygotowywanie pracy licencjackiej lub magisterskiej, budowanie motywacji do kontynuowania studiów, rozwijanie kompetencji społecznych, realizowanie ambitnych celów życiowych i zawodowych.

Konsultant ten pomaga także pracownikom dydaktycznym w doskonaleniu metod pracy ze studentami, aby mogli lepiej wspierać ich rozwój oraz radzenie sobie z wyzwaniami akademickimi.

2) Poradnia Rozwoju i Wsparcia Psychicznego UAM: oferuje kompleksową pomoc studentom w radzeniu sobie z trudnościami, które mogą pojawić się w trakcie studiowania i w życiu codziennym. Celem działalności poradni jest wspieranie studentów w pokonywaniu problemów osobistych, rodzinnych, a także trudności związanych z adaptacją do nowego środowiska uczelnianego. Poradnia prowadzi różnorodne formy wsparcia, takie jak konsultacje, spotkania indywidualne i grupowe, interwencje kryzysowe oraz psychoterapię. Wszystkie usługi są bezpłatne, dostępne dla studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Poradnia koncentruje się na wsparciu studentów, którzy mierzą się z różnymi wyzwaniami, w tym adaptacją do życia akademickiego, trudnościami w relacjach interpersonalnych, problemami osobistymi, jak również kryzysami egzystencjalnymi. Zajmuje się także pomocą w radzeniu sobie z emocjonalnymi i behawioralnymi trudnościami, takimi jak brak motywacji do nauki, trudności w zarządzaniu stresem, lęki, obawy oraz brak akceptacji siebie.

Ważnym aspektem działalności poradni jest wsparcie w zakresie budowania zdrowych relacji z innymi ludźmi, zarówno w kontekście akademickim, jak i osobistym. Poradnia pomaga studentom lepiej odnaleźć się w nowej grupie, rozwijać umiejętności interpersonalne, a także pracować nad poprawą relacji rodzinnych. Dla studentów, którzy doświadczają poważnych kryzysów emocjonalnych lub psychicznych, dostępna jest również pomoc psychoterapeutyczna, która umożliwia głębszą pracę nad problemami psychicznymi.

Spotkania oferowane przez poradnię obejmują wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych, zarówno tych związanych ze studiami, jak i osobistymi problemami, takimi jak kryzysy emocjonalne czy egzystencjalne. Dzięki indywidualnemu podejściu do każdego studenta, poradnia dostosowuje metody pracy do specyficznych potrzeb każdej osoby, co pozwala na skuteczną pomoc w przezwyciężaniu problemów emocjonalnych, behawioralnych i psychologicznych.

Poradnia wspiera także studentów w radzeniu sobie z lękami, obawami oraz trudnościami związanymi z akceptacją siebie, oferując narzędzia do budowania pewności siebie oraz radzenia sobie w sytuacjach stresowych. Działania te mają na celu nie tylko doraźną pomoc, ale również rozwijanie umiejętności, które pozwolą studentom na bardziej efektywne funkcjonowanie zarówno w środowisku akademickim, jak i w życiu codziennym.

Ponadto na Wydziale Studiów Edukacyjnych działa Zespół ds. Interwencji Kryzysowej, który jest organem powołanym przez Dziekana, mającym na celu wsparcie społeczności akademickiej Wydziału. Jego zadaniem jest interweniowanie i pomoc w sytuacjach trudnych, które wykraczają poza kompetencje innych jednostek i osób, takich jak opiekunowie roku, opiekunowie praktyk czy kierownicy zakładów. Działania zespołu obejmują:

- Konsultacje w zakresie mediacji i rozwiązywania konfliktów – zespół wspiera rozwiązywanie konfliktów, które nie zostały zażegnane przy udziale bezpośrednich opiekunów (rok, praktyki, specjalności), oferując profesjonalną pomoc w mediacji.
- Wsparcie w sytuacjach kryzysowych – udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych, które wymagają dodatkowego zaangażowania i nie zostały rozwiązane na poziomie opiekunów lub kierowników jednostek dydaktycznych.
- Wypracowywanie strategii i procedur – zespół tworzy procedury i strategie postępowania w trudnych i kryzysowych sytuacjach, które mogą wystąpić na Wydziale, co pozwala na szybkie i skuteczne reagowanie na problemy społeczności akademickiej.

Zespół działa na rzecz poprawy funkcjonowania i bezpieczeństwa całej społeczności akademickiej, zapewniając wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów oraz w momentach kryzysowych.

Od trzech lat w październiku Uniwersytet organizuje Dzień Zdrowia Psychicznego, którego celem jest z jednej strony zwrócenie uwagi na znaczenie tego wymiaru dla życia człowieka i społeczeństwa, ale także dostarczenie skutecznych narzędzi wspierających dobrostan psychiczny. Organizowane w tym dniu aktywności skierowane są zarówno do studentów, jak i pracowników. Hasło tegorocznego Dnia brzmiało **„Uczyń zdrowie i dobre samopoczucie psychiczne wszystkich globalnym priorytetem”**. W organizację i realizację Dnia Zdrowia Psychicznego corocznie zaangażowany jest Wydział Studiów Edukacyjnych. Oferta wykładów i warsztatów realizowanych na Kampusie Ogrody znajduje się w Załączniku nr 18.

8.3. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w rozwoju naukowym leży w gestii działań pełnomocnika rektora ds. studenckiej aktywności badawczej.

Studenci Wydziału Studiów Edukacyjnych mogą brać udział w konkursach studenckich oferowanych przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (ID-UB). Konkursy studenckie ID-UB to programy wspierające wszechstronny rozwój studentów i ich działalności naukową. Do konkursów skierowanych do studentów należą:

- BESTStudentGRANT: program skierowany do studentów pierwszego roku studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, mający na celu wsparcie ich w rozwoju naukowym.

- ADVANCED Best Student GRANT: ten konkurs jest dedykowany studentom drugiego roku studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, zachęcając do dalszego pogłębiania ich zainteresowań badawczych.
- Study@research: skierowany do studentów pierwszego roku studiów drugiego stopnia lub czwartego roku jednolitych studiów magisterskich, program ten wspiera rozwój naukowy studentów na zaawansowanym poziomie ich edukacji.
- Study@research. Publikacje: konkurs ten daje możliwość publikacji studentom UAM, wzmacniając ich umiejętności w zakresie naukowej komunikacji. Jest dostępny dla wszystkich z aktualnym statusem studenta UAM.
- Program PoMost: unikalny projekt wymiennego kształcenia studentów pomiędzy partnerskimi uczelniami z Miasta Poznania. Umożliwia on realizację wybranego przedmiotu na partnerskiej uczelni, co jest nowatorskim rozwiązaniem w skali kraju.

Omawiając programy wspierające aktywność naukową studentów warto wspomnieć o już zakończonym projekcie „Szkola Orłów”. Był to pozakonkursowy projekt zrealizowany w ramach programu POWER, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jego celem było stworzenie indywidualnych ścieżek edukacyjnych dla wybitnie uzdolnionych studentów pierwszego roku studiów, w tym laureatów olimpiad przedmiotowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Program opierał się na systemie tutoring.

Powyższe programy wspierają nie tylko rozwój akademicki, ale także naukowy, zachęcając studentów UAM do podejmowania ambitnych wyzwań, pracy badawczej i współpracy z innymi uczelniami.

Aktywizacji i dynamizacji rozwoju naukowego studentek i studentów UAM służy ich członkostwo w kołach naukowych. Działalność kół naukowych finansowana jest ze środków wydziałowych oraz z budżetu prorektora ds. studenckich i kształcenia. Koła naukowe mogą starać się pozyskać środki finansowe w ramach konkursów ID-UB, np. konkurs ADVANCED Best Student GRANT (ABSG)⁷⁷ i Study@research (S@R)⁷⁸. Konkurs ADVANCED Best Student GRANT jest adresowany do studentów 2. roku studiów I stopnia i jednolitych magisterskich na UAM, którzy w poprzednim roku uzyskali średnią co najmniej 4,2. Uczestnikami zespołów badawczych mogą być studenci 2. i 3. roku, mający status studenta podczas realizacji projektu. Program, będący częścią inicjatywy „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (ID-UB), wspiera utalentowanych studentów poprzez granty na projekty badawcze – do 5.000 zł na projekty indywidualne i 10.000 zł na zespołowe. Środki można przeznaczyć na udział w konferencjach, literaturę, oprogramowanie oraz wynagrodzenie dla grantobiorców. Konkurs Study@research wspiera kształcenie poprzez granty na projekty badawcze, które mogą realizować studenci indywidualnie lub zespołowo, np. w ramach kół naukowych. Program organizowany w ramach inicjatywy „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (ID-UB) oferuje studentom UAM, którzy są na 1. roku studiów II stopnia lub 4. roku jednolitych studiów magisterskich, możliwość aplikowania na granty – indywidualne do 5.000 zł, a zespołowe do 10.000 zł.

⁷⁷ <https://amu.edu.pl/studenci/programy-studenckie/advancedbeststudentgrant>

⁷⁸ <https://amu.edu.pl/studenci/programy-studenckie/study@research/informacje>

Projekt może obejmować koszty takie jak: zakup literatury, oprogramowania, materiałów, opłaty za uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach, tłumaczenia artykułów, wynagrodzenie dla uczestników badania, a także honorarium dla laureata. Aplikacja jest składana przez system IDUB, a nabory odbywają się w październiku i marcu. Szczegóły i wymogi formalne znajdują się na stronie programu IDUB.

Z powodzeniem korzystają także z konkursów organizowanych przez Samorząd Studentów Kowadło 2.0⁷⁹. Kowadło 2.0 to inicjatywa zorganizowana przez Samorząd Studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, mająca na celu wspieranie działań społeczności akademickiej UAM. Projekt pozwala pracownikom, studentom, doktorantom, kołom naukowym oraz organizacjom studenckim uzyskać dofinansowanie na realizację różnorodnych inicjatyw. W obecnej edycji konkursu można zgłaszać projekty w czterech kategoriach: dydaktyczno-naukowych, kulturalnych, prospołecznych oraz prozdrowotnych. Zgłoszenia mogą dotyczyć zarówno projektów indywidualnych, jak i zespołowych. Maksymalna kwota dofinansowania jednego projektu wynosi 5.000 zł.

Poza konkursami w ramach ID-UB koła naukowe mają możliwość uzyskania dofinansowania ze środków wydziałowych oraz ze strony prorektora ds. studenckich i kształcenia

Obecnie na Wydziale Studiów Edukacyjnych zarejestrowanych jest 28 kół naukowych⁸⁰, działających w ramach wydziału (aktualnie działalność części z nich jest zawieszona). Różnorodność założonych celów działalności poszczególnych kół oraz podejmowanych w nich działań stwarza szerokie możliwości wyboru przez osoby studiujące koła naukowego, odpowiedniego do zainteresowań i preferencji. Na wydziale funkcjonują koła naukowe zarówno zogniskowane na aktywności charakterystycznej dla określonych specjalności lub kierunku (wśród nich: Studenckie Koło Naukowe Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, decyzją władz rektorskich zostało przekształcone w kwietniu 2023 r. w Koło Naukowe Pedagogiki Dziecka, cieszące się największym zainteresowaniem wśród osób studiujących na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna'), jak i koła naukowe bardziej uniwersalne w zakresie swoich przedsięwzięć (przy czym studiowanie określonej specjalności przez studentów nie stanowi ograniczenia w ich wyborach aktywności w konkretnych kołach naukowych). Poza licznymi działaniami podejmowanymi przez koła naukowe osobno lub w diadach, w pewnych zakresach i zadaniach współpracują one ze sobą oraz z innymi jednostkami studenckimi. Studenci z niepełnosprawnościami działają w ramach Zrzeszeniu Ad Astra.

Sprzyjające studenckiemu rozwojowi naukowemu są także możliwości uczestnictwa – w roli prelegentów lub w roli słuchaczy – w konferencjach i seminariach naukowych, wykładach otwartych reprezentantów świata nauki z Polski i innych państw, pozwalających na zapoznanie się z aktualnymi teoriami oraz doniesieniami badawczymi, itp., odbywających się na wydziale, jak i poza nim. Są to wydarzenia o

⁷⁹ <https://amu.edu.pl/doktoranci/doktoranci/uczelniany-konkurs-na-budzet-projektowy-kowadlo-2.0-edycja-jesienna-2023>

⁸⁰ <https://amu.edu.pl/studenci/kola-naukowe-i-organizacje-studenckie/kola-naukowe/wydzial-studiow-edukacyjnych>

zasięgu międzynarodowym (np. Międzynarodowa Konferencja „Razem ku Przyszłości”) oraz ogólnopolskim (np. Konferencja naukowa „Uniwersytecka Synergia Edukacyjna”).

Tradycją WSE jest organizowanie lub współorganizowanie przez studentów konferencji oraz seminariów naukowych. Cykliczną jest Ogólnopolska Konferencja „Strefa Projektów Edukacyjnych i Społecznych”, której inicjatorami byli (i nadal są organizatorami kolejnych edycji) studentki i studenci WSE, a jej celem umożliwienie wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia i realizacji projektów, aktywizujących społeczności lokalne, z uczestnictwem przedstawicieli społeczności akademickiej, pracowników instytucji edukacyjnych i społecznych oraz organizacji pozarządowych (coroczny program obejmuje: wystąpienia prelegentów, punkty konsultacyjne, warsztaty tematyczne oraz sesję posterową). Studentki kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ angażują się w planowanie, współorganizację, ale i również czynne uczestnictwo (referaty lub sesje posterowe) w konferencjach naukowych, organizowanych na WSE (m.in. w: Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Konflikty społeczne w świecie dziecka”, Konferencji Naukowo-Metodycznej „Dziecko w zaczarowanym kręgu książki. Czytajmy dzieciom!”, seminarium metodycznym „Metodyka pracy z dziećmi w Związku Harcerstwa Polskiego” czy seminarium metodycznym „Pierwsze kroki w zawodzie nauczyciela”).

Szczególnie rozwijający naukowo jest udział studentek i studentów w projektach badawczych, zarówno w zainicjowanych samodzielnie i realizowanych pod opieką naukową pracowników wydziału (m.in. projekt edukacyjno-badawczy „Akademia Malucha”, a w jego ramach badanie naukowe „Metody pracy z dziećmi w poznańskich żłobkach”, projekt badawczy „Przedszkolne konflikty”, projekt edukacyjny „SUPERbohaterowie łąki” czy projekt „Nauczycielska herbatka – cykl spotkań z praktyką”), jak i realizowanych przez inne zespoły badawcze (m.in. projekt naukowy „Eduball”). Warte przywołania jest także uczestnictwo osób studiujących w projekcie naukowym „Studencki Projekt Polsko-Ukraiński RAZEM” i przygotowanie w jego ramach dwujęzycznej książki oraz plansz narracyjno-obrazkowych pt. „Ania i Mania”. Ponadto osoby studiujące na WSE zachęcane są także do przygotowywania i składania własnych wniosków grantowych (np. w Akademii Fundacji BOŚ czy w ramach konkursu Fund_akcja), z których część otrzymała finasowanie.

Osoby studiujące na WSE mają także możliwości nabywania i doskonalenia umiejętności pisarstwa naukowego. Warto zwrócić tu uwagę na półrocznik „Naukowe Zeszyty Studenckie”, finansowany przez Wydział Studiów Edukacyjnych, który jest czasopismem dedykowanym studentom uczelni pedagogicznych oraz praktykom – nauczycielom, pedagogom i terapeutom, szczególnie rozpoczynającym swoją drogę zawodową, w którym autorami zamieszczanych w nich (po pozytywnie sfinalizowanej procedurze recenzji) artykułów naukowych (obejmujących: studia i analizy teoretyczne, zagadnienia praktyczne, recenzje książek i artykułów, ciekawe i interesujące wydarzenia z życia wydziału) są wyłącznie studentki i studenci. Ponadto przygotowywane w nich teksty naukowe o charakterze teoretycznym lub teoretyczno-badawczym publikowane są także w innych czasopismach pedagogicznych oraz monografiach wieloautorskich.

Służącym aktualnemu samorozwojowi oraz przydatnym w przyszłej pracy zawodowej jest również uczestnictwo studentek i studentów w warsztatach i szkoleniach rozwijających wiedzę, umiejętności i kompetencje (np. warsztat metodyczny „Zastosowanie metody mini-eduball w edukacji dziecka”, warsztat metodyczny „Metodę Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne w teorii i praktyce”, Warsztat czytania wrażliwego).

Poza udziałem w wyżej wymienionych formach aktywności naukowej studentki i studenci są także realizator(k)ami warsztatów. Ich zadania dotyczą fazy przygotowań (koncepcji i przebiegu), realizacji i ewaluacji proponowanych warsztatów, konsultowanych na każdym etapie przez opiekunów naukowych. Ze względu na charakter kierunku studiów, większość uczestników tych warsztatów stanowią dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (choć grupy odbiorców licznych innych warsztatów, prowadzonych na terenie wydziału oraz poza nim, są bardziej zróżnicowane, począwszy od dzieci i młodzieży z poznańskich placówek oświatowych, opiekuńczych, wychowawczych, na seniorach skończywszy). Przykłady z tego obszaru działalności to m.in. warsztat dla dzieci w wieku przedszkolnym „Zostań bohaterem książki – zabawy teatralne inspirowane literaturą” czy współtworzenie scenariusza aktywności dla dzieci przebywających z matkami w Zakładzie Karnym w Krzywańcu w ramach dwudniowych warsztatów „Sensoryki” we współpracy z Kołem Naukowym Studentów Resocjalizacji „Dwa Światy”).

Proponowane studentom działania mieszczą się również w obszarze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz działalności wspomagającej bieżące lub wyjątkowe wydarzenia odbywające się w placówkach współpracujących z WSE, podczas których reprezentanci kół naukowych wolontarystycznie realizują różne zadania, w zależności od potrzeb placówki, mając przy tym okazję sprawdzenia swojej wiedzy i umiejętności. Były to m.in.: zorganizowanie w wybranym przedszkolu konkursu plastycznego pod hasłem „Jestem bohaterem książki”, przygotowania wydarzenia dla Przedszkolaków z okazji Dnia Bibliotekarza czy liczne aktywności w poznańskich przedszkolach.

Bodźce do wieloaspektowego rozwoju osób studiujących na WSE generuje również ich udział w różnych wydarzeniach uczelnianych oraz odbywających się w środowisku poznańskim i innych środowiskach lokalnych, np. w Festynie Rodzinnym UAM (podczas którego studenci mają możliwość wykazania i wzmocnienia praktycznych umiejętności pedagogicznych), czy Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki (wydarzeniach, których studenci są tak współorganizatorami, jak i uczestnikami) oraz poznańskich festynach z okazji Dnia Dziecka w ramach Kindernaliów (zainicjowanych wiele lat temu przez studentki Wydziału Studiów Edukacyjnych i corocznie realizowanych).

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych odbywa się Festiwal Kultury Studentów „Kulminacje⁸¹”. To coroczne wydarzenie organizowane z myślą o studentach i osobach związanych ze środowiskiem akademickim. Skierowany jest przede wszystkim do młodych ludzi, którzy chcą rozwijać swoje pasje artystyczne, odkrywać różnorodność kulturową oraz integrować się ze społecznością studencką. Każda edycja festiwalu posiada hasło przewodnie, które nadaje ton i inspirowa program wydarzeń — w roku 2024 było nim „zakorzeniane”, co miało zachęcać do eksplorowania własnych źródeł, tożsamości i tradycji. „Kulminacje” to festiwal mający na celu rozwijanie kreatywności, wyobraźni oraz świadomości kulturowej i społecznej uczestników. Dzięki szerokiej ofercie warsztatów, wystaw, konkursów i interaktywnych wydarzeń, uczestnicy mogą zdobywać nowe umiejętności, odkrywać nowe środki wyrazu artystycznego i uczyć się współpracy w duchu kultury studenckiej.

Wsparcie studentek i studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy obejmuje także pomoc w nawiązywaniu kontaktów oraz współpracy (okazjonalnej lub systematycznej) z potencjalnymi pracodawcami i reprezentantami organizacji społecznych, z obszaru pedagogiki. W tym aspekcie podkreślić należy działalność Biura Karier UAM⁸², które od ponad 30

⁸¹ <https://wse.amu.edu.pl/kalendarz-wydarzen-wse/zycie-wydzialu/wydarzenia/kulminacje-2024>

⁸² <https://biurokarier.amu.edu.pl/>

lat dostosowuje swoją działalność do zmieniającego się rynku pracy, początkowo koncentrując się na przeciwdziałaniu bezrobociu wśród absolwentów. Obecnie priorytetem jest promowanie proaktywnej postawy, zbierania różnorodnego doświadczenia oraz budowania samoświadomości studentów i absolwentów. Biuro skupia się na rozwijaniu kompetencji miękkich (soft skills), które są wysoko cenione przez pracodawców, oraz propaguje aktywność na wczesnym etapie studiów, co sprzyja osiąganiu sukcesów zawodowych. Biuro dysponuje nowoczesnym portalem kariery JobTeaser, oferującym aktualne oferty pracy, praktyk, staży i wolontariatu, co ułatwia studentom i absolwentom zdobycie doświadczenia. Organizuje również mini targi pracy — Dni z Biurem Karier UAM — które łączą potencjalnych kandydatów z pracodawcami oraz oferują szkolenia i warsztaty. Biuro od 2018 roku angażuje się w ogólnopolską inicjatywę „Gra o Karierę”, organizując webinary dostępne dla studentów z całej Polski. Ważnym obszarem działań Biura jest koordynacja projektu praktyk ponadprogramowe, które wzbogacają CV studentów i absolwentów (podpisanych ponad 1000 umów). Biuro oferuje indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym, pomoc w redagowaniu dokumentów aplikacyjnych oraz diagnozę potencjału za pomocą kwestionariusza FRIS®. Biuro pozostaje w stałym kontakcie z pracodawcami, by jak najlepiej ofertę kształcenia do potrzeb rynku pracy i wspierać studentów w ich karierze zawodowej. Przestrzenią działań Biura jest również WSE, czego przykładem są wydziałowe Dni z Biurem Karier UAM.

Swoje pasje, zainteresowania, talenty studenci mogą rozwijać w ramach działających na UAM organizacji artystycznych (np. Chór Akademicki UAM⁸³, czy Chór Kameralny UAM⁸⁴), czy zespoły i sekcje działające w ramach Akademickiego Związku Sportowego⁸⁵.

Ważnym elementem wsparcia studentów w procesie uczenia się jest także możliwość indywidualnych konsultacji z pracownikami podczas wyznaczonych dyżurów. Każdy student może skorzystać z tej możliwości, a informacje na ten temat znajdują się na bieżąco aktualizowanej stronie internetowej wydziału⁸⁶.

8.3.1. Mobilność studentów

Studenci Wydziału Studiów Edukacyjnych (WSE) są aktywnie zachęceni do wyjazdów zagranicznych, a Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oferuje szerokie możliwości w ramach programu Erasmus+. Szerzej na ten temat zostało opisane w kryterium 7. Wydział promuje program poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej⁸⁷, poprzez informacje w gablotach wydziałowych, ulotki informacyjne oraz organizację spotkań z koordynatorami programu Erasmus+.

⁸³ <https://choruampoznan.pl/>

⁸⁴ <https://choir.amu.edu.pl/pl/>

⁸⁵ <https://poznanazs.pl/>

⁸⁶ www.wse.amu.edu.pl

⁸⁷ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/erasmus>; <http://erasmuswse.home.amu.edu.pl/>

Studenci mogą wyjeżdżać zarówno na studia, jak i na praktyki w trzech różnych formach mobilności:

- Mobilność długoterminowa – wyjazdy trwające od 2 do 12 miesięcy, pozwalające na długotrwałe uczestnictwo w zagranicznych uczelniach;
- Krótkoterminowa mobilność mieszana – obejmuje fizyczny pobyt za granicą połączony z obowiązkowym komponentem wirtualnym, trwa od 5 do 30 dni, co pozwala na elastyczne korzystanie z programu;
- Krótkoterminowa mobilność dla doktorantów – możliwość wyjazdu na okres od 5 do 30 dni.

Każdy student otrzymuje tzw. „kapitał wyjazdowy”, który pozwala na wyjazd na łączny okres 12 miesięcy w każdym cyklu studiów (licencjackich, magisterskich, doktoranckich). W przypadku jednolitych studiów magisterskich ten czas wydłuża się do 24 miesięcy, niezależnie od rodzaju wyjazdu (studia lub praktyki).

W ramach programu Erasmus+ studenci mają możliwość wyjazdu do 34 krajów uczestniczących, w tym:

- 28 państw członkowskich Unii Europejskiej,
- państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG): Islandii, Liechtensteinu, Norwegii,
- państw kandydujących do UE: Turcji, Macedonii Północnej i Serbii.

Program Erasmus+ oferuje nie tylko szansę na zdobycie wiedzy i doświadczeń akademickich za granicą, ale także na rozwijanie umiejętności międzykulturowych oraz nawiązywanie międzynarodowych kontaktów. Każdy zakwalifikowany do wyjazdu uczestnik mobilności (student, doktorant) może otrzymać od uczelni następujące finansowanie: indywidualne wsparcie na pokrycie kosztów związanych z podróżą i pobytem lub indywidualne wsparcie na pokrycie kosztów utrzymania i kosztów podróży w wysokości zależnej od długości pobytu. Dodatkową jest dopłata finansowa uzupełniająca do wsparcia indywidualnego dla uczestników z mniejszymi szansami (do których zaliczane są osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby z uboższych środowisk), a jej wysokość jest zależna od długości okresu mobilności. Uczestnicy wszystkich rodzajów mobilności otrzymają dodatkowo ryczałt na koszty podróży. Jego kwota uzależniona jest od odległości, jaką uczestnik musi pokonać od miejsca rozpoczęcia podróży do miejsca realizacji mobilności. Kwota ryczałtu na koszty podróży zostaje powiększona w przypadku spełnienia wymogów „green travel”.

Dla uzyskania przejrzystości zasad wnioskowania i realizowania programu Erasmus+ utworzone zostały podstrony⁸⁸, stale uaktualniane i zawierające wszystkie niezbędne informacje i wzory dokumentacji.

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych powołane zostały osoby, służące pomocą studentom zainteresowanym lub już realizującym ten program: Koordynator ds. Wymiany Zagranicznej i Praktyk Studentów w Programie Erasmus oraz Administratorzy Wydziałowi Erasmus+ (osobno dla studentów WSE oraz osobno dla studentów przyjeżdżających), dostępni osobiście podczas dyżurów, mailowo i telefonicznie.

Kolejne możliwości stwarza Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST, adresowany do studentek i studentów, którzy swoje zainteresowania naukowe chcą realizować poza macierzystym uniwersytetem. Służy poszerzeniu możliwości kształcenia się poprzez odbywanie semestralnych lub rocznych studiów w uczelni innej niż macierzysta. W trakcie odbywania semestralnych lub rocznych studiów w ramach systemu MOST, przysługujące stypendia są następujące: socjalne, naukowe, MEN-u i

⁸⁸ <https://erasmus.amu.edu.pl/wyjazdy-studentow/wyjazdy-na-studia> oraz <http://erasmuswse.home.amu.edu.pl/studenci>

inne, które wypłaca studentowi UAM. Istnieje również możliwość uzyskania miejsca w domach studenckich. Na podstronie internetowej⁸⁹ znaleźć można wszystkie niezbędne informacje dotyczące funkcjonowania Programu, a w przypadku pytań możliwy jest kontakt z uczelnianym koordynatorem tego programu.

Należy podkreślić, że Studentów Wydziału Studiów Edukacyjnych dotyczy nie tylko międzynarodowa mobilność edukacyjna, ale również krajowa, między innymi dzięki programowi PoMost. Jest to innowacyjny program wymiany kształcenia pomiędzy partnerskimi uczelniami Miasta Poznania, który jako pierwszy tego typu projekt w Polsce, umożliwia studentom realizację wybranych przedmiotów na innych uczelniach partnerskich. Uczelnie biorące udział w programie PoMost to: Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Program PoMost ma na celu poszerzenie możliwości rozwoju studentów poprzez dostęp do różnorodnych programów edukacyjnych oferowanych przez różne uczelnie. Wzmacnia on współpracę między instytucjami oraz integrację środowiska akademickiego w Poznaniu. Program stwarza unikalną szansę, aby skorzystać z bogatej oferty dydaktycznej innych uczelni, rozwijając swoje kompetencje w różnych dziedzinach.

8.4. System motywowania studentów

UAM oraz WSE stosuje różnorodne narzędzia motywacyjne, zarówno materialne, jak i pozamaterialne, aby zachęcać studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz angażowania się w dodatkowe aktywności akademickie, takie jak: występowanie o granty, udział w konkursach o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym.

Jednym z najważniejszych systemów wsparcia w procesie kształcenia dla studentów uzdolnionych, a także dla całej społeczności studenckiej, jest system stypendialny. Kluczowe elementy tego systemu to:

Stypendium Rektora: to prestiżowe stypendium jest przyznawane studentom, którzy uzyskali wyróżniające się wyniki w nauce, mają osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Student może się o nie ubiegać po ukończeniu pierwszego roku studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Wyjątkiem są studenci pierwszego roku studiów drugiego stopnia, jeśli kontynuują naukę w ciągu roku od ukończenia poprzedniego stopnia z wyróżniającymi wynikami. O stypendium mogą również ubiegać się studenci przyjęci na pierwszy rok studiów, którzy są laureatami międzynarodowych olimpiad przedmiotowych lub finalistami olimpiad ogólnopolskich, a także sportowcy będący medalistami zawodów o tytuł Mistrza Polski. Stypendium to przysługuje jedynie studentom należącym do najlepszych 10% na danym kierunku, a jego wysokość ustalana jest na podstawie dostępnych środków finansowych uczelni.

Stypendium Ministra: To wyjątkowe stypendium przysługuje studentom za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Mogą je otrzymać studenci na każdym etapie studiów (pierwszego,

⁸⁹ <https://most.amu.edu.pl>

drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich). Stypendium przyznawane jest jedynie na jeden wybrany kierunek, nawet jeśli student kształci się na kilku kierunkach jednocześnie.

Stypendia im. dr Jana Kulczyka dla studentów, doktorantów oraz studentów z Ukrainy to najstarszy program stypendialny Fundacji UAM, działający od 1999 roku. Obecnie stypendia te przyznawane są we współpracy z Kulczyk Foundation oraz Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Mogą je otrzymać studenci i doktoranci UAM, którzy wyróżniają się bardzo dobrymi wynikami w nauce, znaczącymi osiągnięciami naukowymi oraz aktywnością na rzecz uczelni. Dodatkowo, przy ocenie wniosków brana jest pod uwagę także trudna sytuacja materialna kandydatów.

Do systemu motywacyjnego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu można również zaliczyć prestiżowe wyróżnienia i nagrody, które honorują osiągnięcia studentów w nauce, badaniach i sporcie. Wśród nich znajdują się:

Medal Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dla absolwentów: to wyróżnienie przyznawane absolwentom za wybitne osiągnięcia naukowe. Aby otrzymać medal, kandydat musi spełnić łącznie następujące warunki: uzyskać średnią ocen nie niższą niż 4,7 z egzaminów wskazanych przez radę wydziału, zdać egzamin magisterski do dnia 30 czerwca w roku planowanego ukończenia studiów oraz uzyskać ocenę bardzo dobrą z pracy magisterskiej i egzaminu, czynnie uczestniczyć w życiu naukowym i kulturalnym Uniwersytetu. Wyróżnienie wręcza Rektor UAM podczas inauguracji roku akademickiego.

TABELA 20. Absolwenci UAM wyróżnieni Medalem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dla absolwentów

Imię i nazwisko	Jednostka UAM	Data wręczenia
Dominika Dolińska	Wydział Studiów Edukacyjnych	02.10.2023
Natalia Gałązka	Wydział Studiów Edukacyjnych	03.10.2022
Monika Kiszka	Wydział Studiów Edukacyjnych	01.10.2021
Sara Brodzińska	Wydział Studiów Edukacyjnych	14.10.2020

Studencki Laur: nagroda ta jest przyznawana studentom za wysokie wyniki w nauce, aktywność badawczą oraz osiągnięcia naukowe. Laureat musi spełnić następujące kryteria: zaliczyć rok studiów do dnia 30 czerwca, osiągnąć wysokie wyniki w nauce i sukcesy naukowe na poziomie krajowym lub międzynarodowym, aktywnie uczestniczyć w życiu naukowym UAM, posiadać status studenta w kolejnym roku akademickim. Laur wręcza Rektor UAM lub jego przedstawiciel podczas inauguracji roku akademickiego.

Sportowiec Roku: tytuł Sportowca Roku przyznawany jest studentowi, który odniósł wybitne sukcesy w swojej dyscyplinie sportowej na arenie krajowej lub międzynarodowej. Celem jest wyróżnienie sportowców UAM za ich osiągnięcia. Nagroda przyznawana jest w różnych dyscyplinach, m.in. futsalu, koszykówce, szermierce, narciarstwie alpejskim, florecie oraz judo. Wyróżnienie wręczane jest podczas inauguracji roku akademickiego.

TABELA 21. Laureatka konkursu Sportowiec Roku

Imię i nazwisko	Dyscyplina	Data wręczenia
-----------------	------------	----------------

Te prestiżowe nagrody nie tylko motywują studentów do osiągania wysokich wyników, ale także uhonorowują ich wszechstronny rozwój i aktywność zarówno w nauce, jak i sporcie.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Informacje na temat wsparcia znajdują się na stronie internetowej Uniwersytetu w zakładce STUDENT⁹⁰. Studenci znajdą tu aktualne informacje na temat świadczeń pomocy socjalnej (stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomoga), stypendium rektora, stypendium ministra czy zakwaterowania w domach studenckich. Na stronie znajdują się wnioski i regulaminy uzyskiwania poszczególnych form wsparcia. Stosowne komunikaty są również umieszczane na stronach internetowych Wydziałów oraz ich mediach społecznościowych (FB).

Informacji o zakresie i warunkach wsparcia udziela Biuro Obsługi Studentów, w szczególności biuro ds. pomocy materialnej, którego pracowniczki służą wsparciem w kwestii świadczeń socjalnych.

8.6. Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Mając na uwadze możliwość wystąpienia konfliktów i napięć, które mogą dotyczyć relacji interpersonalnych pomiędzy studentami, studentami a pracownikami, pracownikami, studentami/pracownikami a osobami z zewnątrz, na WSE przyjęto następujący schemat postępowania. Student lub pracownik zgłasza zdarzenie dziekanowi lub prodziekanowi w postaci skargi. Dziekan lub prodziekan jest zobowiązany do wyjaśnienia zdarzenia, przy zachowaniu obiektywności i rzetelności w rozpoznaniu sprawy. Po zebraniu informacji dziekan lub prodziekan sporządza raport w postaci notatki służbowej i w razie konieczności informuje o zdarzeniu, w zależności od jego charakteru, odpowiednie jednostki na poziomie centralnym (biuro Kanclerza, biuro Rektora UAM). Jeśli konflikt dotyczy dyskryminacji studentów lub pracowników, władze wydziału zobligowane są do powiadomienia właściwych pełnomocników.

Rozwiązania indywidualnych spraw studentów, w zależności od ich charakteru, realizowane są w trybie decyzji administracyjnych lub rozstrzygnięć dziekana lub prodziekana. Decyzje administracyjne podejmowane są w odniesieniu do następujących spraw: odmowa przyjęcia na studia, odmowa przyznania świadczenia, skreślenie z listy studentów, odmowa przyjęcia na studia doktoranckiej, skreślenie z listy doktorantów. Student, który nie zgadza się z decyzją, ma prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Rozstrzygnięcie dziekana lub prodziekana dotyczą m.in.: powtarzania przedmiotu, zgody na wznowienie studiów, urlopu, powtarzania modułu/modułów lub semestru, zarządzenia egzaminu komisyjnego, przedłużenia sesji, zmiany formy studiów (stacjonarne/niestacjonarne), zmiany kierunku studiów, indywidualnej organizacja studiów, indywidualnego toku studiów. Studenci składają stosowne podanie w module podań systemu USOS lub w formie papierowej, na które w ciągu 14 dni odpowiada dziekan lub prodziekan. Od rozstrzygnięcia przysługuje w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia odwołanie do Rektora UAM, które składa się za pośrednictwem dziekana.

⁹⁰ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie/swiadczenia-pomocy-socjalnej

8.7. System obsługi administracyjnej studentów

Biuro Obsługi Studentów powstało na Wydziale Studiów Edukacyjnych w ramach wyodrębnienia grupy pracowników zajmujących się sprawami studenckimi z administracji wydziałowej (dawny Dziekanat). Biuro obsługuje studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich kierunków i specjalności na wydziale. Dla studentów studiów niestacjonarnych przeznaczone są specjalne dyżury odbywające się w soboty i niedziele.

Pięciu pracowników zajmuje się sprawami toku studiów i kontaktem ze studentami, posiadając wieloletnie doświadczenie w pracy (minimum 9 lat doświadczenia w sprawach studenckich do aż 25 lat). Dwie osoby pracują przy obsłudze wsparcia i pomocy materialnej dla studentów (Biuro ds. bytowych) wykazując wieloletnie doświadczenie w pracy na uniwersytecie (minimum 5 lat). Pozostali pracownicy Biura zajmują się m.in. obsługą absolwentów, kontaktem z Samorządem Studentów i innymi organizacjami studenckimi, organizacją wydarzeń studenckich, koordynacją działań biura oraz wsparciem studentów od strony działań w systemie USOS. Powyżsi pracownicy mogą wykazać się również wieloletnim doświadczeniem w pracy na Uniwersytecie od 9 do aż 23 lat.

Biura Obsługi Studentów podlegają corocznej ocenie studentów w ramach badania „Przyjazny BOS”, tworzonego przez Parlament Samorządu Studentów. Celem ankietyzacji jest szeroka ocena działań podejmowanych przez pracowników Biur, mająca na celu wybranie najbardziej przyjaznego BOSu. Opinie studentów zostają wykorzystane do przeprowadzenia szczegółowej analizy oraz stworzenia raportu końcowego dotyczącego proponowanych usprawnień w funkcjonowaniu Biur Obsługi Studentów.

Wyniki ankiet analizowane na przestrzeni ostatnich lat wykazują znaczny wzrost pozytywnych ocen studentów wydziału - wzrost punktowy od 3,45 w roku 2020 do 4,49 w roku 2024. Zespół pracowników Biura Obsługi Studentów aktywnie zachęca studentów do wzięcia udziału w ankietyzacji. Wynikiem tych działań było osiągnięcie w latach 2023 i 2024 najwyższego wyniku w liczbie przeprowadzonych ankiet na UAM (2024 r. - 1016 ankiet).

Raporty sporządzone na podstawie badań opinii studentów są szczegółowo analizowane przez zespół Biura Obsługi Studentów WSE. W odpowiedzi na potrzeby studentów wprowadzono i rozszerzono użycie elektronicznego modułu podań ułatwiającego studentom szybkie załatwienie wielu spraw bez zbędnego oczekiwania w kolejkach i wychodzenia z domu. Nastąpiła znaczna cyfryzacja pracy biura, umożliwiająca załatwienie większości spraw drogą elektroniczną. Na fanpage Dziekanatu WSE na platformie Facebook, zespół BOS udostępnia wiele istotnych informacji. Platforma pomaga w szybkim dotarciu do większej liczby odbiorców, zwracając uwagę na istotne informacje publikowane również na stronie internetowej WSE.

TABELA 22. Średnie oceny i miejsca uzyskiwane przez BOS WSE w badaniach Przyjazny BOS

Wydział	Ocena 2020	Ocena 2022	Ocena 2023	Ocena 2024	Miejsce 2022	Miejsce 2023	Miejsce 2024
BOS WSE	3,45	3,75	4,22	4,49	14	12	11

W raporcie z badań jakości kształcenia przeprowadzonego wśród studentów studiów stacjonarnych na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w roku akademickim 2022/2023, 62% studentów biorących udział w badaniu oceniło wsparcie ze strony BOS na bardzo dobrym lub dobrym poziomie (szczegół o wynikach raportu w dalszej części opracowania).

Biuro Obsługi Studentów prowadzi obsługę różnorodnych form wsparcia dla studentów, są to m.in:

- stypendia socjalne
- stypendia dla osób z niepełnosprawnościami
- stypendia rektora
- zapomogi
- stypendia im. Jana Kulczyka
- stypendia im. Jana Kulczyka dla studentów z Ukrainy
- stypendia Ministra,
- pomoc dla studentów - uchodźców z Ukrainy
- stypendia dla studentów z Białorusi
- stypendia naukowe Marszałka Województwa Wielkopolskiego dla studentów

W ostatnich latach obsługa wniosków o stypendia socjalne, rektora, zapomogi, stypendia dla osób z niepełnosprawnościami odbywa się w całości w formie zdalnej, co jest dużym ułatwieniem dla studentów (wnioskowanie online bez kolejek i wydruków). Pracownicy BOS WSE doskonałą wiedzę specjalistyczną z zakresu pomocy materialnej dla studentów, biorąc udział w cyklicznych szkoleniach, organizowanych zarówno na Uniwersytecie, jak i w innych jednostkach. Prowadzą również dyżury weekendowe dla studentów niestacjonarnych, odpowiadając na zapytania dotyczące pomocy materialnej, w tym stypendiów i zapomóg lub rozwiązując problemy z wypełnianiem wniosków stypendialnych.

8.8. Wsparcie studentów w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji. Odpowiedzialność dyscyplinarna pracowników

W Uniwersytecie działa Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania, który stoi na czele Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji. Komisja zajmuje się przypadkami nierównego traktowania m.in. ze względu na płeć, orientację seksualną, wiek, pochodzenie etniczne, wyznanie, poglądy polityczne czy przynależność związkową. Praca pełnomocnika ma na względzie fundamentalną dla systemu prawa zasadę równości, wypracowane w środowisku akademickim standardy prorównościowe i zobowiązania wynikające z przyjęcia przez uczelnię Europejskiej Karty Naukowca.

Rzecznik Praw i Wolności Akademickich podejmuje działania mające na celu dbanie o jakość kształcenia poprzez zapewnienie bezpiecznego oraz wolnego od przemocy i dyskryminacji środowiska pracy i nauki. W szczególności działania te dotyczą prewencji nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników, doktorantów i studentów ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, pochodzenie etniczne, wyznanie, tożsamość płciową czy orientację psychoseksualną. Rolą Rzecznika jest też wszczynanie procedur w przypadku zgłaszania różnych rodzajów naruszeń i zawiadywanie pracami Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji. Zakres działania Rzecznika Praw i Wolności Akademickich wynika z Polityki Równościowej i Antydyskryminacyjnej UAM

W celu przeciwdziałania praktykom dyskryminacyjnym Rzecznik prowadzi akcje edukacyjne upowszechniające wiedzę na temat dyskryminacji, mobbingu i molestowania seksualnego na terenie UAM i stosowania metod zapobiegawczych oraz akcje promujące w społeczności akademickiej pożądane i zgodne z zasadami współżycia społecznego postawy i zachowania. Do głównych zadań Rzecznika należą: prowadzenie monitoringu (m.in. anonimowe ankietowanie) i ewaluacji działań antydyskryminacyjnych, prowadzenie rejestru spraw i ochrona tajemnic oraz danych osobowych objętych rejestrem, udzielanie pomocy merytorycznej osobom dotkniętym zdarzeniem dyskryminacji, mobbingu lub

molestowania seksualnego na terenie UAM. Rzecznik składa Senatowi roczne sprawozdanie, które jest podstawą do wdrażania/doskonalenia w UAM programów, procedur i działań mających przeciwdziałać praktykom dyskryminacyjnym na Uczelni. Przygotowuje też dla Rektora UAM propozycje i wnioski w związku z zaistnieniem zagrożenia lub z przypadkami dyskryminacji, mobbingu lub molestowania.

Na UAM działa także szereg konsultantów, na przykład ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu. Funkcję tę pełni prof. UAM dr hab. Katarzyna Waszyńska, pracowniczka naukowo-dydaktyczna WSE UAM.

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich uregulowana jest przepisami objętymi Ustawą prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Ustawa prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dział VII), która określa podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej, kary dyscyplinarne, kwestie dot. rzeczników dyscyplinarnych i komisji dyscyplinarnych, a także sprawy mediacji i postępowań. Prowadzenie mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowań dyscyplinarnych w pierwszej i drugiej instancji odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia⁹¹. W ramach UAM działa Komisja dyscyplinarna dla nauczycieli akademickich oraz Rzecznicy dyscyplinarni ds. nauczycieli akademickich⁹².

Rektor, po otrzymaniu zawiadomienia o popełnieniu czynu mającego znamiona przewinienia dyscyplinarnego lub powzięciu w inny sposób informacji o możliwości popełnienia takiego czynu, może: 1) skierować sprawę do mediacji - w przypadku, gdy wskutek czynu zaistniał spór między osobą, której dotyczy zawiadomienie lub informacja, a pokrzywdzonym; 2) nałożyć karę upomnienia – w przypadku, gdy czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi i udowodnienie winy nie wymaga przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego; 3) polecić rzecznikowi dyscyplinarnemu rozpoczęcie prowadzenia sprawy.

UAM współpracuje z poznańskim oddziałem Polskiego Centrum Mediacji. Porozumienie w tej sprawie podpisały 16 listopada 2023 r. Rektorka prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska oraz Prezeska oddziału PCM Joanna Jabłońska. Obie strony zadeklarowały propagowanie idei mediacji poprzez działalność edukacyjną i naukową, współpracę przy organizacji szkoleń, konferencji i studiów podyplomowych, a także realizację programów praktyk i staży studenckich. Zgodnie z polityką UAM to właśnie system mediacji jest priorytetową metodą rozwiązywania konfliktów w społeczności akademickiej (w tym na tle polityki antydyskryminacyjnej).

8.9. Samorząd studencki

Samorząd Studencki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pełni kluczową rolę w reprezentowaniu interesów studentów. Działa w oparciu o przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce

⁹¹ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220001236/O/D20221236.pdf>

⁹² <https://amu.edu.pl/universytet/wyszukiwarka-pracownikow/jednostka?id=10000050>

(Dz.U. z 2023 r. poz. 742 t.j.) oraz wewnętrzne regulacje uczelni, w tym Statut UAM i Regulamin samorządu⁹³. Jego główne zadania obejmują:

1. Reprezentacja studentów – Samorząd jest jedynym oficjalnym reprezentantem studentów wobec władz uczelni, chroniąc ich prawa i dbając o ich interesy. Dotyczy to zarówno spraw socjalno-bytowych, jak i akademickich, takich jak dydaktyka, jakość kształcenia oraz organizacja życia studenckiego.
2. Działalność socjalno-kulturalna – Samorząd organizuje i wspiera wydarzenia kulturalne, sportowe i naukowe, tworząc przestrzeń dla integracji społecznej oraz rozwoju poza akademickiego. Dzięki temu studenci mogą brać udział w różnych inicjatywach kulturalnych, konkursach, konferencjach oraz projektach sportowych.
3. Współpraca z władzami wydziału – Wydziałowe Rady Samorządu Studenckiego, w tym działająca w ramach WSE, pełnią funkcję łącznika pomiędzy studentami a władzami wydziału, reprezentują studentów w rozmowach z dziekanatem, opiniują kandydatów na funkcję prodziekana ds. studenckich oraz delegują przedstawicieli do różnych komisji, w tym stypendialnych i dydaktycznych.
4. Promocja praw studenckich – Samorząd dba o szerzenie wiedzy na temat praw studentów oraz możliwości wsparcia socjalnego, stypendiów czy rozwoju naukowego, organizuje spotkania informacyjne oraz prowadzi działania mające na celu uświadamianie studentów o ich prawach i obowiązkach.
5. Koordynacja wyborów – Członkowie Rady są wybierani przez studentów w tajnych, bezpośrednich wyborach na początku roku akademickiego. Każda rada wydziałowa liczy od trzech do dziesięciu członków i odpowiada za bieżącą działalność Samorządu na swoim wydziale.
6. Kształtowanie polityki edukacyjnej – Samorząd ma wpływ na decyzje związane z procesem edukacyjnym na wydziale, wyznaczając przedstawicieli do Rad Programowych poszczególnych kierunków (w przypadku WSE jest to Rada Programowa Grup Kierunków), współpracując z kółkami naukowymi oraz promując inicjatywy studenckie.

Działalność Samorządu na WSE opiera się na zasadach demokracji, równości i sprawiedliwości społecznej, jednocześnie dbając o kultywowanie tradycji samorządności studenckiej.

8.10. Monitorowanie systemu wsparcia i współpracy ze studentami

Wydział Studiów Edukacyjnych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wszechstronne wsparcie studentom w procesie nauki. Dotyczy to zarówno edukacyjnych aspektów studiowania, jak i komunikacji, przepływu informacji oraz możliwości zgłaszania skarg, uwag i wniosków. Wydział kładzie nacisk na zapewnienie przejrzystych i skutecznych mechanizmów reagowania na potrzeby studentów, tworząc otwarty i dostępny system współpracy. Regularnie organizowane są konsultacje ze studentami, na przykład w kwestiach związanych z programem studiów, co pozwala na bieżącą analizę ich potrzeb.

⁹³ <https://zssuam-samorzad.web.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2024/01/Regulamin-Samorzadu-Studentow-UAM-z-dnia-7-sierpnia-2023-r.pdf>

Każdy semestr kończy się ankietą, w której studenci oceniają jakość zajęć dydaktycznych oraz kompetencje osób prowadzących. Ankieta ta umożliwia nie tylko ocenę zajęć, ale również pozostawienie komentarzy, które stanowią cenną wskazówkę dla władz wydziału w działaniach mających na celu podniesienie jakości nauczania. Wyniki ankiet są analizowane i mają wpływ na ocenę pracowników, a negatywnie ocenione zajęcia są objęte hospitacją, co pozwala na bieżące monitorowanie i naprawę problematycznych obszarów. Cały proces odbywa się w systemie USOSweb, co gwarantuje szybki i powszechny dostęp do ankiet.

Studenci Wydziału Studiów Edukacyjnych biorą udział w ogólnouniwersyteckim badaniu jakości kształcenia⁹⁴. Pierwsze badanie jakości kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza przeprowadzono w roku akademickim 2009/2010 wśród studentów studiów stacjonarnych, co zapoczątkowało coroczną ankietę kontynuowaną do dziś. W kolejnych edycjach ankieta objęła także studentów niestacjonarnych, doktorantów i nauczycieli akademickich, co umożliwiło uzyskanie szerszego, wieloaspektowego obrazu jakości kształcenia na uczelni. Głównym celem ankiety jest zbieranie opinii społeczności akademickiej na temat mocnych i słabych stron procesu dydaktycznego, zarówno na poziomie całego Uniwersytetu, jak i poszczególnych wydziałów. Ankietowanie jest anonimowe i dobrowolne, a samą ankietę przeprowadza się online przez Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). Obejmuje ona pytania zamknięte i otwarte – w pytaniach zamkniętych respondenci oceniają kluczowe aspekty dydaktyki, zaś w pytaniach otwartych mogą uzasadnić swoje oceny. Pytania w ankiecie pomagają monitorować kwestie programów studiów, wsparcia studentów, kształcenia językowego, bazy dydaktycznej, wsparcia w badaniach naukowych, umiędzynarodowienia, dostępność informacji. Wyniki badań mają ogólny charakter, jednak analiza na poziomie wydziałów pozwala na lepszą interpretację i wdrożenie ewentualnych działań naprawczych. Efekty badań są publikowane corocznie na stronie internetowej UAM w formie raportów dedykowanych każdej grupie respondentów oraz zestawień porównawczych wyników z lat ubiegłych, co umożliwia monitorowanie zmian jakości kształcenia na uczelni. Raporty ogólnouniwersyteckie dostępne są na stronie Biura Jakości Kształcenia UAM⁹⁵.

W roku akademickim 2022/2023 badanie jakości kształcenia objęło również kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, studia stacjonarne. Studenci wysoko ocenili jakość kształcenia na kierunku – 76% uznało, że jest ona na bardzo dobrym lub dobrym poziomie, za niedostateczną uznało ją zaledwie 2%. Ponad 60% studentów ponownie wybrałoby studia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Dominujące motywy przy wyborze kierunku to zainteresowania własne, perspektywy pracy po studiach oraz konstrukcja programu studiów. Studenci wysoko ocenili możliwości uczestnictwa w badaniach naukowych, praktykach zawodowych, zdecydowanie słabiej możliwość uczestnictwa w zajęciach w języku obcym poza lektoratami. Ponad połowa była przekonana, że zajęcia prowadzone na kierunku przydadzą się im w przyszłej pracy. Ankieta wskazała, że problematyczna jest kwestia zajęć do wyboru. Jeśli chodzi o ocenę jakości zajęć to zdecydowanie wyższe wyniki uzyskały zajęcia stacjonarne niż zdalne. Studenci wysoko ocenili jakość materiałów dydaktycznych udostępnianych przez prowadzących. Jeśli chodzi o metody oceniania, to studenci w większości wskazywali, że zostali zapoznani z warunkami zaliczeń i egzaminów na początku zajęć oraz że były one respektowane. Jeśli chodzi o kształcenie językowe, to ponad połowa studentów oceniła je bardzo dobrze lub dobrze,

⁹⁴ <https://jakosc.amu.edu.pl/badania-jakosci-ksztalcenia/coroczne-badanie-jakosci-ksztalcenia/>

⁹⁵ <https://jakosc.amu.edu.pl/uszjk/biuro-jakosci-ksztalcenia/>

zarówno w zakresie oferty języków do wyboru, jak i sposobu rekrutacji na poziom nauki, a także dostosowania treści do poziomu grupy. Niższe oceny pojawiały się, jeśli chodzi o dobór techniki i materiałów dydaktycznych przez nauczycieli, dostępność materiałów samokształceniowych, czy konsultacji. Kompetencje merytoryczne nauczycieli zostały ocenione wyżej niż dydaktyczne. Studenci wysoko ocenili stosunek nauczycieli do studentów, równe traktowanie oraz zaangażowanie w pracę dydaktyczną. Studenci pozytywnie odnieśli się do kwestii warunków studiowania, również w wymiarze trybu zdalnego. Jeśli chodzi o poszczególne struktury organizacyjne Wydziału, to najwyższymi ocenami cieszy się Biuro Obsługi Studentów. Raport wskazał na niewielkie zaangażowanie opiekunów grup oraz samorządu studenckiego. Większość studentów nie miała możliwości skorzystania ze wsparcia prodziekana ds. studenckich. Raport z opisanego badania znajduje się w załączniku nr 19.

Warto zwrócić uwagę na akcję „Liczymy ankiety”⁹⁶, która zachęca studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza do wypełniania ankiet oceniających jakość kształcenia, oferując przy tym nagrody finansowe oraz godziny dziekańskie dla wydziałów, które osiągną najlepsze wyniki. Wypełniając ankiety, studenci mają możliwość wyrażenia swoich opinii na temat zajęć i wykładowców, co może prowadzić do podniesienia jakości kształcenia. Akcja daje studentom poczucie realnego wpływu na rozwój uczelni. W rywalizacji biorą udział cztery wydziały, które uzyskają największy procentowy udział w badaniu. Nagroda pieniężna jest przeznaczona na realizację najciekawszego studenckiego projektu wybranego w konkursie, a godziny dziekańskie przyznane będą wydziałom, które osiągną co najmniej 33% frekwencji wypełnionych ankiet.

Odnosząc się do wsparcia w procesie kształcenia należy też wspomnieć o innej formie docenienia pracy dydaktyków przez studentów, jaką jest Nagroda Praeceptor Laureatus. Jest ona przyznawana najlepszemu dydaktykowi roku z każdej jednostki organizacyjnej UAM. Laureaci wybierani są przez studentów w głosowaniu internetowym, spośród pracowników, którzy uzyskali najwyższe oceny w ankietach studenckich z poprzedniego roku akademickiego. Statuetki wręcza Jej Magnificencja Rektor UAM podczas inauguracji roku akademickiego. Jest to prestiżowe wyróżnienie, które podkreśla zaangażowanie i wkład dydaktyków w proces nauczania, a także podkreśla ważną rolę opinii studentów w kształtowaniu jakości kształcenia na Wydziale Studiów Edukacyjnych.

W celu lepszego reagowania na potrzeby studentów, odbywają się również spotkania ewaluacyjne z Radą Samorządu Studentów. Rada ta organizuje regularne spotkania z dziekanem ds. studenckich i kształcenia, co stwarza możliwość zgłaszania uwag, skarg i pomysłów na rozwiązanie problemów. Dodatkowo przedstawiciele studentów mają aktywny udział w Radzie Programowej Grup Kierunków, gdzie zgłaszają problemy i pomysły bezpośrednio do władz wydziału. Dzięki temu studenci mają wpływ na decyzje dotyczące ich kierunków.

Wszystkie te działania mają na celu stworzenie przyjaznego środowiska, w którym studenci czują się wspierani, a proces komunikacji jest przejrzysty i efektywny. Opinia studentów jest kluczowa w doskonaleniu procesów kształcenia na Wydziale Studiów Edukacyjnych.

⁹⁶ <https://liczymyankiety.amu.edu.pl/pub/>

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu kieruje się zasadami przejrzystości, jawności i transparentności w swojej działalności akademickiej. Wszystkie kluczowe informacje dotyczące oferty edukacyjnej, rekrutacji, programów studiów, procesu i jakości kształcenia (w tym odpowiednie akty prawne) są dostępne publicznie na stronie internetowej UAM: www.amu.edu.pl. Wydział Studiów Edukacyjnych zapewnia pełny dostęp do aktualnych informacji na swojej wydziałowej stronie internetowej: www.wse.amu.edu.pl, dostosowując je do potrzeb różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów. Informacje te obejmują wszystkie aspekty procesu dydaktycznego, takie jak: rekrutacja, programy kształcenia, plany zajęć, praktyki, jakość kształcenia, efekty uczenia się oraz informacje o stypendiach. Strona internetowa jest regularnie aktualizowana, aby zapewnić ciągły dostęp do najnowszych informacji. Wydział prowadzi również komunikację z różnymi grupami interesariuszy za pośrednictwem mediów społecznościowych, takich jak Facebook (konto o nazwie: Wydział Studiów Edukacyjnych UAM).

9.1. Informacje dla kandydatów i studentów

Informacje o studiach na Wydziale Studiów Edukacyjnych są publicznie dostępne i skierowane do szerokiego grona odbiorców, zapewniając łatwy dostęp bez względu na lokalizację, czas, używany sprzęt czy oprogramowanie. Są one udostępniane w sposób, który umożliwia swobodne korzystanie również przez osoby z niepełnosprawnościami.

Informacje dotyczące kierunków oferowanych na WSE, obejmujące program studiów, przebieg procesu kształcenia, uzyskiwane kwalifikacje, warunki rekrutacji i możliwości dalszego rozwoju, są dostępne publicznie. Dodatkowo, studenci mogą na bieżąco śledzić informacje o procesie dydaktycznym po zalogowaniu się do systemu wewnętrznego uczelni – Intranetu oraz USOSweb.

Strona WSE dla kandydatów na studia na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' (otwarty dostęp):

- Studia 5-letnie: <https://wse.amu.edu.pl/dla-kandydata/studia-5-letnie/pedagogika-szkolna-i-wczesnoszkolna>
- System Internetowej Rekrutacji UAM (otwarty dostęp):
 - studia 5-letnie stacjonarne: <https://rekrutacja.amu.edu.pl/kierunki-studiow/pedagogika-przedszkolna-i-wczesnoszkolna,421>
 - studia 5-letnie niestacjonarne: <https://rekrutacja.amu.edu.pl/kierunki-studiow/pedagogika-przedszkolna-i-wczesnoszkolna,422>
 - rekrutacja na WSE: <https://wse.amu.edu.pl/dla-kandydata/rekrutacja>
- Sylabus UAM (otwarty dostęp):
 - studia stacjonarne: <https://sylabus.amu.edu.pl/pl/20/3/7/14/138>
 - studia niestacjonarne: <https://sylabus.amu.edu.pl/pl/20/4/7/14/138>
- Strona WSE dla studenta (otwarty dostęp): <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta>
- Strona UAM dla studenta (otwarty dostęp): <https://amu.edu.pl/studenci>
- Intranet Studenta UAM (dostęp dla studentów i pracowników UAM po zalogowaniu): <https://uam.sharepoint.com/sites/intranetstudenta>
- Instrukcje w systemie USOSweb (otwarty dostęp): <https://usosweb.amu.edu.pl/kontroler.php?action=news/default&panel=DOMYSLNY&file=instrukcje.html>

- Archiwum Prac Dyplomowych (otwarty dostęp): <https://apd.amu.edu.pl/>

Wszystkie osoby studiujące na UAM poprzez podstronę *Przewodnik studenta*⁹⁷ mają dostęp do kluczowych dokumentów uczelni, m.in.:

- Regulamin studiów UAM: https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/regulamin-studiow
- Organizacja roku akademickiego: https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/organizacja-studiow
- Regulamin pobierania oraz warunków i trybu zwalniania z opłat: https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/oplaty
- Pomoc materialna i Domy Studenckie: https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta/pomoc-materialna-i-domy-studenckie

Ponadto, na Uniwersytecie prowadzone są profile w mediach społecznościowych, które informują o aktualnych informacjach:

- Strona Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na Facebooku: <https://www.facebook.com/@amupoznan>
- Instagram UAM: <https://www.instagram.com/uam.poznan/>
- Platforma X UAM: https://x.com/UAM_Poznan
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/uam-poznan>
- YouTube UAM: <https://www.youtube.com/user/UAMpoznan>
- Strona Wydziału Studiów Edukacyjnych na Facebooku: <https://www.facebook.com/PedagogikaWSE>

Informacje o działaniach na Uniwersytecie przekazywane są też przez samych studentów. I tak na UAM działają media studenckie, m.in.:

- **Kurier Akademicki** – telewizyjny program o środowisku akademickim Poznania, publikowany na YouTube i antenie WTK: <https://www.youtube.com/c/kurierakademicki>
- **Flesz** – zespół dziennikarzy telewizyjnych, skupiający się na dostarczaniu świeżych informacji akademickich: <https://flesz.amu.edu.pl/>
- **Radio Meteor** – rozgłośnia studencka, działająca od 2012 roku, współtworzona przez studentów WNPiD i Wydziału Fizyki: <http://meteor.amu.edu.pl/>

Ponadto, dzięki uspołnionemu systemowi poczty uniwersyteckiej, wszystkie studentki i wszyscy studenci otrzymują maile ogólnouniwersyteckie oraz wydziałowe.

Studenci i studentki mają także dostęp do indywidualnych kont w systemie USOSweb, co umożliwia elektroniczne zarządzanie wieloma usługami, czynnościami i procedurami związanymi z organizacją i dokumentacją przebiegu studiów. W systemie USOSweb grono studenckie może znaleźć szczegółowe informacje na temat uzyskanych ocen i zaliczeń, przedmiotów realizowanych w ramach różnych programów studiów, terminów i zasad zapisywania się na zajęcia i egzaminy, składania podań i oświadczeń oraz monitorowania ich realizacji, a także uzyskiwania informacji o płatnościach za usługi edukacyjne i

⁹⁷ https://amu.edu.pl/studenci/przewodnik_studenta

otrzymanej pomocy materialnej. Ponadto, za pośrednictwem USOSweb, wykładowcy mogą komunikować się z uczestnikami swoich grup zajęciowych.

Proces wewnętrznej komunikacji został dodatkowo usprawniony dzięki wykorzystaniu Intranetu. Dostęp do informacji jest systematycznie oceniany i doskonalony poprzez ogólnouniwersyteckie badania jakości kształcenia, które uwzględniają analizę dostępu do informacji, ich modyfikację oraz dostosowanie do potrzeb różnych grup odbiorców, takich jak studenci, pracodawcy i kandydaci na studia. W ocenie publicznego dostępu do informacji biorą udział różne grupy interesariuszy, w tym studenci, co pozwala na skuteczne doskonalenie działań w tym zakresie.

Wydział Studiów Edukacyjnych korzysta z systemu Sylabus UAM⁹⁸, który jest narzędziem wspierającym zarówno studentów, jak i wykładowców w zarządzaniu programami studiów i sylabusami. System został wdrożony na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w roku akademickim 2022/2023, aby służyć jako centralny punkt udostępniania w otwartym dostępie oferty dydaktycznej Uczelni. Umożliwia on dostęp do szczegółowych informacji o przedmiotach, takich jak treści programowe, metody kształcenia, wymagania oraz literatura. Dzięki Sylabusowi UAM studenci mogą łatwo zapoznać się z efektami uczenia się, które powinni osiągnąć po ukończeniu danego przedmiotu, co pomaga im lepiej przygotować się do zajęć i egzaminów. System ten zawiera również opisy metod kształcenia i form zaliczenia, co pomaga studentom zrozumieć, w jaki sposób będą zdobywać wiedzę i umiejętności podczas danego przedmiotu. Sylabus UAM jest integralną częścią procesu dydaktycznego na uczelni, zapewniając przejrzystość i dostępność kluczowych informacji o programach studiów. Dzięki temu narzędziu studenci mogą lepiej planować swoją naukę, a wykładowcy mają możliwość efektywnego zarządzania treściami programowymi.

Wydział Studiów Edukacyjnych korzysta z platform Microsoft Teams i Moodle, aby ułatwić współpracę między studentami a wykładowcami. Dzięki tym narzędziom możliwe jest udostępnianie materiałów dydaktycznych, etapów prac zaliczeniowych, wykonywanie zadań oraz konsultacje online. Teams umożliwia prowadzenie zajęć w formie wideokonferencji, czatów grupowych oraz współdzielenie dokumentów w czasie rzeczywistym. Można tam również umieszczać pliki, takie jak artykuły do przeczytania, książki i inne materiały edukacyjne. Moodle natomiast jest platformą e-learningową, na której studenci mogą znaleźć kursy, zadania, quizy oraz inne zasoby edukacyjne. Publiczne informacje oraz linki do tych systemów można znaleźć na stronie Wydziału Studiów Edukacyjnych w sekcji e-Learning⁹⁹.

Należy podkreślić, że dla każdego z wymienionych powyżej systemów czy platform, zarówno dla pracowników, jak studentów zostały opracowane i udostępnione materiały informacyjne w wersji tradycyjnej (instrukcje, prezentacje), jak również cyfrowej (filmy, webinary)¹⁰⁰.

Ponadto studenci i pracownicy UAM korzystają z Archiwum Prac Dyplomowych¹⁰¹, które jest systemem wykorzystywanym w procesie organizacji i archiwizacji procesu dyplomowania. W otwartym dostępie

⁹⁸ <https://sylabus.amu.edu.pl>

⁹⁹ <https://wse.amu.edu.pl/dla-studenta/organizacja-studiow2/e-learning>

¹⁰⁰ <https://uam.sharepoint.com/sites/5206000000/SitePages/Pomoc-dla-wyk%C5%82ad-ow%C3%B3w.aspx>; <https://owko.amu.edu.pl/category/e-materialy/>

¹⁰¹ <https://apd.amu.edu.pl>

w systemie udostępniane są instrukcje dotyczące całego procesu dyplomowania oraz przydatne informacje dotyczące korzystania z systemu i ukończenia studiów.

Oprócz wymienionych powyżej kanałów komunikacji, w budynku D na Wydziale Studiów Edukacyjnych znajdują się dwa monitory, na których wyświetlane są aktualne informacje dotyczące wydarzeń, zarówno na Uniwersytecie, jak i na Wydziale.

Wykorzystanie różnorodnych systemów informacyjnych w celu dotarcia do różnych grup odbiorców wynika z ich odmiennych potrzeb. Systemy te mają za zadanie ułatwić dostęp do informacji dotyczących kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Studiów Edukacyjnych. Zostało to osiągnięte dzięki przejrzystej strukturze treści, co umożliwia łatwe poruszanie się pomiędzy poszczególnymi systemami informacyjnymi. Strony internetowe, na których publikowane są te informacje, zostały zaprojektowane tak, by spełniać współczesne standardy, co oznacza, że można z nich korzystać zarówno na komputerach stacjonarnych, jak i urządzeniach mobilnych, bez względu na system operacyjny, miejsce czy czas. Wszystkie witryny zbudowane w oparciu o uczelniane narzędzia mają technicznie jednorodną formę i są responsywne, co oznacza, że automatycznie dostosowują się do ekranów o różnych rozdzielczościach, w tym urządzeń mobilnych. Dodatkowo, strony są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – oferują możliwość powiększania czcionki, zmianę kontrastu oraz intuicyjną nawigację. Można również poruszać się po nich za pomocą klawiatury, co eliminuje konieczność użycia myszy. Strony Wydziału i Uniwersytetu są również dostępne w wersji anglojęzycznej.

Szczegóły dotyczące dostępności strony internetowej można znaleźć w deklaracji dostępności, dostępnej na stronie internetowej Wydziału¹⁰².

Za aktualność i kompletność informacji prezentowanych w ogólnouniwersyteckich systemach, takich jak Strona UAM dla studenta oraz Intranet Studenta UAM, odpowiada Centrum Marketingu UAM oraz Centrum Wsparcia Kształcenia UAM. Studenci i pracownicy mają możliwość zgłaszania uwag i propozycji aktualizacji poprzez system zgłoszeń dostępny na stronie internetowej¹⁰³.

Dodatkowo, każdego roku na UAM prowadzone są badania dotyczące jakości kształcenia, podczas których studenci mogą ocenić funkcjonalność stron internetowych Uczelni, wybierając odpowiedzi w skali od „bardzo źle” do „bardzo dobrze.”

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Priorytetowym celem strategicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza jest zapewnienie studentom wykształcenia na najwyższym poziomie, a pracodawcom absolwentów wyposażonych w wiedzę, umiejętności i inne kompetencje.

10.1. Sprawowanie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

¹⁰² <https://wse.amu.edu.pl/strona-glowna/deklaracja-dostepnosci>

¹⁰³ <https://amu.edu.pl/universytet/promocja-i-marketing>

Priorytetowym celem strategicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu jest zapewnienie studentom wykształcenia na najwyższym poziomie, a pracodawcom - absolwentów wyposażonych w odpowiednią wiedzę, umiejętności i inne kompetencje. Dlatego Uniwersytet przywiązuje ogromną wagę do zapewnienia jakości kształcenia, które powinno prowadzić do rozwoju kultury jakości przenikającej instytucję szkolnictwa wyższego jako całość, co znalazło odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na lata 2009-2019, jak i na lata 2020-2030.

Prace nad Uczelnianym Systemem Zarządzania Jakością Kształcenia UAM (USZJK) rozpoczęły się w 2009 roku, by w kolejnym roku system mógł zostać wprowadzony w życie (Uchwała nr 126/2010 Senatu UAM z dnia 25 stycznia 2010 r.). Bazował on na trzech rodzajach działań: ocenie jakości kształcenia, zapewnieniu jakości kształcenia oraz poprawie i doskonaleniu jakości, które prowadziły do rozwijania tzw. kultury jakości. Elementem koniecznym było wprowadzenie rozwiązań strukturalnych, w ramach których powołano Radę ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowe komisje ds. jakości kształcenia (Zarządzenie nr 130/2009/20210 Rektora zarówno Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 11 lutego 2010 r.). Procedury działania określone zostały w zarządzeniu nr 322/2011/2012 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 3 lutego 2012 r. W kolejnych latach system był wdrażany i modyfikowany. Przykładem tych działań jest wprowadzenie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia (Zarządzenie nr 68/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w sprawie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu¹⁰⁴). Zakres systemu dotyczy właściwości, procesów i procedur dotyczących kształcenia, w szczególności w zakresie dbałości o: formowanie i realizowanie oferty dydaktycznej na studiach; kompetencje zawodowe nauczycieli akademickich; warunki uczenia się studentów i prowadzenia zajęć przez kadrę akademicką, w tym wsparcie procesu kształcenia ze strony administracji Uniwersytetu; wsparcie studentów w wybranych obszarach aktywności dydaktycznej i naukowej; efektywne informowanie o ofercie dydaktycznej, działaniach projakościowych i dobrych praktykach.

Strukturę systemu tworzą: uniwersytecka rada ds. kształcenia, rady ds. kształcenia szkół dziedzinowych, rady programowe kierunków studiów lub grup kierunków studiów, rady szkół doktorskich oraz kierownicy studiów doktoranckich i studiów podyplomowych. Od roku akademickiego 2019/2020 monitorowanie i badanie oraz doskonalenie jakości kształcenia na poziomie UAM pozostaje w gestii Centrum Wsparcia Kształcenia, a w szczególności Biura Jakości Kształcenia. Jednym z kluczowych zadań Biura jest coroczne Badanie Jakości Kształcenia na UAM. Biuro zaangażowane jest w obsługę procesów akredytacyjnych i ewaluacyjnych przeprowadzanych przez instytucje polskie, zwłaszcza Polską Komisję Akredytacyjną (PKA), oraz zagraniczne. Udziela wsparcia merytorycznego oraz odpowiada za poprawny obieg dokumentów w kontaktach z instytucjami dokonującymi oceny. Biuro organizuje cykliczne wydarzenia związane z jakością kształcenia, np. Warsztaty Dydaktyczne UAM czy Dzień Jakości Kształcenia. Wszystkie informacje związane z doskonaleniem jakości kształcenia znajdują się na stronie internetowej¹⁰⁵.

Do zadań uniwersyteckiej rady ds. kształcenia należy m.in.: opracowywanie, realizacja i ocena strategii rozwoju UAM w zakresie kształcenia, opracowywanie wytycznych dotyczących zasad tworzenia

¹⁰⁴ https://bip.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0015/201048/68_2020_2021_Zarzadzenie-Rektora_jakosc-ksztalcenia.pdf

¹⁰⁵ www.jakosc.amu.edu.pl

programów studiów, opiniowanie regulaminu studiów, opiniowanie wniosków w sprawie zmian w programach studiów, a także o zawieszenie lub przekształcenie kierunków studiów, opiniowanie warunków i trybu rekrutacji, włącznie z określeniem warunków i limitów przyjęć, opiniowanie w zakresie potwierdzania efektów uczenia się, sprawowanie nadzoru nad badaniami jakości kształcenia, ocena działań promocyjnych w zakresie oferty edukacyjnej.

Na poziomie poszczególnych wydziałów za zapewnienie, monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia odpowiadają rady programowe kierunku lub grupy kierunków we współpracy z prodziekanem właściwym ds. jakości kształcenia. Do zadań rady programowej należy m.in.: sprawowanie nadzoru nad jakością kształcenia na danym kierunku, zapewnienie i ocenianie jakości kształcenia, modyfikacja programów studiów do obowiązujących regulacji prawnych, przygotowanie warunków i limitów rekrutacji, nawiązywanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, dokonywanie przeglądów i weryfikacja programów kształcenia realizowanych na poszczególnych kierunkach, ustalenie zgodności efektów przypisanych przedmiotom i modułom z efektami kierunkowymi, weryfikacja sylabusów, opiniowanie wniosków o tworzenie nowych specjalności, ścieżek dydaktycznych na poszczególnych kierunkach, opiniowanie promotorów prac dyplomowych, zatwierdzanie tytułów prac dyplomowych, okresowa ocena jakości prac dyplomowych, ustalanie zasad dyplomowania, ustalanie zasad obsady kadrowej poszczególnych przedmiotów, ustalanie zasad promocji kierunku studiów oraz ustalanie zasad hospitowania zajęć. W terminie do 31 grudnia każdego roku rada przeprowadza analizę jakości kształcenia na kierunku na podstawie danych z monitoringu oraz opracowuje sprawozdanie roczne, uwzględniając realizację rekomendacji dla danego kierunku. Rekomendacje są tworzone po analizie słabych i mocnych stron do dnia 28 lutego każdego roku.

W roku akademickim 2009/2010 na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM) przeprowadzono pierwsze badanie jakości kształcenia wśród studentów studiów stacjonarnych, które zainicjowało coroczne ankiety. W kolejnych edycjach badania objęto także studentów studiów niestacjonarnych, doktorantów oraz nauczycieli akademickich, co pozwoliło uzyskać pełniejszy obraz procesu dydaktycznego. W latach 2009–2019 badania nadzorowała Rada ds. Jakości Kształcenia, obecnie Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia. Badanie ma na celu zebranie opinii społeczności akademickiej na temat mocnych i słabych stron kształcenia. Frekwencja wynosi od 15 do 30%, co sprawia, że diagnoza ma ogólny charakter, wskazując obszary wymagające dalszej analizy. Ankieta jest anonimowa i dobrowolna, przeprowadzana online za pomocą programu Ankieter w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS). Składa się z pytań zamkniętych i otwartych, gdzie respondenci oceniają jakość kształcenia w skali od 2 (niedostateczna) do 5 (bardzo dobra). Wyniki badania, po opracowaniu i przekazaniu władzom, publikowane są co roku na stronie internetowej jakości kształcenia UAM, w formie raportów dla każdej grupy respondentów oraz porównawczego zestawienia wyników z poprzednich lat. Szczegóły można znaleźć na stronie¹⁰⁶.

Kształcenie oraz podejmowane na Wydziale Studiów Edukacyjnych działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia stanowią integralną część Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia¹⁰⁷ pozostającego w zgodzie ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu na lata 2020-2024. Są one również naturalną kontynuacją rozwiązań pro jakościowych wypracowanych na przestrzeni ostatnich lat w oparciu o Strategię Rozwoju Uniwersytetu na lata 2009-2019. Po raz pierwszy w całościowy sposób

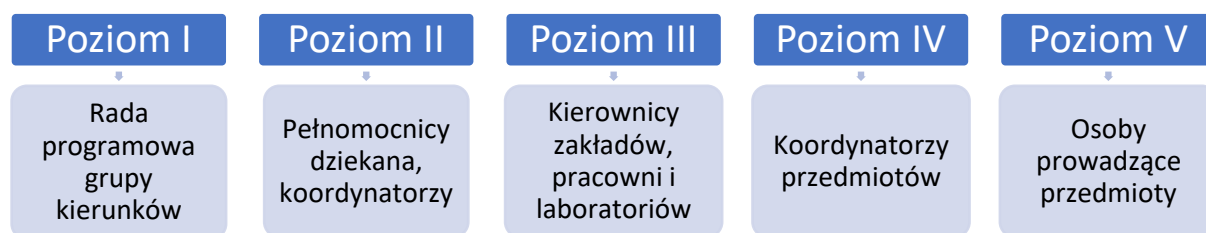
¹⁰⁶ jakosc.amu.edu.pl

¹⁰⁷ <https://jakosc.amu.edu.pl/uszjk/uszjk-zarzadzenie/>

polityka jakości kształcenia na WSE opisana została w dokumencie pt. Polityka zapewnienia jakości na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu opracowanym w 2012 roku¹⁰⁸. Dokument ten powstał w oparciu o wytyczne ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm.). W procesie wdrożenia założeń polityki jakości kształcenia na Wydziale Studiów Edukacyjnych istotnym źródłem inspiracji od wspomnianego już 2009 roku stał się ponadto system doskonalenia jakości kształcenia realizowany w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (z ang. *European Higher Education Area* - EHEA), który był efektem współpracy 48 państw w budowaniu wspólnych instrumentów i procesów w obszarze szkolnictwa wyższego nazywanych Procesem Bolońskim. Kolejnym dokumentem, o którym warto wspomnieć jest opracowanie „Kształcenie na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2020/2021¹⁰⁹” wraz z jego poprzednimi wersjami. W dokumencie zawarto informacje dotyczące: 1) struktury wydziałowego systemu doskonalenia jakości kształcenia, 2) procedur doskonalenia jakości kształcenia na WSE, 3) procedur związanych z oceną i ewaluacją doskonalenia jakości kształcenia.

W odniesieniu do Wydziału Studiów Edukacyjnych można mówić o kilkustopniowym systemie monitorowania, ewaluacji i doskonalenia procesu kształcenia, który przedstawia poniższy schemat.

SCHEMAT 1. System monitorowania, ewaluacji i doskonalenie procesu kształcenia na WSE UAM

Poziom I powiązany jest z działaniami rady programowej grupy kierunków (RPGK) Wydziału Studiów Edukacyjnych, której przewodniczy prodziekan ds. studenckich i organizacji kształcenia (obecnie ds. studenckich, jakości i organizacji kształcenia). W skład rady wchodzi nauczyciele akademicy, będąc jednocześnie kierownikami zakładów prowadzących specjalności oraz przedstawiciele studentów. Rada spotyka się co miesiąc w formie stacjonarnej lub hybrydowej na platformie Teams, która służy również jako kanał przekazywania informacji i dokumentów. Decyzje rady przyjmują formułę uchwał. Zadania rady zostały omówione powyżej. Corocznie rada przeprowadza analizę jakości kształcenia oraz przygotowuje sprawozdanie roczne z realizacji rekomendacji (Załącznik nr 20).

Poziom II związany jest z działalnością pełnomocników i koordynatorów w ramach realizacji poszczególnych zadań oraz monitorowaniem wybranych elementów procesów kształcenia (Załącznik nr 21).

Poziom III stanowią osoby odpowiedzialne za prowadzone specjalności (kierownicy zakładów, pracowni i laboratoriów), które doskonalą jakość kształcenia poprzez monitorowanie i modyfikowanie w razie potrzeby przekazywanych treści i ich współgranie z oczekiwanymi efektami uczenia, a także zgodnością ze standardami kształcenia nauczycieli. Wyrazem dbałości o doskonalenie jakości kształcenia

¹⁰⁸ https://wse.amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0020/251048/Kształcenie-na-WSE-2021.docx

¹⁰⁹ https://wse.amu.edu.pl/_data/assets/word_doc/0020/251048/Kształcenie-na-WSE-2021.docx

jest również dobór właściwych prowadzących oraz wzbogacanie oferty dydaktycznej w zajęcia praktyczne i prowadzone przez praktyków.

Na poziomie IV i V za jakość kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów odpowiedzialni są odpowiednio koordynatorzy przedmiotów oraz prowadzący przedmioty. Przedmioty muszą być prowadzone zgodnie z zapisami w sylabusach. Jest to oceniane m.in. podczas hospitacji zajęć czy zebrań w zakładach/pracowniach/laboratoriach. Swój głos mogą także wyrazić studenci, którzy nie tylko uczestniczą w gremiach odpowiedzialnych za jakość kształcenia, ale również dokonując oceny prowadzonych zajęć poprzez ankiety w systemie USOS. Swoistym wyrazem dla jakości kształcenia są również nagrody przyznawane przez studentów w dwóch konkursach: „Złote Serce Pedagoga” oraz konkursie na najlepszego dydaktyka.

Optymalizacja programów studiów wynika z bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programów studiów przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunkach, interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Zmiany mają na celu nie tylko dostosowanie programów studiów do wymogów prawnych, ale stanowią również odpowiedź na warunki dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości. Mając na uwadze powyższe również w przypadku kierunku ‘pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna’ przyjęto w ostatnim czasie zmiany, które mają na celu zapewnienie wysokiej jakości edukacji oraz pełne wdrożenie standardów przygotowujących do zawodu nauczyciela przedszkola oraz edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela¹¹⁰. Modyfikacja polegała przede wszystkim na wprowadzeniu do programu nowych przedmiotów, takich jak „Podstawy wychowania fizycznego” (2 semestr, 10 godzin wykładów) oraz „Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej” (9 semestr, 10 godzin konwersatoriów). Dodatkowo zwiększono różnorodność przedmiotów do wyboru oraz dostosowano liczbę godzin lub punktów ECTS w wybranych przedmiotach, takich jak: Metody badań pedagogicznych, Metodologia badań społecznych, Edukacja społeczna z edukacją zdrowotną, Technika, Edukacja przyrodnicza z ekologią, Strategie zindywidualizowanego kształcenia z tutoringiem, Aktywizowanie środowisk społecznych w pracy z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, refleksje nad współczesną pedagogiką, Kultura i edukacja dziecka w nowoczesnym społeczeństwie, Metodyka edukacji wczesnoszkolnej oraz Profilaktyka psychopedagogiczna. Celem tych zmian jest lepsze dostosowanie programu do współczesnych wymagań edukacyjnych oraz zapewnienie kompleksowego przygotowania przyszłych nauczycieli do pracy z dziećmi w klasach I-III.

Należy przypomnieć, że modyfikacje w programach studiów nastąpiły również w związku z pandemią COVID-19. Dokonano przeglądu i weryfikacji sylabusów, dostosowano metody i formy pracy oraz metody i formy oceny efektów uczenia się do kształcenia zdalnego prowadzonego w sposób synchroniczny. Dokonano również przeglądu literatury dostosowując do wymagań kształcenia zdalnego (Uchwała Rady Programowej Grupy Kierunków z dnia 21.05.2020 r.).

Dobre praktyki wypracowane na WSE były prezentowane na ogólnouniwersyteckich Dniach Jakości Kształcenia. Pracownicy Wydziału byli również laureatami konkursów projakościowych Rektora UAM. Zestawienie za lata 2019-2023 przedstawia tabela 23.

¹¹⁰ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20190001450/O/D20191450.pdf>

TABELA 23. Laureaci konkursów projakościowych REKTORA UAM

Rok	Laureaci - tytuły projektów służących zwiększaniu możliwości rozwoju umiejętności praktycznych i kompetencji miękkich w trakcie studiów złożone przez pracowników WSE
2023	<i>Metodyka pracy z klientem w/po izolacji penitencjarnej</i> <i>Wczesne wykrywanie zaburzeń ze spektrum autyzmu (ASD)</i>
2022	<i>Szkolenie z posługiwania się testami diagnostycznymi służącymi do diagnozy w zakresie zaburzeń mowy i komunikacji oraz zaburzeń ze spektrum autyzmu</i>

Polityka jakości realizowana na WSE, wpisując się w strategię rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, stanowi kontynuację prowadzonych w tym wymiarze działań tak ogólnouniwersyteckich, jak również wydziałowych.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Programy studiów tworzonych na WSE UAM w Poznaniu spełniają wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów. Dz.U. z 9 kwietnia 2021 r., poz. 661).

WSE UAM prowadzi studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie (por. pkt 3.1). Zasady tworzenia programów studiów, w tym studiów PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA określone są w wytycznych zawartych w zarządzeniach Rektora UAM:

1. Zarządzenie nr 383/2019/2020 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów¹¹¹
2. Zarządzenie nr 49/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora UAM z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów¹¹²
3. Zarządzenie nr 395/2023/2024 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 383/2019/2020 Rektora UAM z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących zasad tworzenia programów studiów (z późn. zm.)¹¹³

Na etapie projektowania programu studiów 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' określone zostały: forma studiów, liczba semestrów, łączna liczba godzin zajęć i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie (w tym liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a także liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych) oraz tytuł zawodowy nadawany absolwentom. Program studiów obejmuje praktyki

¹¹¹ https://jakosc.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/ZR-Nr-383_2019_2020_wytyczne-dotycz%C5%82a-zasad-tworzenia-program%C5%81w-studio%C5%81w.pdf

¹¹² <https://jakosc.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/ZR-49-2020-2021-w-sprawie-zmiany-ZR-383.pdf>

¹¹³ https://bip.amu.edu.pl/_data/assets/pdf_file/0029/495056/ZR-395-2023-2024.pdf

zawodowe, określony został zatem wymiar, zasady i formę odbywania oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk. W szczególności program studiów opisuje zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, a także sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Przypisanie kierunków studiów do dyscypliny pedagogika proponowane było, w porozumieniu z przewodniczącym odpowiedniej rady naukowej dyscypliny, we wniosku o utworzenie nowego kierunku studiów.

Inicjatywa utworzenia nowego kierunku studiów zgłaszana jest prorektorowi ds. kształcenia przez prorektora kierującego szkołą dziedzinową, w porozumieniu z dziekanem, przewodniczącym rady naukowej dyscypliny lub dyscypliny wiodącej właściwej dla proponowanego kierunku studiów. Zmiany programu już realizowanego kierunku studiów inicjowane są przez radę programową kierunku studiów i zgłaszane są prorektorowi ds. kształcenia przez przewodniczącego tej rady. Szczegóły postępowania w obu wymienionych tu przypadkach ujęte są w Zarządzeniu nr 21/2020/2021 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 15 października 2020 r. w sprawie Zasady ustalania programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu¹¹⁴, a obejmują one: przygotowanie właściwego wniosku, zaopiniowanie wniosku przez Radę Programową grupy kierunków studiów, zaopiniowanie wniosku przez Radę ds. Kształcenia Szkoły Nauk Społecznych, zaopiniowanie wniosku przez Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia i Senat UAM. Procedura ta obowiązuje w przypadku każdej zmiany, która dotyczy efektów uczenia się i powiązanych z nimi ściśle elementów programu studiów. Zmiany takie mogą być dokonywane po całym cyklu kształcenia. Drobne zmiany, jak uzupełnienie listy literatury mogą być zatwierdzane w trybie skróconym - przed Radę programową grupy kierunków studiów.

W przypadku kierunków studiów przygotowujących do zawodu nauczyciela, a także bloku przygotowania psychologiczno-pedagogicznego uzupełniającego fakultatywnie inne kierunki studiów programy spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela¹¹⁵ (Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Dz.U. z 12 maja 2021 r. poz. 890).

Sprawy związane z kształceniem przyszłych nauczycieli koordynuje i wspiera Ośrodek Koordynacyjno-Programowy Kształcenia Nauczycieli. Dyrektor Ośrodka opiniuje wnioski o utworzenia kierunków studiów, a także o zmiany w programie studiów.

¹¹⁴ https://jakosc.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/ZR-Nr-21_2020_2021-w-sprawie-zasad-ustalania-programo%cc%81w-studio%cc%81w.pdf

¹¹⁵ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210000890/O/D20210890.pdf>

10.3. Sposoby i zakres monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

W bieżącej ocenie programu studiów bierze udział: kadra prowadząca kształcenie na kierunku, mająca swoich przedstawicieli w radzie programowej i komisjach; studenci mający swoich przedstawicieli w radzie programowej grupy kierunków studiów oraz opiniujący przygotowywane zmiany; absolwenci kierunku i osoby współpracujące z wydziałem. Podczas dokonywania systematycznej analizy programu studiów, nadzorowanej przez radę programową grupy kierunków studiów, wykorzystywane są przede wszystkim:

- dane pochodzące z systemu USOS w zakresie uzyskiwanych przez studentów ocen z egzaminów i zaliczeń zajęć;
- dane z systemu APD w zakresie ocen uzyskiwanych przez studentów z prac licencjackich, magisterskich oraz egzaminów dyplomowych;
- wyniki ogólnouniwersyteckiej ankiety jakości kształcenia kierowanej do studentów i pracowników Wydziału;
- wyniki wydziałowej ankiety studenckiej;
- wyniki hospitacji zajęć;
- bieżąca analiza obowiązujących aktów prawnych.

Wyniki bieżącego monitoringu przekładają się na zmiany w programie studiów. Na przykład Uchwałą nr 4/2023/2024 Rady ds. Kształcenia Szkoły Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 17 stycznia 2024 r. w sprawie zaopiniowania wniosku Wydziału Studiów Edukacyjnych o zmianę programu studiów na kierunku 'pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna' na studiach jednolitych magisterskich, stacjonarnych i niestacjonarnych, profil ogólnoakademicki wprowadzono następujące projakościowe zmiany:

- dokonano modyfikacji godzin w ramach poszczególnych przedmiotów dostosowując je do wymogów dotyczących grup przedmiotów w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- wprowadzono nowe przedmioty, jak: Podstawy wychowania fizycznego czy Ewaluacja praktyki zawodowej i ciągłej.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1) Wieloletnia tradycja kształcenia nauczycieli wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego, wsparta nowoczesnymi projektami badawczymi, pozwalająca na rozwijanie podstaw teoretycznych, opracowywanie i wdrażanie rozwiązań metodycznych oraz rozwój obszarów kształcenia praktycznego. 2) Zapewnienie odpowiednich warunków do wieloaspektowego rozwoju (aktywność badawcza (zespoły badawcze, udział w konferencjach krajowych i zagranicznych, realizacja grantów, wsparcie w publikacjach w czasopiśmie zagranicznych i krajowych) aktywność społeczna (związku zawodowe, samorząd studencki, koła naukowe), wsparcie, rozwój zainteresowań i talentów (sekcje sportowe, chóry, kluby) zarówno dla pracowników Wydziału Studiów Edukacyjnych, jak również doktorantów i studentów, w tym studentów zagranicznych. 3) Elastyczna i wysokiej jakości oferta kształcenia, która jest efektem nieustannego monitorowania rynku pracy, odpowiadania na oczekiwania formułowane przez studentów i pracodawców. WSE od lat posiada wysoką i ugruntowaną pozycję na edukacyjnej mapie Wielkopolski, z powodzeniem konkurując z wiodącymi krajowymi ośrodkami uniwersyteckimi. 4) Zaawansowana i wieloaspektowa współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, służąca doskonaleniu procesu kształcenia, transferu wiedzy i doświadczeń, ale również działaniom badawczym. 5) Nowoczesny system doskonalenia jakości kształcenia przenikający wszystkie poziomy organizacyjne Wydziału.	Słabe strony 1) Niska efektywność pracowników w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania badań naukowych. 2) Problemy z finansowaniem praktyk – niewystarczające wsparcie finansowe dla studentów i opiekunów praktyk może prowadzić do ograniczonych możliwości odbywania praktyk w różnorodnych placówkach edukacyjnych. 3) Zbyt mała liczba zajęć z nowoczesnych technologii edukacyjnych – w kontekście rosnącego znaczenia narzędzi cyfrowych w edukacji, niedobór zajęć przygotowujących studentów do pracy z nowymi technologiami. 4) Zróżnicowane kompetencje społeczno-poznawcze, słabnąca motywacja studentów, coraz częstsze doświadczenia kryzysów psychicznych utrudniają, a czasami uniemożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. 5) Łączenie przez studentów pracy zawodowej ze studiami ogranicza ich aktywność akademicką, osłabia tożsamość studencką, w wielu wypadkach negatywnie wpływa na osiągnięte przez studentów wyniki. Należy podkreślić, że aktywność zawodowa studentów podnosi ich oczekiwania w zakresie elastyczności w organizacji i realizacji procesu kształcenia.

Czynniki zewnętrzne	Szanse 1) Wzrost zapotrzebowania na nauczycieli – zwiększające się zapotrzebowanie na wykwalifikowanych nauczycieli w przedszkolach i szkołach podstawowych, zarówno w kraju, jak i za granicą, stwarza szanse dla absolwentów kierunku na szybkie znalezienie pracy. 2) Rosnąca świadomość znaczenia wczesnej edukacji – coraz większe zrozumienie społecznego i naukowego znaczenia edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej stwarza możliwość podniesienia prestiżu zawodu nauczyciela w tej dziedzinie, co może przyciągnąć więcej kandydatów na studia. 3) Zacieśnianie współpracy z praktykami – współpraca z przedszkolami, szkołami podstawowymi oraz instytucjami wspierającymi edukację (Kuratoria Oświaty, Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli, fundacje edukacyjne) daje szansę na zwiększenie jakości praktyk zawodowych oraz lepsze przygotowanie studentów do rzeczywistej pracy nauczyciela. 4) Dofinansowanie programów edukacyjnych – możliwość pozyskiwania funduszy krajowych i europejskich na rozwój kształcenia nauczycieli może prowadzić do wzbogacenia programu studiów oraz lepszego wsparcia dla studentów i kadry dydaktycznej. 5) Umiędzynarodowienie kierunku – rozwój współpracy z uczelniami zagranicznymi oraz programy wymiany studenckiej (np. Erasmus+) mogą zwiększyć możliwości rozwoju zawodowego studentów, uatrakcyjnić program studiów i przygotowując absolwentów do pracy w zróżnicowanym środowisku.	Zagrożenia 1) Niski prestiż zawodu nauczyciela – społeczne postrzeganie zawodu nauczyciela jako mało prestiżowego i nisko opłacanego może zniechęcać młodych ludzi do wyboru studiów pedagogicznych, co może prowadzić do zmniejszenia liczby kandydatów. 2) Zmiany demograficzne – spadek liczby urodzeń i zmniejszająca się liczba dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym może doprowadzić do zmniejszenia zapotrzebowania na nauczycieli, co w dłuższej perspektywie może wpłynąć na mniejsze zainteresowanie kierunkiem. 3) Niewystarczające finansowanie edukacji – niskie nakłady finansowe na edukację mogą ograniczać rozwój kierunku, dostępność nowoczesnych narzędzi dydaktycznych oraz prowadzenie innowacyjnych zajęć, co może obniżyć konkurencyjność programu studiów. 4) Wysoka liczba rezygnacji studentów (drop out) – rosnąca liczba studentów rezygnujących z podjęcia lub kontynuacji studiów z powodu niskiej motywacji lub trudnych warunków edukacyjnych może wpłynąć negatywnie na stabilność i przyszłość kierunku. 5) Studia podyplomowe o niskiej jakości – popularność nieakredytowanych, często zdalnych studiów podyplomowych może osłabiać zainteresowanie tradycyjnymi studiami nauczycielskimi i zmniejszać liczbę kandydatów na studia.
---------------------	--	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku¹¹⁶

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat (rok akademicki 2021/2022)	Bieżący (rok akademicki 2024/2025)	Dane sprzed 3 lat (rok akademicki 2021/2022)	Bieżący (rok akademicki 2024/2025)
jednolite studia magisterskie	I	104	113	126	159
	II	160	90	90	90
	III	189	74	77	78
	IV		69		90
	V		97		98
	VI				
Razem:		453	443	293	515

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
jednolite studia magisterskie	2024	233	143	108	66
	...				
	...				
Razem:		233	143	108	66

¹¹⁶ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)¹¹⁷

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10, 313 ECTS	10, 313 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹¹⁸	2978	1674
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	169	140
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	195	195
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	13	13
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	96	94
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	10 + 2 przygotowanie do praktyk	10 + 2 przygotowanie do praktyk
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ¹¹⁹	240h	240
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2978h / 10h	

¹¹⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹¹⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹¹⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1679h / 344h	

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów¹²⁰

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Psychologia ogólna	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	5
Pedagogika ogólna	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	4
Podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Wykład	30 / 15	6
Socjologia	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	4
Filozofia w pracy psychopedagogicznej	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	2
Wprowadzenie do pedagogiki emancypacyjnej z elementami inkluzji	Konwersatorium	10 / 5	1
Prawa i obowiązki nauczyciela z etyką	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	1
Planowanie karier edukacyjno-zawodowych	Wykład	10 / 5	1
Socjologia edukacji w pracy z dzieckiem	Wykład; Konwersatorium	35 / 18	4
Teoretyczne podstawy kształcenia (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	4
Historia myśli pedagogicznej (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	6
Teoretyczne podstawy wychowania dziecka (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	5
Psychologia rozwoju człowieka	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	4
Psychologia społeczna	Wykład	15 / 8	1
Pedagogika społeczna	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Edukacja społeczna z edukacją zdrowotną	Konwersatorium	30 / 15	3

¹²⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Aktywizowanie środowisk społecznych w pracy nauczyciela dzieci o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Teorie środowisk wychowawczych dziecka (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Edukacja przyrodnicza z ekologią	Konwersatorium	20 / 10	3
Edukacja obywatelska	Wykład	10 / 5	2
Przedsiębiorczość w edukacji	Wykład	10 / 5	1
Podstawy diagnostyki dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	4
Problemy współczesnej kultury i edukacji dziecka (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Pedagogika uczniów (przedmiot do wyboru)	Wykład	10 / 5	1
Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej z ekologią	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	6
Metodyka edukacji wczesnoszkolnej	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	4
Metodyka edukacji przedszkolnej	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	3
Profilaktyka i terapia logopedyczna z kulturą żywego słowa	Wykład	30 / 15	2
Strategie kształcenia zindywidualizowanego z tutoringiem	Wykład	30 / 15	2
Metodologia badań społecznych	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	2
Metodyka edukacji matematycznej z elementami logiki	Wykład; Konwersatorium	60 / 30	8
Metodyka edukacji muzycznej	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	5
Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania dziecka języka obcego	Wykład; Konwersatorium	60 / 30	8
Metody badań pedagogicznych	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	2
Podstawy poradnictwa społecznego	Konwersatorium	10 / 5	1
Metodyka edukacji zdrowotnej	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	3
Integracja i inkluzja w edukacji	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	3
Wybrane zaburzenia rozwoju dzieci (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	4

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Psychopedagogiczne aspekty mediów w edukacji	Wykład; Konwersatorium	30 / 15	3
Pedagogiczne konteksty kultury dzieciństwa	Wykład	10 / 5	1
Metodyka pracy z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	60 / 30	6
Statystyka w badaniach pedagogicznych (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	10 / 6	1
Metodyka edukacji informatycznej i posługiwania się TIK	Wykład; Konwersatorium	45 / 23	7
Teoretyczne i praktyczne aspekty oceny i ewaluacji osiągnięć dziecka	Wykład; Konwersatorium	25 / 13	3
Socjologia kultury	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Antropologia kulturowa	Wykład; Konwersatorium	15 / 8	2
Pedeutologia	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	2
Kierunki pedagogiki współczesnej (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	25 / 13	3
Wspieranie rozwoju kompetencji dzieci w wieku 0-3 lat i w wieku przedszkolnym (przedmiot do wyboru)	Wykład	30 / 15	4
Socjopedagogiczne problemy dzieci i młodzieży szkolnej	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	2
Indywidualizacja procesu edukacji dziecka	Wykład	30 / 15	3
Tworzenie przestrzeni społecznej i fizycznej dziecka z elementami zabawy swobodnej	Wykład	30 / 15	3
Wspieranie aktywności twórczej dziecka	Wykład; Konwersatorium	30 / 16	3
Polityka oświatowa	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	2
Podstawy prawa i organizacji oświaty	Wykład	10 / 5	1
Pedagogika porównawcza (przedmiot do wyboru)	Wykład; Konwersatorium	20 / 10	4
Seminaria dyplomowe	Seminarium	120 / 120	20
Razem:		1700 / 933	195

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹²¹

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Psychologia ogólna	Wykład; Konwersatorium	45/23	5	prof. UAM dr. hab. Jankowiak Barbara dr Ratajczak Paulina dr Sienkiewicz-Wilowska Julia	prof. UAM dr. hab. Jankowiak Barbara dr Judzińska Aneta
Pedagogika ogólna	Wykład; Konwersatorium	45/23	4	dr Juńczyk Tomasz dr Tokarczyk-Bar Urszula	dr Tokarczyk-Bar Urszula
Podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej	Wykład	30/15	6	prof. dr hab. Cywińska Małgorzata	dr Kaiser Izabella
Technika	Wykład; Konwersatorium	30/16	5	mgr inż. Klichowska Anna dr Radoła Mirosław	dr Radoła Mirosław
Socjologia	Wykład; Konwersatorium	30/16	4	prof. UAM dr. hab. Drozdowicz Jarema prof. Hejwosz-Gromkowska Daria dr Sokołowska Anna dr Cywka-Biela Magdalena dr Grzesiak Emilia	prof. UAM dr. hab. Drozdowicz Jarema
Filozofia w pracy psychopedagogicznej	Wykład; Konwersatorium	20/10	2	prof. UAM dr hab. Futyma Sławomir dr Pawlaczek Jonasz	prof. UAM dr hab. Futyma Sławomir
Wprowadzenie do pedagogiki emancypacyjnej z elementami inkluzji	Konwersatorium	10/5	1	dr Judzińska Aneta dr Sienkiewicz-Wilowska Julia	dr Judzińska Aneta dr Sienkiewicz-Wilowska Julia
Prawa i obowiązki nauczyciela z etyką	Wykład; Konwersatorium	20/10	1	dr Rondalska Dorota dr Teusz Grażyna	prof. UAM dr hab. Andrzejewski Marek
Planowanie karier edukacyjno-zawodowych	Wykład	10/5	1	prof. UAM dr hab. Małgorzata Rosalska	prof. UAM dr hab. Małgorzata Rosalska
Warsztat komunikacji interpersonalnej w pracy nauczyciela	Konwersatorium	15/8	1	dr Załustowicz Aleksandra	dr Szafran Joanna
Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej	Konwersatorium	10/5	0,5		

¹²¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
(ogólnopedagogicz- nej) - psychopeda- gogiczne uwarunko- wania wspierania rozwoju					
Pierwsza pomoc	Laborato- rium	3/3	1	dr Twardowska-Ra- jewska Jolanta	mgr Kruk Marek
Socjologia edukacji w pracy z dziec- kiem	Wykład; Konwersa- torium	35/18	4	prof. dr hab. Gmerek Tomasz dr Biela-Cywka Mag- dalena dr Sokołowska Anna	Prof. dr hab. Gmerek Tomasz
Podstawy wycho- wania fizycznego	Wykład	10/5	1	dr Radoła Mirosław	dr Radoła Mirosław
Prawne aspekty za- wodu nauczyciela	Konwersa- torium	5/5	1	dr Rondalska Dorota	Prof. UAM dr hab. Andrzejewski Marek
Praktyka zawodowa śródroczna (ogólno- pedagogiczna)	Praktyka	50/50	2		
Teoretyczne pod- stawy kształcenia (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	prof. UAM dr hab. Ćwikliński Andrzej dr Porzucek-Miśkie- wicz Maria dr Sarnecki Robert	prof. UAM dr hab. Ćwikliński Andrzej dr Sarnecki Robert
Kultura języka z etyką wypowiedzi (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	5	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Kędzia Marta mgr Sykluska Ewa dr Wojewoda Anna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Wojewoda Anna
Historia myśli peda- gogicznej (przed- miot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	6	prof. dr hab. Żołędź- Strzelczyk Dorota dr Brenk Mikołaj	prof. UAM dr hab. Ratajczak Krzysztof dr Brenk Mikołaj
Teoretyczne pod- stawy wychowania dziecka (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	45/23	5	prof. UAM dr. hab. Klichowski Michał dr Kasprzak Micha- lina dr Rościszewska Agnieszka	dr Barabasza Grażyna dr Rościszewska Agnieszka
Dydaktyka ogólna (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	Prof. UAM dr hab. Ćwikliński Andrzej dr Porzucek-Miśkie- wicz Maria dr Sarnecki Robert	prof. UAM dr hab. Ćwikliński Andrzej dr Sarnecki Robert
Kultura języka i emisja głosu (przed- miot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	5	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Kędzia Marta dr Wojewoda Anna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Wojewoda Anna

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Historia wychowa- nia (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	6	prof. dr hab. Żołędź- Strzelczyk Dorota dr Brenk Mikołaj	prof. UAM dr hab. Ratajczak Krzysztof Dr Brenk Mikołaj
Teoria i praktyka wychowania dziecka (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	45/23	5	prof. UAM dr. hab. Klichowski Michał dr Kasprzak Micha- lina dr Rościszewska Agnieszka	dr Barabasz Grażyna dr Rościszewska Agnieszka
Język angielski (przedmiot obie- ralny)	Lektorat	30/15	2	mgr Korman Agnieszka	
Język niemiecki (przedmiot obie- ralny)	Lektorat	30/15	2	mgr Arciszewski Woj- ciech	
Język polski	Wykład	30/15	6	dr Mazurowska Anna	dr Mazurowska Anna
Matematyka	Wykład; Konwersa- torium	30/16	5	dr Przybyła Tomasz	dr Przybyła Tomasz
Muzyka	Wykład	30/15	4	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna
Psychologia roz- woju człowieka	Wykład; Konwersa- torium	45/23	4	prof. dr hab. Twar- dowski Andrzej dr Sienkiewicz-Wi- łowska Julia dr Szafran Joanna	prof. dr hab. Twar- dowski Andrzej dr Cichecka-Wilk Małgorzata
Psychologia spo- łeczna	Wykład	15/8	1	dr Jarmużek Joanna	dr Jarmużek Joanna
Pedagogika spo- łeczna	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. UAM dr hab. Segiet Katarzyna	prof. UAM dr hab. Segiet Katarzyna mgr Kiszka Monika
Edukacja społeczna z edukacją zdro- wotną	Konwersa- torium	30/15	3	dr Kasperek-Goli- mowska Ewa	dr Kasperek-Goli- mowska Ewa
Aktywizowanie śro- dowisk społecznych w pracy nauczyciela dzieci o różnicowa- nych potrzebach edukacyjnych	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	dr Słupska Kamila	dr Słupska Kamila
Przygotowanie do praktyki zawodowej śródrocznej (wy- chowawczo-dydak- tycznej) - alterna- tywne i tradycyjne	Konwersa- torium	10/5	0,5		

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/for- my zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
koncepcje pracy z dzieckiem					
Teorie środowisk wychowawczych dziecka (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. UAM dr hab. Włodarczyk Ewa dr Słupska Kamila dr Rybińska Anna	prof. UAM dr hab. Włodarczyk Ewa mgr Gałązka Natalia
Lokalne środowiska wychowawcze dziecka (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. UAM dr hab. Włodarczyk Ewa dr Słupska Kamila dr Rybińska Anna	prof. UAM dr hab. Włodarczyk Ewa mgr Gałązka Natalia
GRUPA - Wychowa- nie fizyczne (przed- miot obieralny)	Wychowa- nie fi- zyczne	30/-	0	Pracownicy Studium Wychowania Fizycz- nego UAM	
Język polski	Konwersa- torium	30/15	3	dr Wojewoda Anna dr Mazurowska Anna	dr Mazurowska Anna
Informatyka	Konwersa- torium	30/15	4	dr Sikorska Joanna dr Tomkowiak Hubert	dr Sikorska Joanna dr Tomkowiak Hubert
Logika z elemen- tami matematyki	Konwersa- torium	20/10	4	dr Palka Ewa	dr Palka Ewa dr Tomkowiak Hubert
Plastyka	Wykład	30/15	3	prof. UAM dr hab. Suchanek Lidia	dr Sokołowska Anna
Edukacja przyrodni- cza z ekologią	Konwersa- torium	20/10	3	dr Kozłowska Agnieszka	dr Kozłowska Agnieszka
Edukacja obywatel- ska	Wykład	10/5	2	dr Jarmużek Joanna	dr Jarmużek Joanna
Przedsiębiorczość w edukacji	Wykład	10/5	1	dr Cytlak Izabela	dr Cytlak Izabela
Podstawy interwen- cji kryzysowej dla nauczycieli	Konwersa- torium	10/5	1	dr Teusz Grażyna dr Skowrońska-Pućka Agnieszka	dr Skowrońska-Pućka Agnieszka
Bezpieczeństwo uczniów w szkole	Wykład	1/1	0	dr Matejczuk Joanna	
Praktyka zawodowa śródroczna (wychowawczo-dydak- tyczna)	Praktyka	50/50	2		
Podstawy diagno- styki dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Wojewoda Anna	dr Marciniak Mateusz
Problemy współcze- snej kultury i edu- kacji dziecka (przed- miot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. UAM dr hab. Futyma Sławomir dr Grzesiak Emilia dr Sokołowska Anna	prof. UAM dr hab. Hejwosz-Gromkow- ska Daria

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/for my zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Pedagogika uczniów (przedmiot obie- ralny)	Wykład	10/5	1	dr Myszk-Strychal- ska Lucyna	Dr Peret-Drażewska Paulina
Kultura i edukacja dziecka w społe- czeństwie współ- czesnym (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. UAM dr hab. Futyma Sławomir dr Grzesiak Emilia dr Sokołowska Anna	prof. UAM dr hab. Hejwosz-Gromkow- ska Daria
Diagnoza w przed- szkolu i szkole (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Wojewoda Anna	dr Marciniak Mateusz
Pedagogika dzieci i młodzieży szkolnej (przedmiot obie- ralny)	Wykład	10/5	1	dr Myszk-Strychal- ska Lucyna	Dr Peret-Drażewska Paulina
Metodyka edukacji społeczno-przyrod- niczej z ekologią	Wykład; Konwersa- torium	45/23	6	prof. UAM dr hab. Michalak Renata mgr Kukowka Iwona	prof. UAM dr hab. Michalak Renata mgr Kukowka Iwona
Metodyka edukacji plastycznej	Wykład; Konwersa- torium	45/23	5	prof. UAM dr hab. Suchanek Lidia mgr inż. Anna Kli- chowska	Dr Anna Sokołowska Mgr Markisz Joanna
Metodyka edukacji technicznej	Konwersa- torium	30/15	4	Dr Radoła Mirosław	Dr Przybyła Tomasz
Metodyka edukacji wczesnoszkolnej	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	prof. dr hab. Cywiń- ska Małgorzata dr Kaiser Izabella	dr Kaiser Izabella
Metodyka edukacji przedszkolnej	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	prof. dr hab. Cywiń- ska Małgorzata mgr inż. Klichowska Anna	dr Kaiser Izabella
Profilaktyka i tera- pia logopedyczna z kulturą żywego słowa	Wykład	30/15	2	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga
Strategie kształce- nia zindywidualizo- wanego z tutorin- giem	Wykład	30/15	2	prof. UAM dr hab. Michalak Renata	prof. UAM dr hab. Michalak Renata
Metodologia badań społecznych	Wykład; Konwersa- torium	20/10	2	prof. UAM dr hab. Banaszak Sławomir	prof. UAM dr hab. Banaszak Sławomir
Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - ewaluacja w pracy nauczy- ciela	Konwersa- torium	10/5	0,5		

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Metodyka edukacji polonistycznej	Wykład; Konwersa- torium	60/30	8	prof. UAM dr hab. Kabacińska-Łuczak Katarzyna	prof. UAM dr hab. Kabacińska-Łuczak Katarzyna dr Brenk Mikołaj dr Wojewoda Anna
Metodyka edukacji matematycznej z elementami logiki	Wykład; Konwersa- torium	60/30	8	dr Kaiser Izabella	dr Kaiser Izabella
Metodyka edukacji muzycznej	Wykład; Konwersa- torium	45/23	5	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Kędzia Marta dr Forecka-Waśko Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Wojewoda Anna dr Forecka-Waśko Katarzyna
Psychologiczne i pe- dagogiczne pod- stawy nauczania dziecka języka ob- cego	Wykład; Konwersa- torium	60/30	8	prof. dr hab. Kushnir Valentyna dr Joanna Szłapińska dr Monika Christop mgr Kukawska Agata	dr Hilderbrandt- Wypych Dobrochna
Metody badań pe- dagogicznych	Wykład; Konwersa- torium	20/10	2	prof. UAM dr hab. Banaszak Sławomir	prof. UAM dr hab. Banaszak Sławomir
Podstawy poradnic- twa społecznego	Konwersa- torium	10/5	1	dr Garbacik Żaneta	dr Garbacik Żaneta
Praktyka zawodowa ciągła	Praktyka	50/50	2		
Przygotowanie do nauczania języka obcego z metodyką	Wykład; Konwersa- torium	60/30	7	prof. dr hab. Kushnir Valentyna dr Hildebrandt-Wy- pach Dobrochna	prof. dr hab. Kushnir Valentyna dr Hildebrandt-Wy- pach Dobrochna
Metodyka edukacji zdrowotnej	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	dr Kasperek-Goli- mowska Ewa	dr Kasperek-Goli- mowska Ewa
Integracja i inkluzja w edukacji	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	dr Ratajczak Anna dr Rościszewska Anna	dr Ratajczak Anna
Przygotowanie do praktyki zawodowej ciągłej - indywidua- lizacja w pracy z dzieckiem	Konwersa- torium	10/5	0,5		
Profilaktyka w przedszkolu i szkole (przedmiot obie- ralny)	Wykład	30/15	4	dr Barabasz Grażyna	dr Barabasz Grażyna

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Wybrane zaburze- nia rozwoju dzieci (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	dr Rościszewska Agnieszka dr Kasprzak Micha- lina	dr Rościszewska Agnieszka dr Kasprzak Micha- lina
Tworzenie warsz- tatu logopedycz- nego nauczyciela (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga
Profilaktyka psycho- pedagogiczna (przedmiot obie- ralny)	Wykład	30/15	4	dr Barabasz Grażyna	dr Barabasz Grażyna
Podstawy logopedii w pracy nauczyciela (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga	prof. UAM dr hab. Kuszek Kinga
Wybrane zaburze- nia okresu dzieciń- stwa (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	r Kasprzak Michalina dr Rościszewska Agnieszka	
Seminarium magi- sterskie 1 (przed- miot obieralny)	Semina- rium	30/30	4	Samodzielni pracow- nicy nauki	
Seminarium magi- sterskie 2 (przed- miot obieralny)	Semina- rium	30/30	4	Samodzielni pracow- nicy nauki	
Język angielski spe- cjalistyczny (przed- miot obieralny)	Lektorat	30/15	2	mgr Jaworowska Aleksandra	
Język niemiecki spe- cjalistyczny (przed- miot obieralny)	Lektorat	30/15	2	mgr Arciszewski Woj- ciech	
Metodyka edukacji informatycznej i po- sługiwania się TIK	Wykład; Konwersa- torium	45/23	7	prof. UAM dr hab. Walter Natalia dr Michniuk Anna	prof. UAM dr hab. Walter Natalia dr Michniuk Anna dr Sikorska Joanna
Metodyka wycho- wania fizycznego	Wykład; Konwersa- torium	60/30	4	dr Wieczorek Jakub dr Purat Joanna	dr Wieczorek Jakub
Psychopedago- giczne aspekty me- diów w edukacji	Wykład; Konwersa- torium	30/15	3	prof. UAM dr hab. Walter Natalia dr Przybyła Mariusz	prof. UAM dr hab. Walter Natalia dr Michniuk Anna dr Sikorska Joanna
Pedagogiczne kon- teksty kultury dzie- ciństwa	Wykład	10/5	1	prof. UAM dr hab. Segiet Waldemar	prof. UAM dr hab. Segiet Waldemar

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Praktyka zawodowa ciągła	Praktyka	45/45	2		
Metodyka pracy z dzieckiem ze spe- cjalnymi potrze- bami edukacyjnymi (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	60/30	6	dr Przybyła Tomasz	Dr Kasprzak Micha- lina
Statystyka w bada- niach pedagogicz- nych (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	10/6	1	dr Palka Ewa	Dr Palka Ewa
Strategie pracy z dzieckiem o zróżni- cowanych potrze- bach edukacyjnych (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	60/30	6	dr Przybyła Tomasz	dr Kasprzak Micha- lina
Wprowadzenie do analizy danych spo- łecznych (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	10/6	1	dr Palka Ewa	dr Palka Ewa
Teoretyczne i prak- tyczne aspekty oce- niania i ewaluacji osiągnięć dziecka	Wykład; Konwersa- torium	25/13	3	prof. dr hab. Kushnir Valentyna Dr Porzucek-Miśkie- wicz Maria dr Teusz Grażyna	dr Rybińska Anna
Metodyka zajęć ko- rekcyjno-kompen- sacyjnych	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	dr Mysza-Strychal- ska Lucyna	dr Rybińska Anna
Socjologia kultury	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	prof. dr hab. Tomasz Gmerek dr Sokołowska Anna	prof. UAM dr hab. Hejwosz-Gromkow- ska Daria
Antropologia kultu- rowa	Wykład; Konwersa- torium	15/8	2	prof. UAM dr hab. Boroń Aleksandra	Prof. UAM dr hab. Aleksandra Boroń
Pedeutologia	Wykład; Konwersa- torium	20/10	2	dr Barabasz Grażyna dr Pawlacyk Jonasz dr Leszkowicz Mate- usz	dr Barabasz Grażyna dr Pawlacyk Jonasz dr Leszkowicz Mate- usz
Praktyka zawodowa ciągła	Praktyka	45/45	1,5		
Ewaluacja praktyki zawodowej ciągłej	Konwersa- torium	10/5	0,5	mgr inż. Klichowska Anna	dr Rybińska Anna
Kierunki pedagogiki współczesnej (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	25/13	3	prof. UAM dr hab. Gulczyńska Justyna mgr Dawid Paulina	prof. UAM dr hab. Gulczyńska Justyna

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
Programy profilak- tyczne i terapeu- tyczne w przed- szkolu i szkole (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	dr Kasprzak Micha- lina dr Mysza-Strychal- ska Lucyna dr Ratajczak Anna	dr Kasprzak Micha- lina dr Rybińska Anna
Wspieranie rozwoju kompetencji dzieci w wieku 0-3 lat i w wieku przedszkol- nym (przedmiot obieralny)	Wykład	30/15	4	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna
Być dobrym peda- gogiem - refleksje nad współczesną pedagogiką (przed- miot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	25/13	3	prof. UAM dr hab. Gulczyńska Justyna mgr Dawid Paulina	prof. UAM dr hab. Gulczyńska Justyna
Wspieranie rozwoju kompetencji emo- cjonalno-społecz- nych dziecka (przedmiot obie- ralny)	Wykład	30/15	4	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna
Konstruowanie in- dywidualnych pro- gramów profilak- tycznych i terapeu- tycznych (przed- miot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	30/16	4	dr Kasprzak Micha- lina dr Mysza-Strychal- ska Lucyna dr Ratajczak Anna	dr Kasprzak Micha- lina Dr Rybińska Anna
Socjopedagogiczne problemy dzieci i młodzieży szkolnej	Wykład; Konwersa- torium	30/16	2	dr Kaźmierska Mar- lena dr Mysza-Strychal- ska Lucyna dr Peret-Drążewska Paulina	dr Peret-Drążewska Paulina mgr Górecka Jagoda
Indywidualizacja procesu edukacji dziecka	Wykład	30/15	3	dr Rybińska Anna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna
Ewaluacja eduka- cyjna przedszkola i szkoły	Wykład	30/15	3	dr Mazurowska Anna	dr Rybińska Anna
Metodyka zajęć roz- wijających kompe- tencje emocjo- nalno-społeczne z elementami za- bawy	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	prof. dr hab. Kushnir Valentyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna Dr Mazurowska Anna Dr Rybińska Anna
Tworzenie prze- strzeni społecznej i	Wykład	30/15	3	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna

Nazwa zajęć/ grupy zajęć	Forma/for- my zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjo- narne/ niestacjo- narne	Liczba punk- tów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia	
				Studia stacjonarne	Studia niestacjo- narne
fizycznej dziecka z elementami zabawy swobodnej					
Wspieranie aktyw- ności twórczej dziecka	Wykład; Konwersa- torium	30/16	3	mgr inż. Klichowska Anna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna dr Nowak-Kluczyński Konrad
Polityka oświatowa	Wykład; Konwersa- torium	20/10	2	dr Radoła Mirosław dr Pawłowski Roman	dr Radoła Mirosław dr Pawłowski Roman
Podstawy prawa i organizacji oświaty	Wykład	10/5	1	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna	prof. UAM dr hab. Sa- dowska Katarzyna
Pedagogika porów- nawcza (przedmiot obieralny)	Wykład; Konwersa- torium	20/10	4	prof. UAM dr hab. Boroń Aleksandra dr Kaźmierska Mar- lena dr Mańkowska Anna	Dr Mańkowska Anna
Globalne i między- narodowe uwarun- kowania edukacji (przedmiot obie- ralny)	Wykład; Konwersa- torium	20/10	4	prof. UAM dr hab. Boroń Aleksandra dr Kaźmierska Mar- lena dr Mańkowska Anna	Dr Mańkowska Anna

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach ob-
cych¹²²

Nazwa programu/za- jęć/grupy zajęć	Forma reali- zacji	Semestr	Forma studiów	Język wy- kładowy	Liczba studen- tów (w tym niebę- dących obywa- telami pol- skimi)

¹²² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:	
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:	
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.	
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.	
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).	

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy) ¹²³							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/ stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

¹²³ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr al- bumu	Tytuł pracy dypl- mowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i na- zwisko opiekuna	Tytuł/ sto- pień nau- kowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egza- minu dypl- mowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr al- bumu	Tytuł pracy dypl- mowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i na- zwisko opiekuna	Tytuł/ sto- pień nau- kowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egza- minu dypl- mowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr al- bumu	Tytuł pracy dypl- mowej	Rok	Tytuł/ stopień naukowy, imię i na- zwisko opiekuna	Tytuł/ sto- pień nau- kowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egza- minu dypl- mowego	Ocena na dyplomie

7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~"#%&*:<>?/\{| }&## (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

UNIwersytet
im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu